

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2025

Pripravil: Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD), Štukljeva cesta 44, Ljubljana

Za IRSD: Katja Čoh - Kragolnik, glavna inšpektorica

Pri pripravi poročila so sodelovali: Katja Čoh-Kragolnik, Goran Brkić, Aleksandra Stare, Peter Stefanoski, Nina Kurnik Avbelj, mag. Sonja Konestabo, Sendi Murgel, Anja Koželj, Gojko Aničić, Srečko Urbas, Marko Vaupotič, mag. Boštjan Hartner, Aleš Ažman, mag. Irena Kastelec, Polona Černe, Mojca Kovačič, dr. Lidija Korat, Georgina Jotanović, Saša Videnović, Urška Zabret, Sabina Repanšek, Drago Gaberšek, Naja Dobrun Turk, Nina Grecs, Aleksandra Štefe, Jasmina Rakita Cencelj, Tatjana Stipan, Maja Kotnik Hriberšek, Branka Čemaš Stjepanovič

Oblilkovanje: Nuit d.o.o.

Grafi in tabele: IRSD

Fotografije: IRSD, iStock, IMI, ELA

V letnem poročilu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2025

Kazalo

UVOD	6
SEZNAM IN POJASNILA UPORABLJENIH KRATIC	8
POVZETEK	10
SUMMARY	12
INFOGRAFIKA	14
1. PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE	16
Predlogi s področja varnosti in zdravja pri delu	17
Predlogi s področja delovnih razmerij	17
Predlogi s področja socialnih zadev	22
2. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD	23
Pristojnost in zakonodaja	24
Kadri in organiziranost	24
Pogoji in viri za delo IRSD	30
Statistični pregled dela IRSD	34
Delovanje IRSD v mednarodnem prostoru	34
3. SEKTOR ZA PREDNOSTNO ODZIVANJE	38
4. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	40
Inšpekcijski nadzor	42
Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi	42
Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogosteje ugotovljene kršitve	44
Izjava o varnosti z oceno tveganja	46
Usposabljanje delavcev za varno delo	48
Zdravstveno varstvo delavcev	49
Reprezentativni vzorec	49
Druge pomembnejše kršitve	51
Nezgode pri delu	58
5. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ	66
Plačilo za delo	71
Delovni čas, odmori in počitki ter evidence na področju dela	75
Zaposlovanje v širšem smislu	78

Prenehanje pogodbe o zaposlitvi	83
Zakon o urejanju trga dela	86
Tujci in napoteni delavci	89
Druge kršitve s področja nadzora delovnih razmerij	91
6. USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025	93
Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem določb ZDR-1, ki se nanašajo na izplačilo plače in regresa in določb ZMinP (določbe 131., 134. in 135. člena ZDR-1 in določb 2., 4. in 5. člena ZMinP)	95
Usmerjen nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gostinstva in turizma	97
Usmerjena akcija nadzora delovnopravne zakonodaje pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa	98
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku	99
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gradbeništva	100
JAD 2025 – trgovina z ljudmi	101
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih	102
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih števil – reprezentativni vzorec 2025	103
Usmerjeni nadzori nad izvajanjem predpisov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen	107
Usmerjeni nadzori nad izvajanjem predpisov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa	110
Usmerjeni nadzor glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem s poudarkom na rakotvornih, mutagenih in reprotoksičnih snoveh	110
Usmerjeni nadzori glede dela na prostem (stalnih ali začasnih) pri visokih temperaturah	113
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu v gozdarski dejavnosti	114
7. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA	116
Vsebinske ugotovitve socialne inšpekcije	119
SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD	127
TABELE	135
Pregledi, ukrepi in kršitve na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu	136
Pregledi, ukrepi in kršitve na področju nadzora delovnih razmerij	148
KAZALO TABEL IN GRAFOV	168

Leto izzivov, premikov in tudi strokovnih preizkušenj

Vabim vas k prebiranju Poročila o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2025, ki nudi vpogled v naše delo. Z veseljem vam ga predstavljam skupaj s sodelavkami in sodelavci, ki so rezultate dela soustvarjali z vztrajnostjo, strokovnostjo in predanostjo.

Leto 2025 je bilo za inšpektorat leto izzivov, premikov in tudi strokovnih preizkušenj. Ob do sedaj največjem številu potencialnih subjektov nadzora, teh je bilo ob koncu lanskega leta 248.160, in stalnem naraščanju obsega dela, je 108 inšpektorjev lani opravilo izjemno veliko. V 11.247 inšpekcijskih pregledih so ugotovili kar 18.215 kršitev in z ukrepanjem neposredno zaščitili pravice delavcev, izboljšali varnost na delovnih mestih ter pomagali socialno najranljivejšim. Ker število prijav narašča in njihova vsebina iz leta v leto postaja vse bolj kompleksna, smo izvedli organizacijsko prilagoditev in vzpostavili notranja pravila za prioritarno obravnavo zadev. Soočali smo se z vse bolj zapletenimi primeri, ki zahtevajo poglobljeno strokovno znanje, povezovanje različnih institucij in hiter odziv. Hkrati so se ob spremembah zakonodaje postavljala odprta strokovna vprašanja, zato smo veliko pozornosti namenili izobraževanju zaposlenih. S tem smo poskrbeli, da so nadzorni postopki ohranjali kakovost in strokovnost. Vsega tega ne bi bilo brez trdega dela strokovnih sodelavk in sodelavcev iz inšpekcij in iz službe, ki skrbi za splošne, kadrovske in finančne zadeve ter informatiko, in ki ga pogosto ni mogoče videti navzven.

Zaposleni na inšpektoratu se večkrat srečujejo z velikimi obremenitvami – od nenadnih sistemskih, nejasnih sprememb predpisov, pomanjkanja kadrov in prostorske stiske, pa vse do pritiskov, neprimernih odzivov ali celo žalitev s strani prijaviteljev, nadzorovanih oseb, interesnih skupin ali širše javnosti. Te izkušnje niso lahke, zato še posebej cenim profesionalnost in dostojanstvo, s katerima se sodelavci odzivajo na tovrstne situacije, in kljub zahtevnim okoliščinam ohranjajo miren značaj, pogumno in strokovno držo ter empatijo do ljudi, ki potrebujejo našo pomoč. Verjamem, da je vlaganje v krepitev znanj in veščin tisto kar utrjuje omenjene osebne ideale, da smo bolj odporni. In tudi zaradi tega so izobraževanja zaposlenih izredno pomembna.

Večkrat naletimo na pomanjkljivo razumevanje vloge inšpektorata. Vlagatelji pobud in prijav imajo pogosto visoka pričakovanja, saj pričakujejo hiter ter individualiziran odziv na svoje težave. Zato se mi na tem mestu zdi primerno spomniti, da inšpektorat postopke vodi po uradni dolžnosti in da vložitev prijave sama po sebi še ne pomeni uvedbe inšpekcijskega postopka. Naloga inšpektorata ni zastopanje interesov posameznih deležnikov. Inšpektorat kot nadzorni organ zasleduje javni interes ter spremlja izvajanje zakonodaje, ugotavlja nepravilnosti in z ustreznimi ukrepi prispeva k njihovemu odpravljanju. Pri tem je zavezan delovati strokovno, nepristransko in nevtralnno. Tako se pri svojem delu ne nagiba niti na stran delojemalcev niti na stran delodajalcev in njunih združenj, temveč ohranja nevtralnno in institucionalno držo. Prav tako se ne vključuje v politična ali interesna prizadevanja, temveč javnosti in pristojnim institucijam poroča o svojem delu ter o ugotovitvah, ki izhajajo iz izvajanja inšpekcijskega nadzora. V tem okviru tudi pojasnjuje zgolj pravno relevantne učinke svojih odločitev, ne posega pa v pristojnosti drugih organov ali v reševanje individualnih sporov, ki sodijo v sodne in druge postopke.

Pri tem je treba poudariti, da inšpekcijski nadzor po svoji naravi ne more preprečiti vseh kršitev, kar je večkrat slišati kot očitok. Vloga inšpektorata je predvsem korektivna, to je da z odkrivanjem nepravilnosti, zahtevo po njihovi odpravi ter z izrekanjem sankcij prispeva k spoštovanju zakonodaje in k postopnemu izboljševanju prakse na področju dela. To ne pomeni, da je ta vloga šibka. Ravno nasprotno. Spominja me na prisposodbo »učinka metulja«, po kateri zamah metuljevih kril nekje v Braziliji povzroči verigo atmosferskih sprememb, ki se kasneje izrazijo kot tornado v Teksasu. Pojav, ko lahko majhna začetna sprememba v zapletenem sistemu povzroči zelo velike in nepredvidljive posledice kasneje in/ali kje drugje, je prisoten tudi v povezavi s posledicami inšpekcijskega nadzora, saj lahko pravnomočne sankcije inšpektorata neposredno vplivajo na zavezance v širšem okolju dejavnosti ali panoge ter na ravnanja drugih organov, ko ti odločajo v svojih, sicer od inšpektorata povsem ločenih postopkih. Med drugim vplivajo na možnost zaposlovanja tujcev, sodelovanje v postopkih javnega naročanja, pridobivanje potrdil A1 za čezmejno opravljanje storitev, ustanavljanje podjetij ali pridobitev statusa družbenika. Pri tem je ključno to, da inšpektorat pojasnjuje in odgovarja zgolj za svoje postopke, nikakor pa ne posega v ravnanja ter odločanje drugih organov.

Hkrati verjamem, da se moč inšpekcijskih služb ne kaže le v ukrepih in kaznovanju, temveč tudi v znanju, preventivi in spoštljivem dialogu z delodajalci in delavci. Želim si, da bi inšpektorat še naprej krepil svojo vlogo kot strokoven in zanesljiv organ, ki spodbuja boljše standarde dela in pomaga graditi kulturo odgovornosti. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za njihovo prizadevno delo ter vsem deležnikom, s katerimi smo spoštljivo sodelovali pri soustvarjanju varnega in dostojnega delovnega ter socialno varstvenega okolja.

S spoštovanjem.

Katja Čoh-Kragolnik
glavna inšpektorica

SEZNAM IN POJASNILA UPORABLJENIH KRATIC

SEZNAM IN POJASNILA UPORABLJENIH KRATIC

PRAVNI VIRI

DZ

Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US, 5/23 in 34/24 – odl. US)

GZ-1

Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/25 – odl. US in 75/25)

ZČmIS-1

Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (Uradni list RS, št. 40/23 in 32/25 – ZZSDT-E)

ZDCOPMD

Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo, 62/16 – popr., 92/20 – ZPrCP-E, 153/22 in 32/25)

ZDR-1

Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I)

ZDU-1

Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22, 18/23 in 83/25 – ZOUL)

ZEPDSV

Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti (Uradni list RS, št. 40/06, 50/23 in 24/25)

ZGD-1

Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O, 75/23, 102/24, 77/25 in 10/26 – ZdZEETD)

ZID-1

Zakon o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 19/14 in 55/17)

ZIN

Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14)

ZIUOPZP

Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23, 131/23 – ZORZFS, 62/24 in 47/25)

ZJRS

Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04, 8/10 in 32/24)

ZMEPIZ-1

Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 111/13, 97/14, 133/23 – ZPIZ-2N in 109/24)

ZMinP

Zakon o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18)

ZNPK

Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09)

ZP-1

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPdVE, 5/21 – odl. US, 38/24, 100/25 – ZS-1 in 10/26)

ZPDZC-1

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR)

ZPIZ-1

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 94/11 – odl. US, 105/11 – odl. US, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 9/17 – odl. US in 171/21 – odl. US)

ZPIZ-2

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 189/20 – ZFRO, 51/21, 121/21, 162/21, 196/21 – ZDOsk, 125/23 – odl. US, 133/23 in 90/25)

ZPND

Zakon o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08, 68/16, 54/17 – ZSV-H in 196/21 – ZDOsk)

ZPSV

Zakon o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 34/96, 18/96 – ZDavP, 87/97 – ZDavP-A, 3/98, 7/98 – odl. US, 106/99 – ZPIZ-1, 81/00, 97/01 – ZSDP, 97/01, 62/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 99/13 – ZSVarPre-C, 91/13 – ZZVZZ-M, 26/14 – ZSDP-1)

ZStk

Zakon o stavki (Uradni list SFRJ, št. 23/91, Uradni list RS – stari, št. 22/91, Uradni list RS/I, št. 17/91 – ZUDE, Uradni list RS, št. 13/93, 66/93)

ZSTSPJS

Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24 in 12/26 – ZPPJUFT)

ZSVarPre

Zakon o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 6/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk, 84/23 – ZDOsk-1, 28/25 – odl. US, 36/25 in 90/25 – ZPIZ-2O)

ZSDP-1

Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 4/18, 81/19, 158/20, 92/21, 153/22, 36/25 in 12/26)

ZSV

Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1, 24/25 in 112/25)

ZTuj-2I

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 32/25)

ZUOPUE

Zakon o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah (Uradni list RS, št. 62/24)

ZUP

Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE, 3/22 – ZDeb in 85/25)

ZUPJS

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B, 122/23 – ZŠtip-1C, 22/25 – ZZRO-1, 40/25 – ZINR, 90/25 – ZPIZ-20 in 12/26 – ZSDP-1H)

ZUTD

Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23, 62/24 – ZUOPUE, 70/25 in 83/25)

ZVZD-1

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)

ZZPri

Zakon o zaščiti prijaviteljev (Uradni list RS, št. 16/23)

ZZSDT

Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 42/23 in 32/25)

ZZZPB

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 59/07 – ZŠtip, 51/10 – odl. US, 80/10 – ZUTD in 95/14 – ZUJF-C)

ZOPA

Zakon o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/03, 27/17)

ZOUTPI

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (Uradni list RS, št. 9/17, 29/17 in 31/24)

ZVCP-1

Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08 – uradno prečiščeno besedilo, 57/08 – ZLDUVCP, 58/09, 36/10, 106/10 –ZMV, 109/10 –ZCes-1, 109/10 – ZPrCP, 109/10 – ZVoz, 39/11 – ZJZ-E, 75/17 – ZMV-1 in 10/18 – ZCes-1C)

ZPZR

Zakon o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (Uradni list RS, št. 91/25)

INSTITUCIJE IN DRUGE KRATICE

AJPES Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

BEMA Nevladna organizacija, ki zagotavlja pravno svetovanje in podporo migrantom ter mobilnim delavcem, zlasti v primerih kršitev delovnih pravic, izkoriščanja ali nepoštenih delovnih pogojev (Berliner Beratungszentrum für Migration und Gute Arbeit)

CORS Center za obveščanje Republike Slovenije

CSD Center za socialno delo

EFTA Evropsko združenje za prosto trgovino

EK Evropska komisija

ELA Evropski organ za delo (European Labour Authority)

IMPACT Evropska multidisciplinarna platforma proti kriminalnim grožnjam (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats)

EU Evropska unija

EU-OSHA Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (The European Agency for Safety and Health at Work)

FURS Finančna uprava Republike Slovenije

IJS Inšpektorat za javni sektor

IMI Informacijski sistem za notranji trg (Internal Market Information System)

IRSD Inšpektorat Republike Slovenije za delo

IRSI Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo

JAD THB 2025 Skupni akcijski dnevi za boj proti trgovini z ljudmi (Joint Action Days against Trafficking in Human Beings)

KIMDPŠ Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa

KPK Komisija za preprečevanje korupcije

MDDSZ Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije

MJU Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije

MOD Mednarodna organizacija dela

MZ Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

NLO Nacionalni uradnik za zvezo (National Liaison Officer)

OKC Operativno-komunikacijski center

RSRS Računsko sodišče Republike Slovenije

SLIC KSS Evropski center za komunikacijo in informiranje na področju varnosti in zdravja pri delu (EU Labour Inspection Network & Exchange System)

SLIC Odbor glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji (Senior Labour Inspectors Committee)

SPOT Slovenska poslovna točka

SURS Statistični urad Republike Slovenije

SVZ Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

TIRS Tržni inšpektorat Republike Slovenije

UNP Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna

ZIRS Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije

ZMDPŠ Združenje medicine dela, prometa in športa

ZPIZ Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

ZRSZ Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

ZZZS Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

POVZETEK

Povzetek

Na dan 31. decembra 2025 je bilo v okviru kadrovskega načrta na IRSD zaposlenih **141 javnih uslužbencev**. Med njimi je bilo, poleg glavne inšpektorice, zaposlenih **108 inšpektorjev**. V inšpekciji nadzora delovnih razmerij je na ta dan delo opravljalo **62 inšpektorjev**, v inšpekciji nadzora varnosti in zdravja pri delu **39 inšpektorjev**, v socialni inšpekciji pa **7 inšpektorjev**.

V Sloveniji se še vedno povečuje število poslovnih subjektov. V primerjavi z letom 2024 se je njihovo število v letu 2025 znova povečalo, tako da so imeli inšpektorji že **248.160 potencialnih subjektov nadzora**. Ob upoštevanju kadrovske zasedenosti na zadnji dan leta 2025 to pomeni izjemno visoko obremenjenost posameznih inšpektorjev. Če bi želeli, da bi bili nadzori izvajani zgolj preventivno in ne na podlagi prijav, bi pod nadzor **enega inšpektorja za delovna razmerja spadala kar 4002 poslovna subjekta**, pod nadzor **enega inšpektorja za varnost in zdravje pri delu, pa bi spadalo kar 6363 poslovnih subjektov**.

Takšno razmerje jasno kaže na omejene možnosti za proaktiven, preventiven nadzor in na pomembnost ustrezne kadrovske okrepitve inšpekcijskih služb.

V letu 2025 je IRSD opravil **11.247 inšpekcijskih pregledov**, ugotovil **18.215 kršitev** in izdal **8015 ukrepov**. Izrečene globe so skupaj znašale 4.259.337,26 EUR.

V poročevalskem obdobju so inšpektorji **na področju delovnih razmerij** opravili **5943 inšpekcijskih pregledov** ter ugotovili **8592 kršitev delovnopravne zakonodaje** (v letu 2024: 7733). Na številčnost kršitev pogosto vpliva tudi intenzivnost izvajanja nadzora v posameznih dejavnostih.

Struktura kršitev po dejavnostih:

Po podatkih IRSD, pripravljenih na podlagi registracije glavne dejavnosti v AJPES, je bilo največ kršitev ugotovljenih v gradbeništvu (19,2 %). Sledijo:

- predelovalne dejavnosti (11,5 %),
- gostinstvo in turizem (10,4 %),
- prevoznništvo in skladiščenje (9,6 %) ter
- trgovina (5,1 %).

Struktura kršitev po področjih dela:

V nadaljevanju so številčno predstavljene najpogostejše vrste kršitev, pri čemer njihov seštevek ne predstavlja celote vseh ugotovljenih kršitev. Tudi v letu 2025 se je največ ugotovljenih kršitev nanašalo na področje plačila za delo (3108 kršitev). Ugotovljene nepravilnosti so se nanašale predvsem na neizplačilo ali prepozno izplačilo plač in dodatkov, kršitve v zvezi z zagotavljanjem minimalne plače ter neizplačilo ali prepozno izplačilo regresa za letni dopust, bodisi v celoti bodisi v sorazmernem delu. Sledila so naslednja področja kršitev:

- zaposlovanje v širšem smislu (1096 kršitev),
- delovni čas, odmori in počitki ter evidence na področju dela (470 kršitev),
- Zakon o urejanju trga dela (242 kršitev),
- prenehanje pogodbe o zaposlitvi (195 kršitev).

Na področju **varnosti in zdravja pri delu** so inšpektorji v okviru **5091 pregledov** ugotovili **9623 kršitev**.

Struktura kršitev po dejavnostih:

Največ kršitev je bilo ugotovljenih v gradbeništvu (29,3 %). Sledijo:

- predelovalne dejavnosti (17 %),
- trgovina (8,6 %),
- promet in skladiščenje (5,3 %),
- gostinstvo (4,7 %),
- strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (4,5 %).

Struktura kršitev po področjih dela:

V nadaljevanju so številčno predstavljene najpogostejše vrste kršitev, pri čemer njihov seštevek ne predstavlja celote vseh ugotovljenih kršitev. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju ocenjevanja tveganj in priprave izjave o varnosti z oceno tveganja (2452 kršitev). Sledila so naslednja področja kršitev:

- urejenost in varnost delovnih mest na prostem (1459 kršitev),
- zagotavljanje osebne varovalne opreme (1156 kršitev),
- urejenost delovnega okolja in delovnih mest (981 kršitev),
- zagotavljanje zdravstvenega varstva delavcev (796 kršitev),
- usposabljanje delavcev za varno delo (691 kršitev),
- zagotavljanje ustrezne delovne opreme (644 kršitev).

V letu 2025 so inšpektorji raziskali 23 nezgod pri delu, med njimi:

- 5 smrtnih nezgod,
- 15 težjih nezgod,
- 2 lažji nezgodi,
- 1 kolektivno nezgodo.

Delodajalci so v letu 2025 prijavili 14.189 nezgod v zvezi z delom in 47 nevarnih pojavov.

V letu 2025 je socialna inšpekcija izvedla 213 nadzorov. Zaradi narave, občutljivosti in širine pooblastil je bilo največ inšpekcijskih nadzorov (186) izvedenih v centrih za socialno delo. Ob upoštevanju usmeritev dela inšpekcije in na podlagi analize prejetih prijav so bili nadzori najpogosteje usmerjeni v obravnavo ogroženih otrok, vključno z rejništvom in posvojitvami (52 %), sledijo urejanje razmerij med starši in otroki po razpadu družinske skupnosti (36 %), obravnava nasilja v družini (21 %), uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (17 %), izvajanje skrbniških nalog (15 %) in izvajanje socialnovarstvenih storitev, predvsem prve socialne pomoči.

V 43 nadzorih (23 %) so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri izvajanju socialnovarstvene dejavnosti, in sicer tako z vidika uporabe veljavne zakonodaje kot tudi z vidika uporabe strokovnih znanj. Ugotovljene pomanjkljivosti so povečevale verjetnost, da bi lahko bil uporabnik v nadaljnji obravnavi oškodovan oziroma prikrajšan, vendar v času nadzora taka oškodovanost ali prikrajšanost še ni bila ugotovljena. V teh primerih je bilo 64 % ugotovljenih pomanjkljivosti odpravljenih že med samim izvajanjem nadzora, kar posredno kaže na pripravljenost izvajalcev dejavnosti, da svoje ravnanje uskladijo z zahtevami zakonitosti in strokovnosti. V osmih nadzorih (4 %) pa so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so dejansko škodile uporabniku oziroma so ga prikrajšale za posamezno pravico.

Poleg izvajanja inšpekcijskih nadzorov in izrekanja ukrepov so uslužbenci IRSD opravljali tudi drugo strokovno delo, zlasti svetovanje in nudenje strokovne pomoči delavcem in delodajalcem. Hkrati je IRSD aktivno sodeloval z drugimi državnimi organi, organizacijami ter sindikalnimi in strokovnimi združenji, tako na področju izmenjave informacij kot tudi z vidika krepitev preventivnega delovanja in učinkovitega izvajanja nadzora. Dejavnosti so potekale tudi na mednarodni ravni, kjer je inšpektorat sodeloval pri izmenjavi dobrih praks in strokovnih izkušenj.

V skladu s 7. členom ZIN je IRSD v letnem poročilu podal tudi več predlogov za spremembe zakonodaje. Predlogi temeljijo na ugotovitvah iz nadzorov na terenu in so usmerjeni predvsem v izboljšanje pravne varnosti delavcev, povečanje učinkovitosti inšpekcijskega nadzora in odpravo zaznanih sistemskih pomanjkljivosti v veljavni ureditvi.

SUMMARY

Summary

As of 31 December 2025, a total of 141 public employees were employed at the IRSD under the staffing plan. Of these, in addition to the Chief Inspector, 108 were inspectors. On that date, 62 inspectors were assigned to the Labour Inspection Division, 39 to the Occupational Safety and Health Inspection Division, and 7 to the Social Inspection Division.

The number of business entities in Slovenia continues to increase. Compared to 2024, their number rose again in 2025, meaning that inspectors were faced with 248.160 potential entities subject to inspection. Taking into account staffing levels as of the last day of 2025, this represents an exceptionally high workload for individual inspectors. If inspections were to be carried out proactively, and not only on the basis of complaints, a single labour inspector would be responsible for up to 4,002 business entities, while a single occupational safety and health inspector would be responsible for up to 6,363 business entities.

This ratio clearly indicates limited capacity for proactive and preventive supervision and highlights the importance of strengthening the staffing of inspection services.

In 2025, the IRSD carried out 11,247 inspections, identified 18,215 violations, and issued 8,015 measures. The total amount of fines imposed was EUR 4,259,337.26.

During the reporting period, labour inspectors conducted 5,943 inspections and identified 8,592 violations of labour legislation (in 2024: 7,733). The number of violations is often influenced by the intensity of enforcement in specific sectors.

Breakdown of violations by sector:

According to IRSD data, based on the registration of primary activities with AJPES, the highest number of violations was identified in construction (19.2%). This is followed by:

- manufacturing (11.5%),
- hospitality and tourism (10.4%),
- transportation and warehousing (9.6%), and
- retail trade (5.1%).

Structure of violations by field of work:

The most common types of violations are presented below in numerical terms, although their sum does not represent the total of all identified violations. In 2025 as well, most identified violations related to the area of remuneration for work (3,108 violations). The identified irregularities primarily concerned non-payment or late payment of wages and allowances, violations related to the provision of the minimum wage, and non-payment or late payment of annual leave compensation, either in full or in part. The following areas of violations followed:

- employment in the broader sense (1,096 violations),
- working hours, breaks, and rest periods, as well as work records (470 violations),
- Labor Market Regulation Act (242 violations),
- termination of employment contracts (195 violations).

In the area of occupational safety and health, inspectors identified 9,623 violations during 5,091 inspections.

Breakdown of violations by sector:

The highest number of violations was found in construction (29.3%). This was followed by:

- manufacturing (17%),
- retail trade (8.6%),
- transportation and warehousing (5.3%),
- hospitality (4.7%),
- professional, scientific, and technical activities (4.5%).

Breakdown of violations by work area:

The most common types of violations are presented below in numerical terms; however, their total does not represent the entirety of all identified violations. The highest number of violations was identified in the area of risk assessment and the preparation of a safety statement with a risk assessment (2,452 violations). This was followed by the following areas of violations:

- orderliness and safety of outdoor workplaces (1,459 violations),
- provision of personal protective equipment (1,156 violations),
- orderliness of the work environment and workplaces (981 violations),
- provision of health care for workers (796 violations),
- training of workers in safe work practices (691 violations),
- provision of appropriate work equipment (644 violations).

In 2025, inspectors investigated 23 occupational accidents, including:

- five fatal accidents,
- fifteen serious accidents,
- two minor accidents,
- one collective accident.

In the same year, employers reported 14.189 occupational accidents and 47 dangerous incidents.

In 2025, the Social Inspection carried out 213 inspections. Due to the nature, sensitivity and scope of its mandate, the majority of inspections (186) were conducted at social services offices. Taking into account inspection priorities and based on an analysis of received reports, inspections most frequently focused on cases involving at-risk children, including foster care and adoptions (52%), followed by the regulation of parent–child relationships after the breakdown of the family unit (36%), the handling of domestic violence (21%), the enforcement of rights to public funds (17%), the performance of guardianship duties (15%), and the provision of social welfare services, primarily initial social assistance.

In 43 inspections (23%), deficiencies were identified in the provision of social welfare activities, both in terms of compliance with applicable legislation and adherence to professional standards. These shortcomings increased the likelihood that users could be harmed or disadvantaged in further proceedings; however, at the time of the inspection, no such harm or disadvantage had yet been identified. In these cases, 64% of the identified deficiencies were remedied during the inspection itself, indicating the willingness of service providers to align their conduct with the requirements of legality and professional standards. However, in eight inspections (4%), irregularities were identified that resulted in actual harm to users or the deprivation of specific rights.

In addition to carrying out inspections and issuing measures, IRSD staff also performed other professional tasks, in particular providing advice and expert assistance to workers and employers. At the same time, the IRSD actively cooperated with other state authorities, organisations, as well as trade union and professional associations, both in terms of information exchange and with a view to strengthening preventive action and ensuring the effective implementation of supervision. Activities also took place at the international level, where the Inspectorate participated in the exchange of good practices and professional experience.

In accordance with Article 7 of the Inspection Supervision Act, the IRSD also included several proposals for legislative amendments in its annual report. These proposals are based on findings from field inspections and are primarily aimed at improving legal certainty for workers, enhancing the effectiveness of inspection supervision, and addressing identified systemic shortcomings in the current regulatory framework.

KLUČNI REZULTATI DELA IRSD

11.247
inšpekcijskih
pregledov

213
pregledov iz
socialnega
področja

5943
pregledov iz
področja delovnih
razmerij

8015
izdanih
ukrepov

5091
pregledov iz
področja varnosti
in zdravja pri delu

248.160
potencialnih
subjektov
nadzora

MEDNARODNO SODELOVANJE

1 SLIC

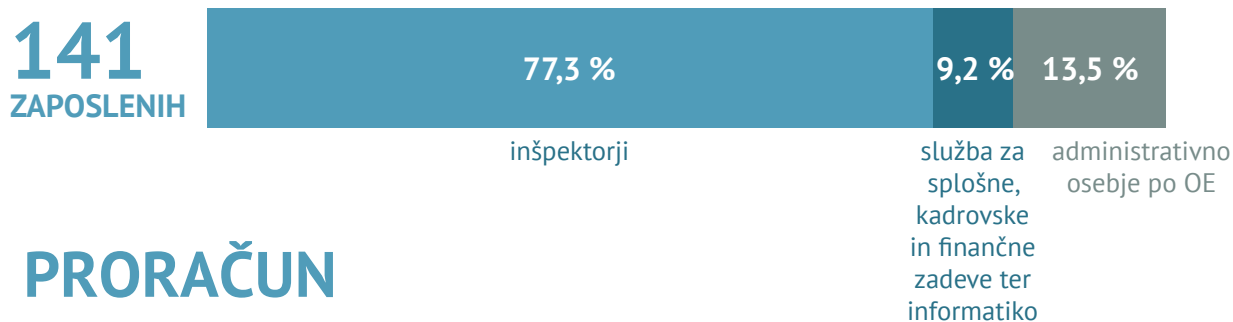
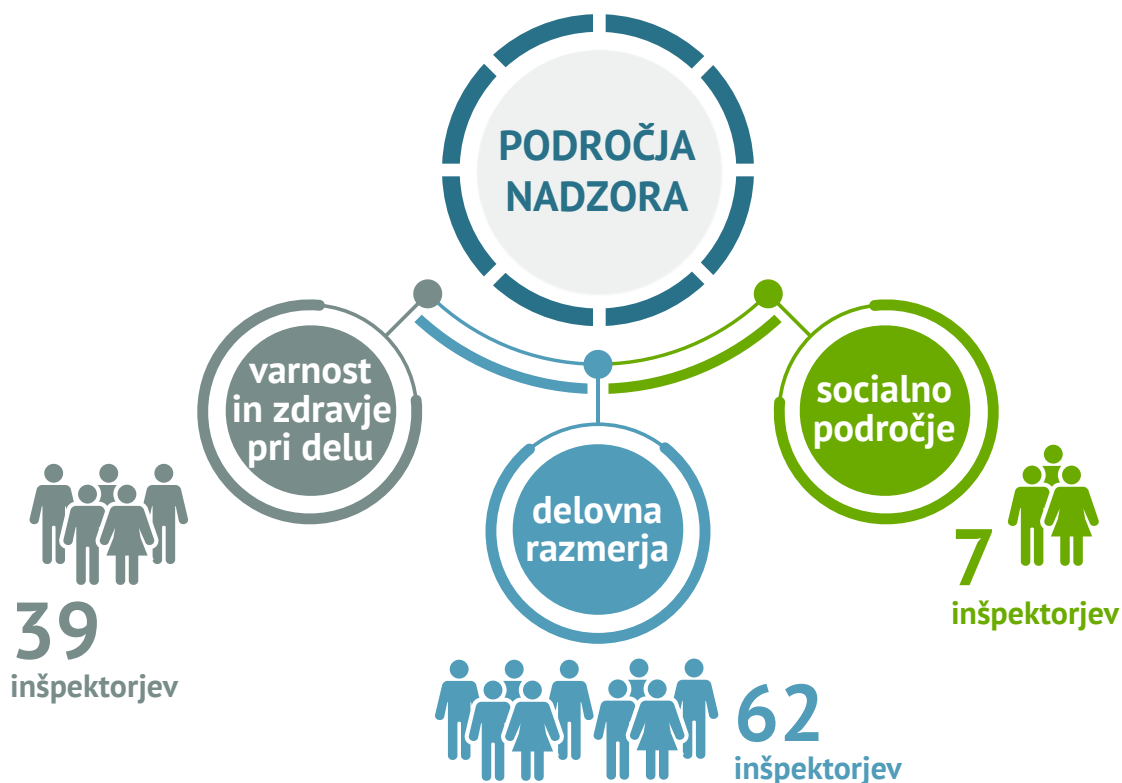
2 EU
OSHA

3 IMI

4 ELA

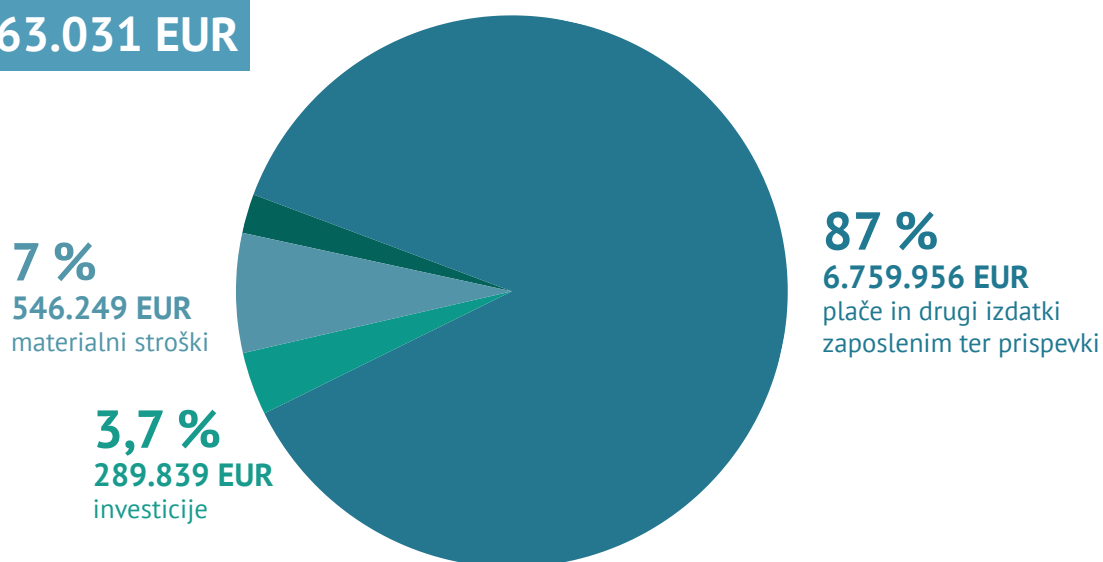
5 BEMA

KADRI IN ORGANIZIRANOST

PRORAČUN

7.763.031 EUR

PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE

1. PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE

Predlogi s področja varnosti in zdravja pri delu

V letu 2025 je IRSD aktivno sodeloval pri usklajevanju in pripravi zadnjih sprememb zakonodaje na področju varnosti in zdravja pri delu, s posebnim poudarkom na varnem in zdravem delu na gradbiščih. Spremembe so obravnavale obveznosti naročnikov del, izvajalcev del in koordinatorjev na gradbiščih, z namenom jasnejše opredelitve odgovornosti in izboljšanja delovnih pogojev. Gradbeništvo je panoga z visokim tveganjem za nastanek nezgod in poškodb pri delu, zato morajo biti zakonodajne spremembe usmerjene v okrepitev varnostnih ukrepov in zmanjšanje tveganj za delavce na gradbiščih.

V letih 2024 in 2025 smo sodelovali z gozdarsko inšpekcijo pri pripravi sprememb pravilnika o varnem delu v gozdu. Veljavni pravilnik je zastarel in ne odraža napredka in novih tehnologij, ki se uporabljajo pri delu v gozdu, kot so strojna sečnja in druge sodobne metode. Prvi osnutki sprememb so bili pripravljene že v letu 2023, pri čemer so bile predlagane rešitve usmerjene v povečanje varnosti delavcev, ki opravljajo visoko tvegano delo v gozdovih. Novi predpis bo prilagojen sodobnim delovnim postopkom in tehnološkemu razvoju in bo pripomogel k višji stopnji zaščite delavcev in zmanjšanju tveganja za poškodbe pri delu v gozdu.

Znova poudarjamo nujnost sprememb Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev, saj njegova veljavna vsebina ne sledi spremembam, ki jih je uvedel ZVZD-1. Pravilnik je zastarel in ne odraža sodobnih zahtev glede varnosti in zdravja pri delu, zato je njegova določila treba celovito posodobiti. Ena ključnih sprememb bi morala biti natančnejša ureditev področij, ki vključujejo pristojnosti specialistov medicine dela, prometa in športa, saj imajo ti ključno vlogo pri ocenjevanju zdravstvene sposobnosti delavcev. Prav tako je treba ustrezno urediti določbe, ki neposredno vplivajo na izvajanje inšpekcijskih nadzorov, kot so opredelitev posebnih zdravstvenih zahtev, upoštevanje omejitev in priporočil specialistov medicine dela, določanje obsega in periodike zdravstvenih pregledov, ter druge ključne vidike zagotavljanja varnega delovnega okolja.

V delovni skupini za pripravo novega pravilnika je v letu 2025 aktivno sodeloval tudi IRSD, ki je prispeval strokovne predloge in izkušnje z inšpekcijskih nadzorov, s ciljem oblikovanja jasnejših, bolj posodobljenih in učinkovitejših pravil za varovanje zdravja delavcev.

Prav tako predlagamo spremembe predpisov, ki urejajo nevarne snovi v delovnih procesih, s poudarkom na izboljšanju strokovnosti postopkov ocenjevanja tveganj in posodobitvi mejnih vrednosti nevarnih snovi, ki so jim delavci izpostavljeni. Posodobitev zakonodaje na tem področju je ključnega pomena za učinkovitejšo varovanje delavcev ter prilagajanje novim znanstvenim spoznanjem in tehnološkemu napredku.

Predlogi s področja delovnih razmerij

Predlogi, predstavljeni v nadaljevanju, temeljijo na ugotovitvah iz nadzornih postopkov v preteklem letu in poudarjajo tista področja, na katerih veljavna zakonodaja ne zagotavlja dovolj jasne, celovite ali izvedljive podlage za učinkovito delo inšpekcije. V praksi se namreč še vedno srečujemo z določbami, ki so nepopolne, nedorečene ali dopuščajo široke interpretacije, kar otežuje ugotavljanje kršitev in zmanjšuje možnost doslednega ukrepanja.

Zakonodajne vrzeli se najpogosteje kažejo tam, kjer bi za ugotovitev nepravilnosti morali obstajati objektivni in preverljivi standardi, pa ti niso opredeljeni ali so določeni le delno. Posledično inšpektorji kljub ugotovljenim nepravilnostim v številnih primerih nimajo ustrezne pravne podlage za izrek ukrepov.

Nekateri od predlogov so bili predstavljeni že v preteklih letih, vendar so še vedno aktualni, saj se težave v praksi nadaljujejo. Drugi predlogi izhajajo iz novih oblik kršitev in iz trendov, ki so jih inšpekcijski postopki razkrili v zadnjem obdobju. Vsem je skupno, da obravnavajo vprašanja, pri katerih pomanjkljiva zakonodajna ureditev pomembno vpliva na učinkovitost nadzora, pravno varnost in enotnost ravnanja v praksi.

Predloge predstavljamo v opisni obliki, s poudarkom na opredelitvi problematike in razlogov za potrebne dopolnitve zakonodaje. IRSD pri tem izraža pripravljenost za strokovno sodelovanje pri oblikovanju ustreznih

PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE

zakonskih rešitev, saj le premišljene in celovite spremembe lahko zagotovijo učinkovit in sodoben sistem inšpekcijskega nadzora ter s tem varstvo pravic delavcev in zakonito delovanje delodajalcev.

Predlagamo naslednje spremembe ZDR-1:

- dopolnitev **13. člena ZDR-1**, saj veljavna ureditev elementov delovnega razmerja, zlasti razlaga elementa nepretrganosti dela, v praksi povzroča neenotno uporabo zakona. Pojavljajo se različne interpretacije tako med inšpektorji kot tudi v postopkih pred ministrstvom, sodišči v prekrškovnih postopkih in delovnimi sodišči. Takšna razpršenost pravne prakse ustvarja pravno negotovost in otežuje delodajalcem razumevanje, v katerih primerih delo ni dopustno na podlagi civilnopravnih pogodb. Za zagotovitev enotne uporabe zakonodaje bi bilo treba zakonsko določiti objektivne kriterije, ki bi omogočali jasnejšo presojo, ali se delo izvaja v okoliščinah, ki po svoji naravi spadajo v delovno razmerje. To bi lahko obsegalo časovne in druge preverljive elemente, ki bi zagotavljali predvidljivo in pregledno izvajanje določb ter preprečili odstopanja med različnimi praksami;
- dopolnitev **30. člena ZDR-1** z opredelitvijo, kdaj se šteje, da je postopek izbire kandidatov končan. Veljavna zakonska ureditev povzroča, da delodajalci to različno razumejo, kar vodi do neenotnega obveščanja neizbranih kandidatov in otežuje objektivno presojo v inšpekcijskem nadzoru. Posebej problematični so primeri, ko pogodba o zaposlitvi ni sklenjena ali ko delodajalec ne izbere nobenega kandidata, saj zakon ne določa, kako se v takih primerih ugotovi dokončanje postopka;
- **47. člen ZDR-1** nalaga delodajalcem obveznost sprejemanja ukrepov za varovanje dostojanstva delavcev pri delu. Menimo, da bi morala ta določba natančneje opredeliti minimalne standarde oziroma »ustrezne ukrepe«, ki jih je delodajalec dolžan sprejeti za učinkovito zaščito delavcev pred nadlegovanjem in trpinčenjem na delovnem mestu;
- dopolnitev **79. in 132. člena ZDR-1**, ki urejata pravico delavca do odpravnine ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi za določen čas in ob upokojitvi, saj nobena od določb ne določa skrajnega roka za izplačilo odpravnine. V praksi takšna nedorečenost povzroča neenotne in težko primerljive prakse delodajalcev ter negotovost delavcev glede pričakovanega prejema odpravnine. Na podlagi nadzornih izkušenj IRSD predlaga, naj se v zakon vnese določen in preverljiv rok izplačila, pri čemer bi bilo najprimerneje, da se odpravnina izplača najpozneje ob izplačilu zadnje plače;
- dopolnitev **131. člena ZDR-1**, saj se je v nadzorni praksi pokazalo, da veljavna ureditev izplačevanja regresa za letni dopust vsebuje več zakonodajnih vrzeli, ki povzročajo neenotno obravnavo delavcev in omejujejo učinkovitost inšpekcijskega nadzora. ZDR-1 določa, da mora biti regres izplačan najpozneje do 1. julija, vendar ne določa izplačilnega roka za delavce, ki sklenejo delovno razmerje po tem datumu. To vodi v različne prakse delodajalcev in pravno negotovost, saj nadzorni organ v teh primerih ne more ugotoviti datuma prekrška.

Dodatna nejasnost izhaja iz možnosti odloženega izplačila regresa zaradi nelikvidnosti, saj izraz nelikvidnost v ZDR-1 ni opredeljen. Zaradi odsotnosti meril prihaja do neenotnih razlag, kar otežuje presojo, ali so pogoji za odlog izpolnjeni. IRSD zato predlaga, da se izraz nelikvidnost zakonsko določi z objektivnimi in preverljivimi kriteriji, prilagojenimi potrebam delovnopravne zakonodaje in nadzora.

IRSD tudi predlaga, da se v zakon izrecno vnese obveznost izplačila regresa na bančni račun delavca, v skladu z obveznostjo brezgotovinskega izplačevanja vseh prejemkov iz delovnega razmerja, saj posebne določbe glede regresa trenutno ni, kar povzroča razhajanja v praksi.

Dodatno IRSD predlaga dopolnitev določbe o višini regresa. Trenutno je v 131. členu ZDR-1 določena najnižja višina regresa v znesku najmanj minimalne plače, vendar zakon ne določa, da mora delodajalec upoštevati tudi višji znesek, če je ta določen s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Glede na to, da 9. člen ZDR-1 omogoča določitev za delavca ugodnejših pravic, IRSD predlaga dopolnitev besedila 131. člena z navedbo, da se regres izplača v višini, določeni z ZDR-1, oziroma v višini, določeni s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi;

PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE

- **dopolnitev 135. člena ZDR-1** v smeri opredelitve obveznosti delodajalca glede izročitve pisnega obračuna plače. V praksi se namreč izkazuje, da izraz »izdati« ne omogoča učinkovite presoje, ali je bil obračun delavcu dejansko izročen. Ker delavec kot morebitni prijavitelj pogosto ne sme biti razkrit, inšpektor v postopku nima verodostojnega dokaza o izročitvi. Da bi bila pravica delavca do plačilne liste zagotovljena in da bi bilo nadzor mogoče učinkovito izvajati, IRSD predlaga, naj zakon delodajalcu izrecno naloži obveznost izročitve obračuna plače in obveznost hrambe dokazila o izročitvi, ne glede na izbrani način vročitve. Dokazilo bi lahko izhajalo iz elektronskega sistema, evidentirane oddaje ali drugega poslovno ustreznega načina, ki omogoča objektivno preverjanje. Takšna dopolnitev bi zagotovila preglednost in izboljšala pravno varnost delavcev, saj je pisni obračun verodostojna listina, na podlagi katere lahko delavec predlaga sodno izvršbo;
- **dopolnitev 160. člena ZDR-1**, saj veljavna ureditev ne določa roka, v katerem mora delodajalec pisno vročiti obvestilo od odmeri letnega dopusta delavcem, ki sklenejo delovno razmerje po 31. marcu. ZDR-1 trenutno ureja le obveznost vročitve do 31. marca za že zaposlene delavce, pri novih zaposlitvah pa rok ni določen, kar vodi do različnih praks delodajalcev in neenake obravnave delavcev glede na datum sklenitve pogodbe o zaposlitvi. Zaradi odsotnosti roka delodajalci nove delavce občasno obvestijo o zamudi ali jih o njej sploh ne obvestijo, kar zmanjšuje preglednost delovnih razmerij ter otežuje načrtovanje in uveljavljanje pravic iz naslova letnega dopusta. Brez določenega roka ni mogoče ugotoviti kršitve, kadar delodajalec obvestila novozaposlenemu ne izroči. IRSD zato predlaga, naj se v zakon vnese obveznost pisnega obveščanja o odmeri letnega dopusta tudi za delavce, ki se zaposlijo po 31. marcu, in sicer v določenem, zakonsko opredeljenem roku od sklenitve pogodbe o zaposlitvi;
- dopolnitev **kazenskih določb ZDR-1**, saj veljavna ureditev ne omogoča sankcioniranja primerov, ko delodajalci regres za letni dopust izplačajo v gotovini, čeprav ZDR-1 določa, da morajo biti vsi prejemki delavca izplačani na njegov bančni račun. V praksi se inšpektorji srečujejo s takšnimi primeri, vendar zaradi odsotnosti ustrezne kazenske določbe ukrepanje ni mogoče, kar pomeni zakonodajno vrzel;
- proučiti **kazensko določbo 217.c člena ZDR-1** po vzoru drugih členov kazenskih določb glede odgovornosti pravne osebe in odgovornosti odgovorne osebe.

Predlagamo naslednje spremembe ZUTD:

- spremembo **drugega odstavka 27. člena ZUTD**, saj veljavna ureditev omogoča zavrnitev posredovanja zaposlitve delodajalcu že na podlagi opozorila po ZIN ali samo uvedenega prekrškovnega postopka. Opozorilo po ZIN je najmilejši preventivni ukrep, izrečen na zapisnik v primerih manjših nepravilnosti; ni sankcija, ni odločba, ne postane pravnomočno in zoper njega ni pritožbe. Uvedba postopka o prekršku pa še ne pomeni odgovornosti delodajalca, saj velja načelo domneve nedolžnosti. Ureditev otežuje izmenjavo podatkov med organi, saj zakon ne določa časovne omejitve upoštevanja ukrepov, zlasti opozoril, ki se hranijo daljše obdobje in nikoli ne postanejo pravnomočna;
- dopolnitev **147. člena ZUTD** na način, ki bo določil, da IRSD izvaja nadzor kot prekrškovni organ, razen v primerih iz tretjega odstavka 27.f člena, kjer nadzor opravlja FURS;
- IRSD znova opozarja na neustreznost določbe **150. člena ZUTD**, ki kot nadzorni organ predvideva tudi *Inšpekcijo za področje zaposlovanja v okviru IRSD*, čeprav takšna inšpekcija nikoli ni bila ustanovljena. IRSD predlaga, naj se določba o neobstoječi inšpekciji črta, pristojnost vsebinskega nadzora nad izvajanjem ukrepov po ZUTD pa naj se določi v skladu z dejanskim stanjem, in sicer tako, da ga izvajata ministrstvo, pristojno za delo, in ZRSZ v okviru notranjega nadzora oziroma notranje revizije;
- IRSD je tudi v preteklem letu dobil številne prijave dijakov in študentov, ki delo opravljajo prek napotnic in ne prejmejo plačila za opravljeno delo. Ker gre za civilnopravno razmerje, študenti in dijaki niso vključeni v okvir delovnega prava, zato IRSD v teh primerih nima pristojnosti za ukrepanje. Veljavna ureditev študentskega in dijaškega dela je le delno zajeta v ZZZPB in ne določa ključnih obveznosti delodajalca, kot so rok izplačila, obvezne sestavine dogovora pred začetkom dela in sankcije za neizpolnitev obveznosti. Zaradi tega mladi delavci ob neizplačilu pogosto ostanejo brez plačila in brez možnosti

PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONDAJE

učinkovite zaščite, kar je v nasprotju z osnovnimi cilji nadzorne dejavnosti. IRSD zato predlaga, naj se **študentsko in dijaško delo sistemsko uredita**;

- IRSD predlaga uskladitev kazenskih določb, saj **3. točka prvega odstavka 217.c člena ZDR-1 in prva alineja prvega odstavka 178. člena ZUTD** sankcionirata isto dejansko stanje, ki izhaja iz obveznosti uporabnikov pri zagotavljanju dela delavcev uporabniku po 63. členu ZDR-1 in 166. členu ZUTD. Kljub enakemu predmetu nadzora pa se predpisane globe med zakonoma bistveno razlikujejo, kar v praksi omogoča arbitrarno izbiro pravne podlage in vodi do neenake obravnave zavezancev.

Predlagamo spremembo ZČmIS-1:

- uvede naj se **prekrškovna odgovornost slovenskega naročnika**, kadar zanj ali pri njem storitev opravlja tuji delodajalec iz EU, ki ne izvede obvezne prijave, ne pridobi potrdil A1 ali napotitve izvaja v nasprotju z izdanimi potrdili. Veljavna ureditev naročniku ne nalaga nobene odgovornosti, kar zmanjšuje učinkovitost nadzora in omogoča neizpolnjevanje obveznosti tujih delodajalcev. Ureditev bi lahko sledila modelu odgovornosti naročnika po ZUTD ter bi okrepila varstvo napotenih delavcev, preglednost čezmejnega izvajanja storitev in učinkovitost nadzora.

Predlagamo spremembo ZStk:

- posodobitev oziroma pripravo novega **ZStk**, saj veljavna ureditev ne odraža več sodobnih razmer na trgu dela in vsebuje **zastarele rešitve**, ki otežujejo njegovo izvajanje ter nadzor. Zakon temelji na izrazoslovlju in konceptih, ki izhajajo iz drugačnega družbenogospodarskega obdobja, zaradi česar ne nudi jasnih odgovorov na vprašanja, ki nastajajo pri izvedbi stavk v sodobnih delovnih okoljih. Veljavna ureditev ne določa dovolj jasno ključnih elementov, kot so opredelitev stavke, vodenje in predložitev seznama stavekajočih delavcev ter obveznosti organizatorjev in delodajalcev. Zakon je tudi finančno zastarel, saj so globe še vedno izražene v dinarjih, kar onemogoča njihovo uporabo in ima odvračilni učinek, hkrati pa IRSD nima pooblastil za izrek glob, ki jih sodobna prekrškovna ureditev predvideva v razponu.

Predlagamo spremembo ZPIZ-2:

- IRSD tudi v letošnjem poročilu znova opozarja, da področje obveznega poklicnega zavarovanja ostaja neurejeno, saj ključne zakonske obveznosti po ZPIZ2 še vedno niso izvajane. Vlada ni določila meril in kriterijev za opredelitev delovnih mest po prvem odstavku 199. člena, prav tako niso bile imenovane komisije po 201. in 201.a členu ZPIZ2, ki bi morale ugotovljati, katera delovna mesta zahtevajo obvezno vključitev v poklicno zavarovanje in ali pogoji dela pri posameznih delodajalcih ostajajo skladni z zakonskimi zahtevami. Zaradi neizpolnjenih zakonskih obveznosti sistem poklicnega zavarovanja ne deluje, delavci, ki bi lahko bili upravičeni do teh pravic, ostajajo brez ustrezne zaščite, breme odločanja o vprašanih, za katera IRSD ni pristojen, pa se neupravičeno prenaša na inšpektorje. IRSD zato predlaga, naj se nujno začne celovito urejati področje poklicnega zavarovanja in zagotovi vzpostavitev vseh zakonsko predvidenih mehanizmov, ki so potrebni za njegovo delovanje.

Predlagamo spremembo ZPDZC-1:

- IRSD predlaga **dopolnitev tretjega odstavka 19. člena ZPDZC-1**, saj je veljavna ureditev glede ukrepanja inšpektorja ob ugotovitvi zaposlovanja na črno nejasna in v praksi otežuje učinkovito izvedbo postopka. Predlagamo, naj se določi, da lahko inšpektor v takšnih primerih izda prepovedno odločbo delodajalcu, s katero temu prepove opravljanje dela s posameznikom ali več posamezniki, ki so bili zaposleni na črno, ter o tem nemudoma obvesti pristojni organ. Takšna rešitev bi omogočila hitrejše, pravno jasnejše in učinkovitejše ukrepanje v primerih nedovoljenega dela, hkrati pa bi okrepila preventivni učinek nadzora in zagotovila takojšnje prenehanje nezakonitega ravnanja.

Predlagamo spremembo ZGD-1:

- IRSD predlaga, naj se prouči **obveznost, da mora družba ali samostojni podjetnik ob registraciji navesti lokacijo, kjer so shranjene poslovne listine** (na primer sedež družbe, dejanski poslovni prostor, računovodski servis). V praksi se namreč pogosto izkaže, da delodajalci nimajo poslovnih prostorov na registriranem sedežu, nimajo urejenega hišnega predalčnika ali zakonitega zastopnika s prebivališčem v Republiki Sloveniji, listine pa so shranjene na različnih lokacijah. Takšno stanje bistveno otežuje in podaljšuje nadzor, saj inšpektorji pogosto ne morejo pravočasno pridobiti osnovne dokumentacije, kar omogoča zavlačevanje postopkov in zmanjšuje učinkovitost nadzora. Uvedba obveznega podatka o lokaciji listin, skupaj z obveznostjo njegovega sprotnega posodabljanja, bi omogočila hitrejše ugotavljanje dejanskega stanja, preprečila zlorabe, povezane s fiktivnimi sedeži, ter povečala preglednost poslovanja delodajalcev. IRSD ocenjuje, da bi takšna dopolnitev pomembno prispevala k učinkovitejšemu izvajanju nadzora in k večji pravni varnosti v poslovnem okolju.

Predlagamo spremembo ZSTSPJS:

- IRSD opozarja na nepopolno razmejitev pristojnosti med IJS in IRSD pri nadzoru nad izplačevanjem nadomestil plač javnih uslužbencev. Veljavni **ZSTSPJS** ureja plače v javnem sektorju, ne ureja pa **nadomestil plač**, ki jih določa 137. člen ZDR-1. Takšna ureditev ne omogoča celovitega nadzora nad prejemki javnih uslužbencev, povzroča razdrobljenost pristojnosti, podaljšuje postopke in zmanjšuje pravno varnost. IRSD zato predlaga, naj se nadomestilo plače javnih uslužbencev uredi v ZSTSPJS kot specialnem zakonu za sistem plač v javnem sektorju. S tem bi se zagotovila jasna razmejitev pristojnosti, omogočil celovit nadzor enega organa in izboljšala učinkovitost obravnave nepravilnosti na področju plačnih prejemkov.

Predlagamo spremembo ZIN-1:

- dopolnitev prekrškovnih določb tako, da se omogoči **izrek globe v razponu**. V praksi se namreč pogosto pojavljajo primeri, ko se zavezanci namenoma ne odzivajo na pozive, ne dostavljajo potrebne dokumentacije ali zavlačujejo postopke, kar bistveno otežuje ugotavljanje dejanskega stanja in učinkovito izvedbo nadzora.

Predlagamo spremembo ZID-1:

- dopolnitev **prvega odstavka 19. člena ZID-1** z novo, 7. točko, ki naj se glasi: »da se čezmejna storitev izvaja kljub neizpolnjenim pogojem iz prvega odstavka 14. člena ZČmIS-1 ali v nasprotju s podatki na potrdilu A1 (prvi odstavek 27. člena ZČmIS-1).

Predlagamo spremembo ZP-1:

- dopolnitev **tretjega odstavka 66. člena ZP-1**, saj veljavna ureditev ne omogoča, da bi se prekrškovni organ **pritožil tudi iz razloga zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja** po 3. točki 154. člena ZP-1. V praksi sodišča pogosto odpravijo prekrškovne odločbe IRSD prav zaradi drugačne presoje dejanskega stanja, pri čemer IRSD kot prekrškovni organ takšne odločitve ne more izpodbijati.

Predlog s področja socialnih zadev

Pri obravnavi zadev s področja socialnih transferjev se v praksi pojavljajo vprašanja glede razmejitve pristojnosti med odločanjem v pritožbenih postopkih na ministrstvu in izvajanjem inšpekcijskega nadzora nad delovanjem CSD. Navedena vprašanja se nanašajo zlasti na izvajanje določb ZSDP-1, ZUPJS in ZSVarPre.

Pritožbeni postopki na ministrstvu so usmerjeni predvsem v presojo zakonitosti posamičnih upravnih odločb CSD, medtem ko je namen inšpekcijskega nadzora spremljanje sistemskega, organizacijskega in strokovnega delovanja centrov ter ugotavljanje morebitnih nepravilnosti v postopkih in organizaciji dela. Iz dosedanje prakse izhaja, da se na posameznih področjih upravni in inšpekcijski nadzor deloma prepletata, kar lahko odpira vprašanja glede razmejitve pristojnosti med posameznimi nadzornimi mehanizmi. V določenih primerih se tako podobna vprašanja obravnavajo v različnih postopkih in pred različnimi organi. Navedene okoliščine kažejo na pomen jasnejše vsebinske razmejitve med nadzorom nad zakonitostjo posamičnih upravnih odločb ter nadzorom nad sistemskim, organizacijskim in strokovnim delovanjem CSD. Takšna razmejitev prispeva k preglednejšemu delovanju nadzornih mehanizmov ter k učinkovitejšemu zagotavljanju zakonitosti in kakovosti izvajanja postopkov na področju socialnih transferjev.

V okviru spremljanja izvajanja nalog je IRSD tudi v letu 2025 zaznal določena vprašanja glede opredelitve stvarne pristojnosti za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad posameznimi dejavnostmi socialnega varstva, zlasti na področjih institucionalnega varstva, pomoči družini na domu, vodenja in varstva ter zaposlitev pod posebnimi pogoji. V skladu z 38.c členom ZDU-1 so navedena področja od 4. februarja 2023 v pristojnosti Ministrstva za solidarno prihodnost Republike Slovenije. ZDU-1 v tretjem odstavku 14. člena določa, da ministrstvo za področja, za katera je pristojno, ustanovi ustrezen inšpektorat kot organ v sestavi ministrstva, ki opravlja naloge inšpekcijskega nadzora. Na področju dolgotrajne oskrbe zakonodaja predvideva tudi poseben inšpekcijski nadzor, za katerega je bil ustanovljen Inšpektorat za stanovanja in dolgotrajno oskrbo. Pri spremljanju izvajanja nadzornih nalog IRSD ugotavlja, da izvajanje inšpekcijskega nadzora nad vsemi dejavnostmi socialnega varstva, ki po ZDU-1 spadajo v pristojnost Ministrstva za solidarno prihodnost Republike Slovenije, v praksi še ni v celoti organizacijsko opredeljen. Na navedeno vprašanje je IRSD v preteklih obdobjih opozoril tudi v okviru medresorskih usklajevanj. Navedene okoliščine kažejo na pomen nadaljnega usklajevanja normativnega in organizacijskega okvira izvajanja inšpekcijskega nadzora na tem področju.

2. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Pristojnost in zakonodaja

IRSD je organ v sestavi MDDSZ. Splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, njihova pooblastila, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom, urejata ZID-1 in ZIN.

V skladu z 2. členom ZID-1 opravlja IRSD naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov s področij varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij, minimalne plače, trga dela in zaposlovanja, dela in zaposlovanja tujcev, sodelovanja delavcev pri upravljanju in stavn, če ni z zakonom drugače določeno. IRSD opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem drugih zakonov in predpisov, če ti tako določajo. Seznam predpisov je na koncu poročila.

Na področju socialnega varstva IRSD opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem ZSV in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter drugih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti in druge naloge socialne inšpekcije.

IRSD opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij ter zakonitostjo in strokovnostjo dela komisij za preverjanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij.

IRSD je na podlagi ZP-1 prav tako prekrškovni organ.

Področje dela organa določajo še nekateri mednarodni pravni viri, med katerimi navajamo predvsem:

- Konvencijo št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini,
- Konvencijo št. 129 o inšpekciji dela v kmetijstvu,
- Konvencijo št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju,
- Konvencijo št. 161 o službah medicine dela,
- Evropsko socialno listino – 3. člen in
- Direktivo št. 89/391/EGS – Okvirno direktivo o varnosti in zdravju pri delu.

V skladu s 4. členom ZID-1 nudi IRSD delodajalcem in delavcem strokovno pomoč glede uresničevanja zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti.

Poročilo IRSD je pripravljeno na podlagi 7. člena ZID-1. IRSD bo poročilo o svojem delu za preteklo koledarsko leto predložil resornemu ministrstvu, ki ga bo posredovalo v nadaljnjo obravnavo Vladi Republike Slovenije, Državnemu zboru Republike Slovenije in generalnemu direktorju Mednarodnega urada za delo. Vlada Republike Slovenije poročilo predloži tudi Ekonomsko-socialnemu svetu. Stališče do letnega poročila o delu IRSD na podlagi 6. člena ZID-1 sprejme tudi Svet inšpekcije dela.

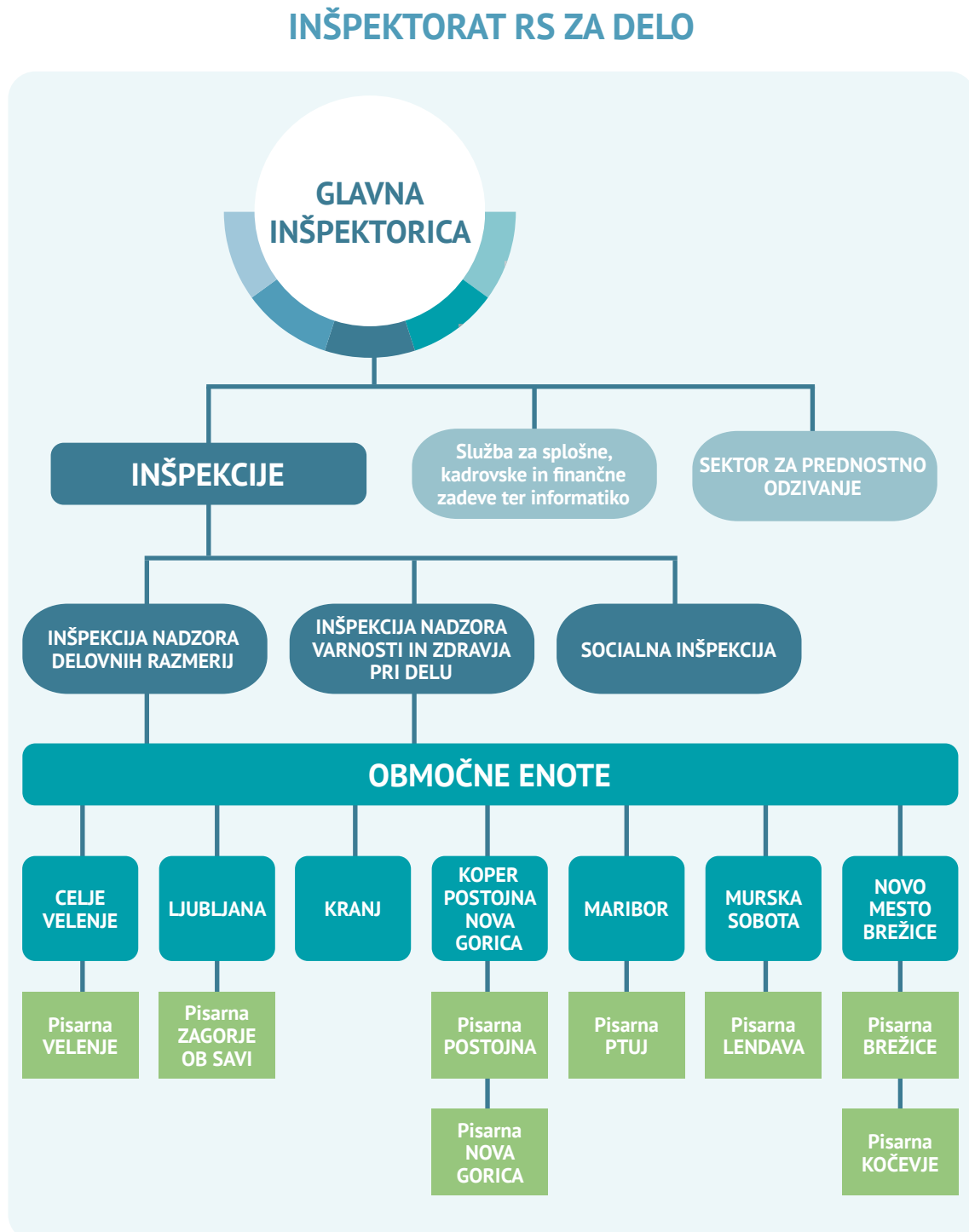
Kadri in organiziranost

V okviru IRSD delujejo glede na področje nadzora:

- **Inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu,**
- **Inšpekcija nadzora delovnih razmerij in**
- **Socialna inšpekcija.**

Z *Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v IRSD* sta določena organizacija in način dela na sedežu organa, ki je od 7. decembra 2018 na Štukljevi cesti 44 v Ljubljani, v sedmih območnih enotah in osmih inšpekcijskih pisarnah.

Slika 1: Organizacijska shema IRSD, 2025

IRSD je imel na dan 31. decembra 2025 v okviru kadrovskega načrta zaposlenih 141 uslužbencev. Od tega je bilo poleg glavnega inšpektorja na ta dan zaposlenih 108 inšpektorjev. V inšpekciji nadzora delovnih razmerij je na dan 31. decembra 2025 delo opravljalo 62 inšpektorjev, v inšpekciji nadzora varnosti in zdravja pri delu 39 inšpektorjev, v socialni inšpekciji pa sedem inšpektorjev. V Službi za splošne, kadrovske in finančne zadeve ter informatiko je delo opravljalo 13 javnih uslužbencev. Povprečna starost zaposlenih je bila 47,49 leta. Inšpektorji sestavljajo 77,30 % vseh zaposlenih.

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Kadrovska problematika

V letu 2025 smo v nekoliko višjem obsegu kot v preteklih letih delo opravljali od doma. Skupno smo uslužbenci IRSD od doma delali 2256,35 dneva, kar pomeni, da je posamezni uslužbenec v letu 2025 povprečno delal od doma 16 dni.

Pri statistiki za leto 2025 je bilo ugotovljeno, da je bil delež odsotnosti zaradi bolezni (uslužbencev samih ali družinskih članov) manjši glede na predhodno leto. Iz opravljene analize izhaja, da je bilo v letu 2025 zaradi bolezni vsaj en dan odsotnih kar 71 % zaposlenih in da smo na ta račun skupaj izgubili 5,5 % koledarskih dni, pri čemer pa so bili oboleli uslužbenci v povprečju odsotni 21 dni. Po podatkih Zavodskega analitskega sistema (ZAS) znaša delež izgubljenih delovnih dni v letu 2025 v Republiki Sloveniji za delodajalce 3,01 %, v breme ZZS 3,96 %, skupna stopnja absentizma pa je 6,97 %. V letu 2025 je bilo zaradi bolniške odsotnosti na enega zaposlenega delavca izgubljenega 15,02 dneva.

Preglednica 1: Analiza bolniškega dopusta za IRSD 2014–2025

Leto	Odstotek bolniškega dopusta	Indeks onesposabljanja (IO) – dnevi	Indeks frekvence (IF) (%)	Indeks teže (IT) – dnevi
2014	4,6	14,3	59	24
2015	5,8	15,6	56	28
2016	5,6	14,7	60	24
2017	4,3	15,6	64	24
2018	4,0	14,3	59	24
2019	4,2	15,6	62	25
2020	5,5	19,8	67	30
2021	6,6	23,5	85	27
2022	5,3	18,8	78	24
2023	5,3	19,2	79	22
2024	5,4	19,1	68	28
2025	5,5	15,02	71	21

V Sloveniji se še vedno povečuje število poslovnih subjektov. V primerjavi z letom 2024 se je število poslovnih subjektov v letu 2025 povečalo, tako da so imeli inšpektorji v letu 2025 že 248.160 potencialnih subjektov nadzora. Glede na to, da je bilo v letu 2025 (na zadnji dan) zaposlenih 62 inšpektorjev za področje nadzora delovnih razmerij in 39 inšpektorjev za področje varnosti in zdravja pri delu, bi pod nadzor enega inšpektorja na področju delovnih razmerij spadala kar 4002 poslovna subjekta, če bi hoteli, da bi bili nadzori inšpektorjev izvedeni tudi preventivno in ne samo na podlagi prejetih prijav, pod nadzor enega inšpektorja na področju varnosti in zdravja pri delu pa bi spadalo 6363 poslovnih subjektov.

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Preglednica 2: Število gospodarskih subjektov v Republiki Sloveniji in število inšpektorjev (na dan 31. 12. 2025)

Leto	Število poslovnih subjektov	Število vseh inšpektorjev	Število inšpektorjev za delovna razmerja	Število inšpektorjev za varnost in zdravje pri delu	Število inšpektorjev za socialne zadeve
2008	171.126	87	43	41	3
2009	177.281	86	47	36	3
2010	180.501	84	40	40	4
2011	185.585	88	44	40	4
2012	187.426	81	44	33	4
2013	193.412	81	46	30	4
2014	198.521	81	45	32	4
2015	202.057	77	41	32	4
2016	206.101	78	42	31	5
2017	210.884	77	41	31	5
2018	215.354	81	48	28	5
2019	220.236	91	54	31	6
2020	221.711	89	52	31	6
2021	228.795	91	53	32	6
2022	235.266	92	54	33	5
2023	241.128	97	56	35	6
2024	245.819	100	62	32	6
2025	248.160	108	62	39	7

Da bi v Sloveniji dosegli visoko raven upoštevanja zakonodaje tako na področju delovnih razmerij, varnosti in zdravja pri delu kot na področju sociale, si mora IRSD prizadevati za povečanje števila inšpektorjev, saj bi se le tako lahko povečal nadzor nad slovenskimi delodajalci.

Poslanstvo IRSD naj ne bi bilo samo kaznovanje kršitev določenih delodajalcev, ampak naj bi bil glavni namen opozarjati delodajalce na pravilno poslovanje in s preventivnimi ukrepi zagotoviti možnost zmanjšanja njihovih kršitev.

Tako pa inšpektorji (predvsem s področja nadzora delovnih razmerij in socialne inšpekcije) ne morejo sproti obravnavati vseh prejetih prijav, katerih število je bilo zadnja leta okrog 6000, v letu 2025 pa smo jih prejeli 7478, še posebno, ker je njihova vsebina vse bolj zahtevna. Na IRSD smo opazili tudi povečan

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

obseg administrativnih opravil, ki že sicer pomembno vplivajo na delo IRSD (predvsem zaradi zahtev vse številnejših organov in institucij, tudi mednarodnih, po poročanju o našem delu). Vse več je tudi vlog za vpogled v spis in zahtev za dostop do informacij javnega značaja, predvsem prijaviteljev, ki pričakujejo, da bodo na ta način uspešneje dosegli rešitev svojih težav, ki so jih navedli v prijavi.

Dodatno tudi ravnanje delodajalcev, ki na različne načine ovirajo delo inšpektorjev, na primer ne omogočijo inšpektorju nemotenega opravljanja inšpekcijskega nadzora, ne pošljejo zahtevane dokumentacije ali pojasnil, ne spoštujejo z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja, dodatno obremenjuje inšpektorje pri njihovem delu.

IRSD iz leta v leto pridobiva nove pristojnosti, ki izhajajo iz sprememb zakonodaje, prenosa evropskih direktiv in širjenja področij nadzora. Obseg dela se zato nenehno povečuje, tako po vsebini kot po zahtevnosti postopkov, ki jih je treba voditi strokovno, pravočasno in učinkovito. Za kakovostno in zakonito izvajanje nadzorstvenih nalog so nujno potrebni ustrezni kadrovske viri. Povečan obseg pristojnosti namreč pomeni več inšpekcijskih pregledov, več upravnih postopkov ter več svetovalnih in preventivnih aktivnosti. Glede na navedeno smo tudi v letu 2025 na pristojno resorno ministrstvo poslali prošnjo za odobritev dodatnih kvot za zaposlitev.

IRSD se še vedno zavzema tudi za kadrovske okrepitve s strokovnimi pomočniki, za kar je pravno podlago uvedel ZID-1 v letu 2014. Zaposlovanje strokovnih pomočnikov se nam zdi pomembno, ker bi ti inšpektorjem pomagali pri številnih administrativnih nalogah, kar bi nedvomno pripomoglo k večji učinkovitosti na področju izvajanja nadzorov. Podobno ureditev pozna tudi slovenski sodni sistem. Ko bi imeli strokovni pomočniki pet let delovnih izkušenj, pa bi lahko kandidirali za delovno mesto inšpektorja. Ker bi že imeli izkušnje tako glede vsebine, ki jo nadzira IRSD, kot na področju dela in pristojnosti inšpektorja, bi lahko bistveno hitreje samostojno opravljali delo, kar bi bila za organ velika prednost.

28

V letu 2025 se je izkazalo, da je zaposlovanje inšpektorjev za področje delovnih razmerij na določenih območjih oteženo. Največ izzivov smo zaznali na območjih Ljubljane, Kranja, Novega mesta in Kopra, kjer je zanimanje kandidatov manjše oziroma je konkurenca na trgu dela izrazitejša.

Prav tako smo se soočali s težavami pri zaposlovanju inšpektorjev za področje varnosti in zdravja pri delu. Razlog za to je predvsem v plačnih razmerjih, saj so za primerljive profile v gospodarstvu praviloma zagotovljeni ugodnejši pogoji nagrajevanja kot v javnem sektorju, kar dodatno otežuje pridobivanje ustrezno usposobljenega kadra.

Ob tem poudarjamo še, da večje število inšpektorjev pomeni tudi potrebo po večjem številu podpornega kadra, tako na področju upravljanja dokumentarnega gradiva kot na področju informatike, kadrov, financ in drugih zadev.

Psihosocialni dejavniki, ki vplivajo na delo uslužbencev

Zaradi kadrovskega primanjkljaja in vedno večjega števila poslovnih subjektov, ki so potencialni subjekti nadzora, ostane veliko prijav neobravnanih. Neobravnane in nedokončane zadeve ustvarjajo nad zaposlenimi pritisk, občutek preobremenjenosti, pa tudi prijavitelji to težko sprejemajo.

Zato so bili zaposleni inšpektorji in tudi uslužbenci deležni še dodatnih žalitev in nedostojnega vedenja prijaviteljev, predvsem po telefonu in elektronski pošti, v zadnjem obdobju lahko temu seznamu dodamo tudi družbena omrežja (predvsem Facebook), prek katerih prav tako skušajo tako prijavitelji kot delodajalci vplivati na delo inšpektorjev.

V letu 2025 smo nestrpnost in žaljiv odnos z grožnjami nadzorovanih oseb in delodajalcev opažali še posebno pri nadzorih, ki so jih izvajale inšpektorice, tudi kadar sta nadzor skupaj opravljali dve inšpektorici.

Prijavitelji od inšpektorjev pogosto pričakujejo ukrepanje tudi v zadevah, za katere niso pristojni (na primer izterjavo neizplačanih plač ali regresa od delodajalca, pridobivanje dokumentacije, ki bi jo lahko

uporabili v sodnem postopku proti delodajalcu, in podobno). Vse pogostejši so vsakodnevni klici in dopisi istih prijaviteljev, ki zahtevajo pojasnila, utemeljitve in skušajo na podlagi vedno novih pravnih institutov (z vpogledi v spis na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, Zakona o varstvu osebnih podatkov, Zakona o odvetništvu in podobno) pridobiti različne informacije in dokumentacijo, ki jim je ne uspe pridobiti po drugi poti. Pomagati si skušajo tudi z mediji. Novinarska vprašanja tako pogosto dobimo praktično hkrati s prijavi, zaradi česar se povečujejo pričakovanja, da bo vsaka prijava vzeta v reševanje takoj in prednostno, brez upoštevanja vseh drugih prijav in v zakonu določenih prednostnih usmeritev.

Vse to so dodatne obremenitve in pritiski na že sicer obremenjene inšpektorje, katerih temeljna naloga v skladu z zakonom je nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov oziroma varovanje javnega interesa.

IRSD uslužbencem zagotavlja usposabljanja tudi s tega področja, zagotavlja podporo in pomoč uslužbencem, si pa še posebej v primerih snemanja in spletnih objav želimo več skupnega odziva in nastopa v okviru inšpekcijskega sveta proti takim praksam, saj smo se z njimi soočili v različnih nadzornih organih.

Strokovno usposabljanje, dodatno izpopolnjevanje in izobraževanje uslužbencev

Sistematično in strateško načrtovano strokovno usposabljanje in stalno izpopolnjevanje zaposlenih pomembno prispevata k učinkovitemu prenosu obstoječega in novega znanja ter razvoju praktičnih veščin na vseh področjih delovanja organa. Na ta način se ustvarjajo ustrezni pogoji za kakovostno, učinkovito in uspešno uresničevanje skupnih ciljev. Zaradi navedenega IRSD posebno pozornost namenja strokovnemu usposabljanju inšpektorjev in dodatnemu izobraževanju vseh zaposlenih.

Poglobljeno poznavanje zakonodaje, pridobivanje konkretnih izkušenj na posameznih delovnih področjih in sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki pomembno prispevajo k večji učinkovitosti dela zaposlenih, zlasti ob vse večji kompleksnosti in zahtevnosti delovnih področij IRSD. Javni uslužbenci morajo svoje naloge opravljati strokovno, ustvarjalno in odgovorno ter hkrati zagotavljati uspešno sodelovanje s sodelavci in strankami ter učinkovito soočanje z izzivi. Posebno vlogo pri tem ima vodstveni kader, ki je odgovoren za učinkovito vodenje delovnih procesov in sodelavcev ter za spodbujanje timskega dela in konstruktivnega reševanja problemov.

Delavnice in druga strokovna usposabljanja s področij, na katerih inšpektorji izvajajo nadzor, letni posvet vseh zaposlenih in druge oblike pridobivanja znanja pomembno prispevajo k dvigu kakovosti in strokovnosti dela javnih uslužbencev. Posebna pozornost je namenjena tudi izmenjavi mnenj in strokovnih stališč, ki omogoča poenotenje prakse pri izvajanju inšpekcijskega nadzora in drugih nalog organa.

V letu 2025 so se javni uslužbenci usposabljanj udeleževali v različnih oblikah, in sicer prek internih delavnic, zunanjih seminarjev in večinoma prek brezplačnih spletnih usposabljanj.

Več inšpektorjev s področja varnosti in zdravja pri delu se je v tem letu udeležilo posveta Sekcije za gradbeništvo in koordinatorje pri Zbornici varnosti in zdravja pri delu, delavnice v zvezi z usmerjeno akcijo glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem s poudarkom na rakotvornih, mutagenih in reprotoksičnih snoveh ter mednarodnega posveta Varna delovna mesta v Bilbau.

Tudi letos se je nekaj inšpektorjev s področja delovnih razmerij udeležilo predavanj, ki so potekala v okviru dvodnevne dogodka XXIV. Dnevi delovnega prava in socialne varnosti, dvodnevne delavnice z naslovom Aktualna vprašanja delovnega prava »Povezujemo teorijo s prakso«, dvodnevne dogodka 20. Dnevi prekrškovega prava in konference z naslovom Varnost in zdravje pri delu: spanje kot spregledani dejavnik.

Inšpektorji s področja socialne inšpekcije so se udeležili dvodnevne Kongresa socialnega dela in več enodnevnih predavanj.

V okviru izobraževalnih aktivnosti, ki jih organizira ELA – European Labour Authority, so se uslužbenci udeležili več kot dvajsetih dogodkov, predvsem delavnic in posvetov. Večina dogodkov je potekala v spletni

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

obliki, pri nekaterih pa so bili udeleženci prisotni tudi fizično.

IRSD je tudi v letu 2025 organiziral dva dvodnevna strokovna posveta, na katerih so se zaposleni udeležili predavanj o številnih aktualnih temah, med drugimi predavanja o varstvu osebnih podatkov, ki ga je pripravila namestnica informacijske pooblaščenke, predavanja o trgovini z ljudmi in o odgovornosti odgovornih oseb. Na predavanjih na posvetu so svoje znanje in izkušnje delili tudi sami uslužbenci tako s področja varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij kot tudi socialne inšpekcije. Del posveta je bil namenjen predavanju o krepitvi duševnega zdravja in predavanju o nasvetih za premagovanje izzivov srednjih let. Udeležba vseh zaposlenih na posvetih je omogočila ustvarjalno povezovanje ter izmenjavo mnenj in dobrih praks.

Več uslužbencev se je udeležilo priprav na strokovni izpit za inšpektorja. V letu 2025 je dvanajst uslužbencev opravljalo strokovni izpit za inšpektorja, od teh je izpit uspešno opravilo deset javnih uslužbencev, dva pa ga tudi v drugem poskusu nista opravila. Novozaposleni so se udeležili usposabljanj za imenovanje v naziv in usposabljanja s področja varovanja tajnih podatkov, ki ga izvaja Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov, nekateri so se udeležili tudi priprav na strokovni izpit iz upravnega postopka.

Tri uslužbenke, ki delajo z dokumentarnim in arhivskim gradivom, so se udeležile rednega dodatnega usposabljanja za delo z dokumentarnim gradivom, ki jih letno organizirajo zgodovinski arhivi po vsej Sloveniji. V okviru Upravne akademije je potekalo tudi intenzivno usposabljanje za uporabo informacijskega sistema IS MUZA za upravljanje in razvoj zaposlenih v državni upravi, ki so se ga udeležili vsi vodilni javni uslužbenci na IRSD.

Zaradi sprememb, povezanih s prenovo plačnega sistema javnih uslužbencev, ki je začela veljati 1. januarja 2025, so se uslužbenke v kadrovske službi udeležile dodatnih strokovnih izobraževanj, na katerih so se seznanile z novimi ureditvami in izzivi, povezanimi s prehodom na novi plačni sistem.

30

Prav tako se je več javnih uslužbencev v oktobru 2025 udeležilo spletnega usposabljanja o spremembah in dopolnitvah ZUTD, decembra 2025 pa spletnega usposabljanja o novostih, spremembah in dopolnitvah ZUP.

Javni uslužbenci so se udeležili tudi številnih drugih aktualnih izobraževanj, ki jih je v obliki izobraževanja na daljavo organizirala Upravna akademija MJU. Veliko zanimanja je bilo za brezplačna usposabljanja o uporabi umetne inteligence v praksi in uporabi digitalnih veščin.

V letu 2025 se je 26 javnih uslužbencev udeležilo tečaja varne vožnje, s čimer se zmanjšujejo tveganja, opredeljena v izjavi o varnosti IRSD. Tečaje varne vožnje bo IRSD izvajal tudi v letu 2026. Poleg tega so bila organizirana številna interna izobraževanja, v okviru katerih zaposleni svoje strokovno znanje in izkušnje prenašajo na sodelavce.

Zavedamo se, da so delovna uspešnost, učinkovitost in kakovost dela IRSD v veliki meri pogojene z učinkovitim upravljanjem človeških virov. To vključuje sistematično prepoznavanje, razvoj in optimalno uporabo znanja, kompetenc in veščin zaposlenih, pa tudi vzpostavljanje ustreznih motivacijskih mehanizmov in organizacijske kulture, ki spodbuja strokovnost, odgovornost in pripadnost organizaciji. Le s celostnim razvojem zaposlenih in krepitvijo njihove zavzetosti je mogoče zagotavljati trajno visoko raven učinkovitosti in kakovostno izvajanje zakonsko določenih nalog IRSD.

Pogoji in viri za delo IRSD

Proračun

V letu 2025 je imel IRSD na voljo 7.763.031 evrov veljavnega proračuna. Za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke je bilo porabljenih 6.759.956 evrov, za materialne stroške je bilo porabljenih 546.249 evrov, za investicije pa 289.839 evrov.

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Materialni stroški so zajemali plačilo stroškov, kot so servis in vzdrževanje službenih vozil, gorivo za službena vozila, pisarniški material, zavarovanje in registracija službenih vozil, vzdrževanje informacijskega sistema IRSD, stroški odvetnikov v prekrškovnih zadevah in drugi tekoči stroški organa, ki so nujno potrebni za nemoteno delovanje na vseh lokacijah. S postavke materialni stroški smo delno krili tudi stroške zdravstvenih pregledov uslužbencev in nakup osebne varovalne opreme ter stroške strokovnega izobraževanja in usposabljanja.

Investicijska sredstva in sredstva za nakup osebne varovalne opreme so bila porabljena glede na prednostne potrebe organa oziroma zaposlenih pri opravljanju delovnih nalog. Večji del investicijskih sredstev je bil porabljen za nakup službenih vozil. Delež sredstev smo namenili za nabavo opreme, ki jo inšpektorji potrebujejo pri opravljanju inšpekcijskega nadzora na področju varnosti in zdravja pri delu, in nabavo pisarniške opreme za dodatne pisarniške prostore, ki smo jih dobili v uporabo na dveh lokacijah IRSD. V skladu z veljavno zakonodajo in izjavo o varnosti z oceno tveganja smo na podlagi sprejetega načrta investicij del sredstev porabili za nakup dvižnih miz in ergonomskih stolov – za ureditev ergonomskih delovnih postaj, in sicer z namenom obvladovanja tveganj v pisarniškem okolju in preprečevanja dolgotrajnih posledic dela. Iz sredstev izobraževanja so se izvedli strokovni izpiti in usposabljanja, strokovna izobraževanja glede na potrebe uslužbencev pri opravljanju delovnih nalog in dva strokovna posveta IRSD za vse zaposlene, s čimer se vsem uslužbencem smotrno omogoči strokovno usposabljanje o različnih vsebinah različnih področij.

Proračunska sredstva niso bila v celoti porabljena (odstopanje med sprejetim in veljavnim proračunom), ker se na podlagi Sklepa Vlade Republike Slovenije za leto 2023 in Sklepa Vlade Republike Slovenije za leto 2024 odobrene nove zaposlitve niso izvedle v celoti. Na objavljena prosta delovna mesta je malo ustreznih prijav oziroma jih ni. Pravice porabe neporabljenih proračunskih sredstev so prenesene na resorno ministrstvo. Porabljena proračunska sredstva so realizirana v skladu z načelom gospodarnosti in učinkovitosti.

IRSD opravlja tudi lastno dejavnost, in sicer preizkuse znanja strokovne usposobljenosti koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. Ustvarjeni presežek prihodkov nad odhodki v višini 7.667 evrov smo prenesli v proračunsko leto 2026. IRSD na doseganje načrtovanih sredstev iz lastne dejavnosti sicer nima neposrednega vpliva, saj se kandidati prijavijo sami oziroma jih prijavljajo izvajalci prvih usposabljanj. Prihodki iz naslova lastne dejavnosti so bili v letu 2025 doseženi glede na število kandidatov, prijavljenih na preizkuse, in prenesenih sredstev iz predhodnega proračunskega obdobja v višini 22.675 evrov.

Iz naslova nedavnih prihodkov (globe, sodne takse, stroški postopka, upravne takse in drugo) je IRSD v letu 2025 obračunal 4.688.343 evrov terjatev. V letu 2025 je bilo na tej podlagi na prehodne račune IRSD plačanih 2.102.315 evrov, terjatve v višini 2.004.280 evrov pa smo prenesli na FURS, ki opravlja izterjavo. Na dan 31. decembra 2025 je imel IRSD za 7.359.796 evrov odprtih terjatev, ki so posledica nedokončanih sodnih in stečajnih postopkov, postopkov, ki so še v teku, ter postopkov, ki do takrat še niso bili dani v izterjavo FURS.

Notranje kontrole

IRSD kot proračunski uporabnik vzdržuje in razvija sistem notranjega nadzora javnih financ z namenom, da zagotovi uresničevanje zastavljenih ciljev, obvladovanje z njimi povezanih tveganj, skladnost poslovanja s predpisi, smotrnost, učinkovitost, uspešnost in gospodarnost poslovanja.

V okviru sistema kontrolnih aktivnosti, to je notranjih kontrol in kontrolnih postopkov, skrbimo za doseganje ciljev glede delovanja in skladnosti poslovanja organa. Na podlagi sestavin notranjega kontroliranja, katerih delovanje oziroma stopnjo razvitosti preverjamo vsako leto in o tem poročamo UNP, ocenjujemo, da načela celovitega okvira notranjega kontroliranja dobro uresničujemo.

Upošteva je navedeno, smo v letu 2025 nadaljevali delo tudi na področju upravljanja tveganj, v skladu z našo vizijo biti strokoven, učinkovit in ugleden organ. Spremljali smo izvajanje ukrepov, sprejetih na podlagi prepoznanih tveganj oziroma težav, s katerimi se srečujemo pri izvajanju naših nalog za doseg zastavljenih ciljev na vseh ravneh oziroma v vseh organizacijskih enotah. V IRSD imamo vzpostavljen register tveganj, sestavljen iz registrov tveganj štirih področij dela (nadzor delovnih razmerij, nadzor varnosti in zdravja pri delu, socialna inšpekcija in podporne dejavnosti).

V registru tveganj smo sprejetim ciljem na področju inšpekcije nadzora delovnih razmerij, inšpekcije nadzora varnosti in zdravja pri delu ter socialne inšpekcije sledili s programskimi usmeritvami in s svojim delom na teh področjih. V letu 2025 smo izvajali tudi naloge za doseg zastavljenih ciljev podpornih funkcij.

Vzporedno s sistemom upravljanja tveganj in izpolnjevanjem načela celovitega okvira notranjega kontroliranja smo obvladovanje tveganj spremljali v okviru načrta integritete; tega posodabljammo ter spremljamo zavezanost in izpolnjevanje sprejetih ukrepov.

32

Pri tem smo še posebej pozorni na področje obravnave prijav in zaščite prijavitelja. Pri različnih postopkih, ki jih vodimo na organu, z izpolnjevanjem sprejetih ukrepov med drugim zmanjšujemo tveganja tudi na področju upoštevanja nasprotij interesov ter prekoračitve pooblastil oziroma nespoštovanja dolžnega ravnanja uslužbencev organa.

Za doseg načel notranjega kontroliranja ima IRSD skupaj z MDDSZ organizirano tudi Skupno službo za notranjo revizijo, ki opravlja nadzorne naloge na podlagi vsakoletnih načrtov dela. V letu 2025 smo v ta namen izvedli kontrolo na področju uvajanja novozaposlenih.

Delo IRSD poleg tega nadzirajo tudi drugi nadzorni organi, kot so KPK, RSRS, IJS in varuh človekovih pravic. Vsa priporočila nadzornih organov upoštevamo.

Prostori

IRSD je uporabnik poslovnih prostorov na petnajstih lokacijah po vsej državi. Del teh prostorov je v lasti Republike Slovenije, za preostale pa ima MJU sklenjene najemne pogodbe. To pomeni, da je MJU v teh primerih plačnik najemnin, medtem ko je IRSD od leta 2017 dalje samo uporabnik poslovnih prostorov.

Na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije o odobritvi novih zaposlitev za leto 2024 so se nove kadrovske okrepitve začele umeščati na različne lokacije IRSD. Ker se IRSD na vseh svojih lokacijah sooča z izrazito prostorsko stisko, smo v letu 2025 MJU kot upravljavcu nepremičnega premoženja države poslali vloge za prednostno reševanje prostorskih težav. Vloge so bile poslani za sedež IRSD na Štukljevi cesti 44 v Ljubljani ter za naslednje organizacijske enote: Območno enoto Novo mesto – Brežice, Območno enoto Koper – Postojna – Nova Gorica (pisarna Postojna), Območno enoto Maribor (pisarna Ptuj) in Območno enoto Ljubljana (pisarna Zagorje ob Savi).

V letu 2025 je MJU rešil prostorsko problematiko na dveh lokacijah IRSD, in sicer na Območni enoti Koper – Postojna – Nova Gorica (pisarna Postojna) in Območni enoti Maribor (pisarna Ptuj). Na navedenih lokacijah

smo v uporabo prevzeli po dve dodatni pisarni.

Reševanje hude prostorske stiske na lokaciji Štukljeva cesta 44 v Ljubljani in v Območni enoti Novo mesto – Brežice v letu 2025 kljub večkratnim in vztrajnim prošnjam ni napredovalo. Na lokaciji Novo mesto je MJU preverjalo možnosti za rešitev prostorske problematike znotraj objekta, v katerem je IRSD uporabnik prostorov, vendar se je izkazalo, da tam ni na voljo nobenih prostih pisarniških površin, ki bi omogočale širitev.

Zaradi izrazite prostorske stiske na vseh lokacijah IRSD umestitev novih delovnih mest v obstoječe prostore ni izvedljiva. Na to dejstvo so bili predstavniki MJU večkrat opozorjeni, saj IRSD brez dodatnih prostorskih zmogljivosti ne more zagotoviti ustreznih delovnih pogojev za nove zaposlene.

Na nekaterih lokacijah so zgradbe oziroma prostori še vedno v takem stanju, da bi bili potrebni obnove ali celo obsežnejših vzdrževalnih del. Ponekod je dostop za invalide še vedno otežen, kar pomeni, da prostori ne izpolnjujejo vseh zahtev glede dostopnosti. Glede na to, da IRSD deluje na številnih lokacijah po vsej Sloveniji, je vprašanje ustreznih prostorskih pogojev za delovanje IRSD izjemno pomembno. Zato si prizadevamo za čim učinkovitejše in čim uspešnejše sodelovanje z MJU kot upravljavcem nepremičnega premoženja države, saj je to ključno za reševanje prostorskih potreb in zagotavljanje primernih pogojev za delo zaposlenih.

Kljub drugačnim pričakovanjem pred letom 2017, ko je bil IRSD vključen v projekt centralizacije upravljanja nepremičnega premoženja države in se je pričakovalo, da se bo obseg nalog, povezanih s prostorsko problematiko, bistveno zmanjšal, se to v praksi ni zgodilo. IRSD ima kot uporabnik nepremičnin še vedno glavno odgovornost, da so storitve, vzdrževanje in vse druge potrebne funkcije v prostorih ustrezno zagotovljene. To pomeni, da se večina organizacijskega in logističnega bremena še vedno nalaga samemu IRSD, čeprav je bilo pričakovano, da bo večina teh nalog prešla v upravljanje centralizirane službe države.

Službena vozila

Konec leta 2025 je imel IRSD skupaj 68 službenih vozil. Vozila so osnovno sredstvo za izvajanje inšpekcijskih nadzorov, ki so temeljna dejavnost IRSD, zato je njihovo redno posodabljanje ključnega pomena za nemoteno in učinkovito delo inšpektorjev. Vendar pa je vozni park hkrati eden večjih stroškovnih delov delovanja IRSD, zato je njegova posodobitev neposredno odvisna od razpoložljivih finančnih sredstev.

V letu 2025 je IRSD večji del integralnih sredstev proračunske postavke za manjše investicije namenil prav obnovi voznega parka. Skupno je bilo nabavljenih enajst službenih vozil. Devet novih vozil je bilo pridobljenih v okviru skupnega javnega naročila, ki ga je izvedlo MJU, medtem ko sta bili dve rabljeni vozili kupljeni samostojno prek postopka javnega naročila male vrednosti. Z nabavo novih vozil se je vozni park povečal, obenem pa so bila zamenjana dotrajana in najstarejša vozila, katerih strošek vzdrževanja je bil najvišji ter ki niso več omogočala učinkovitega in zanesljivega terenskega dela. Najstarejša vozila bodo v skladu z veljavno zakonodajo odprodana. Nove zaposlitve vplivajo tudi na potrebe voznega parka, saj se pri IRSD uporablja pravilo enega službenega vozila na dva inšpektorja. To pomeni, da širitev kadrov nujno zahteva tudi ustrezno širitev voznega parka, saj so vozila nepogrešljiva za izvajanje osnovne dejavnosti IRSD. Kljub investicijam v letu 2025 pa je povprečna starost voznega parka še vedno visoka, kar nakazuje potrebo po nadaljnjem postopnem načrtovanju posodobitev v prihodnjih letih.

Informatika

V letu 2025 smo nadaljevali nadgradnjo informacijskega sistema INSPIS – IS IRSD. Najpomembnejši korak v tem obdobju je bila nadgradnja modula *prijave*, v okviru katere je bila vzpostavljena funkcionalnost razvrščanja prijav, kar omogoča boljšo preglednost, hitrejše razporejanje prejetih vlog in pobud ter njihovo učinkovitejše obravnavanje. Izboljšave modula so pomemben korak k večji digitalni podpori inšpekcijskim postopkom in k optimizaciji dela inšpektorjev.

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Poleg nadgradnje informacijskega sistema je IRSD v letu 2025 pridobil tudi pet novih optičnih bralnikov, ki bistveno izboljšujejo in pospešujejo obravnavo dokumentacije, omogočajo bolj kakovostno digitalizacijo gradiva in prispevajo k hitrejši izvedbi postopkov.

Z namenom nadaljnega izboljšanja digitalne podpore delovnim procesom so se v letu 2025 začele tudi aktivnosti prenove intranetnega portala. Prenova je usmerjena v povečanje uporabnosti, boljšo preglednost informacij, večjo dostopnost dokumentov in orodij ter učinkovitejšo interno komunikacijo, kar bo pomembno prispevalo k podpori dela zaposlenih in k večji učinkovitosti poslovnih procesov.

Statistični pregled dela IRSD

Inšpektorji so v letu 2025 opravili skupaj 11.247 inšpekcijskih pregledov. Od tega so na področju nadzora delovnih razmerij opravili 5943 pregledov, na področju varnosti in zdravja pri delu 5091 pregledov, inšpektorji za socialne zadeve pa 213 pregledov. V skladu z ZP-1 so inšpektorji izrekli 8015 ukrepov in ugotovili 18.215 kršitev.

V letu 2025 so sodišča v štirih primerih razveljavila izrečeno globo. V 11 primerih so znižala višino izrečene globe, v 41 primerih pa so globo spremenila v opomin. Sodišča so v 100 primerih ustavila prekrškovni postopek, ker je bilo ugotovljeno, da dejanje ni bilo prekršek, ker je bil kršitelj za isti prekršek že pravnomočno spoznan za odgovornega, ker je obdolženec med postopkom umrl ali iz drugih procesnih razlogov. V 37 primerih so sodišča zahtevo za sodno varstvo zavrnila oziroma zavrgla.

Skupno so sodišča odločala v 231 primerih. V 156 primerih so sprejela drugačno odločitev od tiste, ki so jo sprva sprejeli inšpektorji (razveljavitev, znižanje ali sprememba globe oziroma ustavitev postopka). V preostalih 75 primerih je bila zahteva za sodno varstvo zavrnjena ali zavržena.

MDDSZ je kot drugostopenjski organ odločalo o 15 pritožbah poslovnih subjektov zoper odločitve inšpektorjev. V osmih primerih je ministrstvo odpravilo odločbo inšpektorja in zadevo vrnilo IRSD v ponovno odločanje, v sedmih primerih pa je pritožbo zavrnilo.

V letu 2025 so poslovni subjekti in odgovorne osebe vložili 198 zahtev za sodno varstvo zoper prekrškovne ukrepe, ki so jih izrekli inšpektorji. Poleg tega je bilo v letu 2025 vloženi še 30 pritožb zoper upravne odločitve inšpektorjev v upravnih postopkih.

Delovanje IRSD v mednarodnem prostoru

Glede delovanja IRSD v mednarodnem prostoru poudarjamo, da se predstavniki IRSD udeležujejo različnih mednarodnih dogodkov, kot so konference, delavnice, dvostranski sestanki, srečanja in tako naprej, in na njih aktivno sodelujejo.

Dejavnosti IRSD so povezane tudi z obveznostmi Republike Slovenije pri izvrševanju sprejetih mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini ter nekaterih drugih konvencij, Evropske socialne listine in vrste direktiv s področja varnosti in zdravja pri delu in delovnih razmerij, sprejetih v okviru EU. Predvsem se te dejavnosti nanašajo na zagotavljanje podatkov in na poročanje v zvezi z navedenimi dokumenti.

V letu 2025 so se predstavniki IRSD v živo udeležili dveh srečanj Odbora glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji (SLIC), ki sta ju gostili predsedujoči državi Svetu EU (Poljska v prvi polovici leta in Danska v drugi polovici leta), in so sodelovali na teh srečanjih. Srečanja sta bili razdeljeni na plenarni in tematski del. V plenarnem delu so višji inšpektorji oziroma predstavniki IRSD za delo držav članic EU obravnavali vsebine, ki se nanašajo na delovanje odbora SLIC, tematski del pa je bil namenjen izmenjavi izkušenj ter dobrih in slabih praks med državami članicami EU. Na Poljskem so inšpektorji izmenjali izkušnje glede umetne

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

inteligence, na Danskem pa glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu v specifičnih dejavnostih javne službe, kot so oborožene sile ali policija. Predstavniki IRSD so se udeleževali tudi sestankov posameznih delovnih skupin SLIC.

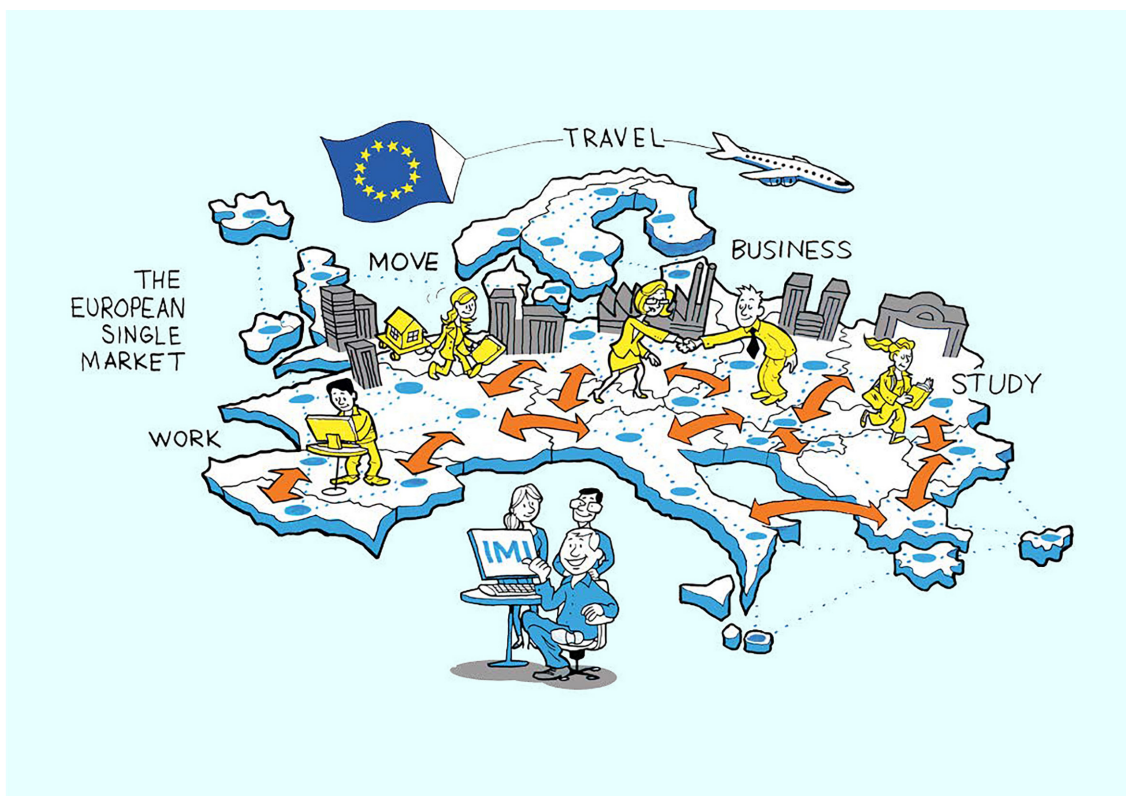
Z državami članicami EU smo v letu 2025 sodelovali tudi prek sistema SLIC KSS, kjer poteka izmenjava informacij in dobrih praks med državami članicami EU in Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) s področja varnosti in zdravja pri delu. V letu 2025 je bilo v sistemu objavljenih 17 vprašanj, v skladu s pristojnostmi IRSD smo poslali 17 odgovorov.

Predstavniki IRSD se je v Varšavi na Poljskem aprila 2025 udeležil konference Graditev digitalne prihodnosti na področju varnosti in zdravja pri delu. Osrednja tema je bila digitalna preobrazba in njen vpliv na varnost in zdravje pri delu s poudarkom na nastajajočih tehnologijah, umetni inteligenci, etičnem upravljanju podatkov, prihodnosti delovnega prava in pomenu socialnega dialoga.

V decembru 2025 so se predstavniki IRSD za delo v Bilbau v Španiji udeležili konference Varnost in zdravje pri delu v digitalni dobi, ki ga je organizirala Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA).

IRSD že od leta 2016 sodeluje v skupnih evropskih akcijah, ki se izvajajo na področju boja proti trgovini z ljudmi. V letu 2025 je v okviru evropske akcije JAD THB 2025, ki je potekala od 20. do 28. septembra 2025 in katere namen je bila prepoznavna morebitnih žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščanih za namen prisilnega dela, in drugih oblik delovnega izkoriščanja, potekal nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje ter zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti gradbeništva in v dejavnosti prevoza.

IRSD je vključen tudi v sistem IMI, kjer s pomočjo spletnega orodja pristojnim organom drugih držav članic EU na podlagi njihovih zahtevkov zagotavlja izvedbo preverjanj, pregledov in preiskav, kar vključuje pridobivanje informacij in dokumentov od delodajalcev, ki napotujejo delavce v druge države članice EU. Pristojni organi v državi napotitve te informacije in dokumente potrebujejo za izvajanje učinkovitega nadzora. Upravno sodelovanje vključuje tudi pošiljanje in vročanje dokumentov.

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Sistem IMI se prav tako uporablja za sodelovanje pri izvrševanju sankcij, pri katerih je naloga IRSD vročanje odločb, ki delodajalcem nalagajo sankcije, če je odločbo izdal pristojni organ države napotitve, vendar je ni mogel vročiti v skladu s predpisi države napotitve.

V letu 2025 smo prek sistema IMI obravnavali skupno 453 novih zahtevkov, od katerih jih je IRSD pripravil 185. V 268 zadevah so se na nas obrnili organi iz držav članic EU, in sicer so zaprosili za informacije v zvezi z napotitvijo delavcev v 66 zadevah in v dveh nujnih zahtevkih ter nam podali skupaj 185 zahtev za vročanje dokumentov, in sicer za vročanje odločb 112 zahtevkov in za vročanje drugih dokumentov 73 zahtevkov. IRSD je tujim organom podal 91 zahtevkov za informacije v zvezi z napotitvijo delavcev in 22 zahtevkov za vročanje dokumentov, od tega eno odločbo in 21 drugih dokumentov. Tuje organe smo v sedmih primerih zaprosili za pomoč pri izterjavi sankcij na podlagi pravnomočnih odločb, ki nalagajo sankcije, saj sankcij ni bilo mogoče izterjati v skladu s predpisi države napotitve. V okviru modula IMI, ki se nanaša na cestni prevoz, smo prejeli sedem zahtevkov tujih organov za pomoč pri pridobivanju dokumentacije od cestnih prevoznikov, podali pa smo 58 zahtevkov za pridobitev dokumentov od tujih cestnih prevoznikov. Prek sistema IMI smo v modulu glede napotitve delavcev prejeli osem notifikacij iz drugih držav članic EU (obveščanje oziroma sporočanje dejstev o mogočih nepravilnostih), podali pa smo jih sedem. Obravnava zahtevkov IMI je obsežno delo, ki postaja vedno bolj kompleksno in pomeni dodatno obremenitev zaposlenih, tako inšpektorjev kot tudi administrativnega osebja.

IRSD je v letu 2025 dejavno sodeloval tudi v programu IMI-PROVE, ki deluje pod pokroviteljstvom Evropskega organa za delo (ELA), s sodelovanjem Evropske komisije (EK). Namen programa je izboljšati uporabo modulov sistema IMI, in sicer modulov napotitev delavcev in cestni prevoz. V programu IMI-PROVE bomo sodelovali tudi v letu 2026.

36

Predstavniki IRSD so se v letu 2025 aktivno udeleževali dogodkov, ki so jih organizirali ELA ali posamične države članice EU ob finančni in organizacijski podpori ELA.

Ker je poslanstvo ELA pomagati pri zagotavljanju, da se pravila EU o mobilnosti delovne sile in usklajevanju socialne varnosti izvajajo na pošten in učinkovit način, ter posameznikom in podjetjem olajšati izkoriščanje ugodnosti notranjega trga EU, je ELA v letu 2025 pripravil številne dogodke, ki so se jih udeležili tudi predstavniki IRSD (Forum napoteni delavci, Bratislava, Slovaška, in Bruselj, Belgija; EMPACT srečanje na temo Analitični pogled na izkoriščanje delovne sile, Bratislava, Slovaška; EMPACT načrtovalni, operativni sestanek na temo delovnega izkoriščanja, Madrid, Španija; IMI-PROVE modul napoteni delavci, Bratislava, Slovaška (on-line); IMI-PROVE modul cestni promet, Bratislava, Slovaška; delavnica o zapletenih primerih in izzivih pri izvrševanju pravil EU glede mobilnosti delovne sile in socialne varnosti, november, Bratislava, Slovaška; in tako naprej). IRSD je s tem namenom sodeloval tudi na dvostranskih srečanjih z Belgijo in Hrvaško.

Inšpektorji za delo so se udeležili tudi številnih izobraževanj, ki jih je pripravil ELA, z namenom pomagati državam članicam EU pri krepitevi zmogljivosti za spodbujanje in zagotavljanje dosledne uporabe in izvrševanja zakonodaje EU o mobilnosti delovne sile (modularni trening za inšpektorje, Bratislava, Slovaška; ELA/CEPOL usposabljanje inšpektorjev za delo o izkoriščanju delavcev/kršitvah delovnopravne zakonodaje,

PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST IRSD

Larnaka, Ciper; usposabljanje ELA in CORTE o socialni zakonodaji v cestnem prometu, Atene, Grčija; študijski obisk slovaških kolegov, Ljubljana, Slovenija; študijski obisk španskega inšpektorata za delo in socialno varnost, Madrid, Španija).

Inšpektorji za delo so v letu 2025 tesno sodelovali z različnimi nadzornimi organi, tako domačimi kot tujimi, na primer v delovni skupini za inšpekcije, ter se udeležili več mednarodnih čezmejnih nadzorov, ki so potekali pod finančnim in organizacijskim pokroviteljstvom ELA, ter jih izvedli. Slovenski inšpektorji za delo so se pridružili skupnemu čezmejnemu nadzoru v cestnem prometu, ki ga je organiziral ELA v Italiji, v katerem so poleg slovenskih nadzornih organov sodelovali tudi italijanski, avstrijski in hrvaški nadzorni organi. Na področju gradbeništva so inšpektorji za delo, skupaj z nemškimi nadzornimi organi, izvedli usmerjen skupni nadzor pri slovenskem podjetju v Sloveniji. IRSD bo tudi v prihodnje aktivno sodeloval z ELA in drugimi državami članicami EU, tudi v mednarodnih čezmejnih nadzorih v različnih sektorjih (cestni promet, gradbeništvo in tako naprej).

V letu 2025 se je IRSD vključil v pilotni projekt Remuneration Tool v dejavnosti mednarodnega cestnega tovornega prometa, s pomočjo katerega bomo poskusili razviti spletno »orodje«, računalno za izračun plače mobilnim delavcem v dejavnosti mednarodnega cestnega tovornega prometa. Projekt se bo nadaljeval tudi v letu 2026.

Slovenija je že leta 2021 imenovala nacionalnega uradnika za zvezo (NLO), ki je zaposlen na IRSD ter deluje kot napoteni nacionalni strokovnjak pri ELA in dela na sedežu organa v Bratislavi na Slovaškem.

NLO pomaga pri opravljanju nalog ELA na način, da spodbuja sodelovanje in izmenjavo informacij ter podpira in usklajuje inšpekcijske preglede. Deluje tudi kot nacionalna kontaktna točka za vprašanja iz Slovenije in v zvezi s Slovenijo, tako da neposredno odgovarja na navedena vprašanja ali se povezuje z nacionalnimi upravami.

NLO je v letu 2025 aktivno sodeloval pri organizaciji in izvedbi številnih dogodkov, ki jih je pripravil ELA, vključno z dogodki, v katerih so sodelovali različni slovenski organi in socialni partnerji (čezmejni nadzori, dvostranski sestanki, predstavitve slovenskega sistema in tako naprej), ter pripravil številne predstavitve dela ELA in slovenskega pravnega sistema, ki se nanaša na delovno pravo.

IRSD je v okviru informacijske kampanje v letu 2024 končal sodelovanje v 18-mesečnem projektu EURODETACHEMENT (ED6 PROJECT – Posting of workers: Strengthening and deepening transnational cooperation). Informacijska kampanja je vključevala pripravo letaka, katerega namen je ozaveščanje delavcev, predvsem državljanov tretjih držav, ki so napoteni na delo iz Slovenije v Nemčijo. Pri projektu je IRSD sodeloval z nemškim partnerjem – nevladno organizacijo BEMA. Rezultat informacijske kampanje je letak o pravicah delavcev, napotениh v Nemčijo, ki je bil preveden v šest jezikov (slovenščino, angleščino, nemščino, bosanščino, srbsščino in albanščino). Letaki so bili v letu 2025 natisnjeni in razdeljeni po različnih ustanovah ter so na voljo na mestih, kjer se zadržujejo oziroma jih obiskujejo napoteni delavci, predvsem delavci iz tretjih držav (na primer v kulturnih centrih, na informacijski točki za tujce, IRSD in tako naprej).

KAKO ZAČETI Z DELOM KOT NAPOTENI DELAVEC

Ce ste državljan tretje države, morate PRISKOVAZNO na delo v Nemčijo priti s pravo dovoljenjem. Če vam navedeno dovoljenje ni bilo izdano, morate priti s pravo dovoljenjem. Če ste državljan tretje države, morate priti s pravo dovoljenjem. Če ste državljan tretje države, morate priti s pravo dovoljenjem.

KONTROLNI SEJNAM ZA NAPOTENE DELAVCE

Priloge priložite priložiti. Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti.

PRAVICE IN OBEVZNOSTI NAPOTENIH DELAVCEV V NEMČIJI

Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti.

PRAVICE NAPOTENIH DELAVCEV

Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti.

POMOČ IN VEČ INFORMACIJ

Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti. Priloge priložiti priložiti.

3. SEKTOR ZA PREDNOSTNO ODZIVANJE

Leto 2025 je bilo prvo polno leto delovanja Sektorja za prednostno odzivanje (SPO), katerega ustanovitev je omogočila prednostno obravnavo zahtevnejših, obsežnejših in medinstitucionalno povezanih primerov. Primarni cilj SPO je bil zagotoviti, da se primeri z večjim številom vpletenih subjektov, čezmejnimi elementi ali povečanim tveganjem za kršitve obravnavajo hitro, usklajeno in celovito. To je bilo še posebej pomembno v okoliščinah, ko so se nadzorni postopki nanašali na vsebinsko zahtevne ali tudi širše izpostavljene primere, ter tam, kjer je obstajala nevarnost širjenja neustreznih praks na druge delodajalce. V letu 2025 je v SPO delovalo devet inšpektorjev – šest z delovnega področja delovnih razmerij in trije z varnosti in zdravja pri delu.

Kompleksnost primerov, ki jih obravnava SPO, se pogosto kaže v prisotnosti več udeleženih pravnih subjektov, tudi tujih izvajalcev, podizvajalcev ali naročnikov, ter v prepletanju različnih pravnih podlag. Zato nadzori praviloma vključujejo več procesnih dejanj, preverjanje medsebojnih razmerij in usklajevanje ravnanj med posameznimi enotami IRSD. Dodatna posebnost dela SPO v primerjavi z drugimi organizacijskimi enotami ni v samem načinu nadzora, temveč v organizacijski postavitvi in sposobnosti hitrega odziva po vsej državi.

V letu 2025 je bil pomemben del nadzorov povezan z zaposlovanjem in delom tujcev. V številnih primerih so se inšpektorji srečevali z okoliščinami, ki izvirajo iz jezikovnih ovir, nepoznavanja slovenskega pravnega sistema, socialne odvisnosti ali oddaljenosti delavcev od lastnega podpornega okolja. Takšne okoliščine lahko pomembno vplivajo na razumevanje delovnopravnega položaja, pogojev dela, pravic ter dolžnosti delavcev.

Pri delu so bili inšpektorji pozorni zlasti na:

- morebitne znake delovnega izkoriščanja,
- neučinkovit nadzor delovnega časa,
- čezmerne obremenitve,
- ustreznost nastanitvev,
- zakonitost delovnih razmerij pri povezanih subjektih.

V primeru ugotovljenih hujših kršitev so bili uvedeni prekrškovni postopki, v posameznih primerih pa so bile podane tudi kazenske ovadbe. Poseben poudarek v letu 2025 je bil namenjen krepitvi usposobljenosti inšpektorjev na področju prepoznavanja kazalnikov trgovine z ljudmi v povezavi z delovnim izkoriščanjem. Inšpektorji SPO so se udeležili specializiranega usposabljanja, ki ga je organizirala policija, celoten IRSD pa se s tematiko redno seznanja na letnih strokovnih posvetih. Takšna usposabljanja so pomembna za enotno prepoznavanje pojavnih oblik tveganja in za ustrezno ukrepanje, zlasti v primerih, kjer je delovno okolje razpršeno ali kjer so delavci bolj ranljivi. Delo SPO je v letu 2025 pogosto vključevalo tesno sodelovanje z drugimi državnimi organi, predvsem s policijo – zlasti policijskimi postajami za izravnalne ukrepe (PPIU) iz različnih delov države – in FURS. Sodelovanje je potekalo v obliki skupnih nadzorov, izmenjave informacij in usklajevanja postopkov, kar je pomembno prispevalo k učinkovitejši obravnavi primerov, kjer ugotavljanje dejanskega stanja presega pristojnosti enega samega organa.

Zaradi večjega števila udeleženih subjektov, razpršenosti delovišč, čezmejnih elementov in potrebnega sodelovanja s številnimi organi so nadzori pogosto obsežni, terjajo prilagojene postopke in intenzivno usklajevanje. Prednostna obravnavo takih primerov omogoča hitrejše prekinjanje nepravilnosti, enotnejše izvajanje nadzora ter krepitev zakonitosti delovnih razmerij v Republiki Sloveniji.

Vsebina dela SPO in zbrani podatki so vključeni v celovit pregled tako na področju delovnih razmerij kot tudi na področju varnosti in zdravja pri delu. Ugotovitve po posameznih pravnih institutih in druge pomembne informacije so prav tako predstavljene v nadaljevanju poročila.

4. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu nadzira izvajanje ZVZD-1 in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, številka 83/05), ZOPA, ZOUTPI in tako dalje.

Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2025 **večinoma izvajali izredne nadzore**, med katere se uvrščajo nadzori iz usmerjenih akcij, nadzori, pri katerih se obravnavajo prijave, in nadzori v zvezi z nezgodami pri delu, ter v določenem obsegu tudi kontrolne nadzore, medtem ko redni nadzori niso izstopali. Pri nadzorih so veliko pozornosti namenili zlasti zagotavljanju varnosti in zdravja na delovnih mestih v zvezi z določili ZVZD-1 in predpisov, izdanih na njegovi podlagi.

Tako kot v preteklih letih je bilo tudi v letu 2025 največ nadzorov zaradi prisotnih večjih tveganj za varnost in zdravje delavcev opravljenih v gradbeni dejavnosti, sledijo inšpekcijski nadzori v predelovalni dejavnosti, dejavnosti trgovine, dejavnosti prometa in skladiščenja, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih ter dejavnosti gostinstva.

Skupno je bilo opravljenih 5091 inšpekcijskih nadzorov. Največ jih je bilo opravljenih v sklopu predhodno pripravljenih in načrtovanih akcij, usmerjenih nadzorov in kampanj, sledijo pa drugi poglobljeni usmerjeni izredni nadzori.

V letu 2025 so inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu ugotovili 9623 kršitev. Med vsemi ugotovljenimi kršitvami izstopajo kršitve, ki se nanašajo na postopke ocenjevanja tveganj, na urejenost in varnost delovnih mest na prostem, še zlasti na gradbiščih, osebno varovalno opremo, delovno okolje in delovna mesta, delovno opremo in usposabljanje delavcev za varno opravljanje dela. V zvezi z ocenjevanjem tveganj je bilo v letu 2025 ugotovljenih skoraj 26 % vseh kršitev, največ glede neustrezne vsebine.

V letu 2025 je IRSD s področja varnosti in zdravja pri delu prejel 1373 prijav, ki so bile obravnavane. Večina se je nanašala na nepravilnosti v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu, v določenem obsegu pa so bile odstopljene tudi drugim pristojnim organom.

Na podlagi ugotovljenih kršitev so inšpektorji v letu 2025 s področja varnosti in zdravja pri delu izdali 3849 upravnih in prekrškovnih ukrepov. Med upravnimi ukrepi je izstopalo 1531 ureditvenih odločb skupaj s prepovednimi odločbami. V prekrškovnih postopkih so inšpektorji izrekli 2134 ukrepov, od tega 994 odločb o prekršku in 777 plačilnih nalogov.

Izdanih je bilo tudi 283 odločb, ki so se nanašale na delo 955 otrok, mlajših od 15 let. V veliki večini je šlo za delo otrok pri snemanju reklam, spotov in filmov.

Pristojni inšpektorji so v letu 2025 končali raziskave 23 nezgod pri delu, od tega je bilo pet smrtnih, 15 težjih, dve lažji ter ena kolektivna.

Delodajalci so v letu 2025 prijavili 14.189 nezgod v zvezi z delom delavcev, med njimi tudi 21 smrtnih in 946 težjih.

IRSD poleg nezgod pri delu spremlja tudi prijavljene nevarne pojave na delovnih mestih, ki imajo za posledico večjo materialno škodo ali neposredno ogrožajo življenje in zdravje delavcev pri delu. V letu 2025 so delodajalci prijavili 47 nevarnih pojavov.

Delodajalci so v letu 2025 na IRSD podali tri prijave ugotovljenih poklicnih bolezni.

Kakor v vseh preteklih letih so inšpektorji posebno pozornost namenili tudi preventivni vlogi, ki se odraža predvsem v obliki nudenja strokovne pomoči, najpogosteje delavcem, pa tudi delodajalcem. V letu 2025 je bilo s področja varnosti in zdravja pri delu danih 255 pisnih odgovorov. Najpogosteje so se vprašanja nanašala na delovno opremo, ureditev in obveščanje o delu na domu, usposabljanja za varno delo, zdravstvene preglede delavcev in nezgode pri delu.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

IRSD je v letu 2025 prek portala SPOT prejel 7725 obvestil delodajalcev, ki so organizirali delo na domu. Ti delodajalci so sporočili, da bo delo na domu opravljalo 69.569 delavcev.

Inšpekcijski nadzor

Inšpektorji na področju varnosti in zdravja pri delu so v letu 2025 v skladu s pristojnostmi opravljali izredne, kontrolne in tudi redne inšpekcijske nadzore. Največ je bilo opravljenih izrednih nadzorov. Ti so obsegali nadzore v sklopu predhodno pripravljenih in načrtovanih akcij, usmerjene nadzore in kampanje s področja varnosti in zdravja pri delu, ki so izhajali iz predhodno sprejetih usmeritev IRSD, nadzore, pri katerih so obravnavane prijave, zaznane aktualne problematike, in nadzore v zvezi z nezgodami pri delu. S kontrolnimi nadzori so inšpektorji preverjali izvedbo predhodno odrejenih ukrepov. Redni pregledi, ki naj bi obsegali nadzor nad večino najpomembnejših dejavnikov tveganja z obravnavanega področja, so bili manj pogosti.

Po podatkih AJ PES je bilo na dan 31. decembra 2025 v Poslovnem registru Slovenije vpisanih 248.160 poslovnih subjektov, ki opravljajo registrirane dejavnosti ali s predpisom oziroma aktom o ustanovitvi določene dejavnosti. Po podatkih SURS je bilo decembra 2025 delovno aktivnih 941.300 oseb. Ker je bilo na IRSD ob koncu leta 2025 na področju varnosti in zdravja pri delu zaposlenih 39 inšpektorjev, pod nadzor posameznega inšpektorja spada 6363 poslovnih subjektov oziroma 24.135 delavcev, upoštevajoč podatke SURS o številu delovno aktivnih oseb za december 2025.

Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi

V letu 2025 so inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu skupaj opravili 5091 inšpekcijskih nadzorov, od tega 2592 nadzorov, ki so bili opravljeni v povezavi z načrtovanimi in usmerjenimi akcijami in kampanjami, oziroma 50,9 % vseh opravljenih nadzorov.

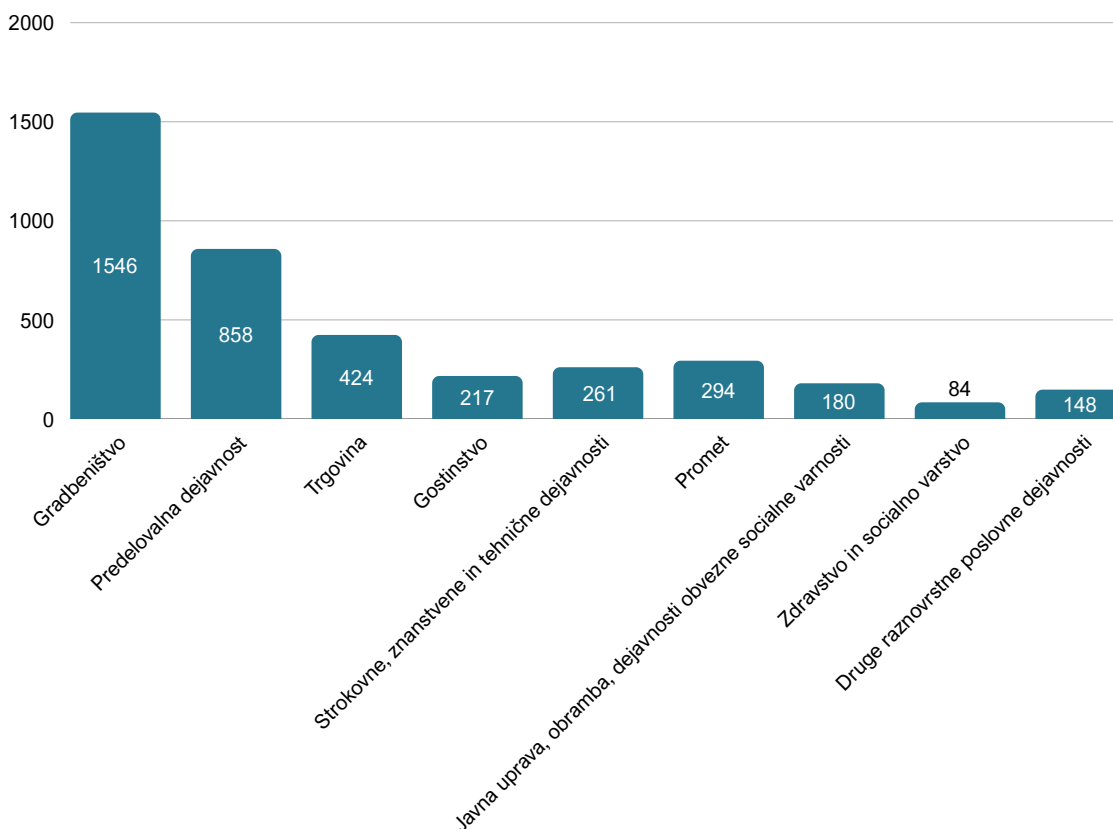
INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

V letu 2025 smo na IRSD prejeli 1373 prijav, ki so bile tudi obravnavane. Večinoma so se nanašale na neustrezne delovne pogoje, neustrezno delovno opremo, nezagotavljanje zdravstvenih pregledov delavcem in neizvajanje usposabljanja delavcev za varno delo. Posamezne prijave smo prejeli tudi od občanov, ki so v večini primerov opozarjali na svoje neustrezne bivalne pogoje zaradi vplivov škodljivih dejavnikov delovnih procesov z lokacij delodajalcev. Prijave, za obravnavo katerih ni pristojen IRSD, smo poslali drugim organom, upoštevaje njihovo pristojnost in pooblastila.

Največ inšpekcijskih nadzorov je bilo v letu 2025 opravljenih pri delodajalcih, ki so imeli kot glavno dejavnost prijavljeno dejavnost gradbeništva (SKD dejavnost F), in sicer 30,4 %. V okviru te dejavnosti je bilo največ nadzorov opravljenih pri delodajalcih, ki se ukvarjajo s specializiranimi gradbenimi deli (50,1 % nadzorov), sledijo delodajalci, ki delujejo na področju gradnje stavb (35,3 % nadzorov), in delodajalci, ki delujejo na področju gradnje inženirskih objektov (14,6 % nadzorov). V dejavnosti gradbeništva inšpektorji opravijo vsako leto največje število nadzorov, saj se v tej dejavnosti najpogosteje pojavljajo nevarnosti, ki ogrožajo življenje in zdravje delavcev.

Prav tako so bili v letu 2025 pogosteje nadzirani delodajalci v predelovalni dejavnosti s 16,9-odstotnim deležem (SKD dejavnost C), dejavnosti trgovine z 8,3-odstotnim deležem (SKD dejavnost G), dejavnosti prometa in skladiščenja s 5,8-odstotnim deležem (SKD dejavnost H), strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti s 5,1-odstotnim deležem (SKD dejavnost M) in dejavnosti gostinstva s 4,3-odstotnim deležem (SKD dejavnost I). V predelovalni dejavnosti so po številu nadzorov izstopale proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav s 26,3 %, dejavnost proizvodnje živil z 10,9 % ter dejavnost lesne in pohištvene industrije s 7,9 %. Obseg nadzorov po posameznih dejavnostih je prikazan v grafu 1.

Graf 1: Dejavnosti, v katerih je bilo opravljenih največ nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Na podlagi ugotovljenih kršitev inšpekcijskih nadzorov so inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu v letu 2025 izdali skupaj 3849 upravnih in prekrškovnih ukrepov. Najštevilnejše so bile upravne ureditvene odločbe, s katerimi so inšpektorji delodajalcem odredili odpravo ugotovljenih nepravilnosti, in upravne prepovedne odločbe – skupaj jih je bilo 1531. Z upravnimi prepovednimi odločbami so inšpektorji delodajalcem prepovedali opravljanje delovnega procesa ali prepovedali uporabo delovne opreme zaradi neustreznega delovnega okolja in nevarnega delovnega procesa oziroma zaradi neposrednega ogrožanja življenja delavcev, in sicer v 242 primerih. Od teh so se 103 odločbe nanašale na prepoved opravljanja dela zaradi neposrednega ogrožanja življenja delavcev.

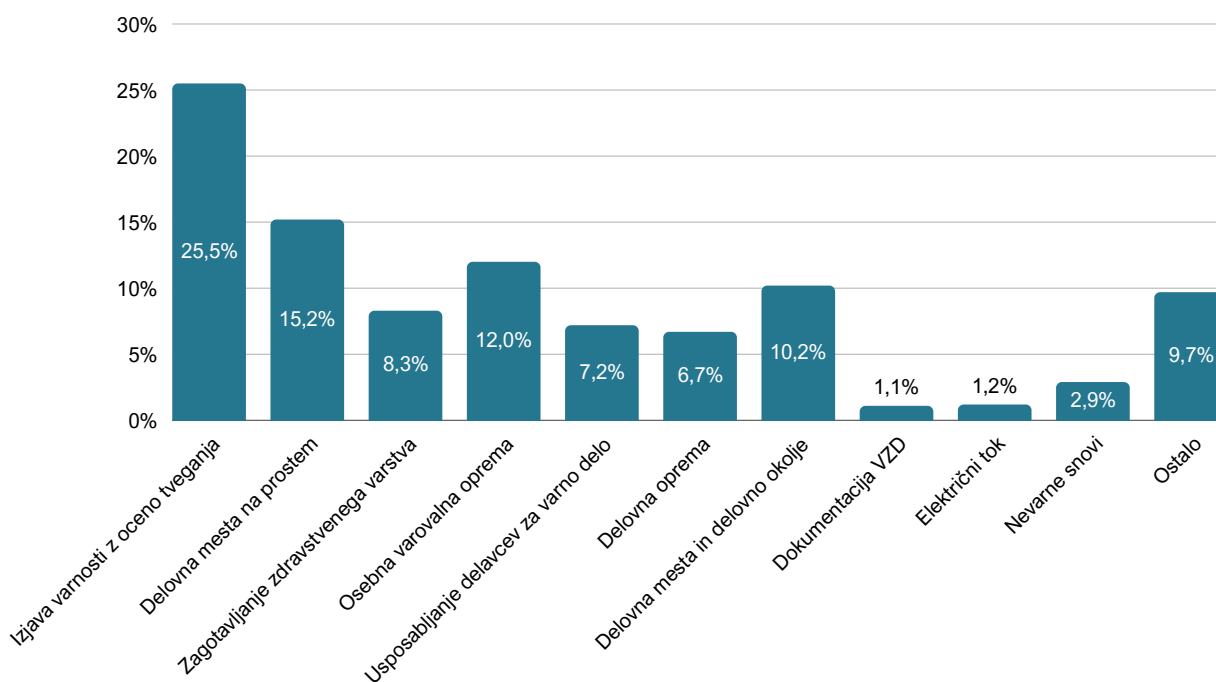
V prekrškovnih postopkih so inšpektorji izdali 2134 ukrepov, in sicer 994 z odločbami o prekršku (387 z izrečeno globo in 607 z izrečenim opominom), 777 s plačilnimi nalogi ter 363 z opozorili po ZP-1. Inšpektorji so v letu 2025 izrekli tudi 184 opozoril po ZIN. Glede dela otrok, mlajših od 15 let, so inšpektorji izdali 283 dovoljenj za delo 955 otrok.

Največ upravnih in prekrškovnih ukrepov je bilo izrečenih delodajalcem v dejavnosti gradbeništva (26,7 %), predelovalni dejavnosti (11 %), dejavnosti trgovine (6,2 %), strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (6,8 %), dejavnostih prometa in skladiščenja (3,8 %) ter dejavnosti gostinstva (3,5 %).

Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogosteje ugotovljene kršitve

V letu 2025 so inšpektorji na področju varnosti in zdravja pri delu ugotovili skupaj 9623 kršitev. Največ kršitev je bilo ugotovljenih v zvezi z ocenjevanjem tveganj in izdelavo izjave o varnosti z oceno tveganja, sledijo jim kršitve glede urejenosti in varnosti delovnih mest na prostem, še zlasti na gradbiščih, osebno varovalno opremo, delovnim okoljem in delovnimi mesti, delovno opremo, zagotavljanjem zdravstvenega varstva in usposabljanjem delavcev za varno opravljanje dela.

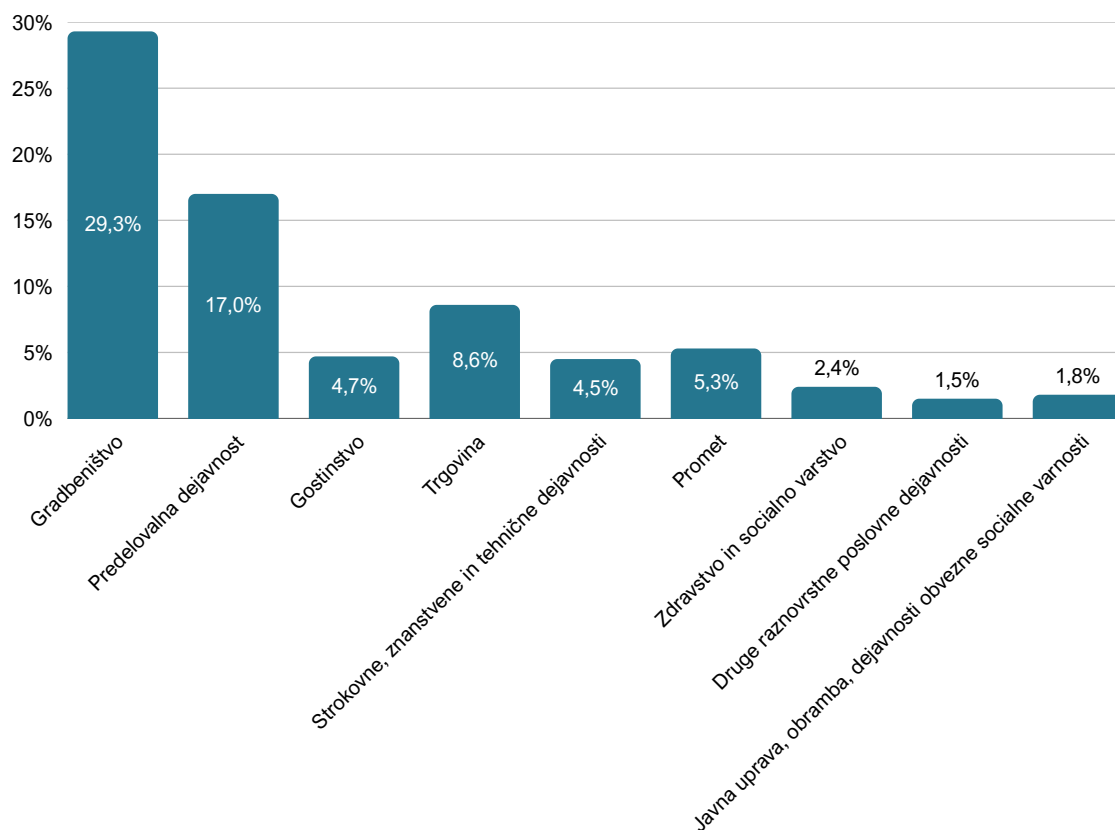
Graf 2: Delež najpogosteje ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu, 2025

Največ kršitev je bilo ugotovljenih v dejavnosti gradbeništva, in sicer 29,3 %, sledijo predelovalna dejavnost s 17 %, dejavnost trgovine z 8,6 %, promet in skladiščenje s 5,3 %, gostinstvo s 4,7 %. Deleži kršitev po posameznih dejavnostih so razvidni iz grafa 3.

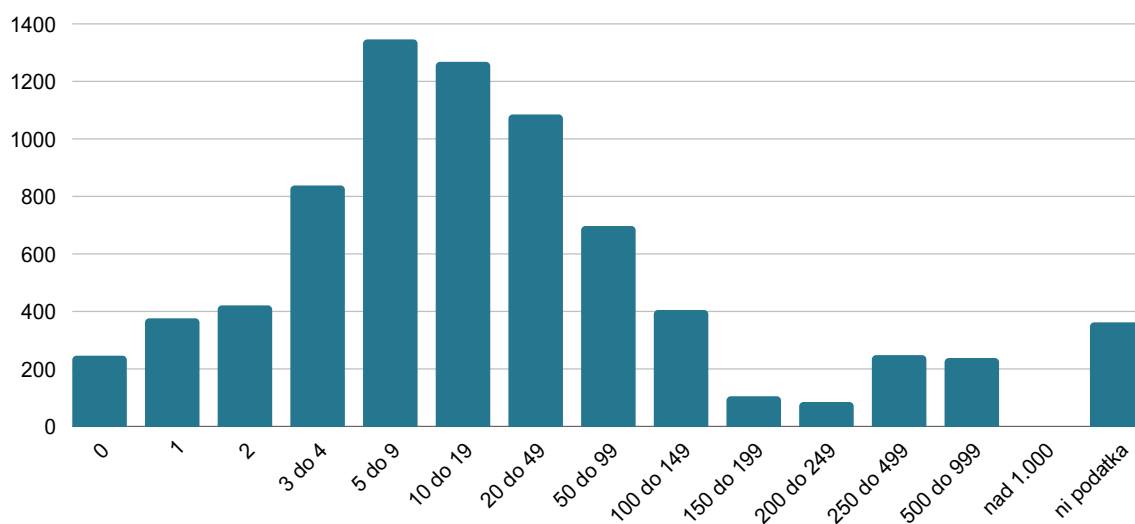
INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Graf 3: Delež ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu po posameznih dejavnostih, 2025

Na spodnjem grafu so prikazane ugotovljene kršitve s področja delovnih razmerij v letu 2025. Kršitve so razporejene glede na velikost delodajalca (podatki AJ PES se osvežujejo enkrat letno). Opazimo lahko, da je največ kršitev prepoznanih pri delodajalcih, ki imajo od pet do devet delavcev, in pri delodajalcih, ki imajo od deset do 19 zaposlenih. Velik del kršitev v kategoriji »ni podatka« je posledica tega, da v informacijskem sistemu nimamo podatka o velikosti delodajalca.

Graf 4: Število ugotovljenih kršitev glede na velikost delodajalca (število zaposlenih delavcev) s področja varnosti in zdravja pri delu, 2025

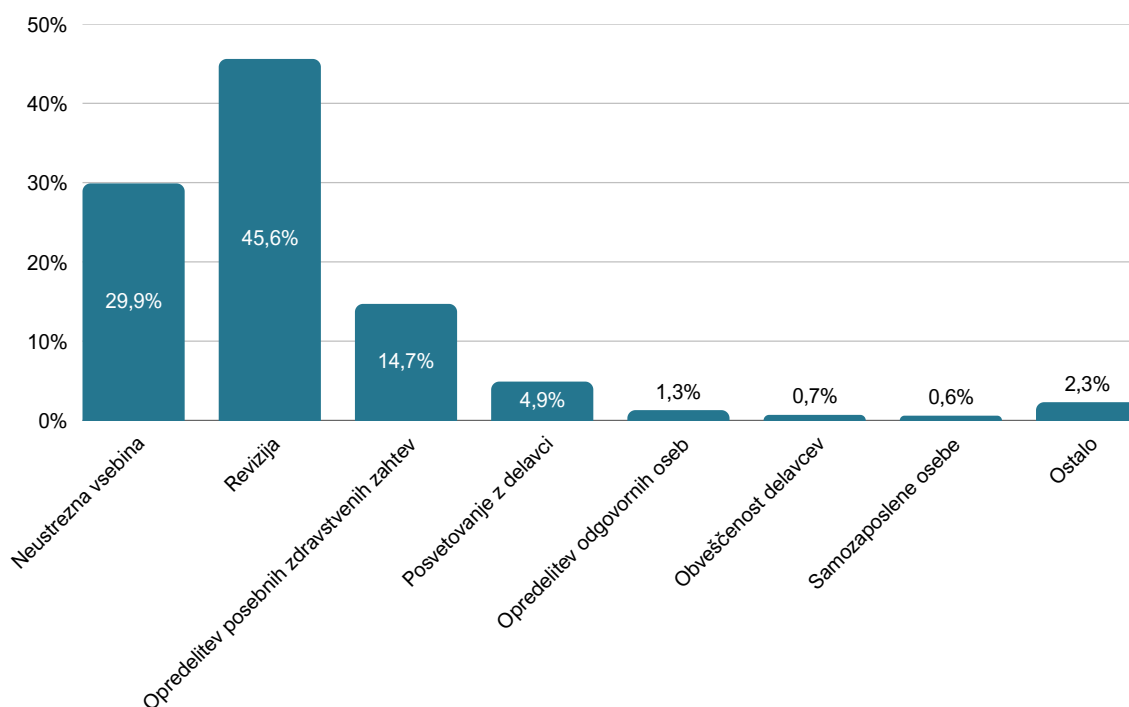
Izjava o varnosti z oceno tveganja

Ocenjevanje tveganj v delovnem okolju je osnovni ukrep, s katerim delodajalci prepoznajo nevarnosti in tveganja, ki se pojavljajo v njihovem delovnem procesu. Tudi samozaposlene osebe imajo enako dolžnost. Strokovna ocena stanja varnosti na lokaciji posameznega delodajalca se opravi na podlagi prepoznave tveganj in ustreznega vrednotenja ugotovljenih tveganj s pomočjo ustreznih metodologij. Na varnost in zdravje delavcev vpliva vsaka sprememba v delovnem procesu; spremembo je treba hitro zaznati in oceniti njen vpliv ter izvajati redne in izredne revizije ocen tveganja. Za strokovno izvedbo ocenjevanja tveganj so zadolženi delodajalec, njegov strokovni delavec za varnost pri delu in izvajalec medicine dela, pomembno vlogo pri tem sodelovanju imajo delavci oziroma njihovi predstavniki, saj so prav delavci tisti, ki podrobno poznajo delovne procese, ki jih izvajajo. Njihove pobude in predlogi delodajalcu glede tega so neprecenljivi, kar se izkazuje tudi z zapisnikom o posvetovanju z delavci.

V zvezi z izjavo o varnosti z oceno tveganja je bilo v letu 2025 ugotovljenih 2452 kršitev. Največ kršitev, in sicer 712, kar pa je precej manj kot leta 2024, je bilo ugotovljenih glede neustrezne vsebine izjave o varnosti z oceno tveganja, to je v povezavi s prepoznavanjem tveganj, postopkov ocenjevanja tveganj in opredelitve potrebnih ukrepov. Precej pa se je povečalo število ugotovljenih kršitev, ki so jih ugotavljali v 1087 primerih, in sicer delodajalci glede na spremenjene delovne pogoje niso izvedli potrebnih dopolnitev ocene tveganja oziroma revizij izjav o varnosti z oceno tveganja. Glede opredelitve odgovornih oseb so bile ugotovljene kršitve v 30 primerih, kršitve glede sodelovanja delavcev pri postopkih ocenjevanj tveganj pa v 119 primerih. Posebnih zdravstvenih zahtev, ki bi jih morali izpolnjevati delavci pri izvajanju svojega dela, nadzorovani delodajalci niso opredelili v 306 primerih, v 16 primerih pa delavci niso bili seznanjeni z vsebino sprejete izjave o varnosti z oceno tveganja. Inšpektorji so ugotovili tudi 158 kršitev, ki so se nanašale na ocenjevanje tveganj, opredeljenih v drugih pravilnikih s področja varnosti in zdravja pri delu, predvsem glede osebne varovalne opreme, in precej več pri varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim in mutagenim snovem pri delu, premeščanja bremen, nekaj tudi glede škodljivega hrupa, protieksplzijske zaščite.

Kršitve so bile ugotovljene tudi pri nadzorih samozaposlenih oseb. V devetih primerih samozaposlene osebe niso ocenjevale tveganj in v petih primerih niso pisno izdelale izjave o varnosti z oceno tveganja, čeprav so v njihovem delovnem procesu obstajale nevarnosti za nezgode, poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom. Ocenjevanje ne izvedejo predvsem manjši delodajalci, včasih sploh ne prepoznajo tveganj, ki bi jih lahko imeli delavci na delovnih mestih.

Graf 5: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja, 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

V letu 2025 se je skupno število ugotovljenih kršitev v zvezi z ocenjevanjem tveganj nekoliko povečalo v primerjavi z lanskim letom, in sicer znaša 25,6 % vseh kršitev. Ugotovimo lahko, da se je glede na predhodno leto zmanjšalo število kršitev v zvezi z vsebino ocene tveganja, število drugih kršitev glede ocenjevanja tveganj pa se je povečalo. Najbolj se je povečalo število kršitev glede revizije, predvsem na račun ocenjevanja tveganj v zvezi z ročnim premeščanjem bremen, ugotovljenih je bilo precej več kršitev pri revizijah ocene tveganj pri delu s kemičnimi in mutagenimi snovmi, kršitve posebnih zdravstvenih zahtev so ostale na enaki ravni kot v letu 2024, ugotovljene pa so bile tudi kršitve drugih pravilnikov, ki zahtevajo ocenjevanje tveganj v zahtevnejših delovnih okoljih, kot so delo na eksplozijsko ogroženih delovnih mestih, delo v hrupu, pri premeščanju bremen, ocenjevanje delovnih pogojev. Pri samostojnih podjetnikih pa je obseg kršitev glede ocenjevanja tveganj približno enak kot v predhodnem letu, nekoliko se je zmanjšalo število kršitev pisne izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja. Opaža se, da izjave o varnosti z oceno tveganja ne naredijo delodajalci, ki so nadzirani v reprezentativnem vzorcu.

Še vedno veliko ocen tveganj ne povzema dejanskega stanja pri delodajalcih, saj so tveganja pogosto zelo splošno opredeljena in delodajalci nimajo ocenjenih pomembnejših tveganj, kot je delo z nevarnimi snovmi. Še vedno niso ustrezno ocenjena tveganja pri ročnem premeščanju bremen, čeprav Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen velja že od 1. avgusta 2024, ta tveganja pa pomembno vplivajo na vse pogostejši pojav kostno-mišičnih obolenj. Tudi tveganja zaradi električnega toka in različnih sevanj so ocenjena neustrezno in ukrepi v zvezi s takšnimi tveganji ne zagotavljajo zadostne stopnje varnosti in zdravja delavcev. Pogosto se izbere napreprostejša metoda za ocenjevanje tveganj, ki pa ni vedno ustrezna in primerna za večja tveganja, tako so tudi ukrepi presplošni in neustrezno določeni. Neustrezno prepoznavo tveganj pogosteje ugotavljamo pri manjših delodajalcih.

V letu 2025 se je še povečalo število kršitev pri neuporabi osebne varovalne opreme med delavci glede na leti 2024 in 2023, čeprav delodajalci delavcem to opremo zagotavljajo; povečalo se je sicer tudi število delodajalcev, ki te opreme delavcem ne zagotavljajo. Osebna varovalna oprema pa je še vedno opredeljena preveč splošno in v takšnih primerih iz dokumenta ni jasno razvidno, katero konkretno osebno varovalno opremo naj bi delavci uporabljali, saj niso navedeni standardi, ki ustrezajo specifičnim tveganjem, tip in oznaka osebne varovalne opreme.

Delodajalci se v postopku ocenjevanja tveganj z delavci pogosto ne posvetujejo; v takih primerih obstaja samo seznam podpisanih delavcev brez navedbe vsebine posvetovanja, ki naj bi omogočilo temeljitejšo in lažje ocenjevanje tveganj. Večina delodajalcev meni, da so izpolnili zahtevo zakonodaje po sodelovanju delavcev s tem, da jih le seznanijo z že sprejeto vsebino dokumenta in njegovo interno objavo.

Prav tako ne moremo mimo ugotovitve, da iz ocen tveganj pri delodajalcih skoraj ni razvidno, ali gre v primerih ocenjenih delovnih mest in delovnih procesov za večje nevarnosti za nezgode in poklicne bolezni. Ta opredelitev je še posebno pomembna, ker je s tem pogojeno zlasti izvajanje obdobjnega usposabljanja delavcev za varno opravljanje dela.

Iz navedenih ugotovitev lahko sklepamo, da večje število strokovnih delavcev, ki opravljajo strokovne naloge varnosti in zdravja pri delu in ki ocenjujejo tveganja pri delodajalcih kot zunanje strokovne službe, ni dovolj strokovnih za obravnavo zahtevnejših področij varnosti in zdravja pri delu, še posebno za ocenjevanje tveganj pri delu z nevarnimi kemičnimi snovmi in biološkimi tveganji. Ocene tveganja, pri pripravi katerih sodelujejo strokovni delavci, zaposleni pri delodajalcih, ki bolje poznajo delovni proces delodajalca, so bolj strokovne od večjega števila tistih, ki jih za delodajalce pripravijo zunanje strokovne službe. Delodajalci, pri katerih izvajajo strokovne naloge zunanje službe, se velikokrat tudi ne ukvarjajo z vsebino in odgovornost prepuščajo strokovnim delavcem. Strokovni delavci, zaposleni pri delodajalcih, so dostikrat preobremenjeni, zato bi pomagala sprememba ZVZD-1, ki bi določala število strokovnih delavcev na število zaposlenih.

Inšpektorji še vedno ugotavljajo, da izvajalci medicine dela pogosto ne sodelujejo v postopkih ocenjevanja tveganj, še zlasti glede ogleda delovnih mest in svetovanja delodajalcem v zvezi z ergonomsko ureditvijo delovnih mest v proizvodnem procesu, kar se je izkazalo tudi pri revizijah ocene tveganja, še posebno tudi pri ročnem premeščanju bremen. Vsekakor je treba omeniti vlogo KIMDPŠ, ZMDPŠ in posameznih izvajalcev medicine dela, ki si prizadevajo za izboljšanje delovanja specialistov medicine dela na tem področju.

Usposabljanje delavcev za varno delo

Delodajalec mora delavca usposobiti za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, pred razporeditvijo na drugo delo, pred uvajanjem nove tehnologije in novih sredstev za delo ter ob spremembi v delovnem procesu, ki lahko povzroči spremembo varnosti pri delu, in sicer po predhodno sprejetem programu usposabljanja. Delodajalec je dolžan delavcem, ki delajo na delovnih mestih, za katera iz ocen tveganj izhajajo večje nevarnosti za nezgode in poklicne bolezni, ter za delavce, ki delajo na delovnih mestih, na katerih so nezgode pri delu in poklicne bolezni pogostejše, zagotavljati občasne teoretične in praktične preizkuse usposobljenosti v obdobjih, ki niso daljša od dveh let. Usposabljanje delavcev se mora izvajati v delovnem času in delavcem ne sme povzročati nobenih finančnih obveznosti.

V letu 2025 so inšpektorji glede usposabljanja delavcev za varno opravljanje dela ugotovili 691 kršitev, kar je sicer znatno manj kot v prejšnjem letu. Tako kot v letu 2024 je bilo tudi v letu 2025 največ nepravilnosti ugotovljenih glede zagotavljanja usposabljanj delavcev za varno delo ob sklenitvi delovnega razmerja, ob premestitvah delavcev na drugo delo in pri spremembah v delovnem procesu, in sicer 317 kršitev, kar je precej manj kot v letu 2024. Med kršitvami še vedno pomembno izstopajo tudi tiste, ki se nanašajo na obdobje preizkuse usposobljenosti delavcev za varno delo; število kršitev ostaja približno enako, v letu 2025 je bilo tako 93 takšnih kršitev. Glede ustreznosti programov usposabljanj, po katerih se delavci usposabljujejo za varno delo, pa se je število kršitev nekoliko povečalo in jih je bilo ugotovljenih 141. Več je bilo tudi delodajalcev, ki ni imelo ustrezne dokumentacije o usposabljanju delavcev, in sicer 42. Enako kot leto prej delodajalci v 45 primerih niso preverjali praktične usposobljenosti na delovnih mestih, kot to določa zakonodaja.

Ugotavlja se, da nekateri delodajalci usposabljanja delavcev ne zaupajo strokovnim službam z dovoljenjem za delo. Ostaja in se še povečuje problematika glede usposabljanja tujih delavcev, ki prihajajo iz veliko različnih držav in ne govorijo slovenskega jezika, pogosto tudi angleškega ne (državljeni Albanije, Nepala, Filipinov, Pakistana ...), zato je težko preveriti, ali so usposobljeni za varno in zdravo delo.

Opazamo, da je bilo leta 2025 glede usposabljanja delavcev za varno izvajanje dela ugotovljenih kar nekaj manj kršitev kot leto prej, pri obdobjih preizkusih usposobljenosti delavcev pa je bilo ugotovljeno enako število kršitev, enako je bilo tudi število delodajalcev, ki niso preverjali praktične usposobljenosti delavcev na delovnem mestu. Kljub temu menimo, da delavci še vedno niso ustrezno in zadostno usposobljeni za varno opravljanje dela. Ugotovljamo, da delodajalci pogosto ne usposabljujejo delavcev za varno izvajanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, temveč z zakasnitvijo takrat, ko je treba usposobiti večje število delavcev oziroma ko je treba izvesti občasen preizkus usposobljenosti delavcev. Pri manjših delodajalcih izvajajo usposabljanje zunanje strokovne službe, vendar šele takrat, ko zberejo zadostno število kandidatov, ti pa so lahko tudi z različnih področij. Prav tako se tudi dogaja, da delodajalci delavcev ne usposabljujejo za varno delo, kar najpogosteje izvemo iz prejetih prijav delavcev, ki pa ob podaji prijave pri takem delodajalcu niso več zaposleni.

Programi usposabljanja so še vedno preveč splošni in niso prilagojeni posebnostim delovnih mest in delovnih procesov, saj delavci pri delodajalcih pogosto opravljajo dela ne več različnih delovnih mestih; to se pokaže predvsem takrat, ko pride do nezgode na delovnem mestu zaradi neustreznega usposabljanja. Dvomljiva je kakovost usposabljanja tujih delavcev, ki ne razumejo slovenskega jezika ali ga slabo razumejo. Usposabljanje se vedno pogosteje izvaja po elektronski poti – prek računalniškega programa, s čimer se zadosti predvsem zahtevam zakonodaje, praktična usposabljanja so pogosto izvedena pomanjkljivo ali pa se sploh ne izvedejo in gre samo za formalnost, tudi iz zapisnika praktičnega preizkusa ni jasno razvidno, kako je delavec praktično izvedel določeno delo. Navodila so splošna in se ne nanašajo na specifično delovno opremo. Pogosto delavce praktično usposabljujejo v celoti kar neposredni vodje, brez navzočnosti strokovnega delavca za varnost in zdravje pri delu, kar ni v skladu z veljavno zakonodajo. Praktično usposabljanje delavcev se izvede strokovno z vodji določenega delovnega procesa, ki natančno poznajo ta proces, nevarnosti in problematiko, v sodelovanju s strokovnim delavcem. Takšen način usposabljanja zagotavljajo le večji delodajalci, pri katerih so strokovni delavci zaposleni.

Zdravstveno varstvo delavcev

Zagotavljanje zdravstvenega varstva delavcev je ena od pomembnih dolžnosti delodajalcev. V letu 2025 so inšpektorji pri nadzorih na področju zagotavljanja zdravstvenega varstva ugotovili **796 kršitev**. Največji delež kršitev zajema neizvajanje zdravstvenih pregledov, tako predhodnih kakor obdobjnih v opredeljenih rokih, in sicer je bila kršitev ugotovljena v 589 primerih, kar pomeni skoraj 74 % vseh kršitev na tem področju. Delodajalci v 72 primerih niso imeli urejenega ustreznega sodelovanja z izvajalcem medicine dela in izvajanja zahtevanih nalog v skladu z določili ZVZD-1. Neustrezni ukrepi zagotavljanja prve pomoči so bili prav tako pogosto ugotovljena kršitev (v 67 primerih je bilo ugotovljeno, da niso imenovane osebe, ustrezno usposobljene za nudenje prve pomoči, in/ali da ni omaric za prvo pomoč). Glede hrambe dokumentacije, ki se nanaša na zdravstvene preglede delavcev, je bilo v nadzorih ugotovljenih 39 kršitev.

Delodajalci so dolžni zaupati izvajanje zdravstvenih ukrepov izvajalcem medicine dela. Naloge, ki bi jim morali izvajalci medicine dela nameniti posebno pozornost, so zapisane v ZVZD-1, vendar ugotavljamo, da od vseh v zakonu opredeljenih nalog izvajalci medicine dela zelo pogosto zagotavljajo le zdravstvene preglede delavcev. Prav tako pogrešamo aktivnejšo vlogo izvajalcev medicine dela pri ocenjevanju tveganj in s tem povezanih ogledih delovnih mest in opravil.

Obsegi opravljenih zdravstvenih pregledov pogosto ne ustrezajo tveganjem za varnost in zdravje pri delu na delovnih mestih ali v delovnih okoljih. Na to vplivajo predvsem nestrokovne ocene tveganja in posledično neustrezno izpolnjene naloge za preventivne zdravstvene preglede.

Pristojni inšpektorji ugotavljajo, da delodajalci občasnih zdravstvenih pregledov ne izvajajo v rokih, ki so opredeljeni v ocenah tveganj oziroma Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev, ampak jih pogosto prekoračijo celo za več mesecev (lahko tudi let) in se pri tem še vedno sklicujejo na prezasedenost specialistov medicine dela in na njihovo premajhno število. Takih primerov je bilo v lanskem letu 38.

49

Obvladovanje psihosocialnih dejavnikov tveganja in izvajanje promocije zdravja delavcev sta pomembni nalogi delodajalcev, ki ju je opredelila veljavna zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu. Delodajalec je dolžan sprejeti ukrepe za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih, ki lahko ogrozijo zdravje delavcev. V letu 2025 je bilo pri štirih delodajalcih ugotovljeno, da niso sprejeli ukrepov glede psihosocialnih dejavnikov tveganja na delovnih mestih. Pri štirih nadzorovanih delodajalcih so inšpektorji ugotovili, da niso načrtovali in izvajali promocije zdravja na delovnih mestih, 35 delodajalcev ni zagotovilo izvajalca medicine dela za izvajanje ukrepov v zvezi z zdravjem pri delu in pri 37 delodajalcih izvajalci medicine dela niso sodelovali pri ocenjevanju tveganj in tudi niso pripravili poročil za delodajalce glede na ugotovitve iz analiz zdravstvenega stanja delavcev, ugotovljenega na zdravstvenih pregledih, analiz funkcionalnih okvar, nezdod pri delu, poklicnih bolezni, bolezni, povezanih z delom, in delovne invalidnosti.

Glede prepovedi dela pod vplivom alkohola so inšpektorji v letu 2025 ugotovili 20 kršitev, od katerih se jih je šest nanašalo na sprejetje internega akta, v 13 primerih pa je bilo ugotovljeno, da so delavci opravljali delo pod vplivom alkohola. Ugotovljena je bila ena kršitev glede ponudbe oziroma prodaje alkoholnih pijač med delovnim časom na delovnem mestu. Glede nespoštovanja prepovedi kajenja v zaprtih delovnih prostorih so inšpektorji ugotovili eno kršitev.

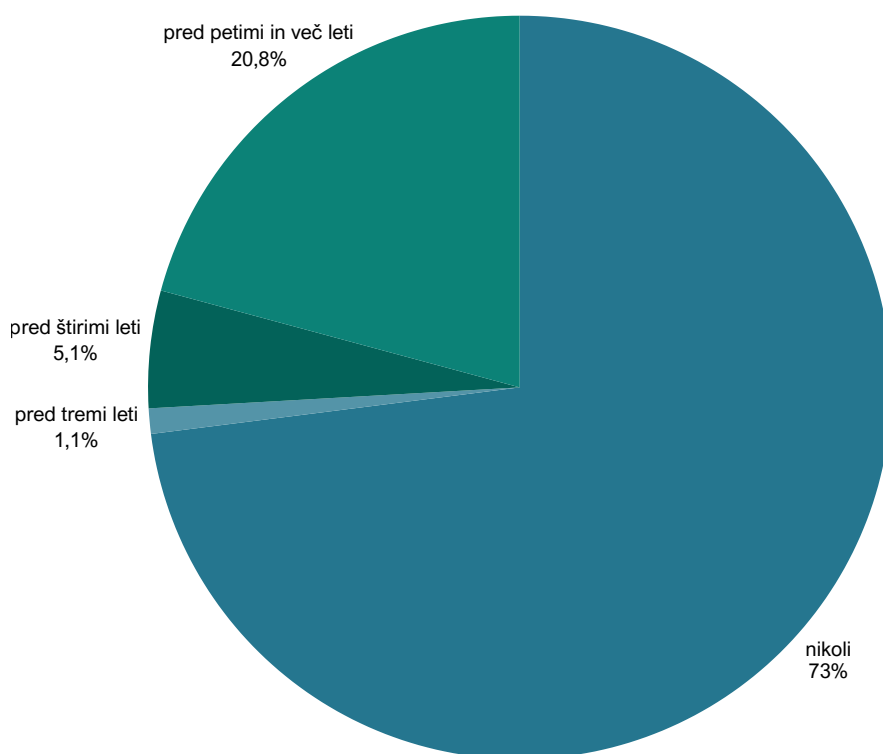
Reprezentativni vzorec

Nadzori nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na podlagi naključnega računalniškega izbora, so bili v letu 2025 izvedeni že dvaindvajseto leto zapored. Takšni nadzori v preteklih letih so pokazali, da ugotovitve v zvezi s spoštovanjem osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev s področja varnosti in zdravja pri delu pri naključno izbranih delodajalcih precej realno prikazujejo stanje v Sloveniji na tem področju. Eden od namenov izvajanja teh nadzorov je tudi zniževanje deleža delodajalcev, pri katerih še nikoli ni bil opravljen inšpekcijski nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu.

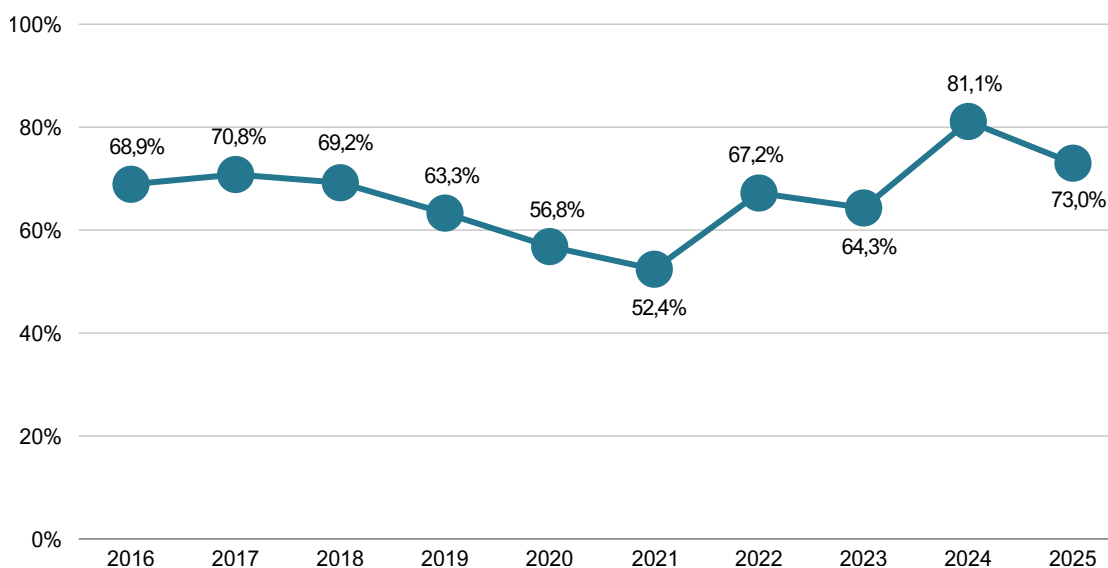
INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Delež subjektov, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor (s področja varnosti in zdravja pri delu) sploh prvi, odkar subjekt deluje, se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 znižal, in sicer z 81,1 na 73 %. Ta delež v letu 2025 ne odstopa bistveno od povprečja v zadnjih desetih letih, saj je bil delež subjektov, pri katerih nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še nikoli ni bil opravljen, v vseh teh letih okoli dve tretjini.

Graf 6: Pogostost inšpekcijskih nadzorov pri izbranih delodajalcih, reprezentativni vzorec IRSD, 2025

Graf 7: Delež delodajalcev, pri katerih nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še nikoli ni bil opravljen; reprezentativni vzorec IRSD, 2016–2025

Druge pomembnejše kršitve

Zagotavljanje osebne varovalne opreme in njena uporaba

V letu 2025 so inšpektorji na področju zagotavljanja ustrezne in namenske osebne varovalne opreme delavcem ter njene uporabe ugotovili 1156 nepravilnosti, število kršitev se je povečalo glede na leto 2024. Največ nepravilnosti se je nanašalo na neuporabo osebne varovalne opreme med delavci, čeprav jim jo je delodajalec zagotavljal in jim je bila na voljo, in sicer v 636 primerih, od tega na gradbiščih v 141 primerih. Poleg tega delodajalci še v večjem številu v primerjavi s preteklim letom, in sicer v 169 primerih, delavcem niso zagotavljali osebne varovalne opreme ali njene uporabe.

V 167 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so se nanašale na splošne obveznosti delodajalca v zvezi z ustreznostjo osebne varovalne opreme, ki so jo delavci dobili v uporabo (namenskost, skladnost s predpisi, obveščanje delavcev). Ustrezne dokumentacije, ki se nanaša na preglede in preizkuse osebne varovalne opreme, ni imelo osem delodajalcev. Osebna varovalna oprema mora biti označena z oznako CE ter mora imeti tudi druge označbe, ki zagotavljajo prepoznavnost in sledljivost posameznega kosa. Prav tako mora biti v zvezi s tem izdana dokumentacija, ki omogoča prosti pretok blaga. Tudi na tem področju je bilo ugotovljenih 35 kršitev.

Inšpektorji tudi ugotavljajo, da delodajalci v opaznem številu primerov tujim delavcem, ki opravljajo delo na gradbiščih, ne zagotavljajo osebne varovalne opreme. Delodajalci se še vedno premalo zavedajo, da ni dovolj, da osebno varovalno opremo delavcem le priskrbijo, temveč so dolžni tudi poskrbeti, da jo delavci uporabljajo. Največ teh kršitev je tudi tokrat zaznati predvsem v gradbeni dejavnosti.

Najpogosteje delodajalci osebno varovalno opremo sicer opredelijo v oceni tveganja, a to mnogokrat naredijo pomanjkljivo in preveč splošno (brez podrobnejšega opisa ali navedbe standarda), kar pogosto privede do neustrezne zaščite delavca pred tveganji, ki izhajajo iz delovnega procesa, še zlasti v primerih uporabe specifične opreme v zahtevnejših delovnih pogojih. Pogosto pa tudi delodajalci pri nakupu osebne varovalne opreme ne upoštevajo standardov, ki so navedeni v izjavi o varnosti z oceno tveganja.

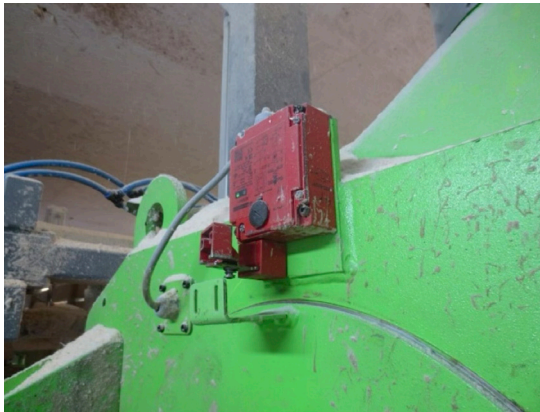
Uporaba in ustreznost delovne opreme

Zakonodaja, ki ureja področje zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, ureja tudi pogoje za varno uporabo delovne opreme. Tako mora delodajalec zagotavljati delavcem brezhibna sredstva za delo, vključno z delovno opremo, ki se uporablja v delovnih procesih. Delodajalec je dolžan zagotoviti, da so delavci, ki uporabljajo delovno opremo, ustrezno usposobljeni za varno delo ter da je delovna oprema redno vzdrževana, pregledana in varna za uporabo. Delavec je dolžan delovno opremo uporabljati pravilno in v skladu z navodili delodajalca.

Inšpektorji so glede določil zakonodaje, ki opredeljuje uporabo varne delovne opreme pri delodajalcih, v letu 2025 ugotovili 644 kršitev. Najpogosteje so ugotovili kršitve, ki so se nanašale na preglede in preizkuse delovne opreme, in to kar v 274 primerih. V 172 primerih je bilo ugotovljeno, da delodajalci delavcem niso zagotovili varnega delovnega okolja in varne delovne opreme. V inšpekcijskih nadzorih je bilo ugotovljenih tudi 216 nepravilnosti, ki so se nanašale na izpolnjevanje zahtev Pravilnika o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme, najpogosteje so se kršitve nanašale na nameščenost zaščit nevarnih delov delovne opreme, nameščenost napisov in navodil ter usposobljenost upravljavcev delovne opreme. Delodajalci tudi niso imeli ustrezno urejene dokumentacije v zvezi s pregledi in preizkusi delovne opreme. V 24 primerih so inšpektorji ugotovili, da so delavci nepravilno uporabljali delovno opremo. Ugotovljenih je bilo tudi nekaj kršitev, ki so se nanašale na ureditev stanja protieksplzijske zaščite v delovnem okolju delodajalcev. Tako je bilo ugotovljenih 18 takšnih kršitev, ki so se predvsem nanašale na izdelavo elaborata eksplozijske ogroženosti in z njim povezano oceno tveganja, pregled, preizkušanje in vzdrževanje vgrajene opreme, usposabljanje in preverjanje usposobljenosti delavcev za delo na delovnih mestih, kjer lahko nastanejo eksplozivne atmosfere. Glede varne uporabe dvigal so inšpektorji ugotovili tri nepravilnosti.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

V nadzorih se še vedno ugotavljajo enake nepravilnosti. Varnostna stikala nekaterih delovnih sredstev so predelana ali onemogočena. Delovna oprema ni ustrezno pregledana in ni redno vzdrževana, prav tako manjka dokumentacija, iz katere izhaja skladnost delovne opreme z zakonodajo EU. Za delovno opremo ni izdelanih ustreznih navodil za varno delo, delavci pa niso ustrezno usposobljeni za varno delo z delovno opremo. Delavci tudi sami odstranjujejo varnostne komponente na delovni opremi in delajo z opremo, na kateri ne delujejo varnostna stikala. Še vedno je v veliki meri v uporabi starejša delovna oprema s konca 20. stoletja.

Delovna mesta in ustreznost delovnega okolja

52

V letu 2025 so inšpektorji glede ustreznosti delovnih prostorov, urejenosti delovnih mest v delovnih prostorih in ustreznosti delovnega okolja ugotovili skupaj 981 kršitev, od katerih se jih je 722 nanašalo na urejenost delovnih mest in 259 na ustreznost delovnega okolja. Opravili so tudi 1459 nadzorov delovnih mest na prostem (na začasnih in premičnih gradbiščih in deloviščih, na stalnih delovnih mestih na prostem ter v sklopu nadzora gozdarske dejavnosti sečnje in spravila).

IRSD znova ugotavlja, da se ena od najpogostejših nepravilnosti nanaša na obveznost delodajalca, da z obdobjimi preiskavami škodljivosti delovnega okolja preverja ustreznost delovnih razmer, in sicer v 226 primerih, poleg tega v 102 primerih delodajalci niso imeli oziroma niso hranili vse dokumentacije po ZVZD-1 in podzakonskih aktih, ki se nanaša na obdobje preiskave škodljivosti v delovnem okolju.

V letu 2025 je bilo ugotovljenih 360 kršitev na področju ročnega premeščanja bremen. Največ kršitev na tem področju je bilo ugotovljenih glede 6. člena Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen, ki določa, da delodajalec, kadar se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, organizira delo tako, da je to ravnanje čim varnejše in čim bolj zdravo, ter vnaprej oceni varnostne in zdravstvene razmere pri tem delu in prouči dejavnike tveganja ob upoštevanju Priloge 1 tega pravilnika.

Ugotovljenih je bilo 18 kršitev določil Pravilnika o protieksplzijski zaščiti. Največ kršitev na tem področju (osem) je bilo glede elaborata eksplozijske ogroženosti, ki ga mora zagotoviti delodajalec in mora biti redno usklajevan z dejanskim stanjem, ter sedem kršitev je bilo v zvezi z vgraditvijo opreme, ki jo je dovoljeno vgraditi le v eksplozijsko ogrožene prostore (cone), za katere je primerna glede na skupino in kategorijo, kakor je določeno v poglavju B Priloge 12 tega pravilnika. Pri vgraditvi opreme se upoštevajo tudi normativni dokumenti, navedeni v 2. točki Priloge 14 tega pravilnika.

Inšpektorji so v letu 2025 pri nadzoru nad izvajanjem Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu ugotovili šest kršitev. Štiri kršitve so se nanašale na obveznost delodajalca, da mora v skladu z zakonodajo s področja varnosti in zdravja pri delu oceniti razmere glede izpostavljenosti delavcev hrupu, oceno ustrezno utemeljiti in po potrebi zagotoviti meritve ravni hrupa.

Preostali dve kršitvi sta se nanašali na ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjševanje izpostavljenosti hrupu. Delodajalec bi moral na podlagi ocene tveganja pripraviti in izvajati program tehničnih in/ali

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

organizacijskih ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev hrupu, pri čemer bi moral upoštevati zlasti ukrepe, opredeljene v navedenem pravilniku.

Skupaj 345 kršitev je bilo ugotovljenih glede določil Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih. V 21 primerih so inšpektorji ugotovili nepravilnosti glede zagotavljanja ustrezne temperature v delovnih prostorih med delovnim časom. Delodajalec mora zagotoviti, da temperatura zraka v delovnih prostorih med delovnim časom ustreza fiziološkim potrebam delavcev glede na naravo dela in fizične obremenitve delavcev pri delu. Glede nepravilnosti v zvezi s potmi za gibanje delavcev, prometnimi potmi in nevarnimi površinami je bilo ugotovljenih 24 nepravilnosti. V 21 primerih so inšpektorji ugotovili nepravilnosti glede splošne urejenosti delovnih mest, ki so določene v Pravilniku o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, 18 kršitev je bilo ugotovljenih glede določila, da mora delodajalec zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so v njegovih prostorih, skrbeti, da so zasilni izhodi in poti do njih vedno prosti, tekoče izvajati tehnično vzdrževanje delovnih mest in delovne opreme ter sproti odpravljati vse ugotovljene pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na varnost in zdravje delavcev. Delodajalci morajo poskrbeti za zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja ter morajo spoštovati določbe pravilnikov s tega področja in s preiskavami škodljivosti preverjati ustreznost delovnih pogojev vedno, kadar iz ocene tveganja izhaja, da delovno okolje delavcem ne omogoča varnega dela in da ogroža njihovo zdravje. Preverjati je treba vse tiste škodljivosti, ki izhajajo iz delovnega procesa na lokaciji delodajalca oziroma na lokaciji, kjer delodajalec opravlja dejavnost. Večje število nepravilnosti, ki so jih inšpektorji v lanskem letu med drugim tudi zaznali pri svojih pregledih, so je navezovalo na sanitetne prostore in garderobe, saj je bilo ugotovljenih kar 33 takih primerov.

Kot je bilo navedeno že na začetku tega poglavja, so inšpektorji v preteklem letu poostreno nadzirali področje delovnih mest na prostem. Nadzori so se izvajali na začasnih in premičnih gradbiščih ter deloviščih, na stalnih delovnih mestih na prostem, v okviru nadzora gozdarske dejavnosti (sečnja in spravilo) ter v okviru usmerjenih akcij. Posebna pozornost je bila namenjena tudi izvajanju določb novele Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, ki je bila dopolnjena julija 2025.

Novela pravilnika je delodajalcem naložila dodatne obveznosti, če zunanja temperatura zraka preseže 30 °C. Delodajalci morajo delavcem v takšnih razmerah zagotoviti najmanj 15minutne prekinitve dela in brezplačne brezalkoholne napitke na vsaki dve do tri ure dela. V času prekinitve je delodajalec dolžan delavcem v največji mogoči meri zagotoviti zaščito pred neugodnimi vremenskimi vplivi.

Če se delo opravlja v jasnem in sončnem vremenu, mora delodajalec zagotoviti ustrezno zaščito pred vplivi sonca, kar vključuje tako organizacijske kot tehnične ukrepe za preprečevanje škodljivih posledic vročine in UVsevanja.

Nevarne kemične snovi na delovnih mestih

Ugotavljamo, da se je zavedanje o varnem delu s kemičnimi snovmi v zadnjih letih precej izboljšalo, k čemur prispevajo tako nadzorne aktivnosti kot tudi številna usposabljanja. Kljub temu pa stanje varnosti in zdravja pri delu s kemičnimi snovmi še ni na ravni, s katero bi lahko bili zadovoljni.

V letu 2025 smo v okviru usmerjenega nadzora glede izpostavljenosti delavcev nevarnim kemičnim snovem opravili večje število pregledov. Največ kršitev določb Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu je bilo ugotovljenih pri izvajanju varilskih dejavnosti. Varilci so pri svojem delu izpostavljeni varilskim dimom, ki lahko povzročijo hude okvare dihalnih poti in pljuč ter tudi nevrološke težave. Nevarnosti, ki jih povzročajo varilski plini, delodajalci pogosto niso ustrezno obravnavali, kar pomeni, da delavci pri delu, pri katerem nastajajo zelo nevarni plini, niso bili zaščiteni z ustreznimi varnostnimi ukrepi.

Pri nadzorih delodajalci pogosto niso izkazali poročil o ustreznosti delovnega okolja, čeprav so bili delavci izpostavljeni kemičnim snovem, za katere so določene mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti. Le manjše število delodajalcev je delavcem zagotavljalo avtomatsko varilno masko s sistemom za filtriranje zraka, ki je osebna varovalna oprema neodvisno od delovnega okolja (slika 3).

Delodajalci pri varilskih delih večinoma nimajo ustrezno urejenega lokalnega odsesavanja, temveč uporabljajo samo prostorsko prezračevanje, ki pa ni zadosten varnostni ukrep za učinkovito odstranjevanje nevarnih varilskih dimov. Pri nadzorih smo ugotavljali tudi številne nepravilnosti pri zagotavljanju zadostnih količin svežega zraka na delovnih mestih.

Pri nadzorih, opravljenih pri delodajalcih, kjer so delavci pri delu izpostavljeni rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem, smo ugotovili največ kršitev določb Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 29/24 in 26/25). Kršitve so se najpogosteje nanašale na oceno tveganja za nastanek poklicnih bolezni, obveščanje delodajalca o uporabi rakotvornih, mutagenih ali reprotoksičnih snovi ter na usposabljanje delavcev za varno delo.

Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da delodajalci oziroma njihovi strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu nepravilnosti pogosto ne odkrijejo sami, temveč jih odkrije šele inšpektor. To praviloma pomeni, da so varnostni ukrepi na delovnih mestih neustrezni ali pomanjkljivi, s čimer se povečujejo tveganja za škodljive vplive na zdravje delavcev.

Ugotavljamo, da delodajalci in njihovi strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu pogosto ne poznajo minimalnih zahtev s področja kemijske varnosti, kot so opredeljene v Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu in v Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu.

Delodajalci kratkotrajni izpostavljenosti delavcev kemičnim snovem, ki je izredno pomemben dejavnik pri ocenjevanju tveganj, pogosto ne namenjajo dovolj pozornosti. Delodajalec bi moral oceniti tveganje zaradi kratkotrajnih izpostavljenosti, v oceni tveganja pa navesti tudi podatke o tem, kolikokrat je delavec v osmih urah izpostavljen kratkotrajni mejni vrednosti, kakšni so koncentracija snovi, ki jim je delavec izpostavljen, čas trajanja posamezne izpostavljenosti in presledki med izpostavljenostmi.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Pri ocenjevanju izpostavljenosti delavcev kemičnim snovem bi moral delodajalec voditi natančne podatke o aktivnostih, ki jih delavec opravlja, o trajanju izpostavljenosti in o koncentraciji snovi, ki jim je delavec izpostavljen. Ti podatki so ključnega pomena za ugotavljanje, ali je delavec v osmih urah čezmerno izpostavljen posamezni kemični snovi.

Pri ocenjevanju tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem delodajalci pogosto spregledajo dejstvo, da je veliko kemičnih snovi uvrščenih v Pravidnik o poklicnih boleznih. Tem snovem bi bilo zato treba pri ocenjevanju tveganja nameniti posebno pozornost.

Menimo, da bi bilo pri ugotavljanju vzročne zveze med izpostavljenostjo kemični snovi in pojavom poklicne bolezni pri delavcu, ki je izpostavljen snovi s seznama poklicnih boleznih, nujno poznati naslednje podatke:

- najnižjo intenzivnost izpostavljenosti, ki lahko povzroči nastanek poklicne bolezni,
- najkrajše trajanje izpostavljenosti, ki lahko povzroči poklicno bolezen,
- najkrajšo indukcijsko dobo (čas od začetka izpostavljenosti do pojava bolezni),
- najdaljšo latentno dobo (čas od zadnje izpostavljenosti do mogočega pojava bolezni).

Ti podatki bi morali biti vključeni v oceno tveganja, hkrati pa bi moral delodajalec za vsakega izpostavljenega delavca navesti konkretne podatke o njegovi dejanski izpostavljenosti.

Za izpolnitev obveznosti ocenjevanja tveganja za pojav poklicne bolezni bi moral delodajalec navedene referenčne podatke primerjati z dejansko izpostavljenostjo delavca in v oceni tveganja jasno zapisati ugotovitve.

Ugotavljamo, da večina delodajalcev še vedno ni izvedla zadostnega števila meritev kemičnih snovi, ki so potrebne za določitev periodike izvajanja meritev v skladu z zahtevami standarda SIST EN 689, saj je ta obveznost v veljavi že od leta 2018, ko je začel veljati Pravidnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu.

V zvezi z izvajanjem meritev kemičnih snovi na delovnem mestu smo v letu 2025 obravnavali tudi nekaj strokovnih delavcev z dovoljenjem za opravljanje strokovnih nalog, ki meritev niso izvajali v skladu z določili drugega odstavka 6. člena oziroma prvega odstavka 7. člena Pravidnika o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu.

Nekateri strokovni delavci z dovoljenjem za opravljanje strokovnih nalog izvajajo le tiste meritve, za katere imajo pridobljeno akreditacijo, naročnika pa o tem ne obvestijo. Delodajalcev zato ne seznanijo, da meritev določenih kemičnih snovi, ki se pojavljajo na delovnem mestu in za katere nimajo akreditacije (na primer Cr 6+), niso izvedli in da bi moral delodajalec za te meritve angažirati drugega ustrezno usposobljenega izvajalca. Zaradi takšnega ravnanja delodajalci pogosto nimajo izvedenih vseh potrebnih meritev, ki so ključne za ugotavljanje ustreznosti delovnega okolja in s tem za zakonito in varno izvajanje delovnega procesa.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Ugotavljamo tudi, da delodajalci premalo pozornosti namenjajo zagotavljanju ustrezne osebne varovalne opreme za zaščito dihal. Pogosto se namreč ne prepričajo, ali je maska, ki jo dodelijo posameznemu delavcu, zanj dejansko primerna. Pravilno prilaganje zaščitne maske pa je ključno, saj lahko neustrezno prilaganje močno zmanjša njeno učinkovitost. Ustreznost maske za posameznega delavca se preverja s Fit testi (slika 4).

Delodajalci sicer večinoma poznajo zahtevo, da morajo imeti zagotovljene varnostne sezname za nevarne kemične snovi, s katerimi delavci ravnaajo pri delu. Ugotavljamo pa, da obstaja tesna povezava med ustreznostjo ocene tveganja zaradi dela z nevarnimi snovmi in kakovostjo varnostnih seznamov – ter obratno. Če delodajalec oziroma strokovni delavec za varnost pri delu nima ustreznih varnostnih seznamov, ne more izdelati ustrezne ocene tveganja za izpostavljenost kemičnim snovem.

Kljub dolgotrajnemu opozarjanju na pomanjkljivosti so varnostni sezname še vedno pogosto nepopolni, zlasti v točki 8, ki je bistvena za zagotavljanje varnega dela. Pri tem ugotavljamo naslednje:

- v točki 8.1 pogosto niso navedene slovenske mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost,
- v točki 8.2.1 manjkajo podatki o osebni varovalni opremi in njenih zahtevanih lastnostih, ki so nujne za učinkovito zaščito pred poškodbami in poklicnimi boleznimi,
- nekateri varnostni sezname so še vedno v angleškem jeziku, čeprav bi morali biti delavcem dostopni v slovenskem jeziku,
- delavci pogosto ne vedo, kje so varnostni sezname, čeprav bi morali biti s tem seznanjeni pri usposabljanju.

Delodajalci izvajajo zdravstveni nadzor pri delavcih, ki so izpostavljeni kemičnim snovem pri delu, vključno z biološkim monitoringom, kadar je to potrebno. Bi pa opozorili na pomanjkljivost izdelanih poročil glede ugotovitev iz analiz zdravstvenega stanja delavcev, ugotovljenega na zdravstvenih pregledih, analiz funkcionalnih okvar, nezgod pri delu, poklicnih bolezni, bolezni, povezanih z delom, in delovne invalidnosti, saj izvajalci medicine dela pri izdelavi poročila večinoma napišejo, da delavci kadijo, da se premalo gibajo, da se neustrezno hranijo in podobno, ne opredelijo pa se do nevarnosti, ki so jim delavci pri delu izpostavljeni (na primer kemične snovi (topila, rakotvorne snovi), hrup, fizične obremenitve, stres in tako dalje), in do tega, ali se pri katerem od delavcev ali skupini delavcev že kažejo vplivi nevarnosti, ki jim je delavec ali skupina delavcev pri delu izpostavljena. Ustrezno izdelano poročilo izvajalca medicine dela je osnova za ugotavljanje ustreznosti uvedenih varnostnih ukrepov, tako za delodajalca kot za inšpektorja.

Tudi v letu 2025 smo prejeli nekaj prijav zaradi neustreznega delovnega okolja pri delu s kemičnimi snovmi. Tudi pri teh nadzorih smo ugotovili nepravilnosti, kar nakazuje na to, da se delavci zavedajo svojih pravic glede varnega delovnega okolja, se pa poraja vprašanje, ali delavci svojih dvomov glede ustreznosti delovnega okolja ne upajo povedati delodajalcu ali pa delodajalci takšnih ravnanj ne obravnavajo ustrezno in pravočasno.

Inšpektorji so v letu 2025 ugotovili 282 kršitev v zvezi z nevarnimi kemičnimi snovmi na delovnih mestih, kar je precej več kot leto poprej, ko je bilo takih kršitev 114. Tako močno povečanje števila kršitev je zagotovo posledica izvajanja poostreženega nadzora pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni nevarnim, rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem. Največ nepravilnosti (96) se je nanašalo na pomanjkljivo izdelano oceno tveganja za nevarne kemične snovi in neupoštevanje standarda 689. Sledijo kršitve (51) v zvezi z obveščanjem pristojnega organa glede uporabe rakotvorne, mutagene ali reprotoksične snovi, saj mora delodajalec vsaj 15 dni pred začetkom uporabe rakotvorne, mutagene ali reprotoksične snovi o tem pisno obvestiti inšpekcijo dela. 46 kršitev se je nanašalo na pomanjkljivo izdelano oceno tveganja za rakotvorne, mutagene ali reprotoksične snovi. 38 kršitev se je nanašalo na neustrezno usposabljanje glede rakotvornih, mutagenih ali reprotoksičnih snovi. Sledijo kršitve (27) glede zagotavljanja ustreznih varnostnih listov. Glede neustrezne dokumentacije v zvezi z nevarnimi snovmi sta bili ugotovljeni dve kršitvi. 22 kršitev je bilo ugotovljenih tudi v zvezi z drugimi določbami Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim in reprotoksičnim snovem in Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu.

Gradbeništvo in delo na višini

Po podatkih Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj je bila skupna vrednost del v enajstih mesecih leta 2025 za 10 % višja kot v primerljivem obdobju leto prej. Najbolj se je zvišala v gradnji nestanovanjskih stavb in specializiranih gradbenih delih (v obeh za 15 %), višja je bila tudi v gradnji inženjerskih objektov (za 7 %), v gradnji stanovanjskih stavb pa je ostala na podobni ravni (1 %). Kazalnik zaupanja v gradbeništvo je novembra dosegel najvišjo raven v zadnjem letu in pol, decembra pa se je njegova vrednost malce znižala. Podjetja nova naročila ocenjujejo kot običajna. Najpomembnejša omejitev pa ostaja pomanjkanje usposobljenih delavcev.

V skladu z zahtevami Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih so naročniki del na IRSD v letu 2025 prijavili začetek gradenj na 2490 gradbiščih, prijavljena gradbišča pa so bila v letu 2025 povprečno aktivna 7,5 meseca.

V letu 2025 so inšpektorji s področja nadzora varnosti in zdravja pri delu v gradbeni dejavnosti opravljali nadzore čez vse leto ter pregledali 460 gradbišč in 126 delovišč, na katerih so se večinoma izvajala kratkotrajna dela na višini. Inšpektorji so na gradbiščih in deloviščih opravili 1931 pregledov pri 1177 subjektih, ugotovili 2434 kršitev in izdali 1249 ukrepov. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z delom na višini (varnostne ograje, odri, dostopi), z zagotavljanjem uporabe in z neuporabo osebne varovalne opreme, s pisnim sporazumom po 39. členu ZVZD-1 na gradbiščih in z neupoštevanjem navodil koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu. Še zlasti je treba opozoriti na ugotovitve pri nadzorih delovišč, na katerih se opravljajo kratkotrajna dela, saj delavci pri delih na višini praviloma ne upoštevajo predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu.

V zadnjih letih je opaziti izrazito povečanje neuporabe osebne varovalne opreme (varnostna čelada, varnostni pas) med delavci na gradbiščih in deloviščih. Ta trend je verjetno posledica izrazitega pomanjkanja delovne sile v gradbeništvo, kar je delavcem omogočilo večjo pogajalsko moč. Čeprav morajo delodajalci v skladu z ZVZD-1 delavcem zagotoviti osebno varovalno opremo in njeno uporabo, si pogosto ne upajo izvajati prevelikega pritiska na delavce, saj ti zlahka zamenjajo delodajalca, kar se v praksi pogosto dogaja. V letu 2025 sta na slovenskih gradbiščih, ki jih je v skladu z zakonodajo treba prijaviti IRSD, umrla dva delavca. Prvi delavec je umrl, ko ga je povozil bager, drugi pa je izgubil življenje zaradi zasutja v 1,5 metra globokem izkopu. Dve smrtni nezgodi sta se v letu 2025 zgodili tudi na deloviščih, za katera prijava IRSD ni bila obvezna. Prvi delavec je umrl po padcu z odra z višine osmih metrov, drugi delavec pa je umrl zaradi padca s strehe med menjavo strešne kritine. Smrtno nezgode na gradbiščih in deloviščih so v letu 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

sestavljale 19 % vseh smrtnih nezgod, o katerih je bil obveščen IRSD. Poleg tega se je na gradbiščih in deloviščih zgodilo tudi 143 težjih nezgod pri delu.

Zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu podrobno opredeljuje, kdaj in v katerih primerih je treba izvajati ukrepe varovanja delavcev pred padci z višine, prav tako določa tudi načine varovanja. Delu na višini se v praksi nikakor ni mogoče izogniti, delodajalec pa mora v ta namen določiti in izvajati ustrezne varnostne ukrepe. Najpogostejši vzroki za padce z višine ali v globino so še vedno nezavedanje nevarnosti, neustrezno usposabljanje za varno delo, neustrezni zdravstveni pregledi za delo na višini, neizdajanje navodil za varno delo ter neuporaba osebne varovalne opreme (varnostni pas).

58

V letu 2025 so padci z različnih višin sestavljali 4 % vseh prijavljenih nezgod na IRSD. To vključuje padce, ki so se zgodili na gradbiščih, na deloviščih pri opravljanju kratkotrajnih del ter v okviru delovnega procesa na drugih lokacijah delodajalcev. Pri teh padcih se je 88 % delavcev lažje telesno poškodovalo, 12 % težje, dva delavca pa sta zaradi padca z višine izgubila življenje.

Nezgode pri delu

Uvod

Delodajalci so prek sistema SPOT prijavili 14.287 vseh nezgod pri delu, ki so se zgodile v letu 2025. 12.296 nezgod se je zgodilo na običajnem delovnem mestu, 625 pa na začasnem delovnem mestu. Prijavljenih je bilo tudi 29 nezgod, ki so se zgodile v povezavi z opravljanjem dela na domu. 287 nezgod se je zgodilo na napotenem delovnem mestu v tujini, 404 na službeni poti in 98 na poti na delo ali z dela (prevoz, ki ga organizira delodajalec). Brez nezgod, ki so se zgodile na poti na delo ali z dela (prevoz, ki ga organizira delodajalec), je bilo od 14.189 prijavljenih nezgod 21 smrtnih nezgod, 13.222 lažjih nezgod in 946 težjih nezgod.

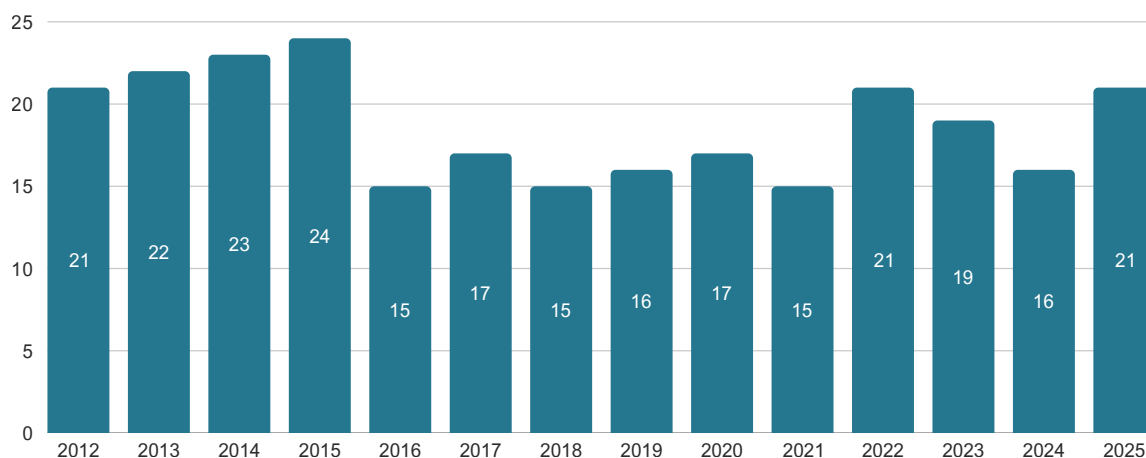
Poleg delodajalcev sta IRSD o nezgodah pri delu obveščala tudi OKC – Policija in CORS. Na ta način smo bili v letu 2025 obveščeni o 528 nezgodah pri delu, posamična od teh prejetih obvestil so se nanašala tudi na delo občanov.

Smrtne nezgode pri delu

IRSD je bil v letu 2025 seznanjen z 21 smrtnimi nezgodami, ki so se zgodile na delovnem mestu ali v delovnem okolju med opravljanjem rednega dela ali na službeni poti. Poleg tega je bil seznanjen še s petimi smrtnimi nezgodami, katerih vzrok je bilo slabo zdravstveno stanje delavcev ali pa smrtna poškodba občana. Gibanje števila prijavljenih smrtnih nezgod pri delu od leta 2012 do leta 2025 je razvidno iz naslednjega grafa.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Graf 8: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu, 2012–2025

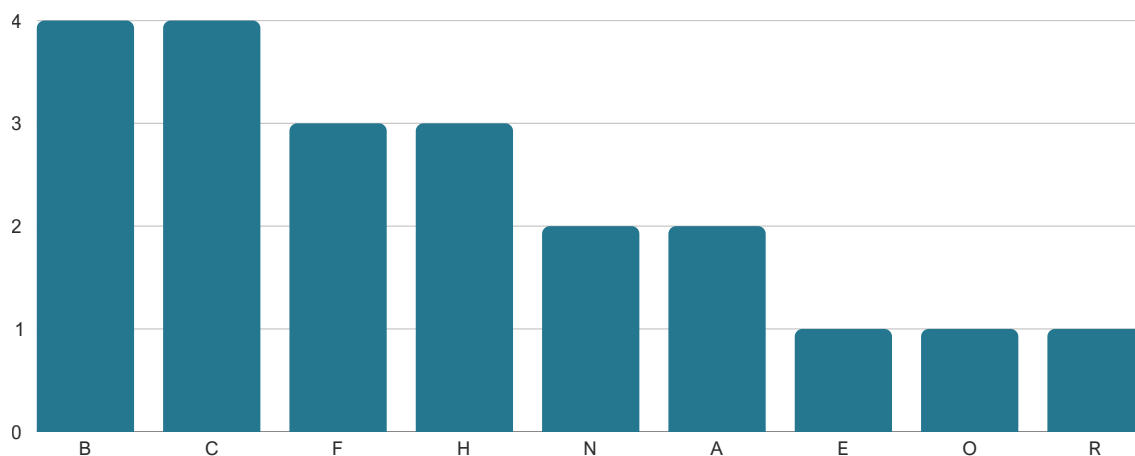
V letu 2025 je bil najpogostejši vzrok smrtnih nezgod prometna nezgoda, in sicer v petih primerih. V dveh primerih, v katerih so umrli štiri delavci, je bil vzrok porušitev izkopa oziroma zasutje. V treh primerih je bil vzrok smrtne nezgode poveženje delavcev z delovno opremo. V dveh primerih je bila vzrok padec z višine, v dveh primerih pa gibajoči se deli delovne opreme.

Posamezni smrtni primeri so bili posledica naslednjih vzrokov: eksplozije tlačne posode, padca osebe pri gibanju, porušitve bremena na delavca, odletenja sredstva za delo in zadušitve. Skupno je v letu 2025 umrlo 21 delavcev, pri čemer so bili vsi smrtno ponesrečeni delavci moškega spola.

59

Največ prijavljenih smrtnih poškodb delavcev v letu 2025, in sicer po štiri, so prijavili delodajalci, ki imajo registrirano dejavnost predelovalne dejavnosti in rudarstvo (SKD dejavnost C in B). Po tri smrtne nezgode so prijavili delodajalci, ki imajo registrirano dejavnost gradbeništvo ter prevoz in skladiščenje (SKD dejavnost F in H). V strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih ter dejavnostih kmetijstva ter lova, gozdarstva in ribištva (SKD dejavnost N in A) so delodajalci prijavili po dve smrtne poškodbi delavcev. V dejavnostih oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki, saniranja okolja in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti ter zdravstva in socialnega varstva (SKD dejavnost E, O in R) pa so delodajalci prijavili po eno smrtno poškodbo.

Graf 9: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po dejavnostih, 2025

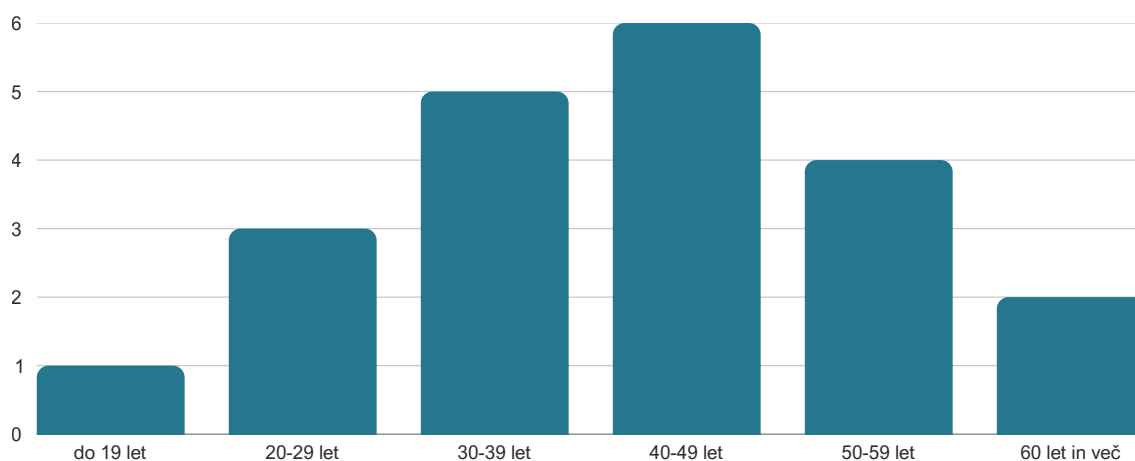

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

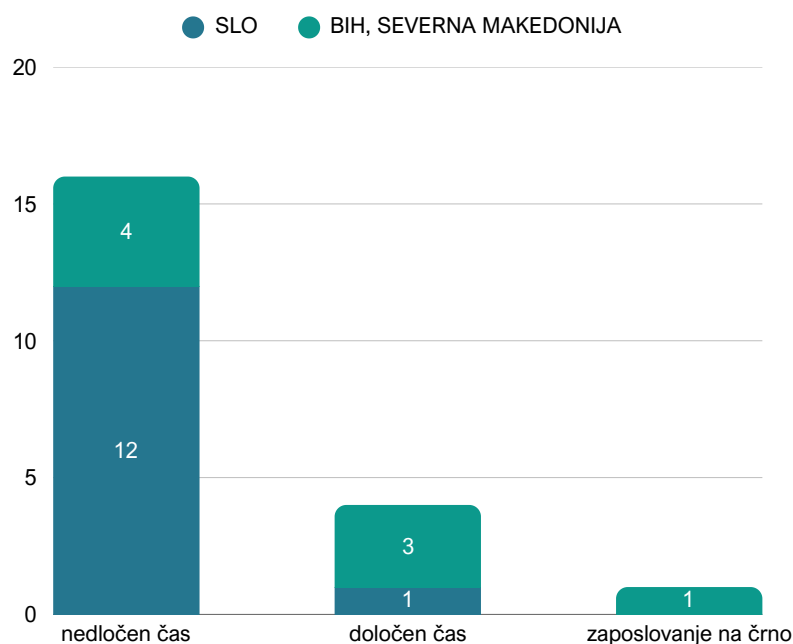
V letu 2025 je bilo največ (6) smrtno poškodovanih delavcev v starostni skupini 40–49 let. V starostni skupini 30–39 let je bilo pet smrtnih poškodb, v starostni skupini 50–59 let pa štiri. V starosti 20–29 let so bili trije smrtno poškodovani delavci, dva sta bila stara 60 let ali več, eden pa je bil star do 19 let. Najmlajši smrtno poškodovani delavec v letu 2025 je bil star 18 let, najstarejši pa 63 let.

13 smrtno poškodovanih delavcev je bilo državljanov Slovenije, šest delavcev je bilo državljanov Bosne in Hercegovine in dva sta bila državljana Severne Makedonije. 16 smrtno poškodovanih delavcev je imelo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, štirje so imeli pogodbo za določen čas, en smrtno poškodovani pa je opravljal delo na črno. Na lokaciji, na kateri ima delodajalec prijavljeno svojo dejavnost, je bilo prijavljenih sedem smrtnih poškodb delavcev, 14 smrtno poškodovanih delavcev pa je opravljal delo zunaj lokacije delodajalca.

Graf 10: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po starosti, 2025

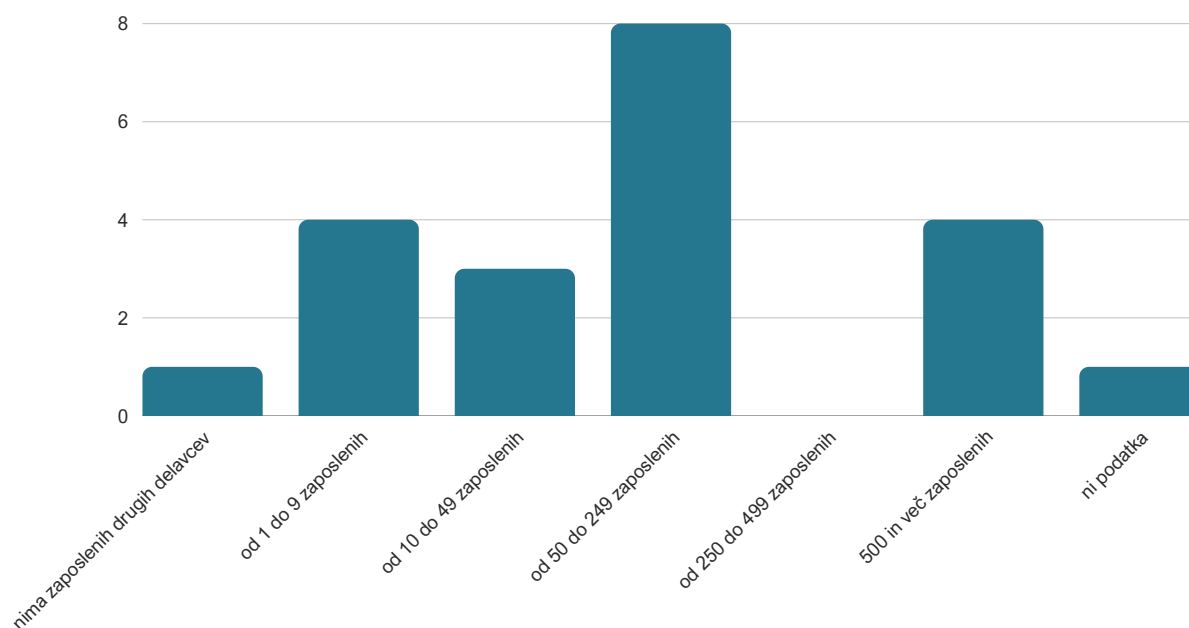
Graf 11: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po državljanstvu in obliki zaposlitve delavcev, 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

V letu 2025 so se smrtne nezgode najpogosteje zgodile pri delodajalcih, ki zaposlujejo od 50 do 249 delavcev – pri teh je bilo osem smrtnih poškodb. Po štiri smrtne nezgode so bile prijavljene pri delodajalcih, ki zaposlujejo od enega do devet delavcev, ter pri delodajalcih, ki zaposlujejo 500 delavcev ali več. Pri delodajalcih, ki zaposlujejo od deset do 49 delavcev, so bile tri smrtne nezgode, pri samostojnem podjetniku pa ena. Za eno smrtno nezgodo podatek o številu zaposlenih ni bil naveden.

Graf 12: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu glede na velikost delodajalcev, 2025

Težje in lažje nezgode pri delu

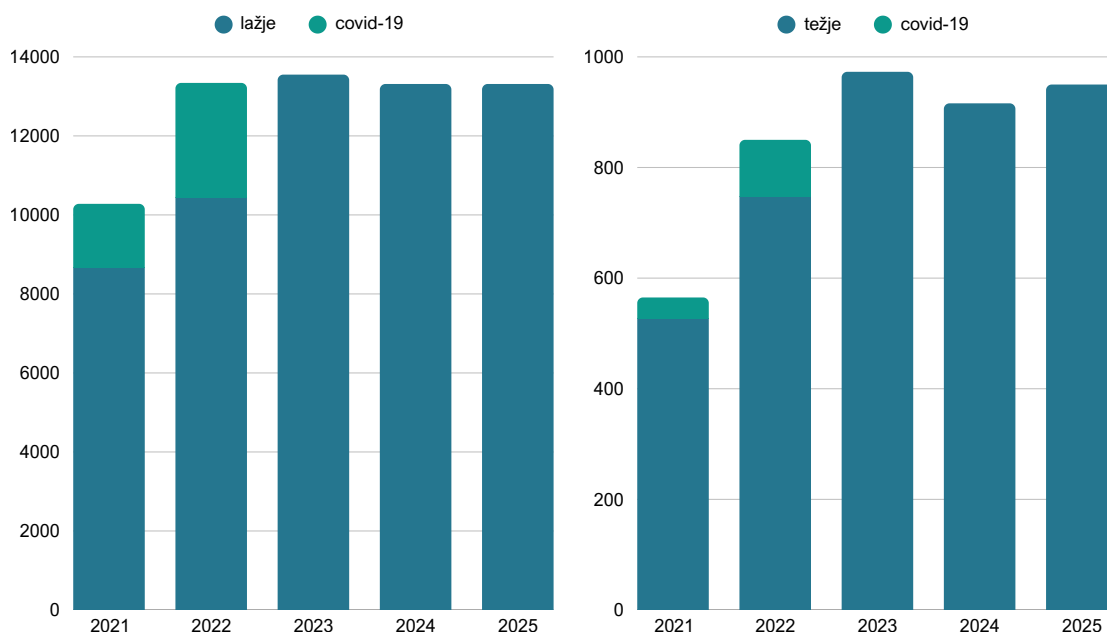
Število prijavljenih nezgod pri delu v letu 2025 je skoraj primerljivo s številom nezgod v letih 2022, 2023 in 2024, ko je bilo v primerjavi z letom 2021 zaznano izrazito povečanje števila prijavljenih nezgod. Kljub temu se je v letu 2024 število vseh prijavljenih nezgod nekoliko zmanjšalo glede na leto 2023, podobno pa se je trend nadaljeval tudi v letu 2025. Vendar pa je bilo v letu 2025 opaziti rahlo povečanje števila prijavljenih nezgod, ki so bile označene kot težje. Pri tem je pomembno, da klasifikator vrste poškodbe v sistemu SPOT natančno določa merila, po katerih se nezgoda razvrsti med lažje ali težje. Izvajalci, ki vnesejo nezgodo v sistem, imajo tako jasno vodilo, ki jim pomaga pri pravilnem razvrščanju vrste poškodbe.

Razlog, da je skupno število prijavljenih nezgod v letih 2023, 2024 in 2025 ostalo na podobni ravni, je najverjetneje povezan predvsem z novim načinom prijavljanja nezgod pri delu. S 1. septembrom 2022 je začel veljati digitaliziran sistem prijavljanja nezgod in uveljavljanja nadomestila za bolniško odsotnost (SPOT), v katerem se izpolnjen obrazec za uveljavitev nadomestila samodejno pošlje tudi na IRSD in velja kot uradna prijava nezgode pri delu. Zaradi avtomatizacije postopka se evidentirajo tudi tiste nezgode, ki v preteklosti morda ne bi bile prijavljene.

Iz spodnjega grafa je razvidno število prijavljenih lažjih in težjih nezgod na IRSD v obdobju 2021–2025.

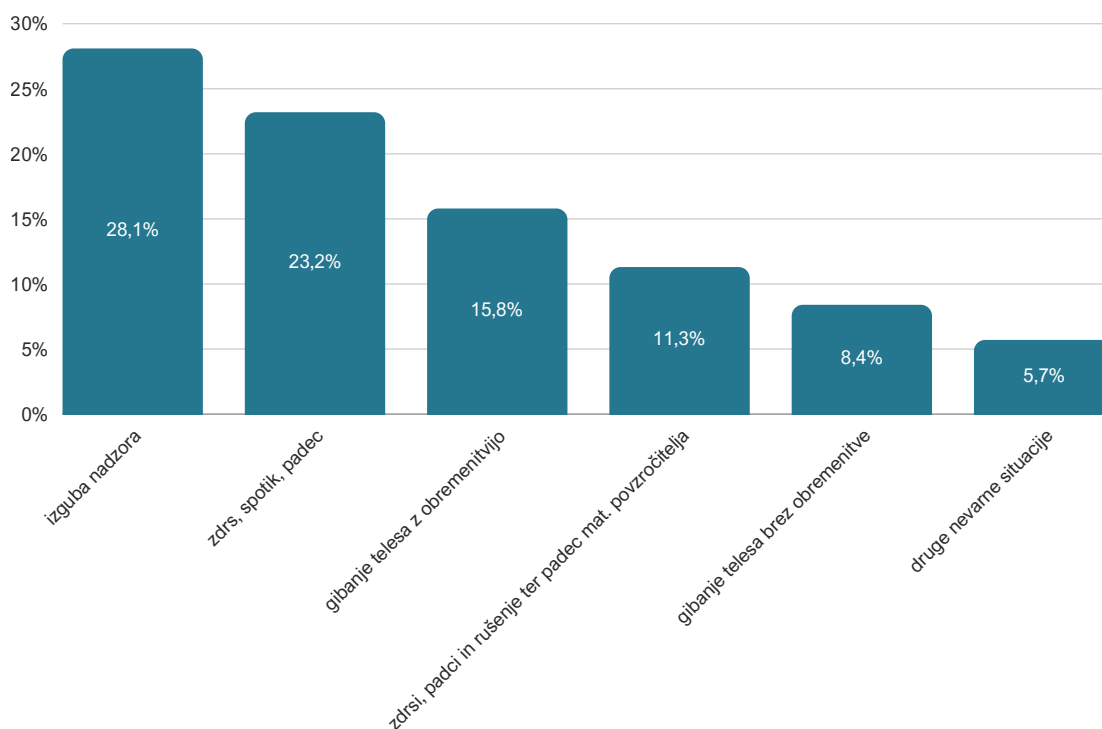
INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Graf 13: Število prijavljenih lažjih in težjih nezgod pri delu, 2021 – 2025

Ugotavljamo, da se najpogostejši vzroki za nastanek nezgod pri delu vsako leto ponavljajo. Tako je bil tudi v letu 2025 poglavitni vzrok za nezgode, v katerih so bili delavci težje ali lažje poškodovani, izguba nadzora nad delovno opremo in sredstvi za delo (stroji, ročno orodje, prevozna sredstva in podobno), in to kar v 28,1 %. Drugi vzroki za nezgode so razvidni iz spodnjega grafa.

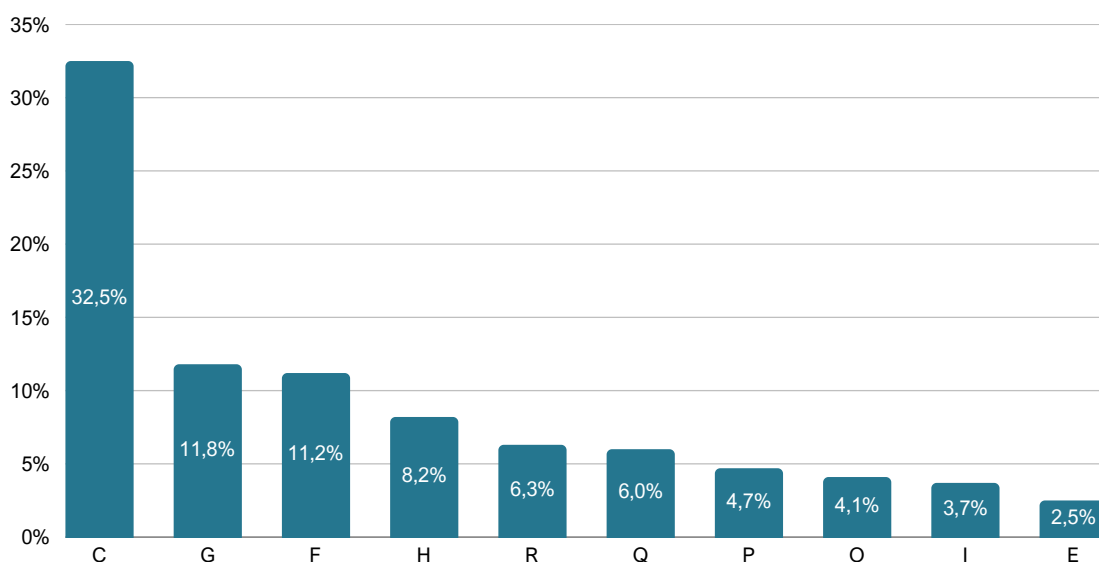
Graf 14: Delež nezgod pri delu po vzrokih, 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Po opravljeni analizi nezgod glede na posamezne gospodarske dejavnosti je bilo največ nezgod prijavljenih v predelovalni dejavnosti (SKD dejavnost C), in to kar 32,5 %. Podrobnejši podatki o deležih prijavljenih nezgod v posamezni gospodarski dejavnosti so razvidni iz spodnjega grafa. V posameznih drugih gospodarskih dejavnostih, ki niso prikazane v spodnjem grafu, je bil odstotek prijavljenih nezgod manjši od 2 %.

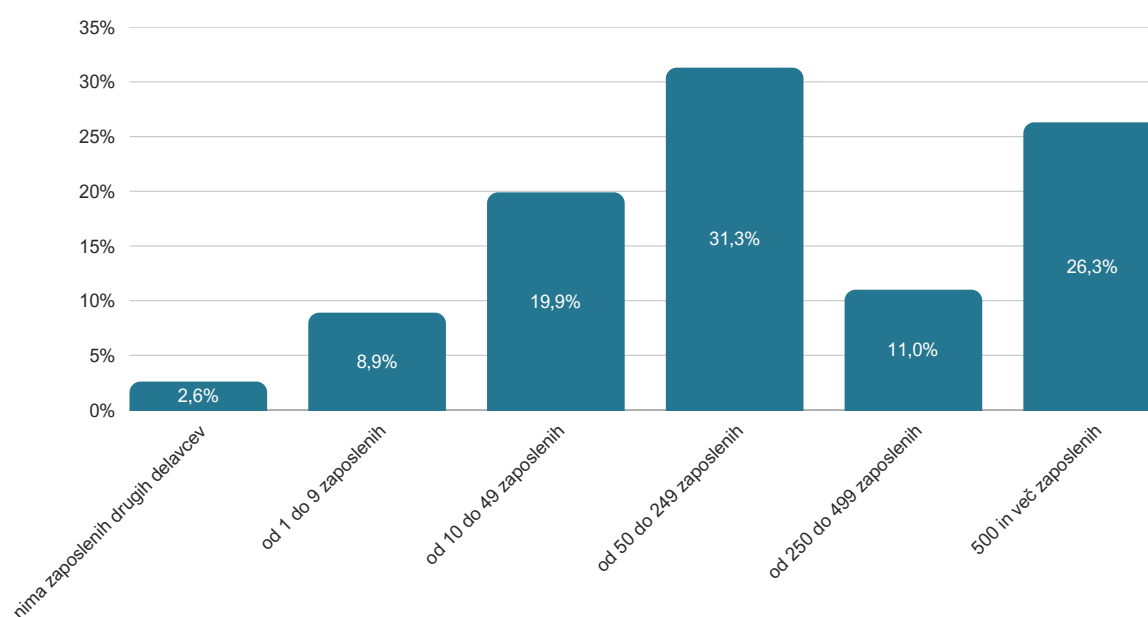
Graf 15: Delež nezgod pri delu po glavni dejavnosti delodajalca, 2025

63

Iz spodnjega grafa je razvidna velikost delodajalcev, ki so v letu 2025 prijavili nezgode na IRSD. Največ nezgod, in sicer 31,3 %, so prijavili delodajalci, ki zaposlujejo od 50 do 249 delavcev.

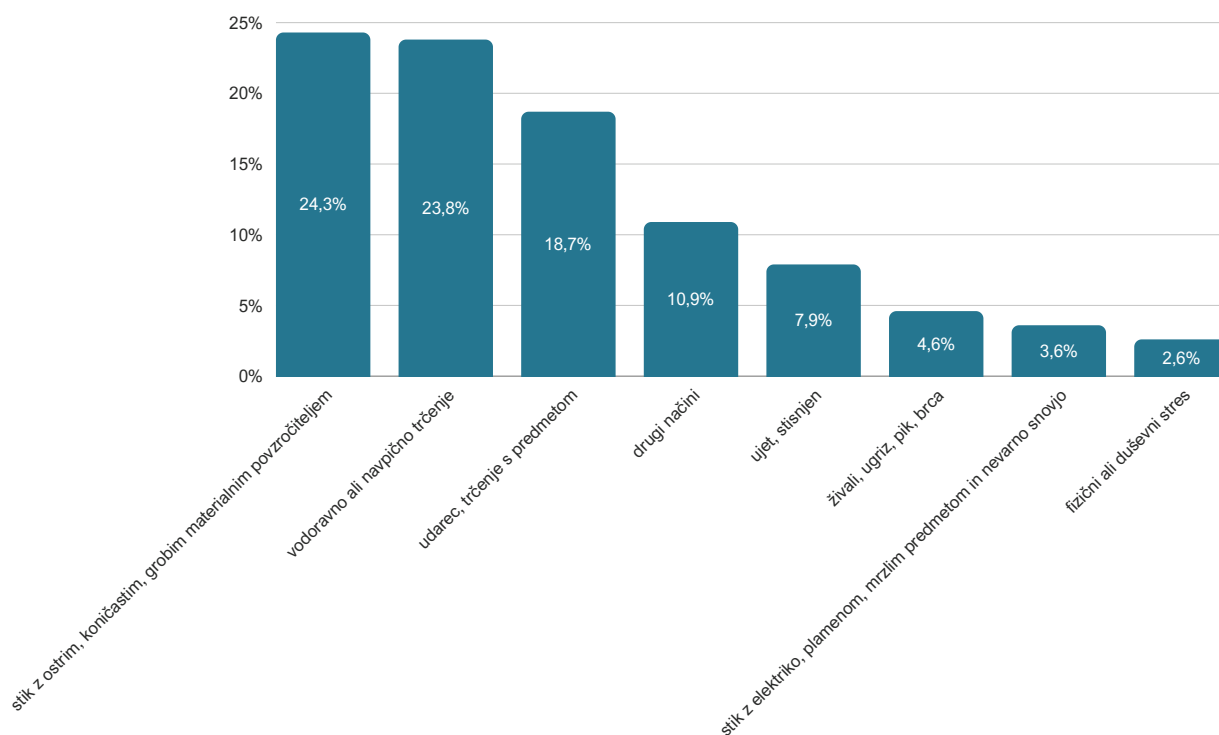
Graf 16: Delež nezgod pri delu po velikosti delodajalca (število zaposlenih delavcev), 2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Prav tako kot pri vzrokih za nastanek nezgod pri delu tudi pri načinih nastanka nezgode ugotavljamo, da se v zadnjih letih ponavljajo. V letu 2025 je bil tako najpogostejši način nezgode pri delu stik z ostrim, koničastim in grobim materialom, in sicer je bilo v zvezi s tem prijavljenih 24,3 % vseh nezgod, zaradi vodoravnega ali navpičnega trčenja delavcev s sredstvi za delo pa je bilo prijavljenih 23,8 % vseh nezgod. Več podatkov o načinu nastanka poškodbe delavca je razvidnih iz spodnjega grafa.

Graf 17: Delež nezgod pri delu po načinu nastanka nezgode, 2025

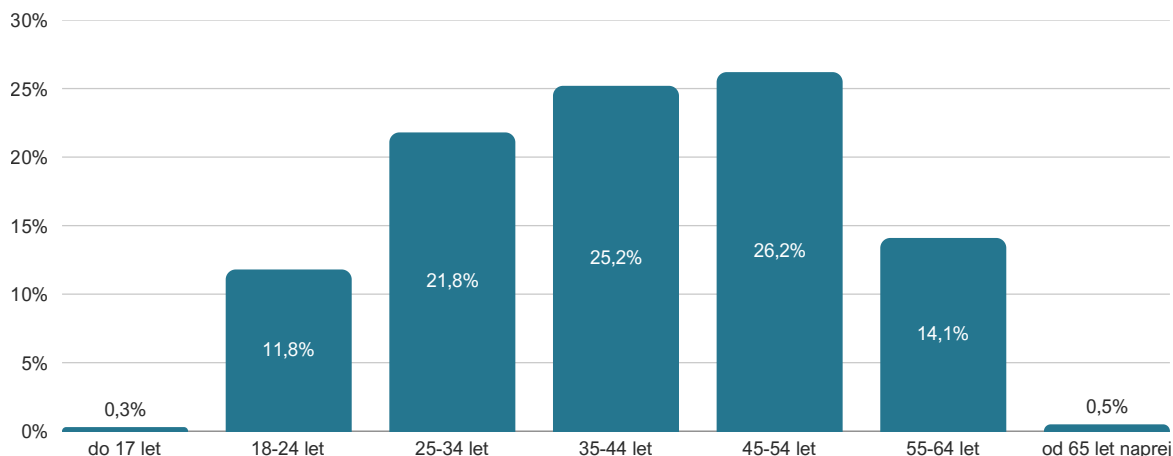

V letu 2025 so si delavci največkrat poškodovali prste rok, in to kar v 27,2 %, sledijo poškodbe skočnega sklepa, stopala in prstov na nogah s 15,2 %, poškodbe nog, kolken in kolkov s 13,5 %, poškodbe vratu, glave in obraza z 11,1 %, poškodbe rame, nadlakti, podlakti in komolca z 9,6 % ter poškodbe zapestja, hrbtišča roke in dlani z enakim, 9,6-odstotnim deležem. Druge poškodbe so bile porazdeljene na druge dele telesa ali pa je bilo v poškodbe vključenih več delov telesa.

Starostno strukturo poškodovanih delavcev, katerih nezgode so bile prijavljene na IRSD, prikazuje spodnji graf. Najmlajši poškodovani delavci, katerih nezgoda je bila prijavljena na IRSD, so bili stari 15 let in so imeli status vajenca oziroma so delo opravljali po učni pogodbi ali pa prek študentske napotnice. Takšnih nezgod je bilo na IRSD prijavljenih šest. Najstarejši poškodovani delavec je bil star 75 let.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Graf 18: Delež nezdod pri delu po starosti poškodovanih delavcev, 2025

V letu 2025 je bilo med vsemi prijavljenimi nezdodami pri delu 29,9 % takšnih, v katerih so bile poškodovane ženske, v 70,1 % prijavljenih nezdod pri delu pa so bili poškodovani moški. Najpogosteje so bili poškodovani delavci zaposleni za nedoločen čas (takih je bilo 77,3 %), prijavljenih pa je bilo tudi 19 % nezdod, v katerih so bili delavci zaposleni za določen čas. Prijavljenih nezdod delavcev, ki so opravljali delo na drugi pravni podlagi, je bilo 2,4 %, prijavljenih nezdod delavcev, katerih pravna podlaga za opravljanja dela je bila študentska napotnica ali učna pogodba, pa je bilo 0,7 %. Pri analizi podatkov z vidika državljanstva poškodovanih delavcev ugotavljamo, da je bilo 74,3 % poškodovanih delavcev slovenskih državljanov, 22,8 % poškodovanih delavcev je bilo tujcev, ki niso bili državljani držav EU, temveč predvsem državljani držav nekdanje Jugoslavije, 2,2 % pa je bilo poškodovanih tujcev iz držav EU. Iz nekaterih prijavljenih nezdod ni bilo razvidno državljanstvo poškodovanih delavcev, in sicer v 0,7 %.

5. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

Leto 2025 je za IRSD potekalo v razmerah izrazite dinamike trga dela, ki so ga zaznamovali vztrajno pomanjkanje delovne sile, vse večja odvisnost od delavcev iz tujine in nadaljnja rast čezmejnega izvajanja storitev. Gospodarski subjekti so se na te razmere odzivali z reorganizacijo delovnih procesov, vključevanjem pogodbenih izvajalcev in napotovanjem delavcev, kar je dodatno povečalo kompleksnost nadzora. To je še posebej poudarilo pomen učinkovitega, strokovnega in neodvisnega delovanja IRSD pri zagotavljanju zakonitosti in preglednosti delovnopравниh razmerij.

IRSD se je tudi v letu 2025 soočal z visokimi pričakovanji vlagateljev pobud in prijav, ki pogosto pričakujejo hiter in individualiziran odziv na svoje težave. Pri tem je treba izrecno poudariti, da IRSD postopke vodi po uradni dolžnosti. Vložitev prijave sama po sebi ne pomeni obveznosti začetka inšpekcijskega postopka, saj je odločitev o uvedbi postopka vezana na kriterije javnega interesa, na težo in obseg očitanih kršitev ter na vpliv na varovane pravne dobrine. Zaradi nerazumevanja teh okvirov v praksi pogosto prihaja do neskladja med pričakovanji vlagateljev in dejanskimi možnostmi ukrepanja; kar IRSD rešuje z jasnim pojasnjevanjem pristojnosti in preglednim vodenjem postopkov.

Nerazumevanje zakonskih okvirov v javnosti lahko neupravičeno vpliva na ugled organa ter se v posameznih primerih odraža tudi v osebnih pritiskih ali napadih na inšpektorje. Takšna ravnanja ne prispevajo k razjasnitvi dejanskega stanja in lahko ogrozijo neodvisnost in strokovnost nadzora. IRSD pri vodenju postopkov dosledno spoštuje zakonsko določene procesne zahteve ter zagotavlja enakopravno, strokovno in zakonito obravnavo vseh udeležencev.

Inšpekcijski postopki so praviloma kompleksni, pravno zahtevni in dokazno občutljivi, saj lahko odločitve neposredno vplivajo na nadaljnje poslovanje zavezancev, med drugim na možnost zaposlovanja tujcev, sodelovanje v postopkih javnega naročanja, pridobivanje potrdil A1, ustanavljanje podjetij ali pridobitev statusa družbenika. Zato se zavezanci pogosto že v zgodnjih fazah postopka odločajo za pravno zastopanje, kar vpliva na dinamiko in trajanje postopkov ter od inšpektorjev zahteva visoko stopnjo natančnosti, pravne argumentacije in postopkovne doslednosti.

IRSD tudi v letu 2025 beleži primere, ko vlagatelji pobud pričakujejo reševanje individualnih sporov, čeprav ti spadajo v sodne ali druge postopke. Na vprašanja delodajalcev glede posledic pravnomočnih sankcij za postopke pred drugimi organi (na primer pri pridobivanju potrdil A1 v sistemih socialne varnosti) IRSD odgovarja izključno v okviru svojih pristojnosti. Pri tem ne razlaga drugih upravnih postopkov, temveč pojasni le pravno pomembne učinke lastnih ugotovitev, kadar je to neposredno in zakonsko utemeljeno. Namen takšnih pojasnil je zagotoviti pravilno razumevanje povezav med postopki in njihovih meja, ne pa posegati v odločanje drugih organov.

Pomemben del delovanja IRSD v letu 2025 se je nanašal na urejenost delovnih razmerij, izplačevanje plač in regresa ter na vodenje evidenc delovnega časa. Sprejeta novela ZEPDSV (28. marca 2025; začetek veljavnosti 23. aprila 2025) je prinesla določene administrativne razbremenitve, med drugim odpravo obveznosti vodenja izrabe odmora, možnost mesečnega vnosa določenih podatkov, izvzem poslovnih oseb iz evidence, natančnejšo določitev kraja hrambe in razširjene možnosti obveščanja delavcev, tudi na njihove zasebne elektronske naslove. Kljub temu pa ostaja ključno sporočilo nespremenjeno: evidence morajo odražati resnično izrabo delovnega časa, saj so temelj za zanesljivo ugotavljanje dejanskega stanja, pravičen obračun plač in učinkovito varstvo pravic delavcev.

Na področju delovnih razmerij je IRSD v letu 2025 prejel 5825 prijav (v letu 2024: 5169). Največ prijav je bilo vloženi po elektronski pošti, pogosto tudi po prenehanju delovnega razmerja. Takšne prijave dodatno otežujejo dokazovanje dejstev in zahtevajo dodatna preverjanja. Pomemben delež prijav je splošnih ali anonimnih, del pa ne spada v pristojnost IRSD. Te zadeve se odstopijo pristojnim organom ali so pobudniki ustrezno napoteni k njim. Kljub temu prijave ostajajo ključni signalni mehanizem za določanje prednostnih področij nadzora.

Pobude in prijave IRSD prejema tudi od sindikatov, delavskih organizacij, drugih državnih organov in institucij, ki jim v okviru svojih pristojnosti sporoča zahtevane informacije in pojasnila.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

IRSD je v letu 2025 izvedel več usmerjenih nadzornih akcij: v cestnem prometu, gradbeništvu, gostinstvu in turizmu ter pri delodajalcih, vpisanih v Register za zagotavljanje dela delavcev uporabniku. Izvedena je bila tudi akcija nadzora izplačevanja plač, regresa in spoštovanja minimalne plače.

Na mednarodni ravni izpostavljam sodelovanje v skupnih akcijskih dnevih JAD 2025, usmerjenih v preprečevanje trgovine z ljudmi in izkoriščanja delavcev, ter v številnih usklajenih nadzorih s FURS, policijo, evropskimi nadzornimi organi, sindikati in drugimi institucijami. Izvajal se je tudi Program rednih nadzorov pri izvajalcih postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij.

V letu 2025 je IRSD opravil 5943 inšpekcijskih pregledov ter ugotovil 8592 kršitev delovnopravne zakonodaje (v letu 2024: 7733). Po podatkih IRSD, ki se spremljajo na podlagi registracije glavne dejavnosti v AJPES, je bilo največ kršitev ugotovljenih v gradbeništvu (1650), sledile so predelovalne dejavnosti (991), gostinstvo in turizem (897), prevozništvu in skladiščenje (827) ter trgovina (440). Na številnost kršitev pogosto vpliva tudi intenzivnost izvajanja nadzora v posameznih dejavnostih.

Največ ugotovljenih kršitev se je tudi v letu 2025 nanašalo na področje plačila za delo: skupaj 3108 kršitev, kar je približno 36,17 % vseh kršitev (v letu 2024: 3288). Nepravilnosti so bile povezane z neizplačilom ali prepozno izplačilom plač in dodatkov, kršitvami minimalne plače in neizplačilom ali prepozno izplačilom regresa, bodisi v celoti bodisi sorazmerno.

Nova pravica do zimskega regresa po ZPZR je začela veljati 20. novembra 2025. Zaradi poznega začetka veljavnosti IRSD v letu 2025 še ni mogel opraviti celovitega nadzora nad njenim izvajanjem; spremljanje bo potekalo v letu 2026.

Evidence o izrabi delovnega časa ostajajo ključni dokument za zanesljivo ugotavljanje dejanskega stanja. V letu 2025 je bilo ugotovljenih 1462 kršitev ZEPDSV, kar pomembno odstopa od trendov iz preteklih let in potrjuje, da gre za izjemno občutljivo področje nadzora. Poleg tega je IRSD ugotovil še 225 kršitev določb o delovnem času po ZDR-1, 76 kršitev ZDCOPMD in 116 kršitev Uredbe (ES) št. 561/2006, pri čemer je k slednjim pomembno prispevala okrepitev nadzorov v cestnem prometu. Ugotovljenih je bilo tudi 245 kršitev glede odmorov in počitkov ter 156 kršitev na področju letnega dopusta.

Na področju zaposlovanja v širšem smislu je bilo v letu 2025 ugotovljenih 1096 nepravilnosti. Najbolj izstopajo kršitve v zvezi z zaposlovanjem za določen čas (366 primerov) ter neustrezno določenimi obveznimi sestavinami pogodb o zaposlitvi (239 primerov). Na področju varovanja dostojanstva pri delu je bilo ugotovljenih 181 kršitev.

Glede prekrškov oblik dela je IRSD ugotovil 21 kršitev 13. člena ZDR-1 (prepoved sklepanja civilnih pogodb, kadar so podani elementi delovnega razmerja). To področje IRSD redno nadzira, pri čemer so kršitve pogosto odkrite na lastno pobudo.

Dolžnosti zavezancev v inšpekcijskih postopkih so pomemben dejavnik učinkovitosti nadzora. V letu 2025 je bilo ugotovljenih 848 kršitev teh obveznosti, med katerimi izstopata neomogočanje nemotenega dela inšpektorjev in nepopolna oziroma nepravočasna predložitev zahtevane dokumentacije, pojasnil in izjav.

Po ZUTD je IRSD v letu 2025 ugotovil 242 kršitev, pri čemer je največ nepravilnosti povezanih z nezakonitim zagotavljanjem dela delavcev uporabniku. Pogosti so primeri, ko delodajalci takšno razmerje prikrijejo s pogodbami o poslovnem sodelovanju, čeprav dejansko stanje izkazuje vse bistvene znake zagotavljanja dela.

V letu 2025 je bila sprejeta novela ZUTD, ki uvaja novo opredelitev zagotavljanja dela delavcev uporabniku. Njeni dejanski učinki in vpliv na prakso nadzora bodo celoviteje ocenjeni v naslednjih poročevalskih obdobjih.

Na področju čezmejnega izvajanja storitev in napotovanja delavcev (ZČmIS1) je IRSD v letu 2025 ugotovil 155 kršitev. Najpogostejše nepravilnosti so se nanašale na neprijava storitev pred njihovim začetkom, nepopolne ali netočne prijave, neskladje med prijavljenimi podatki in dejansko izvedbo, nehranjenje dokumentacije, nepravočasno pošiljanje zahtevanih dokumentov ter nezagotavljanje prevodov.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

Pri delodajalcih iz držav članic EU IRSD za preverjanje uporablja sistem IMI, ki omogoča učinkovito čezmejno izmenjavo informacij in olajša ugotavljanje dejanskega stanja. Pri delodajalcih iz tretjih držav pa je učinkovitost postopkov pogosto slabša, predvsem zaradi otežene komunikacije, omejenega dostopa do dokumentacije ter nezagotovljene mednarodne pravne pomoči.

Na področju zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev je bilo v letu 2025 ugotovljenih 52 kršitev, od tega 26 v zvezi z bivalnimi in higienskimi standardi po 10. členu ZZSDT.

IRSD je ob številnih ugotovljenih nepravilnostih v letu 2025 izrekel skupaj 4166 ukrepov. Od tega je bilo izrečenih 473 upravnih odločb, 785 plačilnih nalogov, 2122 odločb o prekršku in 617 opozoril na zapisnik. Podanih je bilo tudi 14 predlogov za uvedbo postopka o prekršku in 17 ovadb oziroma prijav kaznivih dejanj. V skladu z načelom sorazmernosti je IRSD po ZIN izrekel 109 opozoril. Poleg tega je organ v 29 postopkih odločal o soglasjih k odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavkam in delavcem, ki uživajo posebno varstvo zaradi nosečnosti ali starševstva.

Poleg izvedenih nadzornih postopkov je IRSD v letu 2025 obravnaval 1959 zaprosil za strokovno pomoč, kar pomeni več kot 22 % povečanje v primerjavi s preteklim letom. Podatek potrjuje krepitev svetovalne in preventivne vloge IRSD ter rast zaupanja deležnikov v strokovno podporo IRSD.

Leto 2025 je zaznamovalo okrepljeno sodelovanje IRSD z drugimi nadzornimi in preiskovalnimi organi, med drugim s FURS, policijo, IRSI, TIRS, IJS in upravnimi enotami. Sodelovanje je bilo posebej intenzivno na gradbiščih, v gostinstvu, prevozništvu in skladiščnih dejavnostih. Med najbolj odmevnimi sta izstopala skupni nadzor v Tarvisiu in tridnevni usklajeni nadzor v Mariboru, izveden v sodelovanju z nemškimi ZOLL. Obe akciji sta pomembno prispevali k izmenjavi dobrih praks, izboljšanju operativne usklajenosti in krepitvi mednarodnega sodelovanja na področju nadzora dela in preprečevanja zlorab.

IRSD je bil tudi v letu 2025 dejavno vključen v evropske mehanizme nadzora, sodeloval je pri strokovnih usposabljanjih in v mednarodnih akcijah, vključno s skupnimi akcijskimi dnevi JAD 2025.

Na državni ravni je IRSD v letu 2025 sodeloval z MDDSZ, socialnimi partnerji, sindikati, delodajalskimi združenji ter v številnih medresorskih delovnih skupinah. Intenzivno sodelovanje je potekalo tudi s KPK, zagovornikom načela enakosti, ZRSZ in ZZSZ, zlasti pri izmenjavi pobud, ugotovitev in predlogov za uvedbo postopkov o prekrških.

Ob naraščajočih pristojnostih ter vključevanju v evropske mehanizme in sisteme poročanja ostaja kadrovska zmogljivost IRSD pomemben izziv. Povečanje števila inšpektorjev mora spremljati sorazmerna krepitev administrativne in strokovne podpore, saj narava inšpekcijskih postopkov zahteva visoko stopnjo specializacije, stalno usposabljanje in dobro poznavanje sodne prakse, ki ni vedno enotna. IRSD zato poudarja, da je nujno že v fazi priprave zakonodajnih sprememb upoštevati izkušnje nadzornih organov, da bodo rešitve izvedljive, učinkovite in skladne z dejanskimi razmerami na trgu dela.

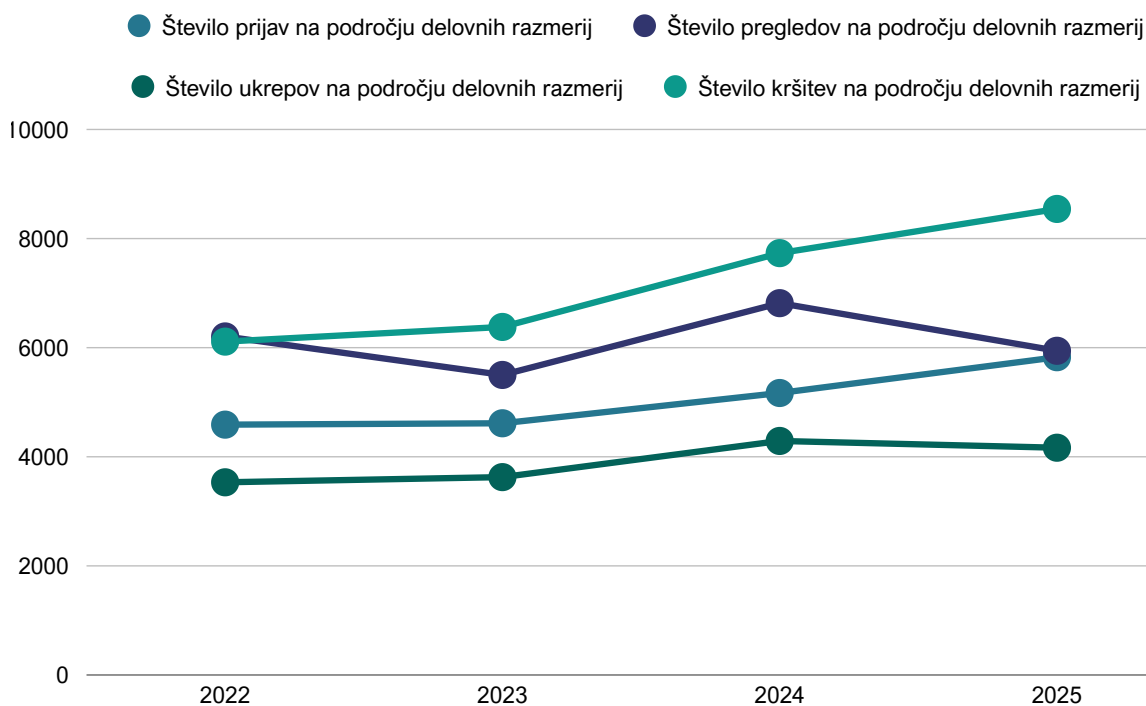
INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

IRSD pri svojem delu deluje izključno v okviru zakonsko določenih pristojnosti ter vodi postopke po uradni dolžnosti, v skladu z načeli zakonitosti, sorazmernosti in strokovne neodvisnosti. IRSD pri obravnavi pobud ne zastopa interesov posameznih delavcev ali delodajalcev, temveč okoliščine vsakega primera presoja z vidika javnega interesa in varstva pravno varovanih dobrin. Nadzorni postopki se ne začnejo zaradi individualnega interesa pobudnika, temveč takrat, ko so izpolnjeni zakonski pogoji za ukrepanje. Takšna ureditev zagotavlja nepristransko, strokovno in enakopravno obravnavo vseh udeležencev ter utrjuje vlogo IRSD kot neodvisnega organa nadzora.

V letu 2025 se je znova potrdilo, da slovenski trg dela ostaja dinamičen, kompleksen in izpostavljen številnim izzivom, od pomanjkanja delovne sile in čezmejnega izvajanja storitev do zaposlovanja tujcev in novih organizacijskih oblik dela. V takšnem okolju ima delovanje IRSD ključno vlogo pri zagotavljanju zakonitosti, preglednosti in predvidljivosti delovnih razmerij.

Podrobnejše ugotovitve o posameznih področjih nadzora, zakonodajnih okvirih in statističnih kazalnikih so predstavljene v nadaljevanju letnega poročila pri posameznih poglavjih.

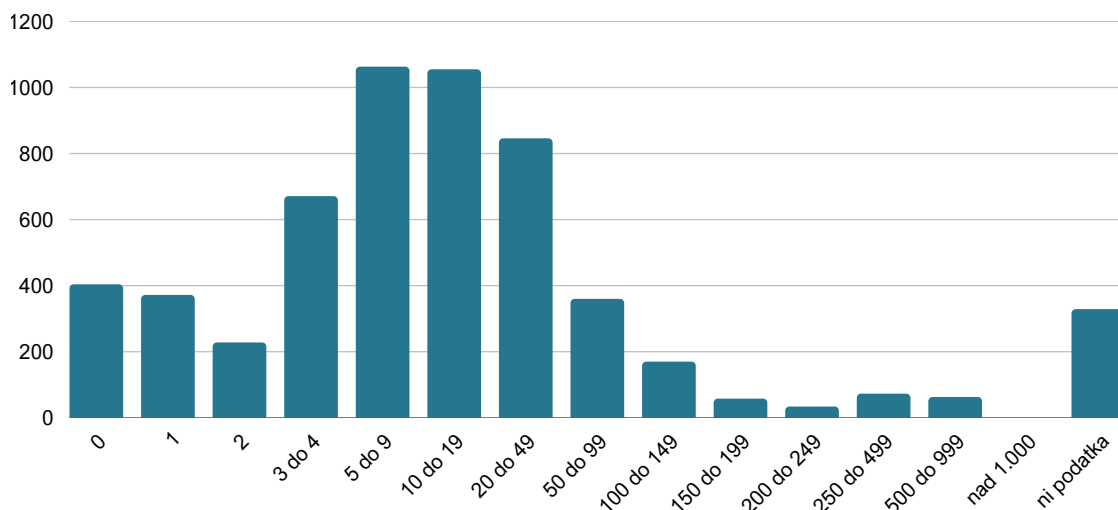
Graf 19: Število prijav, pregledov, ukrepov in kršitev na področju delovnih razmerij, 2022–2025

Na spodnjem grafu so prikazane ugotovljene kršitve s področja delovnih razmerij v letu 2025. Kršitve so razporejene glede na velikost delodajalca (podatki AJPEs se osvežujejo enkrat letno). Opazimo lahko, da je največ kršitev prepoznanih pri delodajalcih, ki imajo od pet do devet delavcev, in pri delodajalcih, ki imajo od deset do 19 zaposlenih. Velik del kršitev v kategoriji »ni podatka« je posledica tega, da v informacijskem sistemu nimamo podatka o velikosti delodajalca.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

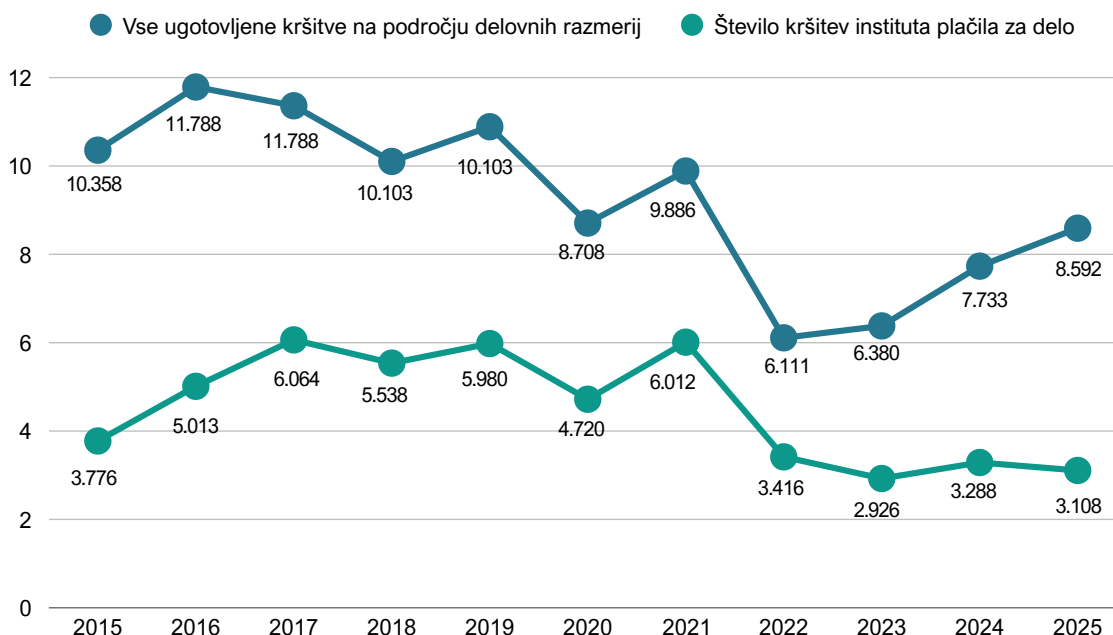
Graf 20: Število ugotovljenih kršitev glede na velikost delodajalca (število zaposlenih delavcev) s področja delovnih razmerij, 2025

Plačilo za delo

Plačilo za delo je ena temeljnih pravic delavca in hkrati ena ključnih obveznosti delodajalca, zato inšpektorji pogosto preverjajo, ali se ta obveznost v praksi spoštuje. Kršitve v zvezi z institutom plačila za delo so tudi v tem poročevalskem obdobju najpogostejše ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij v zasebnem sektorju, pri čemer v tem delu zajemamo podatke o ugotovljenih kršitvah v smislu zakonskega določila plačila za delo (osnovna plača, del plače za delovno uspešnost in dodatki), glede izplačila regresa za letni dopust in povračil stroškov v zvezi z delom ter kršitvah v zvezi z minimalno plačo. Inšpektorji so v letu 2025 na področju plačila za delo ugotovili 3108 kršitev, kar je manj kot v letu 2024, ko je bilo ugotovljenih 3288 takih kršitev. Delež teh kršitev v primerjavi z vsemi kršitvami s področja delovnih razmerij je 36,17 % (v letu 2024 je znašal 42, 52 %, v letu 2023 pa dobrih 45 %).

Graf 21: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij, 2015–2025

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIC

Nepravilnosti v zvezi s plačilom za delo smo ugotavljali v inšpekcijskih pregledih, ki so bili uvedeni v povezavi s prejetimi prijavi oziroma pobudami, kot tudi v inšpekcijskih pregledih, ki smo jih opravili v okviru usmerjenega poostrelega nadzora, ki je bil namenjen spoštovanju 131., 134. in 135. člena ZDR-1 ter spoštovanju določb Zakona o minimalni plači (ZMinP). Pri teh institutih se na IRSD pogosto obračajo delavci, ki zaznajo neskladja ali domnevne kršitve, temu področju pa sicer namenimo več pozornosti, zato je število ugotovljenih kršitev v zvezi s plačilom za delo tudi odraz povečane aktivnosti IRSD na tem področju. Do informacij glede domnevnih kršitev iz tega področja pridemo pogosto, ko pride do spora oziroma kršitev dogovora med delodajalci in posameznimi delavci, ki takrat podajo prijave za preteklo obdobje. Kršitve glede posameznih institutov plačila za delo ugotavljamo tudi pri delodajalcih, ki zaposlujejo delavce tujce. Smiselno je opozoriti na povezavo s pravilnim vodenjem evidenc o izrabi delovnega časa, ki je podlaga za pravičen obračun plače. Inšpektorji so obravnavali tudi primere diskriminatornega ravnanja delodajalcev pri izplačilu poslovne uspešnosti.

Med vsemi kršitvami v zvezi s plačilom za delo so v letu 2025 najbolj izstopale kršitve v zvezi z regresom za letni dopust. Teh so inšpektorji ugotovili 1329, primerjalno navajamo, da je bilo v letu 2024 ugotovljenih 1628 takih kršitev, v letu 2023 pa 1432.

Tudi na področju izplačila regresa za letni dopust prejmemo večje število prijav. Izmenjava podatkov o delodajalcih, ki za posamezne delavce so oddali REK obrazec za izplačilo regresa oziroma tega obrazca niso oddali, pa s FURS poteka že več let. Pojavne oblike kršitev se v primerjavi s preteklimi leti bistveno ne spreminjajo. Inšpektorji so ugotavljali, da nekateri delodajalci regres za letni dopust izplačujejo v več delih, pri tem pa so se sklicevali na likvidnostne težave, ki jih ZDR-1 posebej ne opredeljuje. V nekaterih primerih so delodajalci izplačali regres za letni dopust v gotovini, kar povečuje tveganje za zlorabe, saj ZDR-1 ne predvideva izplačevanje regresa za letni dopust na transakcijski račun. Obravnavali smo primere, ko delodajalci kljub temu, da so zaposlenim delavcem izplačali regres za letni dopust, tega niso izplačali delavcem, ki jim je delovno razmerje pri njih med letom prenehalo oziroma ki so se zaposlili po 1. juliju. Ostajajo težave v povezavi z določitvijo roka za izplačilo sorazmernega dela regresa za letni dopust in s tem, katera enota se vzame za izračun sorazmernega dela regresa, pri čemer je neenotna tudi sodna praksa. ZDR-1 izrecno ne določa, do kdaj je treba izplačati regres za letni dopust delavcu, ki se je zaposlil po 1. juliju v koledarskem letu, oziroma delavcu, ki mu je prenehala pogodba o zaposlitvi pred 1. julijem. Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije VSRS IV Ips 5/2024 (ki je poudarila zakonsko praznino glede roka za izplačilo sorazmernega dela regresa za letni dopust, če se delavec zaposli po 1. juliju, in jasno opredelila, da na neizplačilo sorazmernega dela regresa, kadar je pogodba o zaposlitvi sklenjena po 1. juliju koledarskega leta, ni mogoče vezati odgovornosti za prekršek, če delodajalec do določenega roka regresa ne izplača) je tako le še potrdila potrebo po dopolnitvi ZDR-1, kar smo na IRSD že opozarjali.

Ugotovljeni so bili tudi primeri zlorab, ki so se izkazali za težko dokazljive, in sicer je delodajalec delavcem izplačal regres za letni dopust, vendar pa je pozneje od njih zahteval, naj znesek dvignejo z bančnega računa in ga v gotovini vrnejo delodajalcu. Inšpektorji so ugotovili tudi primere, ko delodajalci delavcem izplačujejo različne zneske regresa za letni dopust, pri čemer praviloma v zakonitem roku vsem delavcem izplačajo regres vsaj v višini minimalne plače, kot to določa 131. člen ZDR-1, oziroma v višini, kot to določa zavezujoča oziroma izbrana kolektivna pogodba. Nepravilnosti pri enakosti obravnave ob izplačilu regresa se praviloma dogajajo v razponu od najnižjega zneska regresa do najvišje določenega, še neobdavčenega zneska regresa, pri čemer je občasno mogoče ugotoviti elemente diskriminacije določenih skupin delavcev. Delodajalci v večini teh primerov niso sprejeli splošnih aktov ali izdelali formalnih kriterijev, na podlagi katerih delavcem izplačujejo različne zneske regresa. Na primer nižji sorazmerni del regresa prejmejo delavci, ki jim je v tekočem koledarskem letu prenehalo delovno razmerje ali so koristili starševski dopust ali so bili odsotni zaradi bolezni.

V zvezi s plačilnim dnem je bilo ugotovljenih 684 kršitev (v letu 2024 je bilo ugotovljenih 781 kršitev), pri čemer v teh primerih ne gre le za neizplačilo plače, temveč pogosto za nepravočasno izplačilo plače. Množičnega števila primerov prijav kršitev, da delavci daljše obdobje niso prejeli plače oziroma da bi plače vsakomesečno zamujale, nismo prejeli. Delavci v večini takšnih primerov vodijo postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi po 111. členu ZDR-1. Tudi v letu 2025 so nas posamezne upravne enote opozorile na primere, povezane z izplačilom plač in stroškov v zvezi z delom delavca tujca, ki pri njih vložijo vlogo za podaljšanje dovoljenja za

prebivanje. Zaradi uveljavljanja pravic iz naslova združitve družine in pravice do celovitosti družine so bile na primer plače v določenem obdobju nerazumno visoke; čeprav je delavec običajno prejemal le minimalno plačo, dejansko izplačana plača na bančnem računu delavca ni bila enaka plači, ki je izhajala iz plačilne liste, in podobno. Prijavitelji v svojih pobudah še vedno navajajo, da so se z delodajalcem ustno dogovorili za plačilo po urni postavki (značilno za dejavnost gradbeništva in gostinstva ter trgovine) ali po opravljenih kilometrih (dejavnost prometa). Do spornih primerov pride, ko je delavec na dopustu ali je odsoten zaradi bolezni ali se spre z delodajalcem, saj mu takrat delodajalec obračuna plačo v višini zakonskega minimuma.

Plača, povračila stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki delavca se izplačujejo v skladu z zakonom prek bančnega računa delavca. S kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti se lahko določi drugačen način izplačevanja povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov delavca. Plača mora biti delavcu na voljo na določen plačilni dan. Ugotovljenih je bilo 370 kršitev 135. člena ZDR-1 v zvezi s krajem in načinom izplačila plače (347 kršitev je ugotovljenih tudi v letu 2024), od tega je bilo v zvezi s pisnim obračunom plače, ki ga je delodajalec dolžan dati delavcu do konca plačilnega dne, ugotovljenih 209 kršitev (v letu 2024 je bilo takih kršitev 180).

Problematika pri dokazovanju izdajanja pisnega obračuna plače s strani delodajalcev ostaja, saj določba drugega odstavka 135. člena ZDR-1 določa, da je delodajalec dolžan delavcu do konca plačilnega dne izdati pisni obračun, in torej izrecno ne opredeljuje, na kakšen način mora delodajalec delavcu izročiti pisni obračun plače. Menimo, da iz namena zakonske določbe izhaja, da mora delavec prejeti pisni obračun plače, da se seznanijo z vsebino obračuna in da lahko preveri točnost podatkov na obračunu plače. Glede na to, da je pisni obračun plače verodostojna listina, na podlagi katere delavec lahko predlaga sodno izvršbo, bi bila v tem delu dobrodošla jasnejša ureditev. Z zornega kota procesov digitalizacije je smiselna proučitev elektronskega načina. Inšpektorji so še poročali, da so pri nekaterih delodajalcih obračuni nejasni, iz njih niso razvidni podatki o osnovi za obračun in so v neskladju z dejansko opravljenimi urami po evidencah o izrabi delovnega časa ali prijavi delavca.

Inšpektorji so prav tako opozarjali na nepravilnosti pri plačevanju dela delavcev, napoteni na delo v tujino. Med drugim so ugotavljali, da nekateri delodajalci ne zagotavljajo plačila za delo v skladu z zakonodajo države, v katero so napoteni delavci, čeprav bi bilo to za delavca ugodneje, temveč so jim izplačevali samo minimalno plačo po predpisih Republike Slovenije, del plačila pa so jim plačali v obliki drugih prejemkov oziroma v gotovini.

V inšpekcijskih pregledih smo prav tako ugotavljali neizplačilo dodatkov za delo v posebnih pogojih dela in dodatka za delovno dobo ter neizplačilo povračil stroškov v zvezi z delom. Veljavna zakonodaja določa le pravico do teh dodatkov in do povračila stroškov v zvezi z delom, za določitev višine dodatkov pa napotuje na kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti. Težava se pojavi pri ugotavljanju višine teh dodatkov in povračil stroškov zlasti v primerih, ko delodajalec zavezuje več kolektivnih pogodb ali pa ga ne zavezuje nobena kolektivna pogodba in ko posamezna kolektivna pogodba ne vsebuje določil o višini dodatkov in povračil stroškov. Možnosti ukrepanja inšpektorjev pri neizplačilu dodatka za delovno dobo so omejene, saj ZDR-1 pri takšnih kršitvah ne določa prekrškovnih sankcij.

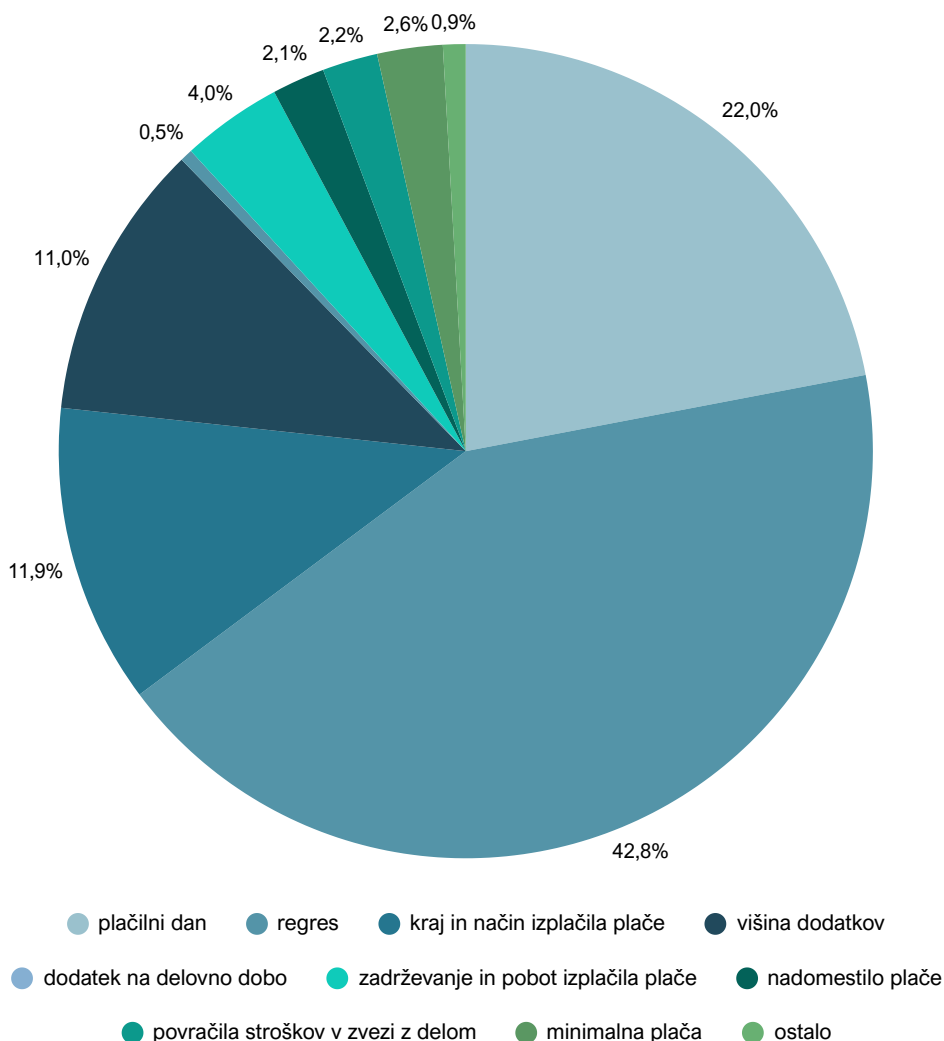
Glede višine dodatkov za delo v posebnih pogojih dela je bilo ugotovljenih 341 kršitev (v letu 2024: 219 kršitev). Glede dodatka za delovno dobo je bilo ugotovljenih 15 kršitev (v letu 2024: 17 kršitev) in glede povračila stroškov v zvezi z delom 69 kršitev (v letu 2024: 43 kršitev).

Pri nezakonitem zadrževanju in pobotu izplačila plače (tudi regresa za letni dopust) velja poudariti primere kršitev pri izplačilu zadnje plače delavcu ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi, posebej če je razlog prenehanja odpoved pogodbe o zaposlitvi, ne glede na to, ali jo je podal delavec ali delodajalec. V nadzorih se ugotavlja, da delodajalec delavcu ne zagotovi izplačila plače v ustrezni višini, pri čemer se delodajalci sklicujejo na škodo, ki jo je povzročil delavec, delavec pa te škode običajno ne priznava. Delodajalci tako nezakonito pobotajo terjatve brez podpisane izjave delavca. V posameznih primerih delodajalci z odtegljaji pri plači prevalijo na delavca brez njegovega pisnega soglasja stroške zaposlitve, usposabljanja, zdravstvenega pregleda in drugo. Inšpektorji so glede zadrževanja in pobota izplačila plače ugotovili 125 kršitev (v letu 2024 je bilo ugotovljenih 151 kršitev).

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIC

Tudi pri obračunu nadomestil plač inšpektorji opažajo nepravilnosti, predvsem zaradi napačno uporabljene osnove za nadomestilo plače. V teh primerih, tako kot v drugih primerih napačno izdelanih obračunov plač, ostaja pomembna vloga računovodskih servisov. Inšpektorji so poročali še o primerih neplačevanja nadomestil v času izkoriščanja letnega dopusta in odsotnosti zaradi bolezni ter o napačnih obračunih nadomestila plače na dan praznika. Višina nadomestila plače je odvisna od razloga, zaradi katerega je delavec odsoten z dela. Pravica do nadomestila plače v primeru odsotnosti z dela je urejena tudi s specialnimi zakoni (na primer predpisi o starševskem varstvu, pokojninskem in invalidskem zavarovanju), lahko pa tudi s kolektivnimi pogodbami. Primere, v katerih je delavec upravičen do nadomestila plače, ureja predvsem 137. člen ZDR-1. Ta določa, da ima delavec pravico do nadomestila plače za čas odsotnosti v primerih in v trajanju, določenih z zakonom, ter v primerih odsotnosti z dela, ko ne dela iz razlogov na strani delodajalca. Delodajalec je delavcu dolžan izplačati nadomestilo plače za tiste dneve in za toliko ur, kolikor znaša delovna obveznost delavca na dan, ko zaradi upravičenih razlogov ne dela. Inšpektorji so v poročevalskem obdobju ugotovili 65 kršitev 137. člena ZDR-1 (v letu 2024 je bilo ugotovljenih 49 kršitev).

Graf 22: Deleži kršitev instituta plačila za delo v letu 2025

Pri plači mora delodajalec upoštevati minimum, določen z zakonom oziroma kolektivno pogodbo, ki neposredno zavezuje delodajalca. Inšpektorji so v letu 2025 ugotovili 82 kršitev ZMinP, medtem ko je bilo v letu 2024 ugotovljenih 21 kršitev ZMinP. Iz opredelitve minimalne plače so izvzeti vsi dodatki, določeni z

zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Poleg tega v minimalno plačo tudi ni mogoče všteti povračil stroškov, ki jih je delodajalec dolžan izplačati delavcu, kot tudi ne drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Večje število kršitev odraža aktivnosti inšpektorjev v usmerjeni akciji.

Poročevalsko obdobje je zaznamovala na tem področju nova pravica delavcev do zimskega regresa, ki je bila sprejeta z ZPZR. Do zimskega regresa so upravičeni vsi delavci, tako v zasebnem kot v javnem sektorju. Zakon je določil, da ima delavec pravico do zimskega regresa v višini polovice minimalne plače v Republiki Sloveniji, zimski regres pa mora biti izplačan v denarni obliki. Delavec, ki sklene delovno razmerje ali mu preneha delovno razmerje med koledarskim letom in je v posameznem koledarskem letu obdobje njegove zaposlitve krajše od enega leta, ima pravico do sorazmernega dela zimskega regresa glede na obdobje zaposlitve pri posameznem delodajalcu. Delavcu mora delodajalec izplačati zimski regres najpozneje 18 dni po preteku plačilnega obdobja za plačo za november tekočega leta. IRSD je nadzorni organ nad izvajanjem zakona v delu, ki se nanaša na višino in roke za izplačilo zimskega regresa. ZPZR je v zvezi z izplačilom zimskega regresa za leto 2025 določil nekaj izjem oziroma posebnosti (možnost zamika plačila, poznejši rok izplačila, ne da bi bilo to dovoljeno v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti, ki zavezuje delodajalca). Zimski regres se ne všteta v osnovo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do višine polovice minimalne plače. Če znesek zimskega regresa presega to višino, se razlika šteje za drug prejemek na podlagi delovnega razmerja. Če se zimski regres za posamezno leto izplača v dveh delih ali več, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela zimskega regresa za to leto ugotovi celotna višina zimskega regresa in izvrši obračun prispevkov za socialno varnost od posameznih delov zimskega regresa. V tem delu je nadzor v pristojnosti FURS.

IRSD bo v prihodnjem obdobju spremljal, ali se bodo pri izplačilu zimskega regresa pojavile podobne nepravilnosti kot pri regresu za letni dopust. O ugotovitvah bo mogoče poročati v naslednjem poročevalskem obdobju. Sodelovanje na področju izmenjave podatkov s FURS bo potekalo tudi na področju zimskega regresa.

Na splošno lahko poročamo, da v zvezi s plačilom za delo prejmemo veliko prijav oziroma pobud, kot tudi zaprosil za strokovno pomoč, na tem področju je večji tudi obseg naših nadzornih aktivnosti.

Ob tem velja poudariti, da inšpektor v okviru svojih pristojnosti ne more izterjati neizplačanih denarnih terjatev (doseči poplačila terjatev delavca), lahko samo vodi upravni in prekrškovni postopek v povezavi z opustitvijo dolžnega ravnanja oziroma storitvijo nedovoljenega ravnanja delodajalca. Delavec lahko denarne terjatve iz delovnega razmerja uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem, kar pogosto povzroča nezadovoljstvo pri delavcih.

V zvezi z institutom plačila za delo podajamo nekaj predlogov za spremembo oziroma dopolnitev zakonodaje, ki so razvidni v prvem poglavju poročila.

Delovni čas, odmori in počitki ter evidence na področju dela

Ureditev delovnega časa, odmorov in počitkov je pomemben element delovnopravne zakonodaje in je eden temeljnih institutov, ki jih IRSD nadzira v okviru svojih pristojnosti. Namen teh institutov je zagotoviti ravnotežje med delom in počitkom, preprečiti preobremenjenost ter zmanjšati tveganje za nastanek poškodb in zdravstvenih težav. Nadziranje spoštovanja teh določb se izvaja tudi z nadzorom nad evidentiranjem delovnega časa, ki ga ureja ZEPDSV. Glede na to, da je področje delovnega časa eno od pomembnejših področij delovnih razmerij, je nad njim nujno treba izvajati nadzore, zato so v letu 2025 inšpektorji v svojih nadzorih skupaj ugotovili 470 kršitev s področja delovnega časa ter odmorov in počitkov, kar je nekoliko več kot v letu 2024, ko je bilo ugotovljenih 378 kršitev, in v letu 2023, ko je bilo ugotovljenih 385 kršitev.

Med številnejše kršitve spadajo tiste v zvezi z razporejanjem delovnega časa, kot ga določa 148. člen ZDR-1, in sicer so inšpektorji v nadzorih ugotovili 100 kršitev, kar je malenkost manj kot v letu 2024, ko so bile ugotovljene 103 kršitve. Od tega je bilo največ kršitev šestega in sedmega odstavka 148. člena, skupaj

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

76 kršitev. Gre za kršitev določbe, ko je mogoče delovni čas zaradi narave ali organizacije dela ali potrebe uporabnikov neenakomerno razporediti. Pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden, ob upoštevanju, da se pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi delovnega časa upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od šestih mesecev. Na podlagi petega odstavka 158. člena ZDR-1 se s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti lahko določi, da se v primerih, ko to narekujejo objektivni ali tehnični razlogi ali razlogi organizacije dela, upošteva polni delovni čas po sedmem odstavku 148. člena ZDR-1 kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od 12 mesecev. V letu 2025 je bila ugotovljena ena kršitev, povezana z določanjem daljšega referenčnega obdobja.

Novela ZDR-1D je začela veljati 16. novembra 2023 in v okviru novega, 142.a člena se je uvedla pravica do odklopa, ki določa, da mora delodajalec delavcem zagotoviti pravico do odklopa, s katero zagotovi, da delavec v času izrabe pravice do počitka oziroma v času upravičenih odsotnosti z dela v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom ne bo na voljo delodajalcu, ter da mora v ta namen sprejeti ustrezne ukrepe. Zakonodajalec je določil, da morajo delodajalci sprejeti ustrezne ukrepe v enem letu od začetka veljavnosti zakona, se pravi do 16. novembra 2024. Inšpektorji so pri opravljanju nadzorov ugotovili skupaj 18 kršitev.

Določbe o nadurnem delu iz 144. člena ZDR-1, se pravi o pisnem odrejanju nadurnega dela v zakonsko določenem roku, obsegu nadurnega dela in pridobitve vsakokratnega soglasja delavca za opravljanje nadurnega dela nad letno omejitvijo 170 ur, so bile kršene v 88 primerih, medtem ko je bilo v letu 2024 ugotovljenih skupaj 57 kršitev. Določbe o prepovedi opravljanja dela preko polnega delovnega časa iz 146. člena ZDR-1, ki se nanašajo na prepoved odrejanja nadurnega dela varovanim kategorijam delavcev, so bile kršene v 12 primerih, v letu 2024 pa le v štirih primerih. Ugotovljenih je bilo tudi sedem kršitev 143. člena ZDR-1, ki določa, da polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden.

76

Na področju zagotavljanja odmorov in počitkov je bilo v letu 2025 skupaj ugotovljenih 245 kršitev, kar je v primerjavi s preteklimi leti več, in sicer je bilo leta 2024 ugotovljenih 209 kršitev, v letu 2023 210, v letu 2022 pa celo 144. Največ kršitev, in sicer 172, je bilo ugotovljenih v zvezi z zagotavljanjem počitka med zaporednima delovnima dnevnoma na podlagi 155. člena ZDR-1. Kršitev v zvezi z določbo o tedenskem počitku po 156. členu ZDR-1 je bilo 56, medtem ko je bilo ugotovljenih 16 kršitev v zvezi z odmorom med delovnim časom po 154. členu ZDR-1.

V praksi se je pri nadzorih ugotovilo, da pogodbe o zaposlitvi ne odražajo dejanske razporeditve delovnega časa. Pogodbe o zaposlitvi prepogosto vsebujejo le tipska določila, da gre za enakomerno razporejen delovni čas na pet dni v tednu po osem ur dnevno, čeprav delavci na terenu pogosto delajo več kot osem ur dnevno ter občasno tudi ob sobotah in praznikih. Takšna praksa vodi do različnega obravnavanja dela preko polnega delovnega časa, ki ga delodajalci ne obravnavajo kot nadurno delo, ampak kot presežek ur, in ga posledično ne plačajo. Neustrezna določila oziroma pomanjkanje določil pa privede do nesoglasij med delavci in delodajalci glede plačila opravljenih ur, ki so lahko posledica neenakomerne razporeditve delovnega časa ali začasne prerazporeditve delovnega časa. Delodajalec lahko namreč prerazporedi delovni čas ali določi deljen ali izmenski delovni čas, če je to že dogovorjeno s pogodbo o zaposlitvi in v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo. Delovni čas je lahko neenakomerno razporejen, vendar mora biti polni delovni čas 40 ur na teden v povprečju upoštevan v obdobju šestih oziroma dvanajstih mesecev, če je to določeno s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti. Prav zaradi nejasnosti in nedoslednosti pri pogodbenih določilih oziroma pomanjkanja internih pravilnikov delodajalcev glede dnevnega ali tedenskega delovnega časa in razporeditve delovnega časa ter (ne)pravilne obravnave opravljenih ur lahko posledično pride do nestrinjanja med delavci in delodajalci pri plačilu za opravljeno delo.

Iz prakse izhaja, da bi dosledno in točno vodenje evidenc bistveno prispevalo k zmanjšanju nesporazumov med delodajalci in delavci. V praksi se še vedno, še posebej na področju gradbeništva, vodijo evidence o izrabi delovnega časa, ki niso odraz dejanskega stanja in niso vodene točno. Delodajalci vodijo evidence tako, da v celoti ustrezajo zakonskim določilom (da delavci delajo pet dni v tednu po osem ur dnevno), čeprav je na primer za določene panoge (gradbeništvo, službe varovanja ...) splošno znano, da v posameznih obdobjih delavci delajo več kot osem ur na dan, tudi brez dnevnega ali celo tedenskega počitka.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

V letu 2023 je prišlo do sprememb in dopolnitev ZEPDSV, in sicer se je novela ZEPDSV-A začela uporabljati z 20. novembrom 2023. V letu 2025 je prišlo znova do sprememb in dopolnitev ZEPDSV, in sicer s sprejetjem novele ZEPDSV-B 28. marca 2025 in začetkom uporabe 23. aprila 2025.

Pri izvajanju ZEPDSV-A so se namreč v praksi pojavile težave in zaradi večjega števila pripomb, predvsem od delodajalcev, je Državni zbor Republike Slovenije po usklajevanju s socialnimi partnerji sprejel novo novelo zakona. Poglavitne rešitve novele ZEPDSV-B so:

- jasnejša določitev razmerja, za katero je treba voditi evidence (opredelitev delavca);
- administrativna razbremenitev vpisovanja podatkov v evidenco o izrabi delovnega časa (iz evidence o izrabi delovnega časa se črta obveznost vpisa izrabe in obsega izrabe odmora med delovnim časom in novost, da se lahko podatki o opravljenih urah v drugih posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, in tekoči seštevek ur v tednu, mesecu oziroma letu, iz katerega je razvidno referenčno obdobje, ki se upošteva za neenakomerno razporeditev in za začasno prerazporeditev polnega delovnega časa, v evidenco o izrabi delovnega časa vpisujejo mesečno);
- določitev izjeme od obveznosti vodenja evidence o izrabi delovnega časa (izključuje se obveznost vodenja evidence o izrabi delovnega časa za poslovodne osebe);
- jasnejša določitev kraja hrambe evidence o izrabi delovnega časa (evidenca se hrani na sedežu ali na kraju opravljanja dela delavca);
- dopolnitev mogočih načinov obveščanja delavca o podatkih iz evidence (dodala se je možnost obveščanja na elektronski naslov, o katerem se delodajalec in delavec dogovorita).

Inšpektorji so bili v letu 2025 pri opravljanju svojih nadzorov pozorni na dodatne spremembe pri evidencah delovnega časa in so opravili še več nadzorov na tem področju ter ugotovili skupaj 1462 kršitev ZEPDSV. V letu 2024 je bilo ugotovljenih kršitev manj, in sicer 1145. Največ ugotovljenih kršitev, kot leto poprej, je bilo v zvezi z 18. in 19. členom ZEPDSV glede evidenc o izrabi delovnega časa in glede njihovega vodenja, skupno 1135. Največ kršitev je bilo ugotovljenih v zvezi s kršitvijo 18. člena, in sicer 940, od teh je bilo največ kršitev pri dnevni vpisih, se pravi, ko delodajalci v evidence ne vpisujejo podatkov o številu neopravljenih ur, za katere se prejema nadomestilo plače iz sredstev delodajalca, z oznako vrste nadomestila in kršitev pri vpisovanju v dnevno evidenco časa prihoda delavca na delo in odhoda z dela. Ugotovljenih kršitev 19. člena je bilo skupaj 195. Glede splošne obveznosti vodenja evidenc (evidenca o zaposlenih delavcih, evidenca o stroških dela, evidenca o izrabi delovnega časa in evidenca o oblikah reševanja kolektivnih delovnih sporov pri delodajalcu) na podlagi 12. člena ZEPDSV je bilo skupaj ugotovljenih 214 kršitev.

Do začetka veljavnosti novele ZEPDSV-B, ki je črtala obveznost dnevnega vpisa izrabe in obsega izrabe odmora med delovnim časom v evidenco o izrabi delovnega časa, je bilo ugotovljenih kar 52 kršitev, povezanih z izrabo in obsegom izrabe odmora med delovnim časom, ki je z uvedbo novele ZEPDSV-A med delodajalci naletela na največ odpora. Glede kršitve obveznosti elektronskega vodenja evidenc o izrabi delovnega časa, kot je opredeljeno v 19.a členu, so inšpektorji v nadzorih ugotovili 14 kršitev.

Glede na to, da zakonodaja še vedno dopušča, da se evidence vodijo ročno, kljub možnosti uvedbe elektronskega evidentiranja, se še vedno pojavljajo sistemske pomanjkljivosti in nepravilnosti, zlasti pri manjših delodajalcih v dejavnostih gradbeništva, gostinstva, turizma in transporta. Inšpektorji še vedno poročajo, da jim delodajalci predložijo evidence o izrabi delovnega časa, za katere je težko verjeti, da odražajo resnično stanje. Gre predvsem za ročno vodene evidence, ki jih vodijo predvsem manjši delodajalci. Veliki delodajalci se večinoma trudijo spoštovati določbe glede delovnega časa, odmorov in počitkov, evidence pa so praviloma urejene natančno in omogočajo odkrivanje morebitnih kršitev. V inšpekcijskih nadzorih bomo kot doslej z doslednimi zahtevami po spoštovanju veljavnih zakonskih določb skušali doseči čim večjo verodostojnost evidenc. V nadzorih se pogosto kaže, da bi morebitna obvezna uvedba elektronskega evidentiranja v dejavnostih z največjim tveganjem (na primer gradbeništvo) lahko prispevala k večji verodostojnosti evidenc, kar IRSD poudarja kot sistemski izziv.

Za učinkovitejši nadzor nad izvajanjem normativne ureditve delovnega časa, odmorov in počitkov je še kako potrebno, da se evidence o izrabi delovnega časa vodijo, predvsem pa, da se vodijo pravilno. Brez pravilno vodenih evidenc ni mogoče zagotoviti preglednosti niti zaščite pravic delavcev. Kako je delovni čas za posameznega delavca razporejen, ali dela polni ali krajši delovni čas, ali dela v izmenah, ali je delovni čas

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERICI

enakomerno ali neenakomerno razporejen, ali delavec opravlja nadurno delo, ali opravlja delo v neugodnem delovnem času (na primer kot nočno, nedeljsko, praznično delo), ali je izkoristil letni ali izredni dopust, katere so druge odsotnosti z dela, kdaj pride na delo in z dela in tako dalje, so nujno potrebni podatki, ki jih inšpektor pri svojem nadzoru ugotavlja na podlagi evidence o delovnem času. Zato je še kako pomembno, da se evidence vodijo ažurno, točno in popolno ter da odražajo dejansko stanje, saj le tako inšpektorji lahko ugotovijo nepravilnosti in ukrepajo ter zaščitijo delavce. Iz samih evidenc inšpektor pridobi veliko podatkov v povezavi z drugimi pravicami delavcev (na primer obračunom plač, nadomestili plač, pravnim obračunom dodatkov k plači, povračili stroškov iz dela ...). Če evidence niso pravilne, potem tudi ni mogoče ugotavljati obstoja drugih morebitnih kršitev delovnopravne zakonodaje oziroma je to težje.

Področje delovnega časa, odmorov in počitkov ter vodenja evidenc je eden temeljnih elementov varnega, zdravega in zakonitega delovnega okolja. Učinkovito urejanje teh institutov je ključno tako za varstvo pravic delavcev kot tudi za zagotavljanje nemotenega in zakonitega poslovanja delodajalcev. V letu 2025 smo prejeli veliko pisnih vprašanj tako od delavcev kot od delodajalcev v zvezi s pravilnim vodenjem evidenc o izrabi delovnega časa, delovnem času (predvsem glede neenakomerne razporeditve delovnega časa, začasne prerazporeditve delovnega časa in tako dalje) in odmorih, na katera smo odgovorili v okviru izvajanja strokovne pomoči.

Pri nadzoru določb ZDCOPMD je bilo v letu 2025 skupaj ugotovljenih 76 kršitev, od teh je bilo 31 kršitev v povezavi z dnevno delovnim časom in odmorom ter 20 kršitev v povezavi z nočnim delom (pojavljajo se kršitve zaradi neobračunavanja dodatkov za delo, opravljeno v nočnem času, dodatkov za nedeljsko in praznično delo, kršitve povprečnega delovnega časa, kršitev evidence o izrabi delovnega časa). V letu 2025 je bilo ugotovljenih 116 kršitev 8. člena Uredbe 561/2006/ES (temeljna evropska uredba na področju socialne zakonodaje v cestnem prometu), ki ureja čas vožnje, odmore in počitke za voznike v mednarodnem in notranjem prometu.

Zaposlovanje v širšem smislu

Na področju zaposlovanja v širšem smislu so inšpektorji v letu 2025 ugotovili 1096 kršitev. Ko obravnavamo zaposlovanje v širšem smislu, upoštevamo posebnosti in kršitve, povezane z določitvijo obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi, pravicami in obveznostmi delodajalca, pravicami neizbranih kandidatov, drugimi kršitvami določb ZDR-1 glede sklepanja pogodbe o zaposlitvi in različnimi posebnostmi teh pogodb kot tudi kršitvami prepovedi dela na podlagi pogodb civilnega prava, prepovedmi zaposlovanja na črno, prepovedmi diskriminacije, nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu ter tudi glede varovanja dostojanstva delavca pri delu. Število evidentiranih kršitev na področju zaposlovanja v širšem smislu se je znova povečalo v primerjavi s poročevalskim obdobjem leta 2024, ko je bilo teh kršitev 1035. Največ kršitev je bilo, enako kot v preteklem poročevalskem letu, ugotovljenih na področju sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas, sledijo kršitve v zvezi z obveznimi sestavinami pogodb o zaposlitvi, na tretjem mestu pa so bile kršitve zagotavljanja varovanja dostojanstva delavca pri delu – obveznost zagotavljanja takšnega delovnega okolja in dolžnost obvestiti delavce o sprejetih ukrepih.

V nadaljevanju poudarjamo tista področja zaposlovanja v širšem smislu, na katerih je bilo v tem poročevalskem letu ugotovljenih največ kršitev, to sta področje prepovedi diskriminacije in področje zaščite prijaviteljev po ZZPri.

Pogodba o zaposlitvi

Tudi v letu 2025 je bilo na področju zaposlovanja največ evidentiranih kršitev ugotovljenih pri sklepanju in trajanju pogodb o zaposlitvi za določen čas, in sicer 366 kršitev, kar je več kot v letu 2024, ko je bilo takšnih kršitev 325. Tako kot že več let so inšpektorji tudi v tem poročevalskem obdobju največ kršitev ugotovili v zvezi z razlogi za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas; gre za kršitve 54. člena ZDR-1 (321 kršitev), število ugotovljenih kršitev pa je znatno večje, kot je bilo v letu 2024. Sledijo jim ugotovljene kršitve 55. člena ZDR-1, ki določa prepoved veriženja pogodb o zaposlitvi za določen čas (36 kršitev); teh kršitev je bilo

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

sicer ugotovljenih nekoliko manj kot v preteklem letu. Gre za primere, ko je delodajalec sklenil eno ali več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas za isto delo, katerih neprekinjen čas trajanja je bil daljši kot dve leti. Najmanj pa je bilo ugotovljenih kršitev 56. člena ZDR-1 (9 kršitev), ki določa posledice nezakonito sklenjenih pogodb za določen čas, in sicer če je pogodba o zaposlitvi za določen čas sklenjena v nasprotju z zakonom ali kolektivno pogodbo ali če ostane delavec na delu tudi po poteku časa, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, se šteje, da je sklenil pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas.

Pogodba o zaposlitvi se v skladu z ZDR-1 praviloma sklepa za nedoločen čas, le izjemoma, ob obstoju katerega od primerov, določenih v zakonu ali kolektivni pogodbi dejavnosti, se lahko sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas. Inšpektorji poročajo, da v praksi še vedno opažajo precej pogodb o zaposlitvi za določen čas brez navedbe razloga za sklepanje take pogodbe oziroma gre za razlog, ki ni predviden v ZDR-1 ali kolektivni pogodbi, oziroma za fiktiven razlog. V skladu s sodno prakso se v primerih kršitev teh določb šteje, da je pogodba o zaposlitvi sklenjena za nedoločen čas, saj ni zakonitega razloga za izjemo od zaposlovanja za nedoločen čas. Inšpektorji poročajo, da se v praksi največkrat pojavlja razlog za sklepanje pogodbe o zaposlitvi za določen čas zaradi povečanega obsega dela ali za nadomeščanje začasno odsotnega delavca. Če je razlog za sklepanje pogodbe o zaposlitvi za določen čas nadomeščanje začasno odsotnega delavca, je ugotavljanje dejanskega razloga praviloma manj zahtevno, vseeno pa terja svoj čas, saj je treba pregledati tudi listine delavca, ki naj bi bil odsoten. Po drugi strani pa je razlog povečanega obsega dela v postopku inšpekcijskega nadzora težko dokazljiv. Inšpektorji poročajo še, da se v praksi pojavljajo tudi primeri, ko delodajalci z zaposlovanjem za določen čas nadomeščajo institut poskusnega dela, da bi se izognili sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas s poskusnim delom.

V zvezi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi je bilo skupaj ugotovljenih 417 kršitev, od tega 37 kršitev 11. člena ZDR-1 (gre za kršitve, ko delodajalec delavcu ne izroči kopije prijave v socialno zavarovanje), 1 kršitev 12. člena ZDR-1 (pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas), 13 kršitev 17. člena ZDR-1 (pisnost pogodbe o zaposlitvi) in 366 kršitev v zvezi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za določen čas (54., 55. in 56. člen ZDR-1).

V zvezi s postopkom pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi so inšpektorji ugotovili kršitve naslednjih določb ZDR-1 (v oklepaju je za primerjavo navedeno število ugotovljenih kršitev v letu 2024):

- 19 kršitev prvega odstavka 22. člena ZDR-1 (v letu 2024: 42 kršitev), ki določa, da mora delavec, ki sklene pogodbo o zaposlitvi, izpolnjevati predpisane, s kolektivno pogodbo ali splošnim aktom delodajalca določene oziroma od delodajalca zahtevane in v skladu s prvim odstavkom 25. člena tega zakona objavljene pogoje za opravljanje dela, in štiri kršitve drugega odstavka 22. člena ZDR-1 (v letu 2024: 18 kršitev), ko je bilo ugotovljeno, da delodajalec sploh ni imel s splošnim aktom določenih pogojev za opravljanje dela na posameznem delovnem mestu oziroma za vrsto dela (akt o sistemizaciji delovnih mest). Ta obveznost ne velja za manjše delodajalce;
- sedem kršitev prvega odstavka 25. člena ZDR-1 (v letu 2024: 28 kršitev) v zvezi z obveznostjo javne objave prostega delovnega mesta oziroma vrste dela in dve kršitvi drugega odstavka 27. člena ZDR-1 (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene), ki določa, da objava prostega dela ne sme nakazovati, da daje delodajalec pri zaposlitvi prednost določenemu spolu, razen če je določen spol bistven in odločilni pogoj za delo in je taka zahteva sorazmerna in upravičena z zakonitim ciljem;
- 17 kršitev 28. člena ZDR-1 (v letu 2024: deset kršitev), ki določa pravice in obveznosti delodajalca v izbirnem postopku, in sicer katere podatke in dokazila lahko delodajalec zahteva od kandidatov za zaposlitev, možnost preizkusa znanj in sposobnosti kandidata, napotitev kandidata na predhodni zdravstveni pregled na stroške delodajalca ter obveznost seznanitve kandidata z delom, pogoji dela ter pravicami in obveznostmi delavca in delodajalca, ki so povezane z opravljanjem dela, za katero se sklepa pogodba o zaposlitvi;
- 7 kršitev 30. člena ZDR-1 (v letu 2024: 45 kršitev), ki določa, da mora delodajalec v osmih dneh po končanem postopku izbire pisno obvestiti neizbranega kandidata o tem, da ni bil izbran, in da je dolžan neizbranemu kandidatu na njegovo zahtevo vrniti vse dokumente, ki mu jih je predložil kot dokaz za izpolnjevanje zahtevanih pogojev za opravljanje dela.

Inšpektorji v inšpekcijskih nadzorih ugotavljajo, da v pogodbi o zaposlitvi ni vseh sestavin. Kršitev v zvezi z obveznimi sestavinami pogodb o zaposlitvi, kot jih ZDR-1 našteva v 31. členu, so inšpektorji v letu 2025 evidentirali skupaj 239, kar pomeni, da se je število kršitev v primerjavi z letom 2024, ko je bilo ugotovljenih

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIC

143 kršitev, skoraj podvojilo. V letu 2023 je bilo ugotovljenih 66 takih kršitev, v letu 2022 pa 49. Inšpektorji v praksi ugotavljajo, da pogodbe o zaposlitvi ne vsebujejo določila o dnevnem ali tedenskem delovnem času ter določila o razporeditvi delovnega časa in da to področje ni urejeno niti s tako imenovanim terminskim koledarjem za tekoče leto, s splošnim aktom oziroma s poznejšim sklepom. V zvezi z obveznimi sestavinami pogodb o zaposlitvi pa inšpektorji poročajo tudi o drugih pomanjkljivostih, kot so odsotnost določila o znesku osnovne plače, plačilu dodatkov, dolžini odpovednih rokov in letnem dopustu. Zaznavajo pa tudi primere, ko v pogodbi o zaposlitvi ni opredeljena vsebina dela.

Poleg sestavin, določenih v 31. členu ZDR-1, so inšpektorji nadzirali tudi vsebino sklenjenih pogodb delavcev, ki so bili napoteni v tujino in jih določa 209. člen ZDR-1.

V letu 2025 so inšpektorji ugotovili 31 kršitev 10. člena ZDR-1, ko delodajalci ob sprejemanju splošnih aktov, s katerimi so določali organizacijo dela ali obveznosti, ki jih morajo delavci poznati zaradi izpolnjevanja pogodbenih in drugih obveznosti, niso upoštevali svojih obveznosti (pošiljanje predloga splošnega akta v mnenje sindikatom, svetu delavcev ali delavskemu zaupniku oziroma obveščanje delavcev o vsebini predloga splošnega akta pred sprejetjem akta). V letu 2025 so tako inšpektorji ugotovili skoraj trikrat več kršitev 10. člena ZDR-1 kot v letu 2024, ko je bilo ugotovljenih 11 kršitev.

Inšpektorji so v letu 2025 ugotovili tri kršitve šestega odstavka 65. člena ZDR-1, ki določa, da če v pogodbi o zaposlitvi ni drugače dogovorjeno, delodajalec delavcu, ki dela krajši delovni čas, ne sme naložiti dela preko dogovorjenega delovnega časa, razen v primerih iz 145. člena tega zakona. V primerjavi z zadnjimi leti se je število teh kršitev občutno zmanjšalo.

V nadaljevanju so navedene kršitve, ki so bile v letu 2025 še ugotovljene in po vsebini spadajo v podpoglavje Zaposlovanje v širšem smislu (v oklepaju je za primerjavo navedeno število ugotovljenih kršitev v letu 2024):

- v zvezi s prepovedjo diskriminacije in povračilnih ukrepov (6. člen ZDR-1, ZVarD) je bilo ugotovljenih 25 kršitev (v letu 2024: 24 kršitev);
- v zvezi s prepovedjo spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu (7. člen ZDR-1) je bilo ugotovljenih 11 kršitev (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene);
- v zvezi z omejitvijo avtonomije pogodbenih strank (9. člen ZDR-1) je bilo ugotovljenih sedem kršitev (v letu 2024: štiri kršitve);
- v zvezi z uporabo splošnih pravil civilnega prava – prepoved sklepanja pogodb civilnega prava (13. člen ZDR-1) je bilo ugotovljenih 21 kršitev (v letu 2024: 60 kršitev);
- v zvezi z obveznostjo delodajalca zagotavljati delo (43. člen ZDR-1) so bile ugotovljene štiri kršitve (v letu 2024: dve kršitvi);
- v zvezi z obveznostjo varovanja delavčeve osebnosti ter upoštevanja in ščitenja delavčeve zasebnosti (46. člen ZDR-1) je bila ugotovljena ena kršitev (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene);
- v zvezi s spremembo ali sklenitvijo nove pogodbe o zaposlitvi zaradi spremenjenih okoliščin (49. člen ZDR-1) so bile ugotovljene tri kršitve (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene);
- v zvezi s pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku so bile ugotovljene tri kršitve 59. člena ZDR-1 in tri kršitve 61. člena ZDR-1 (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene);
- glede dogovora med uporabnikom in delodajalcem za zagotavljanje dela, napotitev delavca (62. člen ZDR-1) je bilo ugotovljenih pet kršitev (v letu 2024: ena kršitev);
- glede sklepanja pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela na domu (68. člen ZDR-1) je bilo ugotovljenih 13 kršitev (v letu 2024: devet kršitev);
- v zvezi s pogodbo o zaposlitvi za opravljanje dela na domu so bile ugotovljene tri kršitve 69. člena ZDR-1, tri kršitve 70. člena ZDR-1 in ena kršitev 71. člena ZDR-1 (v letu 2024 kršitve niso bile ugotovljene).

Kršitve v zvezi s prepovedjo diskriminacije in povračilnih ukrepov ter sklepanja pogodb civilnega prava podrobneje obravnavamo v nadaljevanju. Kršitve, ugotovljene v okviru instituta pogodbe o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, pa bomo zajeli v posebnem podpoglavju, posvečenem ugotovitvam kršitev ZUTD.

Inšpektorji za delo so ob opravljanju svojih nalog ugotovili še 29 kršitev prepovedi zaposlovanja na črno

(5. člen ZPDZC-1), kar pomeni, da se je število kršitev v primerjavi s preteklim poročevalskim obdobjem, ko je bilo takšnih kršitev 21, povečalo. Inšpektorji poročajo, da se primeri dela brez sklenjene pogodbe o zaposlitvi pojavljajo predvsem v dejavnosti gradbeništva. V skladu z 19. členom ZPDZC-1 imajo inšpektorji za delo možnost, da v primeru suma zaposlovanja na črno izdajo prepovedno odločbo in o tem nemudoma obvestijo pristojni organ. Prav tako še vedno ugotavljamo veliko število prijav domnevnih kršitev s področja zaposlovanja na črno, čeprav so bile pristojnosti izvajanja nadzora nad navedenim področjem z IRSD na FURS prenesene že leta 2014. Te kršitve odstopimo FURS kot pristojnemu organu.

Opravljanje dela na drugih pravnih podlagah, različnih od pogodbe o zaposlitvi – pogodbe civilnega prava

V obdobju poročanja je bilo ugotovljenih 21 kršitev drugega odstavka 13. člena ZDR-1, ki določa prepoved opravljanja dela na podlagi pogodb civilnega prava, če so v konkretnem razmerju podani elementi delovnega razmerja v skladu s 4. členom, v povezavi z 22. in 54. členom ZDR-1. Število ugotovljenih kršitev na tem področju se v zadnjih letih zmanjšuje, saj je bilo v letu 2024 ugotovljenih 60 takih kršitev, v letu 2023 pa 109. Na gibanje v letu 2025 so vplivale tudi razmere na trgu dela, v letu 2023 pa je IRSD izvedel več usmerjenih oziroma poostrenih nadzorov, osredinjenih prav na sklepanje civilnopravnih pogodb, kar je vplivalo na število ugotovitev v tistem letu.

V nadzorih IRSD se ugotavlja, da se civilnopravne pogodbe, ki vsebujejo elemente delovnega razmerja, najpogosteje pojavljajo v dejavnostih, kot so gradbeništvo, gostinstvo in turizem. Ugotavljanje, ali so v razmerju podani elementi delovnega razmerja, zahteva celovito presojo vseh okoliščin, pri čemer iz sodne prakse in odločitev drugostopenjskega organa izhaja, da je pomemben element za presojo tudi nepretrgano opravljanje dela po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Takšna ureditev odraža stopnjo osebne odvisnosti delavca v delovnem procesu, ki je bistveni razlikovalni znak delovnega razmerja v primerjavi z drugimi pravnimi razmerji. Pravica dajanja navodil se lahko nanaša na vsebino, način, čas, trajanje in kraj dela, kar v praksi omejuje delavčevo avtonomijo pri organizaciji dela in časa.

V praksi se poleg klasičnih civilnih pogodb, kot sta podjemna pogodba in pogodba o naročilu avtorskega dela, uporabljajo tudičasne in občasne oblike dela, kot so delo dijakov in študentov terčasno ali občasno delo upokoencev. Ob tem se na trgu dela pojavljajo tudi nove oblike priložnostnega in fleksibilnega dela, ki se razvijajo hitreje od normativnega okvira. Sprejeta Direktiva (EU) 2024/2831 o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu prinaša dodatne obveznosti držav članic, zlasti glede preglednosti pogojev dela pri platformnih delih, pravic predstavnikov platformnih delavcev do obveščenosti in posvetovanja ter zagotavljanja pravne zaščite oseb, ki opravljajo platformno delo, tudi v primerih, ko uveljavljajo svoje pravice. Implementacija le te bo poskušala odgovoriti na delovno pravne izzive platformnega dela.

V praksi se prijave na IRSD, povezane s civilnopravnimi pogodbami, pogosteje pojavijo v primerih, ko sodelovanje med pogodbenim izvajalcem in naročnikom preseže elementčasnosti ali občasnosti ali ko pride do nesoglasij glede obsega opravljenega dela ali plačila. V takih primerih posamezniki pogosto vložijo prijavo na IRSD ali uveljavljajo sodno varstvo z zahtevki za ugotovitev obstoja delovnega razmerja. Pojavnost prijav se, v skladu z ugotovitvami, poveča predvsem v primerih sporov ali prenehanja sodelovanja.

V širšem kontekstu zaposlovanja inšpektorji zaznavajo pojav, da se nekateri posamezniki, zlasti v gradbeništvu, odločijo za prehod iz delovnega razmerja v status samostojnega podjetnika, praviloma z namenom drugačne organizacije dela ali večje samostojnosti. Takšne odločitve pa ne vplivajo na obveznost delodajalcev, da spoštujejo omejitve glede uporabe civilnopravnih pogodb v primerih, ko so podani elementi delovnega razmerja.

Primeroma navajamo glede študentskega dela, ki se v praksi praviloma opravlja po navodilih in pod nadzorom delodajalca in kot del organiziranega delovnega procesa. Zloraba te oblike dela je v skladu s sodno prakso podana takrat, ko dijak ali študent delo opravlja dalj časa in v enakem obsegu, na enak način in pod enakimi pogoji kot delavec v delovnem razmerju, kar presega osnovni namen te oblike dela. V zvezi z delom upokoencev inšpektorji ugotavljajo primere prekoračitve dopustnih ur, kot jih določa ZUTD; v letu 2025 je bila sprejeta novela ZUTDI, ki je dopustno število ur povečala (več o noveli v poglavju ZUTD).

Prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu

V letu 2025 so inšpektorji evidentirali 24 primerov kršitev 6. člena ZDR-1, in sicer pri dvajsetih delodajalcih, pri čemer se v prekrškovnih postopkih praviloma vodi postopek tako zoper pravno osebo kot tudi zoper odgovorno osebo pravne osebe, ter eno kršitev drugega odstavka 6. člena ZVarD pri enem delodajalcu. Večina primerov se po vsebini še vedno nanaša na primere diskriminatornega ravnanja delodajalca v zvezi z denarnimi prejemki iz delovnega razmerja, ki na primer posameznim delavcem niso bili izplačani ali so jim bili izplačani v različnih višinah ali v različnih obdobjih.

Tudi v letu 2025 se je kot najbolj problematično izkazalo področje neenakopravne obravnave delavcev pri izplačilu regresa za letni dopust. Inšpektorji so tako evidentirali 16 primerov diskriminatornega ravnanja delodajalca v zvezi z izplačilom regresa delavcem. Ugotovljeni so bili primeri, ko je delodajalec določenim delavcem izplačal višji regres oziroma višji sorazmerni del regresa, bodisi je izplačeval regres na različne datume oziroma ga je določenim delavcem izplačal prej kot drugim delavcem, bodisi določenim delavcem regresa sploh ni izplačal, s čimer je določene delavce postavil v prednostni položaj v primerjavi z drugimi delavci. Osebnostne in druge okoliščine, na podlagi katerih je prišlo do diskriminatornega ravnanja, so bile: sorodstveno razmerje, socialni status, državljanstvo – tujci, zaposlitev po pogodbi o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del, vrsta delovnega mesta, in sicer na način, da se je vodilnim delavcem izplačal višji regres kot nevodilnim, ter trajanje oziroma čas zaposlitve. Ugotovljeni so primeri, ko delodajalci izplačilo regresa za letni dopust izkoristijo kot skrito nagrajevanje posameznih delavcev na način, da se delavcem, za katere delodajalec meni, da so bili pri svojem delu uspešnejši, izplača višji regres kot ostalim, kar pa ni namen izplačila regresa. Na tem mestu inšpektorji opozarjajo, da pri dokazovanju morebitnega prekrška iz naslova diskriminacije ni vedno mogoče ugotoviti osebnih okoliščin, na podlagi katerih je delodajalec delavce neenakopravno obravnaval.

82

Inšpektorji so evidentirali tudi primere diskriminatornega ravnanja delodajalca v zvezi s plačilom poslovne uspešnosti. Gre za primere, ko je bila višina izplačila poslovne uspešnosti vezana na prisotnost posameznega delavca na delu, zaradi česar so bili v neenakopraven položaj postavljeni delavci, ki so bili v obravnavanem letu odsotni zaradi starševstva (starševskega, očetovskega in materinskega dopusta) oziroma zaradi zdravstvenega stanja. Ugotovljen je bil tudi primer, ko je delodajalec sprejel splošni akt, ki je določal, da se zaposlenim, ki ne izkoristijo bolniške odsotnosti, izplača določen dodatek, kar je pomenilo, da so bili zaposleni neenakopravno obravnavani glede na osebno okoliščino zdravstvenega stanja.

Ugotovljeni so bili tudi primeri kršitve diskriminacije v zvezi z zagotavljanjem enake obravnave iskalca ali iskalki zaposlitve pri zaposlovanju (osebne okoliščine so bile starost, zdravstveno stanje, poznanstvo).

V letu 2025 so inšpektorji ugotovili eno kršitev 133. člena ZDR-1, ki predvideva enako plačilo žensk in moških.

Za razliko od leta 2024 so inšpektorji v letu 2025 evidentirali 11 kršitev 7. člena ZDR-1. V enem od obravnavanih primerov se je prekrškovni postopek glede kršitve trpinčenja na delovnem mestu po 7. členu ZDR-1 prekinil zaradi podane kazenske ovadbe zoper delodajalca in odgovorno osebo zaradi suma storitve kaznivega dejanja šikaniranja po prvem odstavku 197. člena KZ-1 v povezavi z drugim odstavkom 197. člena KZ-1.

V primerjavi z letom 2024 je bilo v letu 2025 ugotovljenih več kršitev na področju varovanja dostojanstva delavcev pri delu (47. člen ZDR-1). V letu 2025 so tako inšpektorji ugotovili skupaj 181 kršitev (v letu 2024 je bilo ugotovljenih 132 takih kršitev), od tega 101 kršitev, ko delodajalci takih ukrepov niso sprejeli, in 80 kršitev, ko delodajalci o sprejetih ukrepih niso pisno obvestili delavcev na način, običajen pri delodajalcu.

Delodajalec je dolžan sprejeti ukrepe za varovanje dostojanstva delavcev, ki zajemajo ne samo preventivne ukrepe, ki preprečijo negativne pojave na delovnem mestu, ampak tudi postopke, ki jih žrtev na delovnem mestu lahko uporabi v primeru kršitev. Pomembno je, da delodajalec žrtvi omogoči tudi zaščito njene integritete, da ne pride do viktimizacije, kadar žrtev poskuša doseči prenehanje kršitev.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

Število prijav s področja prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu se povečuje tako v javnem kot tudi v zasebnem sektorju. Glede na vsebino prijav je mogoče ugotoviti, da delavci pogosto napačno razumejo izraze diskriminacija, spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu ter niso seznanjeni s pristojnostmi inšpektorjev. Pogosto so vzrok prijav prav konfliktni položaji in nezadovoljstvo na delovnem mestu, ki pa sami po sebi niti niso diskriminacija ali trpinčenje na delovnem mestu. Delavci pogosto podajo prijave takih kršitev šele, ko se odločajo, da bodo prekinili delovno razmerje, ali po prenehanju delovnega razmerja, saj se bojijo, da bi zaradi podane prijave ostali brez dela, še posebej, če gre za manjšega delodajalca oziroma zasebni sektor.

Inšpektorji v nadzorih ugotavljajo, da veliko delodajalcev sicer ima formalno sprejete interne splošne akte, s katerimi na deklarativni ravni določajo ukrepe za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu in urejajo notranje postopke v primeru prijave delavca, vendar se ne zavedajo svojih obveznosti, ki iz sprejetih ukrepov izhajajo. V nadzorih se je zlasti pri manjših delodajalcih pokazalo, da nekateri delodajalci uporabljajo tipske interne akte, ki niso prilagojeni organizaciji dela; v takem aktu spremenijo samo podatke o delodajalcu, pri čemer niti ne vedo, kaj je v samem aktu zapisano, saj je ta namenjen samo za potrebe inšpekcijskega nadzora. V nadzorih se je tudi ugotovilo, da delavci z ukrepi, ki jih je sprejel delodajalec, niso bili ustrezno seznanjeni, saj splošni akt, s katerim delodajalec udejanja svojo dolžnost po 47. členu ZDR-1, ni bil objavljen na način, kot ga določa šesti odstavek 10. člena ZDR-1.

Delavci marsikdaj, kljub predvidenemu notranjemu postopku, svojih pravic ne želijo uveljavljati neposredno pri delodajalcu, predvsem zaradi strahu pred povračilnimi ukrepi. Posledično ne podajo prijave pooblaščenim osebam za sprejem prijav, če je ta sploh imenovana in so delavci z njenim imenom seznanjeni. Inšpektorji tako ugotavljajo, da delavci marsikdaj ne uporabijo postopkov pri delodajalcu, kot jih predpisujejo interni akti, in tudi ne uveljavljajo varstva pravic po 200. členu ZDR-1 ter se redko odločajo za vložitev tožbe na pristojno delovno sodišče.

IRSD je v preteklih letnih poročilih že navedel, da je v inšpekcijskem nadzoru ob veljavni pravni podlagi zelo oteženo dokazovanje kršitev na področju prepovedi diskriminacije in varstva dostojanstva delavca pri delu. Izvedba inšpekcijskega postopka je v primeru prijave takšnih kršitev zelo težavna, medtem ko je zbiranje dokazov, ali gre za trpinčenje/nadlegovanje na delovnem mestu, s sočasno ohranitvijo anonimnosti identitete prijavitelja in odsotnostjo prič skorajda nemogoče. Delavci se v takih kršitvah niso pripravljali izpostaviti in so tudi pri delodajalcu neaktivni.

Zaščita prijaviteljev – »žvižgačev« po ZZPri

V primerjavi z letom 2024 se je v letu 2025 povečalo število zunanjih prijav, v katerih so se prijavitelji sklicevali na ZZPri. IRSD in KPK sta 22. oktobra 2025 izvedla skupni posvetovalni sestanek na temo reševanja odprtih vprašanj iz prakse.

V letu 2025 je IRSD prejel 21 prijav po ZZPri, od katerih jih je pet izpolnjevalo zahteve po ZZPri. Prejete prijave, ki so izpolnjevale zahteve po ZZPri, je IRSD v skladu z določbo šestega odstavka 16. člena ZZPri obravnaval na način in po postopku, ki sta opredeljena v področnih predpisih. Prekrški po ZZPri v letu 2025 niso bili ugotovljeni. Ob tem pripominjamo, da v prekrškovnem postopku ne velja obrnjeno dokazno breme, kakor velja v sodnih postopkih.

Prenehanje pogodbe o zaposlitvi

V letu 2025 je bilo v zvezi s postopki prenehanja pogodbe o zaposlitvi skupno ugotovljenih 195 kršitev določb ZDR-1, kar je znatno manj kot v letu 2024, ko je bilo ugotovljenih 249 takih kršitev. Kršitve so se nanašale na različne dele prenehanja pogodb o zaposlitvi. V korelaciji z institutom prenehanja delovnega razmerja so tudi kršitve tretjega odstavka 30. člena ZMEPIZ-1, v delu, ki se nanaša na izročitev kopije odjave iz socialnega zavarovanja v 15 dneh po prenehanju delovnega razmerja.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERICI

Postopke rednih odpovedi pogodbe o zaposlitvi delodajalci večinoma izvajajo iz poslovnih razlogov, izredne odpovedi pa uporabijo največkrat zaradi neupravičene odsotnosti delavca z dela ali drugih hujših kršitev pogodbenih obveznosti. Obravnavali smo tudi primere, ki so se nanašali na odpoved pogodbe o zaposlitvi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela, s čimer se delavci niso strinjali.

Treba je poudariti, da inšpektorji za delo v skladu s pristojnostmi lahko preverjajo uresničevanje določb ZDR-1, ki urejajo institut prenehanja delovnega razmerja zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ne pa ugotavljanja utemeljenosti razloga ali zakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, saj je za to pristojno delovno sodišče. Ugotovitev nezakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, drugih načinov prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi ali odločitev o disciplinski odgovornosti delavca lahko delavec zahteva v 30 dneh od dneva vročitve oziroma od dneva, ko je izvedel za kršitev pravice, pred pristojnim delovnim sodiščem (tretji odstavek 200. člena ZDR-1).

Delavci izredne odpovedi pretežno podajo zaradi neizplačila ali daljših zamud pri izplačilu plač, neplačanih prispevkov ter trpinčenja na delovnem mestu. Splošna ugotovitev je, da se delavci za take prekinitve delovnega razmerja odločajo precej hitro in ne trpijo več dolgotrajnega kršenja pravic, kot smo to ugotavljali v preteklosti, ko so se v številnih obravnavanih primerih delavci oklepali zaposlitve pri delodajalcih, ki jim niso zagotavljali niti osnovnih delovnopравnih pravic.

Pred podajo odpovedi pogodbe o zaposlitvi se za strokovno pomoč na IRSD obrnejo tako delavci kot delodajalci, njihovi pooblaščenca za zastopanje in tudi računovodski servisi.

Težava pri prenehanju pogodbe o zaposlitvi je pravilno vročanje in štetje odpovednega roka, ne glede na to, katera stran odpoveduje pogodbo o zaposlitvi. Kot je bilo že navedeno, delodajalci postopke izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi največkrat uporabijo zaradi neupravičene odsotnosti delavca z dela. V praksi se pojavljajo primeri, ko delodajalec delavca ne more doseči ali mu ne more vročiti dokumentov. Kot že v preteklih letih inšpektorji pri izvajanju nadzora ugotavljajo kršitve na tem področju predvsem pri manjših delodajalcih, ki nimajo pravne službe oziroma si s finančnega vidika ne morejo zagotoviti ustrezne pravne pomoči. Večkrat postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi zanje vodijo kar računovodski servisi.

Med kršitvami določb ZDR-1 glede prenehanja pogodbe o zaposlitvi v poročevalskem obdobju po številu izstopajo tiste, ki se nanašajo na izplačilo odpravnine pri odpovedih pogodbe o zaposlitvi za nedoločen in določen čas (58) ter na opustitev pisne seznanitve delavca z njegovimi pravicami ob prenehanju delovnega razmerja oziroma ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi (58).

Pogoste so torej kršitve v primerih, ko je pogodba o zaposlitvi sklenjena za določen čas in delodajalec delavcu, čeprav ne gre za taksativno določene primere, v katerih delavec ne bi bil upravičen do odpravnine, odpravnine ob prenehanju pogodbe za določen čas ne izplača. Ugotovili smo 25 takih kršitev (79. člen ZDR-1). Tudi sicer je v zvezi s pravico do odpravnine (108. člen ZDR-1) zaznati precejšnje število v prejšnjem odstavku navedenih kršitev. Gre za primere, ko je delodajalec, ki odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti, dolžan izplačati delavcu odpravnino (29 kršitev, ki se nanašajo ali na odmero odpravnine ali na njeno izplačilo).

V letu 2025 je prav tako evidentiranih nekoliko manj kršitev v primerih, ko delodajalci ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi s pisnim sporazumom med strankama delavcev ne obvestijo o pravicah iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti. V skladu z drugim odstavkom 81. člena ZDR-1 mora biti sporazum sklenjen v pisni obliki, v njem pa mora delodajalec delavca obvestiti o pravicah iz zavarovanja za primer brezposelnosti. Opustitev tega obvestila sicer nima vpliva na samo veljavnost sporazuma, lahko pa pomeni prekršek (po 217.b členu ZDR-1). V letu 2025 je bilo ugotovljenih 36 kršitev 81. člena ZDR-1.

Pri redni in izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi je bilo zaznati predvsem kršitve, ko delodajalec delavca ni pisno obvestil o pravnem varstvu in o pravicah iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti ter o obveznosti prijave v evidenco iskalcev zaposlitve. Ugotavljamo primere kršitev, ko odpoved pogodbe o zaposlitvi ni bila izražena v pisni obliki ali pa delodajalec v odpovedi pogodbe o zaposlitvi ni pisno obrazložil dejanskega razloga za to odpoved (87. člen ZDR-1). Opisane kršitve, ki se nanašajo na vsebino in obliko

odpovedi, so bile ugotovljene v 40 primerih.

Manjše število kršitev se je nanašalo na vročitev (pisne) redne ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi (24), ki je bistvena za njeno učinkovanje (88. člen ZDR-1).

V drugem odstavku 85. člena ZDR-1 je med drugim določeno, da mora delodajalec pred redno odpovedjo iz razloga nesposobnosti ali krivdnega razloga in pred izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi delavca pisno seznaniti z očitanimi kršitvami oziroma z očitanim razlogom nesposobnosti in mu omogočiti zagovor v razumnem roku, ki ne sme biti krajši od treh delovnih dni, razen če obstajajo okoliščine, zaradi katerih bi bilo od delodajalca neupravičeno pričakovati, da delavcu to omogoči. Pisna seznanitev se lahko opravi tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in katerega uporabo nalaga delodajalec.

V letu 2025 so inšpektorji ugotovili 21 kršitev navedene določbe v delu, ki se nanaša na izvedbo zagovora. V primeru spora mora delodajalec dokazati, da je delavcu pred odpovedjo omogočil zagovor. Bistveno je, da se lahko delavec izreče o očitanih kršitvah oziroma dejanskih razlogih za odpoved in po potrebi svoje izjave tudi dokumentira oziroma zanje pokaže dokaze, če jih ima. Zaznali smo tudi primere, ko delodajalci obvestila o nameravani redni odpovedi ter redno odpoved delavcu vročajo istočasno.

V letu 2025 smo ugotovili znatno manj primerov kršitev (osem) nekaterim tako imenovanim »varovanim kategorijam« delavcev, ki jim je zagotovljeno posebno varstvo pred odpovedjo. Med delavce, ki uživajo posebno varstvo po ZDR-1, spadajo delavci pred upokojitvijo in delavci, ki so dopolnili starost 58 let, predstavniki delavcev, starši in invalidi ter delavci, odsotni z dela zaradi bolezni.

Zmanjšanje števila kršitev v primerjavi z letom 2024 ugotavljamo predvsem v zvezi s pravicami, ki jih imajo zaposlene delavke v času nosečnosti in delavke, ki dojijo otroka do enega leta starosti, ter starši v času, ko izrabljajo starševski dopust v strnjenem nizu v obliki polne odsotnosti z dela in še en mesec po izrabi tega dopusta (115. člen ZDR-1).

Smu pa podali 29 predhodnih pisnih soglasij k odpovedi pogodbe o zaposlitvi po 115. členu ZDR-1, ki se torej nanaša na posebno varstvo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz naslova starševstva, in sicer med drugim tudi v postopkih izredne odpovedi zaradi neupravičenih izostankov delavca iz dela.

Ugotovljeni so bili primeri, ko delodajalci delavca odjavijo iz obveznih socialnih zavarovanj, ne da bi mu vročili odpoved pogodbe o zaposlitvi v pisni obliki, ali pa ga odjavijo na dan izdaje odpovedi, ko ne izpeljejo postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi in delavcu ne vročijo pisne obrazložitve dejanske odpovedi oziroma mu ne omogočijo zagovora. Ugotovljeni so bili tudi primeri, ko so delodajalci delavcem odpovedali pogodbe o zaposlitvi s sporočilom na mobilni telefon in podobno.

Še vedno se pojavljajo primeri, ko dajo delodajalci delavcem vnaprej podpisati prazen oziroma vnaprej napisan dokument (običajno ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi), na katerega nato delodajalci naknadno pripišejo datum (sporazumne) odpovedi pogodbe o zaposlitvi oziroma odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delavca, nekateri delodajalci celo ponaredijo podpis delavca. Take primere je zaznali predvsem pri delavcih iz tujine.

Tuji delavci tudi praviloma niso seznanjeni s posledicami sporazumne odpovedi pogodb o zaposlitvi med strankama. Inšpektorji za delo imajo v takih primerih omejene možnosti ukrepanja, zato opozarjajo delavce, da morajo biti še toliko bolj previdni in nikoli ne smejo podpisovati praznih oziroma že kar vnaprej pripravljenih dokumentov o prenehanju delovnega razmerja, ki jih pogosto prejmejo še pred samo sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi. Sodna praksa takšno prenehanje pogodbe o zaposlitvi obravnava kot vrsto redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, pri čemer sta se delodajalec in delavec »dogovorila« za skrajšanje odpovednega roka brez določitve denarnega povračila.

Lahko pa inšpektorji za delo ukrepajo v primeru kršitve tretjega odstavka 30. člena ZMEPIZ-1, to je, če delodajalec delavcem ob odjavi iz obveznega zavarovanja ne izroči kopije potrdila o vloženi odjavi iz zavarovanja v 15 dneh po prenehanju delovnega razmerja. V letu 2025 je bilo ugotovljenih 89 kršitev tretjega

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIC

odstavka 30. člena ZMEPIZ-1, kar je znatno manj v primerjavi s preteklim letom. Zaznane primere suma storitve kaznivega dejanja v zvezi s ponarejanjem listin oziroma podpisa delavca naznamo policiji.

Še vedno ugotavljamo tudi primere, zlasti pri tujih delavcih, da zaradi opustitve pisnosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi ti sploh ne vedo, da so bili »odpuščeni«, nekateri celo zmotno domnevajo, da so »na čakanju na delo« (tako imenovani institut začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga). Delavci tako na podlagi ustne odslovitve s strani delodajalca zapustijo delovno mesto in »čakajo na delo« doma.

Zaznani so primeri kršitev odpovedi pogodb o zaposlitvi tujcem, ki si urejajo podaljšanje dovoljenja za prebivanje in delo. Nekateri delodajalci ob poteku dovoljenja takoj prekinejo pogodbo o zaposlitvi, čeprav ta še ni potekla in čeprav so seznanjeni, da je delavec vložil vlogo na upravno enoto za podaljšanje dovoljenja za prebivanje in delo, medtem ko delodajalec v tem času začne postopek odpovedi na podlagi zakona in delavcu ne da možnosti zagovora. Pri tem lahko ugotavljamo tudi, da so tuji delavci tako zaradi nepoznavanja slovenske delovnopravne zakonodaje kakor tudi zaradi nepoznavanja slovenskega jezika postavljeni v ranljivejši družbeni položaj. Kršitev delodajalcev večinoma ne prijavljajo zaradi strahu pred izgubo zaposlitve. Prijavo na IRSD podajo praviloma po prenehanju delovnega razmerja, medtem ko večkrat domnevajo, da je IRSD pristojen za izterjavo denarnih prejemkov in odločanje v zvezi z nezakonnostjo pogodbe o zaposlitvi. Zaposlovanje tujih delavcev v Republiki Sloveniji se tudi sicer povečuje.

Splošna ugotovitev inšpektorjev za delo je, da je bila v poročevalskem obdobju zaznana večja fluktuacija delavcev, saj je bilo tudi v letu 2025 na splošno na trgu dela veliko povpraševanje po delovni sili.

Zakon o urejanju trga dela

86

Z vidika nadzora nad spoštovanjem določil ZUTD so za IRSD pomembne zlasti vsebine, ki se nanašajo na:

- javno objavo prostega delovnega mesta,
- začasno in občasno delo upokoencev ter
- zagotavljanje dela delavcev uporabniku.

V letu 2025 smo ugotovili skupno 242 kršitev ZUTD, kar je bistveno več kot v letu 2024, ko smo evidentirali 170 kršitev. Največ ugotovljenih kršitev ZUTD se nanaša na zagotavljanje dela delavca drugemu uporabniku (207). Preostale kršitve se nanašajo na začasno ali občasno delo upokoencev. Kršitev v zvezi z objavo prostega delovnega mesta v poročevalskem obdobju nismo ugotovili. Ugotovili smo tudi 11 kršitev določb ZDR-1, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku.

Glede na to, da je posredovanje delavcev v praksi zelo razširjen pojav, še posebej v dejavnosti gradbeništva, je bil institut zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku v letu 2025 tudi predmet usmerjenih nadzorov IRSD. V poročevalskem obdobju smo tako izvajali Akcijo nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku, obravnavani institut pa je bil predmet nadzora tudi v drugih usmerjenih nadzorih IRSD, na primer v dejavnosti gradbeništvo (glej poglavje Usmerjeni nadzori IRSD v letu 2025).

Treba je poudariti, da imajo večje agencije, po ugotovitvah inšpektorjev, običajno bolj urejene postopke zagotavljanja delavcev drugemu uporabniku. Na splošno ugotavljamo trend naraščanja števila agencij. Inšpektorji so tudi ugotavljali, da je precej agencij vpisanih v register z namenom, da bi zadostili normativni ureditvi in zahtevam inšpektorja v okviru inšpekcijskega nadzora. Takšna praksa se uporablja predvsem v dejavnosti gradbeništva in kovinske industrije oziroma v dejavnostih, v katerih se delodajalci soočajo s pomanjkanjem delovne sile. V nadzorih je IRSD zaznal primere, ko so bili subjekti vpisani v register kot agencije, dejansko pa so sodelovali z naročniki na podlagi pogodb o podizvajanju, kar ne ustreza pogojem iz ZDR-1 in ZUTD ter pomeni poskus izognitve zakonskim obveznostim.

Eden od razlogov za navedeno prakso je problematika, povezana z zaposlovanjem tujcev, za katere so taki delodajalci pridobili enotna dovoljenja iz razloga zaposlitve, vendar jih v skladu z določbo petega odstavka

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

7. člena ZZSDT ne smejo posredovati uporabnikom. Drugi razlog, zaradi katerega navedeni delodajalci dejansko ne opravljajo dejavnosti zagotavljanja delavcev drugemu uporabniku v skladu z določili od 59. do 63. člena ZDR-1, je finančni vidik, saj je tako delo dražje tako za delodajalca za zagotavljanje dela kot tudi za uporabnika.

V tem delu pa je najbolj izražena problematika v primerih, ko delodajalci, ki se ukvarjajo z zagotavljanjem dela delavca drugemu uporabniku, za izvajanje te dejavnosti sploh niso vpisani v register. V zvezi s tem smo v primerih posredovanja delavcev v tujino v okviru informacijskega sistema IMI prejeli več zahtevkov tujih nadzornih organov za preveritev izpolnjevanja pogojev agencij, vpisanih v register pri MDDSZ, za opravljanje te dejavnosti.

Treba je poudariti, da so nadzori v tem delu kompleksni, prepleteni z mednarodnim elementom, zato so inšpekcijski postopki dolgotrajnejši, saj je treba opraviti veliko procesnih dejanj, pri čemer pa »posredovalci« na različne načine poskušajo prikriti elemente zagotavljanja dela delavca drugemu uporabniku. V nadzorih IRSD so bili ugotovljeni primeri, ko so delodajalci poskušali prikriti dejansko naravo zagotavljanja dela delavcev uporabniku, med drugim z razpršitvijo delavcev k različnim naročnikom, uporabo navideznih pogodb ali drugačnih računovodskih prikazov, kar otežuje ugotavljanje dejanskega stanja. Nosilci zagotavljanja dela delavca drugemu uporabniku so pogosto pravne osebe, ki so registrirane zunaj Republike Slovenije.

Na novo določena opredelitev zagotavljanja dela delavca drugemu uporabniku naj bi pripomogla k lažjemu dokazovanju takih kršitev, saj je pri ugotavljanju inšpekcijskega nadzora treba ugotavljati dejanski odnos med agencijo in uporabnikom in ga v primeru kršitve tudi dokazati. O učinkih bo mogoče poročati v naslednjih poročevalskih obdobjih.

Ugotavljamo, da so inšpekcijski nadzori oziroma ugotavljanje nezakonitega zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku veliko učinkovitejši, če so opravljeni skupaj z drugimi nadzornimi organi, in sicer s TIRS, FURS in policijo. TIRS v skladu s svojimi pristojnostmi odkriva delo na črno (v smislu ugotavljanja opravljanja neregistrirane dejavnosti posredovanja dela delavcev drugemu uporabniku). Poleg tega »posredovalci« posredujejo delavce različnih poklicnih profilov (peki, zidarji, varilci in podobno) in za izvajanje določene dejavnosti potrebujejo tudi obrtno dovoljenje, ki ga običajno ne pridobijo. TIRS lahko, če ugotovi, da neki pravni subjekt opravlja dejavnost, za katero ni registriran oziroma za katero nima obrtnega dovoljenja, ukrepa s prepovedno odločbo in subjektu prepove opravljanje dejavnost posredovanja dela delavcev drugemu uporabniku oziroma opravljanje dejavnosti brez ustreznega obrtnega dovoljenja ter uvede prekrškovni postopek. FURS lahko v skladu s svojimi pristojnostmi pregleda knjigovodske listine in ugotovi, ali so določene listine oziroma računi izdani za navidezno opravljeno storitev oziroma plačilo blaga. Policija lahko pri nadzoru prijave začasnega prebivališča delavcev tujcev ugotovi, kje ti resnično prebivajo in kje opravljajo delo.

V zvezi z institutom začasnega ali občasnega dela upokoјencev smo ugotovili skupno 35 kršitev, največ v zvezi z zakonsko določeno časovno omejitvijo takega dela (26 kršitev). Po opažanjih inšpektorjev je vse več upokoјencev aktivno vključenih na trg dela na podlagi sklenjene pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela. Na terenu je opaziti, da upokoјenci na ta način ohranjajo družbeno udeјstvovanje in se počutijo koristne pri prenosu znanja. Drug vidik opravljanja začasnega ali občasnega dela upokoјencev pa je tudi pomanjkanje delovne sile in obenem rast življenjskih stroškov, ki upokoјence sili k pridobitvi dodatnega zasluška.

Inšpektorji poročajo, da imajo delodajalci z upokoјenci praviloma sklenjene ustrezne pogodbe, ki so pravna podlaga za opravljanje dela. Po poročanju inšpektorjev zavezanci načeloma vodijo dnevno evidenco prihodov na delo in odhodov z njega ter števila dejansko opravljenih ur začasnega ali občasnega dela, pri čemer pa obstaja dvom o pravilnosti vodenja evidenc. Po poročanju inšpektorjev so morali nekateri vozniki (upokoјenci) v dejavnosti kopenskega prometa uporabljati voznikovo kartico, ki razkrije dejansko število ur dela. Prav tako je bilo ugotovljeno, da so upokoјenci kot vozniki avtobusa ali tovornega vozila opravljali začasno ali občasno delo pri več delodajalcih hkrati, kar pomeni, da lahko zelo hitro prekoračijo omejitve števila ur dela v posameznem koledarskem mesecu in letu.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERICI

Začasno ali občasno delo upokoјencev je omejeno z največjim številom ur dela v posameznem koledarskem mesecu in koledarskem letu. V nadzorih se pojavljajo primeri, ko iz evidenc ni mogoče ugotoviti dejanskega obsega opravljenega dela, kar otežuje nadzor nad spoštovanjem omejitev začasnega ali občasnega dela upokoјencev.

V letu 2025 je bila sprejeta novela ZUTD-I, ki uvaja kar nekaj novosti, ki se nanašajo na področje delovanja IRSD. Novela ZUTD-I je začela veljati 20. septembra 2025, nekatere določbe se začnejo uporabljati pozneje. V nadaljevanju navajamo le najpomembnejše.

Razširjen je bil nabor kršitev za odklonitev izvedbe javne objave prostega delovnega mesta s strani ZRSZ, in sicer je bil dodan razlog, ki se nanaša na odklonitev posredovanja delodajalcu (to je delodajalcu, ki je voden v evidenci delodajalcev z negativnimi referencami). Po novem lahko ZRSZ in drugi izvajalci zavrnejo posredovanje delavcev delodajalcem, ki jim je bilo v upravnem postopku izrečeno opozorilo ali zoper katere je bil uveden prekrškovni postopek pri IRSD (ali FURS), in delodajalcem, ki jim je ZRSZ v okviru nadzora ZUTD izrekel ukrep (gre za nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti in namensko porabo sredstev aktivne politike zaposlovanja). Z namenom zaščite iskalcev zaposlitve se je v skladu z novelo ZUTD-I v javni objavi prostega delovnega mesta dodala še informacija, da gre za delodajalca z negativnimi referencami, če gre za delodajalca, ki je v evidenci delodajalcev z negativnimi referencami voden neprekinjeno več kot šest mesecev. ZRSZ tudi ni dolžan javno objaviti potrebe po prostih delovnih mestih dijakov in študentov, če je v nasprotju s predpisi, ki urejajo delovna razmerja ali delo pri delodajalcu, ki je na dan predvidene javne objave objavljen na seznamu davčnih zavezancev z neplačanimi davčnimi obveznostmi ali na seznamu nepredlagateljev obračunov davčnih odtegljajev, ki ju objavlja FURS.

Poleg nekaterih drugih sprememb na področju začasnega in občasnega dela upokoјencev je določena nova omejitev števila ur začasnega ali občasnega dela upokoјencev, in sicer gre za znatno povišanje števila dopustnih opravljenih ur.

Zelo pomembna novost je tudi na novo določena opredelitev dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku, saj se v praksi soočamo s težavami pri inšpekcijskih nadzorih in v prekrškovnih postopkih pri ugotavljanju dejanskega stanja zagotavljanja dela delavcev uporabniku (dejansko zagotavljanje dela delavcev uporabniku pod krinko poslovnega sodelovanja). Dopolnjena je opredelitev zagotavljanja dela delavcev uporabniku pri opredelitvi oziroma natančnejši določitvi te dejavnosti. Z navedeno dopolnitvijo so se v opredelitev vključili tudi primeri, ko delavec opravlja delo v prostorih ali na delovišču ali v okviru izvajanja dejavnosti uporabnika in je vključen v njegov delovni proces. Glede pogojev, ki jih mora delodajalec izpolnjevati za izvajanje navedene dejavnosti, je zvišan znesek bančne garancije (s 30.000 na 100.000 evrov). Kot pogoj je dodana odsotnost kršitev predpisov na področju delovnih razmerij, zaposlovanja in dela tujcev, varnosti in zdravja pri delu, zaposlovanja na črno in trga dela v zadnjih dveh letih. Prav tako je med pogoje umeščen še dodaten pogoj, in sicer da mora imeti pravna ali fizična oseba, ki ima sedež v drugi državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, ustanovljeno podružnico na ozemlju Republike Slovenije.

Podaljšano je obdobje (z 12 na 24 mesecev), v katerem se upošteva večkratna kršitev predpisov, ki urejajo delovna razmerja, zaposlovanje in delo tujcev, varnost in zdravje pri delu, zaposlovanje na črno ter trg dela oziroma pravnomočno izrekanje globe za kršitve iz 217. člena ZDR-1, kar je pomembno v primeru, ko MDDSZ na predlog IRSD odvzame dovoljenja za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku. Kot prekršek je določeno ravnanje delodajalca, ki dejansko opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku pod pogoji, kot jih določa prvi odstavek 163. člena ZUTD, ne da bi sklepal pogodbe o zaposlitvi z delavci zaradi zagotavljanja njihovega dela uporabniku ali pridobil dovoljenje za opravljanje dejavnosti iz 167. člena ZUTD ali bil vpisan v register domačih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku ali v evidenco tujih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku (drugi odstavek 163. člena ZUTD).

Na koncu navajamo še eno novost, z začetkom uporabe od 1. januarja 2026 in sicer se lahko delavec, ki je v delovnem razmerju za polni delovni čas in ki je dopolnil starost 60 let ali ima dopoljenih 35 let pokojninske dobe, in delodajalec dogovorita o spremembi pogodbe o zaposlitvi in opravljanju dela s krajšim delovnim

časom v obsegu 80 % polnega delovnega časa, pri čemer bo plača delavca znašala 90 % osnovne plače za polni delovni čas, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa bo imel plačane v višini 100 %, kot če bi delal polni delovni čas. Treba je poudariti, da je določeno prehodno obdobje glede starosti. V letih 2026 in 2027 bo ukrep veljal za delavca ali delavko, ki tega leta dopolni starost 58 let, nato se pogoj starosti vsako leto zviša za tri mesece, dokler se ne bo v letu 2035 zvišal na 60 let.

O kršitvah določb z začetkom uporabe 1. januarja 2026 bo mogoče poročati v naslednjem poročevalskem obdobju.

Tujci in napoteni delavci

21. maja 2025 sta začela veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah ZZSDT-E ter ZTuj-21, ki sta bila sprejeta 25. aprila 2025 in objavljena v Uradnem listu RS, št. 32/25. Uvedla sta pomembne spremembe na področju migracijske zakonodaje. ZZSDT-E je bilo treba sprejeti zaradi prenosa Direktive (EU) 2021/1883 v notranji pravni red. Prav tako pa so bile z ZZSDT-E uveljavljene tudi nekatere druge rešitve, z namenom zagotavljanja dodatne zaščite negotovega položaja delavcev migrantov v Republiki Sloveniji. ZZSDT-E dodatno ureja tudi sezonsko delo v gostinstvu in turizmu. Obenem še dodajamo, da je sprememba namenjena spodbujanju slovenskih delodajalcev k pogostejši uporabi sheme EU za privabljanje visokokvalificiranega kadra. Gre za uskladitev z direktivo EU, in sicer s predpisi za modro karto. Uvedena je tudi sprememba glede znižanja plačnega praga za pridobitev dovoljenja za opravljanje visokokvalificirane zaposlitve, ki je namenjena večji fleksibilnosti delodajalcev pri zaposlovanju visokokvalificiranega kadra v zdravstveni in socialni oskrbi, kjer višina plače visokokvalificiranega kadra ob začetku opravljanja dela pogosto ni presegala povprečne slovenske bruto plače. Vsekakor pa je treba poudariti, da je višina plače stvar dogovora med delodajalci in delavci, z ZZSDT-E je bil določen samo minimum višine plače.

ZZSDT-E je uvedel evidenco delodajalcev, tujih delodajalcev in naročnikov dela iz 42. člena tega zakona, ki jim je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev oziroma izvajanje storitev. Za namen seznanitve delavcev s kršilci delovnopravne zakonodaje in odvratanja od novih kršitev delovnopravne zakonodaje se firma in sedež oziroma ime in naslov delodajalca, tujega delodajalca ali naročnika dela ter obdobje prepovedi zaposlovanja in dela tujcev objavijo na spletni strani ZRSZ. Objava se umakne po izteku časa prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev. Dolžnost upravljavcev evidenc (IRSD in FURS) je, da za namen upravljanja evidence delodajalcev, tujih delodajalcev in naročnikov dela iz 42. člena tega zakona, ki jim je prepovedano zaposlovanje ali delo tujcev oziroma izvajanje storitev, ZRSZ po uradni dolžnosti pošljejo podatke o pravnomočnih globah iz 42. člena ZZSDT.

Z ZZSDT-E je začela veljati tudi obveznost prijave izvajanja storitev v mednarodnem cestnem prevozu. Tuji delodajalci morajo pred začetkom izvajanja storitve na ZRSZ opraviti elektronsko prijavo, v kateri navedejo osnovne podatke: naziv delodajalca, ime in priimek delavca – voznika, relacijo prevoza in podobno. ZRSZ delodajalcu o tem izda potrdilo. Posamezni delavec tujega delodajalca lahko prevoze v Republiko Slovenijo izvaja največ sedem dni neprekinjeno oziroma največ 90 dni v koledarskem letu. Kot je bilo že navedeno, je bila vzpostavljena pravna podlaga za evidenco prijav, ki jih vodi ZRSZ, in sankcije za kršitev obveznosti prijave. Tuji delodajalec mora v času izvajanja storitev mednarodnega prevoza v Republiko Slovenijo delavcu zagotoviti pravice v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, ki se nanašajo na položaj napotениh delavcev v Republiko Slovenijo. ZZSDT-E je uvedel tudi evidenco prijav izvajanja mednarodnih prevozov in določil vsebino evidence.

V letu 2025 je bilo ugotovljenih 52 kršitev ZZSDT. Od tega je bilo ugotovljenih 26 kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu zaradi kršitev prvega odstavka 10. člena ZZSDT, vezano na določbe Pravilnika o določitvi minimalnih standardov za nastanitve tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji, po katerih so delodajalci in naročniki dela, ki zagotavljajo nastanitve tujcem v Republiki Sloveniji, dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in higienske standarde. 11 primerov kršitev je bilo ugotovljenih zaradi nespoštovanja določbe četrtega odstavka 7. člena ZZSDT, ker so delodajalci omogočali, da so tujci opravljali drugo delo kot tisto, za katero jim je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU ali v postopku izdaje soglasja za zamenjavo dano soglasje ali za katero je bilo izdano dovoljenje za sezonsko

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

delo. Inšpektorji so ugotovili tudi šest kršitev petega odstavka 33. člena ZZSDT, ker so delodajalci tujcem z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, omogočili opravljanje dela v nasprotju s pogoji in elementi zaposlitve, navedenimi na informativnem listu. Ugotovljena je bila ena kršitev prvega odstavka 36. člena ZZSDT, ki določa, da tuji delodajalec lahko z napotenimi delavci v Republiki Slovenijo izvaja storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje na podlagi prijave začetka izvajanja storitev. Ugotovljene so bile tudi tri kršitve drugega odstavka 36. člena ZZSDT tujih delodajalcev, katerih delavci so izvajali storitve, ki niso bile vezane na dobavo blaga in servisiranje. Inšpektorji so ugotovili tudi dve kršitvi prvega odstavka 45. člena ZZSDT, ker delodajalec ali naročnik dela nadzornemu organu ni omogočil dostopa do vseh razpoložljivih dokazil, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev, samozaposlitev ali delo tujca. Inšpektorji so ugotovili tudi dve kršitvi drugega odstavka 45. člena ZZSDT, po katerem je tujec dolžan na mestu, kjer dela, hraniti informativni list, če mu je bil vročen, ali dovoljenje za sezonsko delo in ga na zahtevo pristojnega nadzornega organa predložiti kot dokazilo v postopku. Inšpektorji na terenu od tujih delavcev težko pridobijo informativne liste, saj delavci praviloma niso seznanjeni s tem, da jih morajo imeti pri sebi.

Glede na pomanjkanje delovne sile na področju celotne EU sta zaposlovanje tujcev in čezmejno izvajanje storitev področji, ki zahtevata veliko pozornosti in sistemsko urejanje. Prav iz tega razloga se kot pomembna izkažeta sodelovanje z drugimi nadzornimi organi, predvsem s policijo in FURS, ter izmenjava podatkov z ZZSZ in ZRSZ.

Statistično posebej ne spremljamo kršitev po državljanstvu delavcev, kršitve, ki so povezane s tujimi delavci, so vezane na vse pojavne oblike kršitev delovnopravne zakonodaje. Inšpektorji sicer poročajo, da delodajalci množično zaposlujejo tujce, praktično v vseh gospodarskih dejavnostih. Zaposlovanje vse večjega števila tujcev prinaša izzive tudi pri delu IRSD. Ker je vedno več tujcev, ki so državljani azijskih držav, je ob inšpekcijskem nadzoru izredno otežena komunikacija med inšpektorjem in delavcem, saj ti delavci razumejo in govorijo samo svoj jezik, kar otežuje pridobivanje izjav in uspešno zagotovitev dokazov. Na terenu se zaznava, da imajo tuji delavci težavo v razumevanju dokumentov, kot so pogodbe o zaposlitvi, navodila za delo in drugi dokumenti (na primer odpoved pogodbe o zaposlitvi), ki so praviloma zapisani v slovenskem jeziku. Velik problem nepoznavanja jezika tujih delavcev se kaže tudi pri usposabljanju za varno delo s strani delodajalcev, ko delavci ne razumejo, kakšnim nevarnostim so izpostavljeni, in tako posledično niso usposobljeni za varno delo oziroma ne upoštevajo ukrepov za zagotavljanje varnega dela. Nadzori so zahtevni tudi zaradi odsotnosti, neodzivnosti in nedostopnosti odgovornih oseb tujih pravnih oseb, ki v Republiki Sloveniji izvajajo storitve.

Prav tako se je ugotovilo, da zavezanci, ki zaposlujejo tujo delovno silo, v svoj delovni proces pritegnejo druge pravne subjekte pod krinko različnih oblik pogodb poslovnega sodelovanja, naročilnic in drugih oblik pogodb, ti zavezanci pa niso registrirani kot delodajalci, ki na podlagi vpisa v register, ki ga vodi MDDSZ, lahko opravljajo delo zagotavljanja dela delavcev uporabniku.

Pri zaposlovanju tujcev se še vedno ugotavljajo njihova neozaveščenost glede zakonodaje, vračanje plačil delodajalcem v gotovini, podpisovanje bianko odpovedi in nepravilnosti pri evidentiranju delovnega časa. Prav tako smo se srečevali z zavezanci, ki v Republiki Sloveniji nimajo dejanskih poslovnih prostorov in pogosto opravljajo delo pretežno ali izključno v tujini.

Pri inšpekcijskih nadzorih delodajalcev so inšpektorji v letu 2025 zaznali tudi nizko ozaveščenost nekaterih posameznih delodajalcev o naboru zakonskih sankcij oziroma odvračilnih ukrepov, ki lahko doletijo delodajalce, ki kršijo zakonodajo.

Na IRSD si želimo nadgraditi izvajanje določbe drugega odstavka 44. člena ZZSDT v zvezi z omogočanjem neposrednega vpogleda v elektronske evidence zavoda in upravnih enot glede podatkov o enotnih dovoljenjih in nadaljujemo aktivnosti na tem področju.

IRSD opravlja nadzor tudi nad tujimi delodajalci in delavci, ki jih tuji delodajalci napotijo na delo v Republiko Slovenijo. Te napotitve se izvajajo na podlagi dveh zakonov. Ko delavce napotijo delodajalci, ki imajo sedež v tretji državi (na primer BiH, Srbija in tako dalje), je treba spoštovati določbe ZZSDT. Ko jih napotijo delodajalci,

ki imajo sedež v državah EU, pa veljajo določbe ZČmIS-1. Pri izvajanju napotitev so tuji delodajalci poleg določb navedenih zakonov dolžni spoštovati določbe 210. člena ZDR-1, ki določa pravice napotjenih delavcev, ki jih morajo tuji delodajalci zagotoviti v Republiki Sloveniji. Pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov v zvezi s tem je treba najprej poudariti zahtevnost nadzora. Inšpekcijski nadzor se namreč izvaja nad tujim delodajalcem, kar za seboj potegne težave, kot so sporazumevanje, vročanje dokumentov, neodzivnost delodajalca, izvršitev odločbe inšpektorja, izterjava globe. Ko gre za delodajalce s sedežem v EU, se določene težave, vsaj formalno, lahko rešujejo s sodelovanjem prek sistema IMI, ki je urejeno v določbah ZČmIS-1. Ko pa gre za delodajalce iz tretjih držav, so možnosti končnega uspeha bistveno manjše. Če določene nepravilnosti prerastejo v sum storitve kaznivega dejanja, v obravnavo vključimo tudi policijo.

Čezmejno izvajanje storitev, ki jih opravljajo delodajalci iz EU, ureja ZČmIS-1. Zakon ureja delovnopравни status vseh napotjenih delavcev, kot so določeni z ZDR-1. ZČmIS-1 določa pogoje, pod katerimi lahko pravne in fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti s sedežem v Republiki Sloveniji, začasno opravljajo čezmejne storitve v EU. Prav tako določa pogoje, pod katerimi lahko pravne in fizične osebe, registrirane v drugih državah EU, izvajajo storitve v Republiki Sloveniji, ter postopek mednarodnega sodelovanja.

Na področju čezmejnega izvajanja storitev in v okviru napotovanja tujih delodajalcev s sedežem v EU, ki so v Republiki Sloveniji čezmejno izvajali storitve, je v letu 2025 IRSD nadziral spoštovanje določb ZČmIS-1 in pri tem ugotovil skupaj 155 kršitev, kar je znatno več kot v letu 2024 (65) in v letu 2023 (68). Največ ugotovljenih kršitev (64) se je nanašalo na prvi odstavek 16. člena ZČmIS-1, ko tuji delodajalec pred začetkom izvajanja storitve ne opravi prijave storitve, opravi nepopolno prijavo storitve ali storitve ne izvaja ali je ne izvaja v skladu z opravljeno prijavo storitve.

Ugotovljenih je bilo tudi 52 kršitev, ki so se nanašale na prvi odstavek 14. člena ZČmIS-1 v povezavi s prvo točko, in sicer so tuji delodajalci čezmejno izvajali storitve kljub dejstvu, da niso imeli veljavnega potrdila A1 za napotenega delavca, ki ustreza opredelitvi čezmejnega izvajanja storitve. V večini primerov se tuji delodajalci sklicujejo na to, da za to obveznost sploh niso vedeli.

Inšpektorji so ugotovili tudi 16 kršitev osmega odstavka 16. člena ZČmIS-1, ker tuji delodajalci niso zagotovili v času čezmejnega izvajanja storitev v Republiki Sloveniji na kraju opravljanja storitev hrambe dokumentacije oziroma dokumentacije niso predložili na poziv inšpektorja ali na poziv inšpektorja niso predložili prevoda dokumentacije.

Na področju delovnih razmerij pri napotitvah izstopa 355 kršitev 209. člena ZDR-1, ki določa obvezne sestavine pogodbe o zaposlitvi za delo v tujini: o trajanju dela v tujini, praznikih in dela prostih dnevih, minimalnem letnem dopustu, plačilu za delo, do katerega je delavec upravičen v skladu s predpisi države, v kateri se delo opravlja, in valuti, v kateri se plačilo za delo izplačuje, dodatnem zavarovanju za zdravstvene storitve v tujini, drugih prejemkih v denarju ali naravi, do katerih je delavec upravičen za čas dela v tujini, načinu zagotavljanja in uresničevanja pravic v zvezi s plačilom za delo in drugimi prejemki, ki so v skladu s predpisi države, v kateri se delo opravlja, zagotovljeni drugače, vendar najmanj v obsegu, kot ga zagotavlja ta zakon, oziroma ugodneje, pogojih vrnitve v Slovenijo in povezavi na enotno uradno nacionalno spletno mesto.

Druge kršitve s področja nadzora delovnih razmerij

V letu 2025 so inšpektorji na področju nadzora delovnih razmerij ugotavljali tudi druge kršitve. V nadaljevanju posamezne navajamo.

V letu 2025 je bilo ugotovljenih 156 kršitev glede instituta letnega dopusta, kar je povečanje v primerjavi z letom 2024, ko je bilo ugotovljenih 119 takih kršitev. Največ nepravilnosti je bilo še vedno povezanih z izdajanjem obvestil o odmeri letnega dopusta in s samo izrabo letnega dopusta. Na splošno ugotavljamo, da se kršitve praviloma pojavljajo pri delodajalcih v zasebnem sektorju, pri katerih ugotavljamo tudi kršitve v zvezi z delovnih časom. Zaradi neustrezne ureditve delovnega časa, ki je večkrat posledica premajhnega števila zaposlenih, običajno prihaja tudi do težav pri izkoriščanju letnega dopusta.

INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIC

V zvezi s pridobitvijo pravice in minimalnim trajanjem letnega dopusta je bilo ugotovljenih 13 kršitev. Inšpektorji za delo so poročali, da se obvestila o odmeri letnega dopusta v nekaterih podjetjih izdajajo po zakonsko določenem 31. marcu, kar je kršitev drugega odstavka 160. člena ZDR-1. Ugotovljenih je bilo 51 takšnih kršitev. Nekateri manjši delodajalci zaradi nepoznavanja zakonodaje pisnih obvestil o odmeri letnega dopusta delavcem niti ne vročajo. 11 ugotovljenih kršitev se je nanašalo na četrti odstavek 160. člena ZDR-1, ki določa, da se letni dopust določa in izrablja v delovnih dneh. Večkrat kot v letu 2024 so bile ugotovljene kršitve glede izrabe letnega dopusta, ki je določena v 162. členu ZDR-1. Skupaj je bilo ugotovljenih 68 kršitev (v letu 2024 je bilo ugotovljenih 46 kršitev), od tega največ glede izrabe enega dela dopusta v trajanju dveh tednov (37). Pri teh kršitvah delodajalci pogosto navajajo, da je to tudi želja posameznih delavcev. IRSD glede letnega dopusta prejme tudi veliko zaprosil za strokovno pomoč.

Na področju varstva nekaterih kategorij delavcev so inšpektorji za delo obravnavali kršitve glede odrejanja nadurnega dela, predvsem dela v prerazporejenem delovnem času starejšim delavcem in staršem, ki negujejo otroka, starega do tri leta, brez pisnega soglasja delavcev. Obravnavali smo tudi primere kršitev pravic delavcev pri premestitvah na drugo ustrezno delovno mesto na podlagi odločbe ZPIZ. V nekaterih primerih delodajalci invalidu ne omogočijo ustreznega dela in ne spoštujejo omejitev, priznanih z odločbo o invalidnosti, pri čemer so pravice invalidov pravnoformalno urejene (z urejeno dokumentacijo), dejansko pa drugo ustrezno delovno mesto ni zagotovljeno oziroma delavci invalidi opravljajo še naprej isto delo kot v času pred nastalo invalidnostjo.

Predstavniki IRSD je član Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi MDDSZ, ki ima sedež pri ZPIZ. Pri varovani kategoriji otrok, mlajših od 15 let, je pomembna vloga IRSD povezana z izdajo dovoljenj za opravljanje dela otrok pod zakonsko določenimi pogoji na podlagi 2. odstavka 211. člena ZDR-1.

Inšpektorji preverjajo tudi nadzor nad obvezno vključitvijo delavcev v poklicno zavarovanje. Na področju obvezne vključitve delavcev v poklicno zavarovanje s strani delodajalcev je po ZPIZ-2 v skladu s 350.a členom ZPIZ-2 IRSD pristojen za nadzor nad izvajanjem drugega odstavka 200. člena ZPIZ-2. IRSD je sicer organ nadzora nad izvajanjem vključitve v poklicno zavarovanje, vendar mu ni bila podeljena pristojnost ugotavljati, katera so tista delovna mesta, za katera bi morala biti vključitev v poklicno zavarovanje obvezna. Z ZPIZ-2 je bila predvidena ustanovitev posebne sedemčlanske komisije, ki bi ugotavljala obveznost poklicnega zavarovanja, ter z novelo zakona še ustanovitev petčlanske komisije, ki bi bila pristojna za ugotavljanje delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje pri posameznem zavezancu (delodajalcu). Težava pri poklicnem zavarovanju je neimenovanje komisij, kot tudi pomanjkanje določenih meril oziroma neizdaja uredb, s katero bi se določila merila za ugotavljanje delovnih mest iz prvega odstavka 199. člena zakona. Glede na navedeno je nujna čimprejšnja vzpostavitev sistema, kot ga predvideva zakonodaja.

IRSD je na podlagi odločitev II. stopnje v letu 2025 v štirih primerih znova izdal upravne nadomestne odločbe za vključitev delavcev v poklicno zavarovanje, zoper katere vsi od zavezancev tudi tokrat uveljavljajo varstvo zoper izdani akt in so v ponovnem preizkusu na drugi stopnji na MDDSZ. Tudi v upravnem sporu, ki je bil sprožen leta 2023, še ni bila sprejeta odločitev.

Inšpektorji v okviru stvarne pristojnosti opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja sodelovanja delavcev pri upravljanju. Ugotovljeni sta dve kršitvi 90. člena ZSDU, ki se nanašata na obveščanje sveta delavcev pred sprejetjem dokončne odločitve.

Naloga inšpektorjev je tudi nadzor nad izvajanjem posameznih določb ZJRS, in sicer predvsem v zvezi z izvajanjem 14. in 16. člena ZJRS. V zvezi z rabo slovenskega jezika so inšpektorji v letu 2025 ugotovili 13 kršitev 16. člena ZJRS, na podlagi katerega mora v slovenščini potekati notranje poslovanje, ki se nanaša na urejanje pravic in dolžnosti iz delovnega razmerja, na dajanje navodil in obveščanje delavcev ali delavk ter na varnost pri delu (glede tega so inšpektorji ugotovili deset kršitev). Pravne in fizične osebe pri razpisih za zasedbo delovnih mest od kandidatov ali kandidatke ne smejo zahtevati pisnih vlog samo v tujem jeziku (v zvezi s tem so inšpektorji ugotovili tri kršitve).

6. USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

V letu 2025 je IRSD izvedel 12 usmerjenih akcij nadzora oziroma poostrenih (nekaterih celoletnih) usmerjenih nadzorov, od tega šest na področju nadzora delovnih razmerij in osem na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu.

Preglednica 3: Usmerjeni nadzori IRSD v letu 2025

Naziv usmerjenega nadzora	Delovna razmerja	Varnost in zdravje pri delu
Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem določb ZDR-1, ki se nanašajo na izplačilo plače in regresa in določb Zakona o minimalni plači (določbe 131., 134. in 135. člen ZDR in določbe 2., 4. in 5. člena ZMinP)	x	
Usmerjena akcija nadzora izvajanja delovnopravne zakonodaje in predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa	x	x
Usmerjen nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gostinstva in turizma	x	
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku	x	
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gradbeništva	x	
JAD 2025 – trgovina z ljudmi	x	x
Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri izvajalcih gozdarske dejavnosti sečnje in spravila		x
Usmerjena akcija nadzora glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem, s poudarkom na rakotvornih, mutagenih in reprotoksičnih snoveh		x
Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem predpisov varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih številok – reprezentativni vzorec 2025		x
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju delavcev pri ročnem premeščanju bremen		x
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Usmerjen nadzor gradbišč 2025)		x
Usmerjeni inšpekcijski nadzor glede dela na delovnih mestih na prostem (stalnih ali začasnih) pri visokih temperaturah		x

Z usmerjenimi nadzori IRSD nadzira izvajanje zakonodaje s področja delovnih razmerij ter s področja varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih v dejavnostih, v katerih se določene kršitve pogosteje ugotavljajo ali za katere ocenjujemo, da pomenijo večje tveganje z vidika pojavljanja kršitev, oziroma s katerimi se preverja izvajanje določenih zakonskih institutov.

V okviru usmerjenih nadzorov IRSD je bilo v letu 2025 opravljenih 3748 inšpekcijskih pregledov od skupaj opravljenih 11.034 inšpekcijskih pregledov s področja varnosti in zdravja pri delu ter delovnih razmerij. Inšpekcijski pregledi v okviru usmerjenih akcij nadzorov oziroma poostrenih, tudi celoletnih usmerjenih nadzorov tako zajemajo skoraj 34 % opravljenih inšpekcijskih pregledov in so pomemben vidik delovanja IRSD.

Več informacij o izvedbi in ugotovitvah posameznih usmerjenih nadzorov, razvidnih iz poročil o izvedbi posameznih usmerjenih nadzorov, objavljamo v nadaljevanju.

Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem določb ZDR-1, ki se nanašajo na izplačilo plače in regresa in določb ZMinP (določbe 131., 134. in 135. člena ZDR-1 in določb 2., 4. in 5. člena ZMinP)

IRSD na področju nadzora delovnih razmerij že vrsto let ugotavlja največ kršitev v zvezi s plačilom za delo. Glede na to, da je to področje še vedno ocenjeno kot tvegano za kršitve pravic večjemu številu delavcev, se je v skladu s programskimi usmeritvami v letu 2025 izvedla usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem določb 131., 134. in 135. člena ZDR-1 ter 2., 4., in 5. člena ZMinP. Izvajala se je praktično vse leto 2025. Namen usmerjene akcije je bil, da se tako s preventivnimi kot tudi z represivnimi ukrepi doseže, da delodajalci svoje obveznosti, ki so hkrati tudi temeljne pravice delavcev, izpolnjujejo pravočasno. Inšpekcija nadzora delovnih razmerij je tudi v letu 2025 sodelovala s FURS prek izmenjave podatkov.

V okviru navedene akcije so inšpektorji opravili 1533 inšpekcijskih pregledov in pri tem ugotovili 503 kršitve. Za ugotovljene nepravilnosti v tem usmerjenem nadzoru je bilo izrečenih 599 različnih ukrepov, ki so bili večinoma prekrškovne narave. Tako je bilo izdanih 117 odločb o prekršku z izrekom globe, 145 odločb o prekršku z izrekom opomina in 56 plačilnih nalogov, izrečenih je bilo 193 opozoril po ZP-1 in podan je bil en predlog za uvedbo postopka o prekršku drugemu organu. Od vseh izrečenih ukrepov je bilo 84 ukrepov upravne narave, od tega 69 upravnih odločb in 15 opozoril na zapisnik po ZIN. Podana so bila tudi tri naznanila suma storitve kaznivega dejanja.

Ugotovljenih je bilo 312 kršitev 131. člena ZDR-1, najpogosteje glede drugega odstavka 131. člena ZDR-1, ki določa, da se mora regres delavcu izplačati najpozneje do 1. julija tekočega koledarskega leta. Inšpektorji so v zvezi s plačilnim dnevom ugotovili 107 kršitev ter v zvezi s krajem in načinom izplačila plače 66 kršitev. Ugotovljenih je bilo tudi 18 kršitev ZMinP.

Inšpektorji so v sklopu akcije odkrili tudi druge kršitve delovnopravne zakonodaje, od tega se je 292 kršitev nanašalo na druge določbe ZDR-1, 197 kršitev na ZEPDSV, štiri kršitve na ZMEPIZ-1, osem kršitev na ZDCOPMD, tri kršitve na ZJRS, tri kršitve na ZPDZC-1 ter devet kršitev na ZUTD in na še nekatere druge predpise. Poročali so tudi o 75 kršitvah ZIN, v zvezi z opustitvijo pošiljanja pisnega pojasnila, predložitve dokumentacije ali podaje izjave v zvezi s predmetom nadzora v roku, ki ga določi inšpektor.

V okviru izvedene usmerjene akcije se je tudi v letu 2025 največ ugotovljenih kršitev (219) nanašalo na drugi odstavek 131. člena ZDR-1, torej na zamudo pri izplačilu regresa za letni dopust. Praviloma gre predvsem za nekajdnevno zamudo po zakonskem roku, občasno pa tudi za daljše zamike. Delodajalci, ki regresa niso izplačali, ga praviloma izplačajo ob uvedbi inšpekcijskega postopka.

Pojavne oblike kršitev se v okviru izvajanja te akcije ne razlikujejo od ugotovitev nadzora na področju plačila za delo. Kot problematično se je tudi v akciji izkazalo vprašanje izplačila sorazmernega dela regresa delavcem, ki se zaposlijo po 1. juliju, kar smo že navedli. Inšpektorji ugotavljajo, da si delodajalci možnost izplačila regresa po 1. juliju, vendar najpozneje do 1. novembra tekočega koledarskega leta, kot določa tretji odstavek 131. člena ZDR-1, pogosto razlagajo kot pravilo in ne kot izjemo, pri čemer ne upoštevajo, da morata biti za tako poznejše izplačilo regresa kumulativno izpolnjena dva pogoja, in sicer ureditev te možnosti v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti in nelikvidnost delodajalca. Možnost odloga izplačila regresa tako uveljavljajo samo ob izpolnjevanju enega pogoja in ne obeh hkrati. Bodisi se ne sklicujejo na kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti (običajno niti ne vedo, katera kolektivna pogodba sploh jih zavezuje) bodisi izplačajo regres z odlogom že samo na podlagi obstoja določbe v kolektivni pogodbi, ne da bi bil hkrati izpolnjen tudi pogoj nelikvidnosti. Pri tem dodajamo, da je posebna težava razlaga izraza nelikvidnost, prav tako pa je v praksi pogosto nejasno, ali je nelikvidnost dejansko nastopila, in če je, kdaj. Posledično delodajalci že ob manjših finančnih težavah določbo razlagajo sebi v prid in se nanjo nemudoma sklicujejo.

V nekaterih primerih delodajalci delavcem izplačujejo regres le v višini zakonsko določene minimalne plače, pri čemer ne upoštevajo določb kolektivnih pogodb glede višine regresa za posamezno leto, saj je to zanje manj ugodno. Posledično se določbe kolektivnih pogodb uporabljajo selektivno, samo v tistih delih, ki so za

delodajalce ugodnejši.

Inšpektorji za delo ugotavljajo tudi primere neizplačila sorazmernega dela regresa delavcem, ki jim je prenehalo delovno razmerje v prvi polovici leta ali pa so začeli opravljati delo po zakonsko določenem roku za izplačilo regresa. Inšpektorji so ugotavljali primere, ko se je regres delavcem izplačal v različnih višinah, tako so nekateri delavci prejeli minimalni, zakonsko določen regres, nekateri pa višjega. Delodajalci so tako na primer samovoljno določili izplačilo regresa za letni dopust delavcem v različnih višinah, brez sprejete ustrezne pravne podlage ali seznanitve delavcev z njo. Različne obravnave delavcev glede same višine izplačila regresa so bile ugotovljene zlasti v primerih, ko delodajalci delavcem zaradi odsotnosti iz razloga bolniškega ali starševskega dopusta izplačajo nižji regres kot preostalim delavcem.

Pri plačilu plače se pojavljajo kršitve, povezane z zamudami pri izplačilu, delnimi izplačili (ko je na primer del plače izplačan v zakonskem roku, preostali del plače pa po njem) ter nepravilnostmi v obračunih (nepravilnosti v zvezi z izplačilom malice in potnih stroškov, izplačilom dodatkov v skladu s 128. členom ZDR-1 ter v zvezi z dodatkom na delovno dobo. Pogosta nepravilnost, odkrita v zvezi z izplačilom plače, je tudi neizplačilo zadnje plače v primerih prenehanja delovnega razmerja. Ugotovljeni so bili tudi primeri, ko delodajalec ni izplačal prispevkov, o čemer smo obvestili FURS.

Inšpektorji so ugotavljali primere lažno vodenih evidenc o izrabi delovnega časa; na podlagi tako prirejenih evidenc se nato opravi tudi napačen obračun plače. Tako je obračunana in izplačana plača v višini, kot jo določa zakonski minimum, medtem ko se dodatki, ki izhajajo iz pogojev dela, in plačilo za nadurno delo izplačujejo gotovinsko ali pa se sploh ne izplačajo. Takšen način izplačevanja je v korist in interesu tako delodajalcev, ki na ta način optimizirajo oziroma zmanjšujejo stroške dela, kot tudi delavcev, predvsem zaradi uveljavljanja pravic iz naslova socialnih transferjev. Inšpektorji ugotavljajo, da delodajalci včasih celo priredijo celotno verigo dokumentov. Ugotovljene so bile tudi kršitve v zvezi z neizdajo ali prepozno izdajo pisnega obračuna plače ter letnega obračuna za preteklo koledarsko leto, kar vpliva na zmanjšano preglednost in otežuje uveljavljanje pravic delavcev. Inšpektorji navajajo, da je dokazovanje pravočasnosti izdaje pisnega obračuna delavcu še posebej oteženo v primerih, ko na primer le en delavec od več zaposlenih trdi, da ni prejel plačilnih listin. Iz pisnih obračunov plač namreč ni vedno razvidno, kdaj so delavci te obračune plač dejansko prejeli.

Inšpektorji tudi ugotavljajo, da pisni obračuni plače pogosto ne vsebujejo vseh zakonsko predpisanih sestavin. Najpogosteje manjka jasna razčlenitev posameznih postavk, kar delavcem onemogoča preverjanje pravilnosti izplačila. V nekaj primerih so inšpektorji ugotovili, da delodajalci niso obračunali in izplačali dodatkov za delovno dobo. Inšpektorji so zaznali tudi primere, ko so bili pri plačah obračunani in izplačani nesorazmerno visoki stroški prevoza, službene poti in dnevnic, ki jih delodajalec ni znal pojasniti, in se je tako pojavil sum zlorabe povračila stroškov (prevoz, službena potovanja) z namenom prikrivanja dejanskega plačila za opravljeno delo in nižjega obdavčenja.

Ugotovili so tudi primere neujemanja med datumom izplačila na TRR delavcev in datumom, navedenim na pisnem obračunu. Obravnavali so primere neskladja med prikazanimi in dejansko izplačanimi plačami na TRR delavcev, ki so jih upravne enote zaznale v okviru vodenja lastnih postopkov v zvezi z delom in zaposlovanjem tujcev ter jih odstopile IRSD.

Delodajalci praviloma formalno zagotavljajo izplačilo minimalne plače, se pa še vedno pojavljajo nepravilnosti pri sami strukturi plače. V posameznih primerih je bilo ugotovljeno, da minimalna plača ni bila izplačana v ustreznih višini iz razloga administrativne narave (na primer zaradi menjave računovodskega programa ali zaradi napačnih nastavitvev za izračun plače pri računovodskih servisih). Redkeje so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi z vštevanjem dodatkov v znesek minimalne plače.

Na splošno bi za leto 2025 povzeli, da pri opravljenih inšpekcijskih nadzorih ni bilo zaznati večjega odstopanja v smeri poslabšanja ali izboljšanja stanja glede na ugotovitve iz leta 2024. Take usmerjene inšpekcijske nadzore je smiselno opravljati tudi v prihodnje, saj po eni strani pripomorejo k rednemu izplačevanju regresa ter rednemu in pravilnemu izplačevanju in obračunavanju plač s strani delodajalcev, po drugi strani pa tudi delodajalci, pri katerih so bile ugotovljene kršitve, te večinoma v najkrajšem mogočem času odpravijo.

Usmerjen nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gostinstva in turizma

IRSD je na podlagi programskih usmeritev za leto 2025 v obdobju od 1. avgusta do 31. oktobra 2025 izvajal poostren nadzor nad upoštevanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gostinstva in turizma.

Inšpektorji so v okviru tega nadzora na področju delovnih razmerjih opravili 247 inšpekcijskih pregledov in pri tem ugotovili 197 kršitev. Za ugotovljene nepravilnosti je bilo izrečenih 95 različnih ukrepov, od tega jih je 64 prekrškovne narave. Glede upravnih ukrepov poročamo o izdanih 25 ureditvenih odločbah in šestih opozorilih po ZIN.

Poudarek pri poostrenem nadzoru je bil predvsem glede instituta plačila za delo, delovnega časa in vodenja evidenc izrabe delovnega časa.

Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na spoštovanje določb ZEPDSV, ugotovljenih je bilo 71 kršitev. Prevladovale so kršitve določbe 18. člena ZEPDSV (50 kršitev) in 12. člena ZEPDSV (21 kršitev). Posamične kršitve so se nanašale tudi na hrambo evidence in vpogled v podatke iz evidence o izrabi delovnega časa.

Glede spoštovanja določb instituta plačila za delo je bilo ugotovljenih 51 kršitev, od tega je bilo največ kršitev 128. člena ZDR-1 glede izplačila dodatkov za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (16 kršitev), to je dodatkov za nočno delo, delo v nedeljo, delo na praznike in dela proste dneve po zakonu. Inšpektorji so ugotovili 14 kršitev 131. člena ZDR-1, ki se nanaša na izplačilo regresa, pri čemer so inšpektorji ugotavljali kršitve določbe predvsem v delu, ki se nanaša na zamude pri izplačilih in neizplačilih sorazmernega dela regresa. Inšpektorji so poročali, da so delodajalci praviloma spoštovali določeno višino regresa za letni dopust, kot to določa tretji odstavek 69. člena Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije, in sicer bolj kot v preteklih letih. Ugotovljenih je bilo devet kršitev 134. člena ZDR-1 glede plačilnega dne, 11 kršitev glede kraja in načina izplačila plače ter ena kršitev plačila poslovne uspešnosti, dve ugotovljeni kršitvi pa se nanašata na ZMinP.

Glede delovnega časa je bila največkrat kršena določba 156. člena ZDR-1, ki določa tedenski počitek v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur. Ugotovljenih je bilo 12 takih kršitev in deset kršitev glede počitka med dvema zaporednima dnevoma po 155. členu ZDR-1. Ugotavljamo še kršitve glede razporejanja delovnega časa in obveščanja o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto ter glede kršitve izrabe dopusta v dnevih. Ugotovljeni sta bili tudi dve kršitvi glede pravice do odklopa.

Inšpektorji so v 15 primerih ugotovili manko bistvenih sestavin pogodbe o zaposlitvi in v sedmih primerih kršitev glede varovanja dostojanstva delavca pri delu, s tem ko delodajalci niso sprejeli ustreznih ukrepov za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu ali o teh ukrepih niso na primeren način obvestili delavcev.

V nekaj primerih delodajalec, ki je zavezanec za vlaganje prijav, zavarovancem ni izročil kopije potrdila o vloženi prijavi v zavarovanje v skladu z ZDR-1 v 15 dneh po nastopu dela in o odjavi iz zavarovanja v 15 dneh po prenehanju delovnega razmerja (30. člen ZMEPIZ-1).

Primeroma je bila ugotovljena kršitev 7. člena ZZSDT, na podlagi katerega je prepovedano opravljanje ali omogočanje opravljanja drugega dela kot tistega, za katero je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU podano soglasje ali podano soglasje za zamenjavo ali za katero je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo.

Inšpektorji so še poročali, da nekateri zavezanci na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga je določil inšpektor, niso dali pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora.

Delavcev za delo v gostinstvu primanjkuje. Delodajalci so v nadzoru pojasnjevali, da so v stiski, ker nimajo dovolj delavcev; teh jim zaradi pomanjkanja interesa za ta poklic kljub razpisom za prosta delovna

mesta ne uspe zaposliti. Delodajalci jih poskušajo obdržati z izboljšanjem delovnih pogojev, prijaznejšim delovnim časom in višjo plačo. Nekateri delodajalci so tudi skrajšali obratovalni čas gostinskega lokala. Če povzamemo, so zaradi pomanjkanja kadra pogostejše kršitve v zvezi z delovnim časom in počitkom, so se pa zaradi pomanjkanja delavcev zmanjšale kršitve v zvezi z izplačilom plače in regresa.

Usmerjena akcija nadzora delovnopravne zakonodaje pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa

Na podlagi programskih usmeritev IRSD za leto 2025 smo od 17. februarja do 17. aprila 2025 izvajali usmerjeno akcijo nadzora delovnopravne zakonodaje pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa.

V sklopu akcije se je nadzor izvajal predvsem nad: vsebino pogodbe o zaposlitvi za začasno napotene delavce v tujino, evidencami o izrabi delovnega časa po ZEPDSV in podatki o mobilnih delavcih na podlagi drugega odstavka 8. člena ZDCOPMD, delovnim časom, plačilom za delo, letnim dopustom in delom na podlagi pogodb civilnega prava ob morebitnem obstoju elementov delovnega razmerja in delom upokojujencev. Pozornost je bila namenjena tudi obstoju morebitnih kazalnikov za prepoznavo trgovine z ljudmi. Poostren nadzor se je izvajal v sodelovanju z inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu.

Inšpektorji so v okviru tega poostrenega nadzora na področju delovnih razmerij opravili 192 inšpekcijskih pregledov in pri tem ugotovili 447 kršitev. Za ugotovljene nepravilnosti je bilo izrečenih 162 različnih ukrepov, večina teh je bila prekrškovne narave. Izrečenih je bilo 50 odločb o prekršku z izrekom globe, 42 odločb o prekršku z izrekom opomina, izdanih je bilo tudi 17 plačilnih nalogov. Glede upravnih ukrepov poročamo o izdanih 26 ureditvenih odločbah, 19 je bilo izrečenih opozoril po ZP-1 in osem po ZIN.

Največ ugotovljenih kršitev (93) se je nanašalo na spoštovanje določb ZEPDSV in na institut plačila za delo, in sicer 88, od tega je bilo največ kršitev ugotovljenih glede dodatkov za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (38), v zvezi z minimalno plačo je bilo ugotovljenih 12 kršitev. 33 kršitev so inšpektorji ugotovili na področju letnega dopusta, 61 kršitev se je nanašalo na sestavine pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela v tujini, torej pogodbe o zaposlitvi niso vsebovale obveznih določil po 209. členu ZDR-1. Ugotovljenih je bilo 47 kršitev določb ZDCOPMD, 85 kršitev se je nanašalo na spoštovanje Uredbe (ES) št. 561/2006, ki določa pravila o času vožnje, odmorih in času počitka za voznike, ki opravljajo prevoz blaga in potnikov po cesti, za usklajitev pogojev konkurence med vrstami prevoza v notranjem prometu, zlasti glede na cestni sektor, ter za izboljšanje pogojev dela in varnosti v cestnem prometu. Manjše število kršitev (šest) je bilo ugotovljenih glede omejitev začasnega in občasnega dela upokojujencev.

Inšpektorji so glede poostrenega nadzora poročali tudi, da nekateri zavezanci na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga je določil inšpektor, niso dali pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora.

Tudi v okviru tega nadzora so delodajalci navajali, da nimajo dovolj delavcev in da jim teh zaradi pomanjkanja interesa za poklic voznika kljub razpisom za prosta delovna mesta ne uspe zaposliti. Zaradi pomanjkanja kadra so pogostejše tudi kršitve v zvezi z delovnim časom.

Zaradi specifičnosti in zahtevnosti teh nadzorov so se inšpektorji najprej usposobili, udeležili so se usposabljanja v zvezi z izpisi iz zapisovalnih naprav – tahografov v cestnem prometu v obliki DDD datotek. Sodelovanje je potekalo tudi z drugimi nadzornimi organi, opravljenih je bilo nekaj skupnih mednarodnih nadzorov.

Ugotovljene kršitve, ki so se končale s pravnomočno izrečenimi globami za določene prekrške, so imele pri posameznih zavezancih posledice pri izdaji A1 potrdil, kar je sprožilo širši odziv. IRSD pri pošiljanju podatkov ZZS ravna v skladu s prvim in v povezavi s četrtem odstavkom 4. člena ZČMIS-1 in v skladu z Uredbo 2016/403/EU. V evidenco prekrškov na IRSD se vključujejo pravnomočne odločbe, ki izhajajo iz zakonito izvedenih inšpekcijskih postopkov. IRSD nima zakonske podlage za izbris podatkov iz evidence, razen v primeru odprave ali razveljavitve odločbe v ustreznem pravnem postopku. V skladu z 205. členom ZP-1

se pravnomočne odločbe, sodbe oziroma sklepi o prekrških iz evidenc iz 203. in 204. člena tega zakona izbršejo po poteku treh let od dneva pravnomočnosti odločb. Če se zavezanec z odločitvami inšpektorja ne strinja in ima ugovore na primer zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, kršitev določb inšpekcijskega postopka oziroma v nadaljevanju postopka o prekršku, jih lahko uveljavlja v postopku na drugi stopnji zoper izdani akt. To velja tako za upravni kot tudi za prekrškovni postopek.

Na tem mestu lahko še dodamo, da smo v poročevalskem obdobju sodelovali pri različnih aktivnostih s področja reševanja problematike v dejavnosti cestnega prometa.

Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku

IRSD se je v Programskih usmeritvah za leto 2025 zavezal, da bo pozornost namenil nadzorom določenih delodajalcev, ki izvajajo dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku (v nadaljnjem besedilu: agencije), s poudarkom na preverjanju, ali napoteni delavci uživajo enake pravice kot delavci, ki so neposredno zaposleni pri uporabniku. V skladu z navedenim se je v obdobju od 7. julija do 30. oktobra 2025 izvedla usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku. Nadzor se je v okviru akcije praviloma izvajal nad agencijami, z možnostjo izvedbe nadzora tudi pri uporabnikih (podjetjih, v katerih delajo napoteni delavci), če se je med inšpekcijskim nadzorom to izkazalo za potrebno. Namen usmerjene akcije je bil, da se tako s preventivnimi kot tudi z represivnimi ukrepi pripravi, da bodo agencije pri svojem delu spoštovale določbe o pravicah napotenih delavcev.

V okviru navedene akcije so inšpektorji opravili 73 inšpekcijskih pregledov in pri tem ugotovili 51 kršitev delovnopravne zakonodaje. Za nepravilnosti, ugotovljene v tem usmerjenem nadzoru, je bilo izrečenih 24 različnih ukrepov, od tega jih je bilo 15 prekrškovne narave in devet upravne narave. Tako je bilo izdanih deset odločb o prekršku in osem upravnih odločb, izrečenih je bilo še pet opozoril na zapisnik po ZP-1 in eno opozorilo na zapisnik po ZIN.

Inšpektorji za delo so v okviru izvedene usmerjene akcije ugotovili naslednje kršitve:

- tri kršitve 61. člena ZDR-1 v zvezi s posebnostmi pogodbe o zaposlitvi;
- pet kršitev 62. člena ZDR-1 glede dogovora med uporabnikom in delodajalcem za zagotavljanje dela in napotitev delavca;
- 20 kršitev 209. člena ZDR-1, ki določa, katera določila mora pogodba o zaposlitvi poleg obveznih sestavin po tem zakonu še vsebovati, če je delavec začasno napoten na delo v tujino;
- šest kršitev prvega odstavka 31. člena ZDR-1, ki določa obvezne sestavine pogodbe o zaposlitvi (tako so bile ugotovljene kršitve, ker pogodbe o zaposlitvi niso vsebovale: podatkov o pogodbenih strankah z navedbo njunega prebivališča oziroma sedeža, navedbe kraja opravljanja dela, navedbe časa, za katerega je bila sklenjena pogodba o zaposlitvi, razloga za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas in določila o načinu izrabe letnega dopusta, če je sklenjena pogodba o zaposlitvi za določen čas, drugih pravicah in obveznostih v primerih, določenih s tem zakonom);
- sedem kršitev 131. člena ZDR-1, ki se nanaša na izplačilo regresa;
- štiri kršitve 135. člena ZDR-1, ki se nanaša na izplačilo plače;
- štiri kršitve 136. člena ZDR-1, ki se nanaša na zadrževanje in pobot izplačila plače;
- dve kršitvi ZEPDSV.

Ugotovljene so bile kršitve, ko uporabnik agenciji ni poslal pravih in pravočasnih podatkov glede izplačila regresa za letni dopust za leto 2025 ter so posledično napoteni delavci prejeli manj regresa kot zaposleni pri uporabniku.

Nekaj inšpekcijskih postopkov zaradi obsežnosti dokumentacije oziroma kompleksnosti primera v času priprave poročila še vedno poteka. Najpogosteje ugotovljene kršitve v akciji se nanašajo na določila pogodbe o zaposlitvi, ki jih mora vsebovati pogodba o zaposlitvi poleg obveznih sestavin, če je delavec začasno napoten na delo v tujino.

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

Inšpektorji opozarjajo, da je nadzor pri uporabnikih oziroma naročnikih otežen v primerih, ko se storitve opravljajo v tujini oziroma pri velikem številu naročnikov, ki imajo še več delovišč.

Ob inšpekcijskih nadzorih inšpektorji zaznavajo, da je dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku zelo pogosta praksa delodajalcev, ki jo slednji večkrat poskušajo prikriti in prikazati kot izvajanje lastnih storitev.

Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gradbeništva

Ker gradbeništvo ostaja dejavnost, v kateri tako na področju varnosti in zdravja pri delu kot tudi na področju delovnih razmerij ugotovimo največ kršitev, smo na podlagi programskih usmeritev za leto 2025 v navedeni dejavnosti izvajali akcijo nadzora na področju delovnih razmerij od 22. avgusta do 28. novembra 2025. Poudarek je bil na izvajanju nadzora nad večjimi gradbišči z namenom celovite obravnave. Zato smo nadzore izvajali skupaj z inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu ter po potrebi v sodelovanju z drugimi nadzornimi organi (policija in FURS).

Upošteva je dejstvo, da delodajalci v tej dejavnosti uporabljajo široko paleto pravnih podlag za opravljanje dela, smo na področju delovnih razmerij preverjali, na kakšni podlagi so delavci za delodajalca v času nadzora opravljali delo, nadzirali smo izvajanje določb ZUTD, ki urejajo zagotavljanje dela delavca drugemu uporabniku, ter izvajanje določb ZZSDT in določb ZČMIS-1, pri čemer smo bili pozorni tudi na tuje delodajalce, ki izvajajo čezmejne storitve v Republiki Sloveniji oziroma napotujejo delavce v Republiko Slovenijo.

Glede na migracijske tokove prihaja na delo v Republiko Slovenijo vse več delavcev, ki so državljani Bangladeša, Nepala, Indije, Filipinov, Pakistana in podobno ter so ranljivejša skupina delavcev tako z vidika nepoznavanja slovenskega jezika, zakonodaje oziroma predpisov Republike Slovenije kot tudi zaradi kulturnih razlik. Zato smo pri nadzorih posebno pozornost namenili zagotavljanju temeljnih pravic tem delavcem z vidika naše pristojnosti. Prav tako smo bili občutljivi za zaznavo obstoja morebitnih kazalnikov, ki nakazujejo na trgovino z ljudmi in jih podrobneje zajemajo tudi smernice za inšpektorje za delo, ki so bile v tem delu izdane na podlagi sodelovanja med MNZ in IRSD. Obenem smo bili pozorni tudi na morebitno zaposlovanje na črno, delovni čas, zagotavljanje odmorov in počitkov, vodenje evidenc o izrabi delovnega časa ter zagotavljanje plačila za delo, vključno z izplačilom regresa za letni dopust.

V okviru izvajanja navedene akcije je bilo opravljenih 484 inšpekcijskih nadzorov pri 212 delodajalcih.

Inšpektorji ugotavljajo, da so odnosi med zavezanci izjemno prepleteni, kar precej otežuje oziroma skoraj onemogoča uspešno izvajanje inšpekcijskih nadzorov v dejavnosti gradbeništva. Gre za preplet pravnih subjektov s številnimi samostojnimi podjetniki in družbami z omejeno odgovornostjo. Inšpektorji tudi poročajo, da samostojni podjetniki ne poznajo instituta ekonomske odvisnosti in ga zato ne uveljavljajo. Inšpektorji ugotavljajo tudi, da v nekaterih primerih niti glavni izvajalci ne vedo, koliko podizvajalcev je na gradbišču, vodje gradbišč ne vedo, delavci katerih izvajalcev so na deloviščih, delavci pa ne vedo, kdo je sploh njihov delodajalec. Poslovna praksa na gradbiščih je po ugotovitvah inšpektorjev takšna, da si zavezanci medsebojno delovno silo izposojajo in izmenjujejo na dnevni ravni glede na potrebe delovnega procesa na gradbiščih in vrsto dela, ki ga je treba opraviti, zato se dejansko stanje nenehno spreminja. Ker je med poslovnimi subjekti mogoče zaznati odsotnost kontinuitete oziroma sodelovanje traja krajši čas, je tudi s tega vidika zelo zahtevno ugotavljati elemente delovnega razmerja, ki morajo glede na zakonsko opredelitev obstajati kumulativno. Prav tako je po poročanju inšpektorjev iz navedenega razloga zelo težko dokazati zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku, saj je treba zakonsko opredelitev napolniti s konkretno ugotovljenim dejanskim stanjem.

Inšpektorji poročajo, da so na gradbiščih prisotni delavci iz tretjih držav, ki pa imajo težave pri komuniciranju zaradi nerazumevanja jezika, nekateri od teh delavcev pa niso bili seznanjeni niti z osnovnimi pravicami iz delovnopravne zakonodaje.

Delodajalec je evidenco o izrabi delovnega časa in dokumentacijo, na podlagi katere se v to evidenco vpisujejo podatki, dolžan hraniti na sedežu ali na kraju opravljanja dela delavca, kar otežuje nadzor, inšpektorji pa podatke pridobivajo tudi naknadno. Še vedno najdemo prirejene evidence, ki ne odražajo dejanskega stanja, zato je v takšnih primerih zahtevno ugotavljati izvajanje določb v zvezi z delovnim časom, delom v posebnih pogojih, ki izhajajo iz delovnega časa, ter zagotavljanjem počitkov in v zvezi s tem ustreznega plačila za delo.

Pri inšpekcijskih nadzorih je bilo ugotovljenih skupno 190 kršitev s področja delovnih razmerij. Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na izvajanje določb ZDR-1, in sicer 85, od tega se je največ kršitev nanašalo na institut plačila za delo, vključno z izplačilom regresa za letni dopust (48) ter na obvezne sestavine pogodbe o zaposlitvi (21). Po številu evidentiranih kršitev drugo mesto zasedajo kršitve ZEPDSV (73), ki se po večini nanašajo na vodenje evidence o izrabi delovnega časa.

Inšpektorji so pri izvajanju navedene akcije v desetih primerih naleteli tudi na zaposlovanje na črno. V teh primerih so ukrepali s prepovednimi odločbami ter o ugotovljeni kršitvi seznanili FURS, ki je na podlagi ZPDZC-1 pristojen za odkrivanje in preprečevanje zaposlovanja na črno. Evidentirali smo tudi 11 kršitev v zvezi z oviranjem postopka inšpekcijskega nadzora, največ v zvezi z opustitvijo pošiljanja pisnega pojasnila, predložitve dokumentacije ali podaje izjave v zvezi s predmetom nadzora v roku, ki ga določi inšpektor (devet). V štirih primerih je bilo ugotovljeno kršenje določb ZUTD, ki so se nanašale na obveznosti uporabnika, h kateremu so bili delavci napoteni.

V preostalih primerih so inšpektorji ugotovili kršitve v zvezi z minimalno plačo, prijavo v delavca v socialno zavarovanje, izročitvijo pisne pogodbe o zaposlitvi, obveznimi sestavinami pogodbe o zaposlitvi, sklenitvijo nove pogodbe o zaposlitvi zaradi spremembe zakonsko določenih pogojev, sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi za določen čas, razporejanjem delovnega časa in zagotavljanjem počitka med dvema zaporednima delovnima dneva.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji ukrepali v skladu s pooblastili; zaradi ugotovljenih kršitev s področja delovnih razmerij so izdali skupno 102 ukrepa, in sicer 31 ukrepov upravne narave in 71 ukrepov prekrškovne narave. Treba je poudariti, da v času poročanja nekateri postopki še potekajo, saj je zaradi kompleksnosti predmeta nadzora treba opraviti številna procesna dejanja.

JAD 2025 – trgovina z ljudmi

IRSD od leta 2016 aktivno sodeluje v skupnih evropskih akcijah za boj proti trgovini z ljudmi, pri čemer smo udeležbo v akciji ponovili tudi v letu 2025. V okviru operacije Joint Action Days (JAD) 2025, ki je v Republiki Sloveniji potekala v sodelovanju s FURS, policijo in ZSSS in IRSD med 20. in 28. septembrom 2025, je bil glavni cilj prepoznava morebitnih žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščenih za prisilno delo in druge oblike izkoriščanja. Nadzor je bil usmerjen v spoštovanje delovnopravne zakonodaje ter zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu, pri čemer se je nadzor izvajal v dejavnosti gradbeništva in v dejavnosti prevoza. Skupno so bili izvedeni nadzori pri 83 delodajalcih. Nadzore je izvajalo 23 inšpektorjev, od tega 15 s področja delovnih razmerij in osem s področja varnosti in zdravja pri delu.

V okviru akcije JAD so inšpektorji opravili skupno 195 inšpekcijskih nadzorov. Na področju delovnih razmerij smo opravili 130 nadzorov, pri katerih smo ugotovili skupno 40 kršitev. Na področju varnosti in zdravja pri delu smo opravili 65 nadzorov, pri katerih smo ugotovili skupno 95 kršitev.

Inšpektorji so zaradi ugotovljenih nepravilnosti na področju varnosti in zdravja pri delu izdali 12 upravnih odločb, dva plačilna naloga in deset odločb o prekršku z izrekom opomina ter izrekli pet opozoril po ZP-1. Na področju delovnih razmerij je bilo izdanih šest upravnih odločb, dva plačilna naloga, pet odločb o prekršku z izrekom opomina, ena odločba o prekršku z izrekom globe in pet opozoril po ZP-1.

Pri izvedenih nadzorih žrtve trgovine z ljudmi, izkoriščane v zvezi s prisilnim delom ali drugimi oblikami izkoriščanja, niso bile potrjene.

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih

Usmerjeni nadzor gradbišč s področja nadzora varnosti in zdravja pri delu je potekal na slovenskih gradbiščih v obdobju od 6. januarja do 28. novembra 2025. Inšpektorji s področja nadzora varnosti in zdravja pri delu so pri nadzoru 460 gradbišč in 126 delovišč (kratkotrajna dela na višini) opravili 1931 pregledov pri 1177 subjektih. Pri tem je bilo ugotovljenih 2434 kršitev in izdanih 1249 ukrepov. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z delom na višini (varnostne ograje, odri, dostopi), z zagotavljanjem uporabe in z neuporabo osebne varovalne opreme, s pisnim sporazumom po 39. členu ZVZD-1 na gradbiščih in z neupoštevanjem navodil koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu.

Na IRSD smo v letu 2025 že sedemnajstič izvedli celoletno akcijo v zvezi z izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Usmerjeni nadzor gradbišč 2025). Število pregledanih gradbišč in delovišč se skozi leta spreminja, vendar so inšpektorji leta 2025 pregledali več gradbišč in delovišč kot leta 2024. Od leta 2013 na IRSD poostreno nadziramo tudi delovišča izvajalcev, kot so krovci, tesarji, kleparji, fasaderji in monterji oken. Na gradbiščih in deloviščih smo preverjali izvajanje ukrepov, ki so v skladu z minimalnimi zahtevami iz Priloge IV uredbe, uporabo in zagotavljanje uporabe osebne varovalne opreme. Prav tako pa smo nadzirali izpolnjevanje obveznosti naročnikov oziroma nadzornikov projekta, koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu (VZD) in (glavnih) izvajalcev.

Od 460 pregledanih gradbišč je bilo 13 % takih, na katerih je bilo od enega do pet delavcev, 56 % takih, na katerih je bilo od šest do 20 delavcev, 17 % takih, na katerih je bilo od 21 do 50 delavcev, in 14 % takih z več kot 50 delavci. Od 126 pregledanih delovišč (kratkotrajna dela na višini) je bilo 33 % takih, na katerih so bili od enega do trije delavci, 47 % takih, na katerih je bilo od štiri do šest delavcev, 3 % takih, na katerih je bilo od sedem do deset delavcev, in 17 % takih z več kot desetimi delavci. Največ delovišč je bilo pregledanih v krovstvu (30 %) in fasaderstvu (21 %).

Inšpektorji so v okviru usmerjenega nadzora izvajali nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti naročnikov in ugotovili, da 7 % naročnikov ni prijavilo gradbišč inšpekciji za delo 15 dni pred začetkom del kljub izpolnjevanju pogojev za prijavo po uredbi. Kopija prijave gradbišča je bila nameščena na vidnem mestu na 88 % gradbišč. Prijave gradbišč so bile zaradi sprememb ažurirane na 8 % gradbišč, morale pa bi biti na 12 %. Na 97 % gradbišč je dela izvajalo dva ali več izvajalcev, naročniki pa kljub temu na 6 % gradbišč niso imenovali koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu v skladu z uredbo. Od prisotnih koordinatorjev na gradbiščih 3 % koordinatorjev ni imenoval naročnik. Ugotovljeno je bilo, da je samo 2 % naročnikov preneslo svoje obveznosti po uredbi na izvajalce del, kar zakonodaja prepoveduje, 7 % naročnikov pa ni zagotovilo izdelave varnostnega načrta, kot to določa uredba.

V okviru usmerjenega nadzora se je izvajal nadzor nad delom koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu tako v fazi priprave kot v fazi izvajanja projekta. Ugotovljeno je bilo, da so bili na gradbiščih v 82 % imenovani isti koordinatorji tako za fazo priprave kot za fazo izvajanja projekta. Skoraj vsi varnostni načrti (99 %) so bili narejeni v skladu s Prilogo V uredbe, v 2 % varnostnih načrtov pa ni bila izdelana uskladitev s spremembami na gradbišču. Na 5 % gradbišč koordinatorji niso imeli na gradbišču knjige ukrepov za varno delo v skladu z uredbo. 4 % koordinatorjev so pomanjkljivo vpisovali ukrepe v zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi v knjigo ukrepov, 1 % koordinatorjev pa jih sploh ni vpisoval. Inšpektorji so v 66 % uspešno vzpostavili stik s koordinatorji v fazi izvajanja projekta. Koordinatorji so povprečno obiskali gradbišča na vsakih devet dni, kar je manjši odmik od stališča IRSD, da lahko koordinator v fazi izvajanja projekta svoje naloge ustrezno opravlja le, če je na gradbišču prisoten vsaj enkrat na teden oziroma tako pogosto, da pri izvajalcih na gradbišču doseže upoštevanje predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu.

V okviru usmerjenega nadzora se je izvajal nadzor predvsem nad delom delodajalcev – izvajalcev gradbenih del, in sicer so bile v 206 primerih ugotovljene nepravilnosti v zvezi z odri, v 43 primerih pa so bili ugotovljeni neurejeni dostopi do delovnih mest na višini ali v globini. Inšpektorji za delo so ugotovili, da izvajalci v 259 primerih niso postavili varnostnih ograj ob delovnih mestih, s katerih je bila nevarnost padca z višine ali v globino oziroma so bile te varnostne ograje neprimerne ali pomanjkljive. Pisnega sporazuma o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu po 39. členu ZVZD-1 delodajalci niso sklenili na 71 gradbiščih, na 82 gradbiščih delodajalci niso določili delavca za zagotovitev varnosti svojih delavcev, na 45 gradbiščih pa delodajalci niso določili delavca, ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s pisnim sporazumom. Inšpektorji so ugotovili, da izvajalci v 192 primerih niso upoštevali navodil koordinatorjev, vpisanih v knjigo ukrepov. Nepravilnosti v zvezi z delovnimi podi so bile ugotovljene v 25 primerih, v zvezi z varovanjem odprtih v tleh v 45 primerih, v 17 primerih pa so bile ugotovljene nepravilnosti pri delu na strehah. 21 nepravilnosti v smislu varovanja delovnih mest pred padci v globino je bilo ugotovljenih pri odprtinah v stenah, ki so bile na višini več kot 2 m, višina parapeta pa je bila nižja od 85 cm. 346 nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z zagotavljanjem osebne varovalne opreme ter njene uporabe ali neuporabe med posameznimi delavci. 49 kršitev je bilo ugotovljenih v zvezi z varovanjem gradbenih jam in izkopov. V zvezi z električnimi inštalacijami na gradbiščih je bilo ugotovljenih 54 kršitev, 85 kršitev pa je bilo ugotovljenih v zvezi z nevarovanjem gradbišč proti okolici. V zvezi z vozili in delovno opremo na gradbiščih je bilo ugotovljenih 16 kršitev. 14 kršitev pa je bilo ugotovljenih v zvezi z nezagotavljanjem stranišč in umivalnikov za umivanje rok na gradbiščih.

Inšpektorji s področja nadzora varnosti in zdravja pri delu so na podlagi ugotovitev izdali 321 ureditvenih odločb za odpravo nepravilnosti, od katerih so jih 138 izrekli ustno, ker je šlo za izjemno nujne ukrepe. V 144 primerih so inšpektorji prepovedali nadaljevanje posameznih del do odprave nepravilnosti in v 60 primerih prepovedali delo zaradi neposredne nevarnosti za življenje delavcev. Od navedenih 204 prepovedi del je bilo v 79 primerih delo prepovedano ustno na kraju samem. V zvezi z ugotovljenimi prekrški je bilo izdanih 162 odločb o prekršku (78 z opominom in 84 z globo) in 305 plačilnih nalogov. Izdanih je bilo tudi 108 opozoril po ZIN in 149 opozoril po ZP-1.

Z usmerjenim nadzorom gradbišč je IRSD dosegel stalen nadzor nad gradbeništvom, ki velja za eno najnevarnejših dejavnosti. Odkar se izvaja usmerjeni nadzor gradbišč skozi skoraj vso gradbeno sezono, se je število smrtnih delovnih nezgod na gradbiščih občutno zmanjšalo. Usmerjeni nadzor se je izkazal kot zelo koristen, saj so bile ugotovljene številne kršitve in izrečeni številni ukrepi, za katere menimo, da bodo pripomogli k izboljšanju stanja pri nadzorovanih delodajalcih. Zaradi navedenega bomo takšen poostren in pogost nadzor gradbišč nadaljevali tudi v prihodnje.

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih števil – reprezentativni vzorec 2025

Akcijo Usmerjenega nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na podlagi metodologije naključnih števil, izvajamo na podlagi reprezentativnega vzorca pravnih subjektov. IRSD je to akcijo v letu 2025 izvedel že dvaindvajseto leto zapored. Izvedba te akcije v preteklih letih je

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

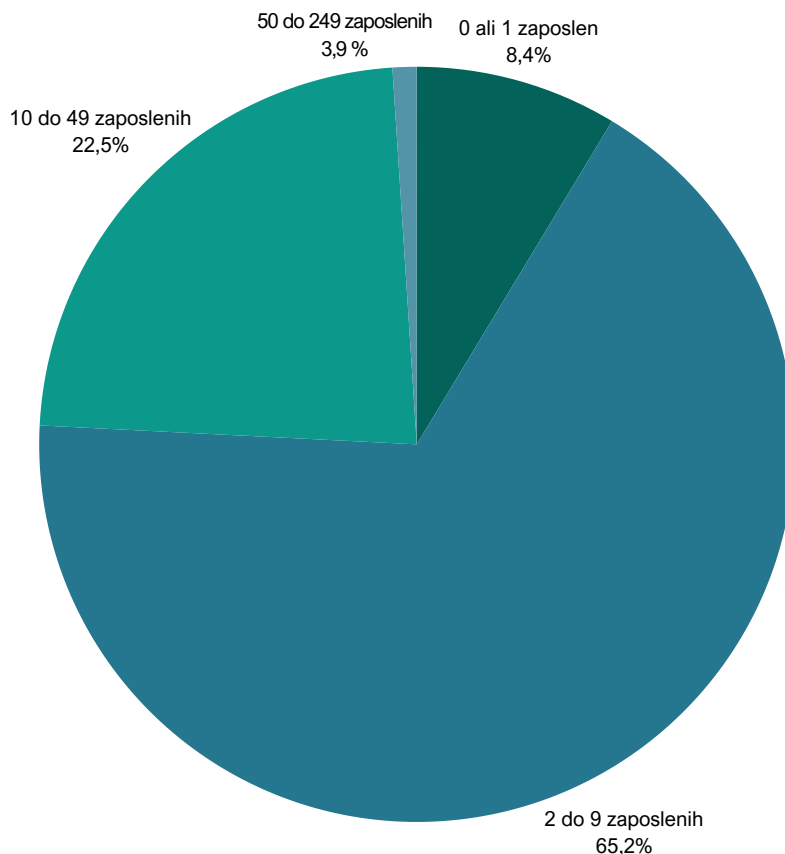
pokazala, da pridobljene ugotovitve v zvezi s spoštovanjem osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri naključno izbranih subjektih precej realno prikazujejo stanje v Republiki Sloveniji na tem področju, zato smo tako oceno stanja opravili tudi v letu 2025. Eden od namenov te akcije je tudi zniževanje deleža subjektov, pri katerih IRSD še nikoli ni opravil inšpekcijskega pregleda s področja varnosti in zdravja pri delu.

V letu 2025 smo, podobno kot v preteklih letih, s pomočjo metodologije naključnih števil iz poslovnega registra, ki ga vodi AJPES, izbrali reprezentativni vzorec 930 subjektov. Vzorec je reprezentativen glede na število zaposlenih in dejavnost. Naključen izbor je bil opravljen med v Republiki Sloveniji aktivnimi subjekti, ki so po podatkih registra zaposlovali dva delavca ali več.

Naše osnovno orodje za pridobivanje podatkov je standardiziran zapisnik o opravljenem inšpekcijskem nadzoru. Po opravljenem inšpekcijskem nadzoru inšpektor izpolni še elektronski anketni list (v aplikaciji Microsoft Teams oziroma Microsoft Forms), v katerega vpiše osnovne podatke o subjektu nadzora ter oceno stanja na desetih področjih nadzora oziroma parametrih z ocenami od 1 do 4, pri čemer ima vsaka ocena tudi opisno opredelitev zaradi čim bolj enotnega ocenjevanja.

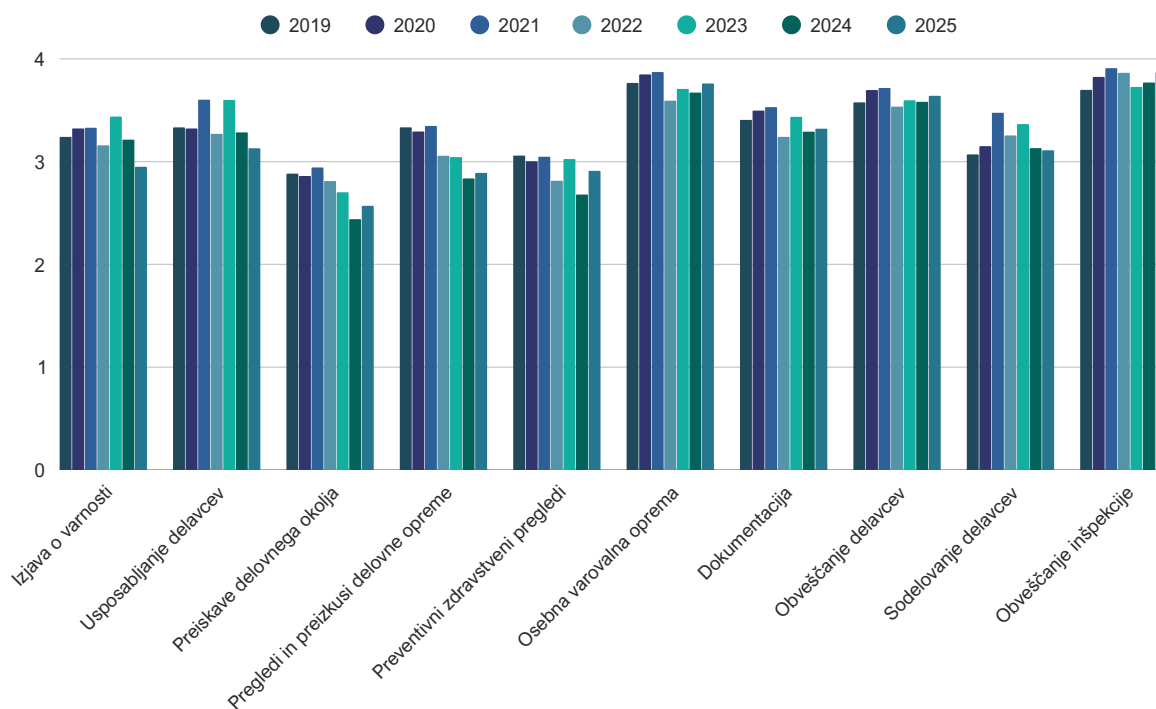
Struktura pregledanih subjektov je kljub sorazmerno majhnemu vzorcu še vedno dober približek strukture vseh družb oziroma samostojnih podjetnikov posameznikov na podlagi podatkov poslovnega registra, s to razliko, da je bilo zajetih tudi približno 8 % subjektov z nič ali enim zaposlenim, čeprav takih subjektov na podlagi podatkov iz registra nismo izbrali. Tako kot tudi prejšnja leta lahko to deloma pripišemo neažurnosti podatkov v poslovnem registru, deloma pa spremembi stanja od dneva zajema podatkov iz registra do dneva opravljenega inšpekcijskega nadzora. V letu 2025 med pregledanimi subjekti sicer ni bilo subjektov, ki bi zaposlovali 250 delavcev ali več, čeprav so bili v vzorec vključeni tudi taki subjekti.

Graf 23: Delež nadzorovanih subjektov glede na število zaposlenih delavcev, reprezentativni vzorec IRSD, 2025 (v letu 2025 med pregledanimi subjekti ni bilo subjektov, ki bi zaposlovali 250 delavcev ali več)

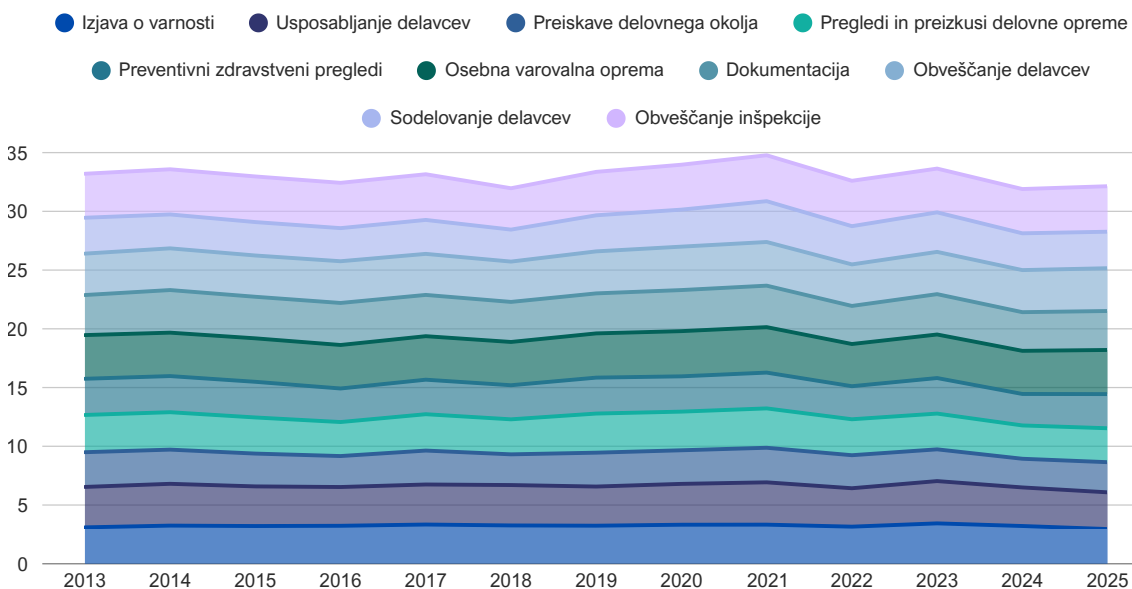

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

Graf 24: Povprečna ocena za posamezne parametre, reprezentativni vzorec IRSD, 2019–2025

Graf 25: Vsota povprečnih ocen za posamezne parametre, reprezentativni vzorec IRSD, 2013–2025

Na podlagi številčnih ocen od 1 do 4 smo izdelali povprečno oceno po vseh desetih parametrih.

Skupna povprečna ocena (podobno kot tudi vsota povprečnih ocen) se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 za odtenek zvišala, in sicer s 3,19 na 3,21. Povprečne ocene so se v letu 2025 znižale samo pri treh ocenjenih parametrih, in sicer ocene, ki se nanašajo na izjavo o varnosti z oceno tveganja, na usposabljanje delavcev za varno opravljanje dela in na sodelovanje delavcev.

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

V letu 2025 se je v primerjavi z letom 2024 najbolj znižala povprečna ocena, ki se nanaša na izjavo o varnosti z oceno tveganja, pri čemer je razlog za to znižanje mogoče iskati v dejstvu, da marsikateri zavezanec ocene tveganja tudi v letu 2025 še vedno ni uskladir z določbami Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 84/23, 98/23 in 47/24 – popr.), ki se je začel uporabljati s 1. avgustom 2024.

V letu 2025 se je v primerjavi z letom 2024 najbolj zvišala povprečna ocena, ki se nanaša na preventivne zdravstvene preglede delavcev.

Skupna povprečna ocena se od vključno leta 2007 naprej sicer ni bistveno spreminjala (vedno se je gibala med 3,19 in 3,48), podobno pa velja tudi za vsoto povprečnih ocen.

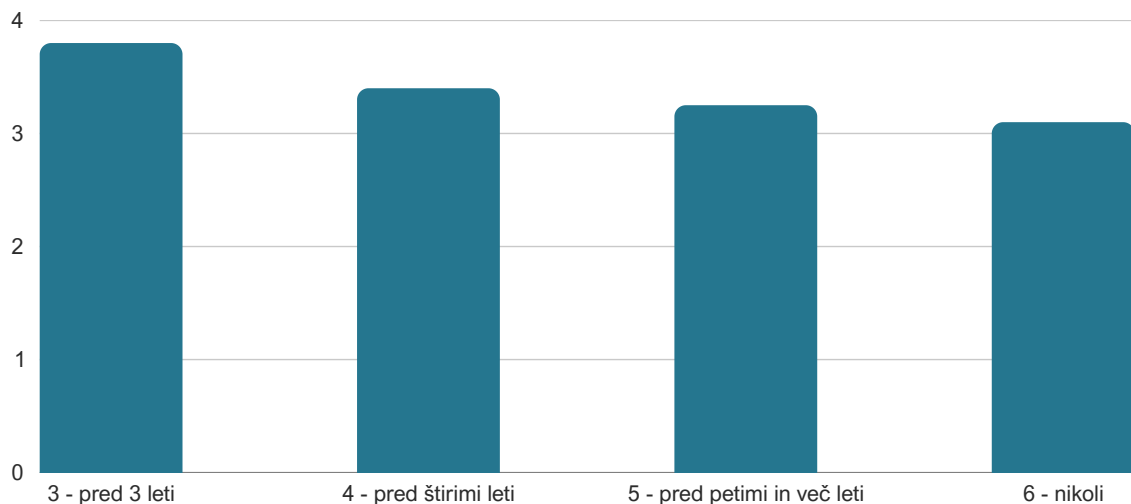
Najnižjo povprečno oceno (2,57) med vsemi ocenjevanimi parametri je v letu 2025 znova prejel parameter preiskave delovnega okolja. Ta je sicer od vključno leta 2015 naprej med vsemi ocenjevanimi parametri vedno prejel najnižjo povprečno oceno.

Najvišjo povprečno oceno (3,87) med vsemi ocenjevanimi parametri je v letu 2025 znova prejel parameter obveščanje inšpekcije (med drugim v zvezi z nezgodami pri delu) – ta parameter sicer prejema zelo visoke povprečne ocene že od vključno leta 2007 naprej (v teh letih se je ta parameter vedno uvrstil med tri najvišje ocenjene parametre).

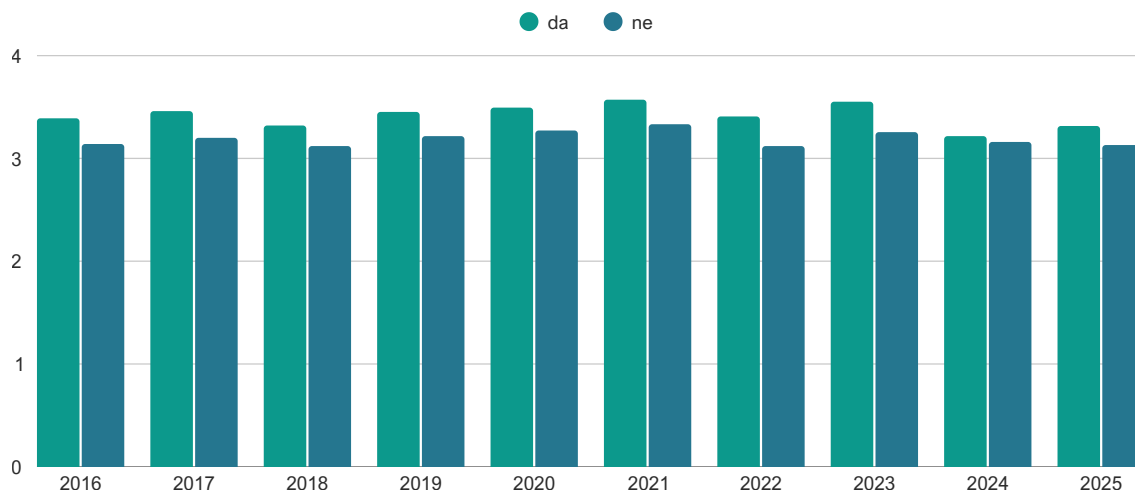
Močan vpliv na izvajanje ukrepov v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu ima seveda tudi to, ali je bil inšpekcijski nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu pri subjektu predhodno že kdaj opravljen in tudi kakšen je bil časovni razmik med inšpekcijskimi nadzori pri posameznem delodajalcu. To se je znova pokazalo tudi v letu 2025, ko je bila povprečna ocena vseh ocenjevanih parametrov pri subjektih, pri katerih je bil nadzor s področja varnosti in zdravja opravljen že vsaj enkrat, za slabih 6 % višja kot pri subjektih, pri katerih ta nadzor še nikoli ni bil opravljen.

V letu 2025 je bilo 29 takih subjektov, ki so pri ocenjevanih parametri dobili samo najvišje ocene (oceno 4) oziroma pri katerih ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti – delež teh subjektov glede na skupno število pregledanih subjektov je bil 16 % in se je v primerjavi z letom 2024, ko je ta delež znašal 12 %, nekoliko povečal.

Graf 26: Skupna povprečna ocena glede na to, kdaj je bil pri subjektu nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu nazadnje opravljen (vključno s trendno črto), reprezentativni vzorec IRSD, 2025 (v letu 2025 med pregledanimi subjekti ni bilo subjektov, pri katerih bi bil nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu nazadnje opravljen pred dvema letoma ali manj)

Graf 27: Skupna povprečna ocena glede na to, ali je bil pri subjektu nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu predhodno že kdaj opravljen, reprezentativni vzorec IRSD, 2016–2025

Inšpekcijski nadzori v okviru akcije so bili sicer opravljeni pri delodajalcih z 41 različnimi glavnimi dejavnostmi (oziroma oddelki standardne klasifikacije dejavnosti – SKD)

Analiza podatkov, ki so bili pridobljeni v okviru Usmerjenega nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na podlagi metodologije naključnih števil, je pokazala, da je v letu 2025 zagotavljanje zakonsko predpisanih ukrepov, ki se nanašajo na varnost in zdravje pri delu, v primerjavi z letom 2024 ostalo na praktično enaki ravni.

Usmerjeni nadzori nad izvajanjem predpisov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen

Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (v nadaljnjem besedilu: pravilnik) se je začel uporabljati 1. avgusta 2024. Pravilnik na novo določa obveznosti delodajalcev glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri ročnem premeščanju bremen v smislu preprečevanja kostno-mišičnih obolenj in poškodb. Delodajalci in samozaposlene osebe so imeli skoraj leto dni časa, da ocenijo tveganja pri ročnem premeščanju bremen in izvedejo ustrezne ukrepe. Ročno premeščanje bremen pomeni vsako opravilo, ki vključuje dvigovanje, prenašanje, spuščanje, potiskanje, vlečenje ali premikanje bremen s človeško silo in druga podobna dela (na primer podpiranje, držanje, ponavljajoči se gibi), ki zaradi svojih značilnosti ali neugodnih ergonomskih pogojev pomeni nevarnost za razvoj kostno-mišičnih obolenj, povezanih z delom. Bistvena novost pravilnika je, da mora delodajalec uporabiti dvižno opremo vedno, kadar je stopnja obremenitve visoka (rdeče območje), in da mora oceniti tveganje pri ročnem premeščanju bremen po metodi iz Priloge 3 pravilnika (metoda ključnih kazalnikov) ali katerikoli drugi primerljivi metodi, s katero delodajalec zagotavlja vsaj tako raven varnosti in zdravja pri delu delavcev pri ročnem premeščanju bremen, kot bi jo zagotovil z upoštevanjem ukrepov iz Priloge 3 pravilnika. Delodajalec mora oceniti tveganje pri ročnem premeščanju bremen vedno, kadar ga na to napoti presejalni test iz Priloge 2 pravilnika ali presejalni test katere koli druge primerljive metode. Dejavniki tveganja pri ročnem premeščanju bremen so navedeni v Prilogi 1 pravilnika. V pravilniku opisane metode (dvigovanje-držanje-prenašanje, MKK-DDP, potiskanje-vlečenje, MKK-PV, ročni delovni procesi in ponavljajoče se premeščanje bremen, MKK-RD) v posameznih primerih napotujejo tudi na druge metode, kot so metoda ključnih kazalnikov za ocenjevanje in načrtovanje telesnih delovnih obremenitev na delovnem mestu pri uporabi celotne telesne moči, metoda ključnih kazalnikov za ocenjevanje in načrtovanje telesnih delovnih obremenitev na delovnem mestu pri premikanju (gibanju) celega telesa in metoda ključnih kazalnikov za ocenjevanje in načrtovanje telesnih

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

delovnih obremenitev na delovnem mestu pri prisilnih držah telesa. Prav tako lahko dejavniki tveganja iz Priloge 1 pravilnika napotujejo na uporabo drugih metod glede posamičnih dejavnikov tveganja. Ocena tveganja pri ročnem premeščanju bremen je del ocene tveganja, ki jo mora delodajalec izdelati v skladu s 17. členom ZVZD-1.

IRSD je v letu 2025 izvajal usmerjene nadzore, povezane z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu pri ročnem premeščanju bremen v različnih dejavnostih. Nadzori so potekali v gradbeništvu, proizvodnih dejavnostih, trgovini, domovih za starejše občane, bolnišnicah in drugih dejavnostih, v katerih je tveganje za take obremenitve večje. Inšpektorji za delo s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2025 skupaj opravili nadzore pri 407 delodajalcih. Od teh je bilo opravljenih:

- 166 inšpekcijskih nadzorov pri delodajalcih, ki zaposlujejo od enega do devet delavcev,
- 149 inšpekcijskih nadzorov pri delodajalcih, ki zaposlujejo od deset do 49 delavcev,
- 62 inšpekcijskih nadzorov pri delodajalcih, ki zaposlujejo od 50 do 249 delavcev,
- 30 inšpekcijskih nadzorov pri delodajalcih, ki zaposlujejo več kot 250 delavcev.

V okviru inšpekcijskih nadzorov so bila pregledana delovna mesta, na katerih se je izvajalo 906 različnih delovnih opravil v zvezi z ročnim premeščanjem bremen. Od teh je bilo:

- 387 delovnih opravil povezanih z ročnim dviganjem, držanjem in prenašanjem bremen, težkih 3 kg ali več (DDP),
- 259 delovnih opravil povezanih z ročno vleko ali potiskanjem bremen (RVP),
- 260 delovnih opravil povezanih z ročnimi delovnimi procesi – ponavljajoče se ročno premeščanje (RD).

Iz ugotovitev inšpekcijskih pregledov je razvidno, da večina pregledanih delodajalcev (predvsem manjših, ki zaposlujejo od enega do devet in od deset do 49 delavcev) v predpisanem roku do 1. avgusta 2024 oziroma do inšpekcijskega pregleda ni ocenila tveganj in izvedla varnostnih ukrepov v skladu z zahtevami pravilnika. Aktivnosti so začeli šele po 1. avgustu 2024 oziroma po izvedenem inšpekcijskem pregledu.

Presejalni test je izvedlo 215 (52,8 %) pregledanih delodajalcev; test je večinoma vse napotil, da morajo oceniti tveganje. Oceno tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj je izdelalo 195 (47,9 %) pregledanih delodajalcev, ki so za ocenjevanje tveganja v veliki večini uporabili metodo ključnih kazalnikov (MKK), ki jo navaja Priloga 3 pravilnika. Med temi je 189 delodajalcev imelo v oceni tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen zapis o ukrepih za odpravo oziroma zmanjšanje prisotnih tveganj.

Pri 63 (15,5 %) pregledanih delodajalcih je bilo ugotovljeno, da je stopnja tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj bistveno povečana (rumeno območje). Pri 18 (4,4 %) pregledanih delodajalcih je bilo ugotovljeno, da je stopnja tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj visoka (rdeče območje).

V okviru opravljenih inšpekcijskih nadzorov je bilo tudi preverjeno, ali delodajalec zagotavlja, da noseča delavka ne dviguje, drži, prenaša bremena, težjega od pet kilogramov, ali ravna s takim predmetom oziroma ga ne potiska ali vleče s silo, večjo od 50 newtonov. Ugotovljeno je bilo, da:

- je 37 delodajalcev (9,1 %) obveznost spoštovalo,
- 7 delodajalcev (3,9 %) obveznosti ni spoštovalo,
- 368 delodajalcev (88,3 %) ni imelo zaposlenih nosečih delavk.

Glede obveznosti, ali je delodajalec, ki je dodelil delavcu naloge, povezane z ročnim premeščanjem bremen, upošteval delavčeve zdravstvene zmožnosti v skladu z zdravniškim spričevalom izvajalca medicine dela, z oceno izpolnjevanja posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju, je bilo ugotovljeno, da:

- je 37 delodajalcev (9,9 %) upoštevalo delavčeve zmožnosti,
- 2 delodajalca (0,5 %) nista upoštevala delavčevih zmožnosti,
- 20 delodajalcev (90,4 %) ni zagotovilo zdravstvene preglede delavcem.

Ob tem velja omeniti, da so bili nekateri delavci napoteni na preventivne zdravstvene preglede pred začetkom veljavnosti pravilnika.

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

Pri določanju delovnih nalog za ročno premeščanje bremen je 339 (83,3 %) delodajalcev upoštevalo starost, spol in telesno zmogljivost delavca, ki jo je ocenil izvajalec medicine dela v zdravniškem spričevalu. 68 delodajalcev (16,7 %) navedenih zahtev ni upoštevalo.

Teoretično in praktično usposabljanje za varno delo glede ročnega premeščanja bremen je izvedlo 326 delodajalcev (80,1 %). Preostalih 81 delodajalcev (19,9 %) usposabljanja ni izvedlo ali pa je bilo njihovo usposabljanje pomanjkljivo oziroma neustrezno. Ob tem velja omeniti, da so nekateri delodajalci, ki še niso ocenili tveganj za mišično-kostna obolenja pri ročnem premeščanju bremen, izvedli usposabljanja za varno delo pred začetkom veljavnosti pravilnika.

O vseh vprašanih glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen se je z delavci oziroma njihovimi predstavniki posvetovalo 241 delodajalcev (59,2 %). Preostalih 166 delodajalcev (40,8 %) se z delavci ni posvetovalo.

Inšpektorji za delo so ukrepali z upravnimi in prekrškovnimi ukrepi. V zvezi s tem so izrekli oziroma izdali:

- 43 odločb o prekršku z izrečenim opominom,
- 15 plačilnih nalogov,
- 13 odločb o prekršku z izrečeno globo,
- 62 opozoril po ZP-1,
- 251 upravnih ureditvenih odločb,
- 12 opozoril po 33. členu ZIN.

Iz vsega navedenega je ena od ključnih ugotovitev usmerjenih inšpekcijskih nadzorov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen, da je dobra polovica (v letu 2024 približno tretjina) pregledanih delodajalcev izdelala presejalni test, ki je prvi korak pri ocenjevanju tveganja za nastanek mišično-kostnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen. Dokler delodajalec ne oceni tveganj, ne more vedeti, kateri ukrepi (organizacijski, kadrovski in tehnični) ter uporaba katere delovne opreme in načina dela so ustrezni, da se zmanjša nevarnost, povezana z ročnim premeščanjem bremen, in koliko sredstev mora v ta namen zagotoviti. Prevladovali so delodajalci z majhnim številom zaposlenih. Delodajalci, ki so imeli oceno tveganja za nastanek mišično-kostnih obolenj v izdelavi, so kot enega od razlogov za »zamudo« navajali veliko zasedenost zunanjih strokovnih služb, ki imajo dovoljenje za opravljanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu.

Inšpektorji so ob nadzoru že izdelanih ocen tveganja med drugim ugotovili, da so bili ukrepi za zmanjšanje tveganj preveč splošni in pomanjkljivi ali da celo niso bili določeni. V vseh primerih so zahtevali dopolnitev ocen tveganja z ustreznimi tehničnimi, organizacijskimi ali kadrovske ukrepi.

Pravilnik, ki je bil objavljen 2. avgusta 2023 in je začel veljati 17. avgusta 2023, se je začel uporabljati 1. avgusta 2024. Čeprav je prehodno obdobje trajalo skoraj leto dni, ugotovitve inšpekcijskih nadzorov kažejo, da polovica pregledanih delodajalcev ni izvedla aktivnosti in ukrepov glede ročnega premeščanja bremen, ki jih predpisuje pravilnik.

Delodajalci so morali tveganja glede ročnega premeščanja bremen oceniti že na podlagi zahtev starega pravilnika. Tisti, ki so že prej namenili pozornost ročnemu premeščanju breme in izvajali ustrezne ukrepe (predvsem glede zagotavljanja in uporabe dvizne opreme), večinoma ne bodo imeli težav v zvezi z zahtevami sedanjega pravilnika. Nasprotno pa velja za tiste, ki področju ročnega premeščanja bremen niso namenili dovolj pozornosti in so pomanjkljivo ocenili tveganje v zvezi s tem ali pa ga sploh niso ocenili ter niso določili in izvajali ustreznih ukrepov.

IRSD pozdravlja uvedbo in ohranitev pravilnika kot pomemben korak naprej v preprečevanju kostno-mišičnih obolenj in zaščiti zdravja delavcev ter bo tudi v letu 2026 nadaljeval nadzore za preverjanje skladnosti delodajalcev s temi novimi varnostnimi zahtevami.

Usmerjeni nadzori nad izvajanjem predpisov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa

Namen akcije je bil ugotoviti spoštovanje določb in predpisov varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti cestnega tovornega prometa. Posebna pozornost je bila namenjena spoštovanju določb:

- 17., 19., 36., 37., 38., 41. in 61. člena ZVZD-1,
- Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Uradni list RS, št. 87/02, 29/03 in 124/06),
- Pravilnika o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Uradni list RS, št. 101/04),
- Pravilnika o osebni varovani opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99 in 93/05),
- Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 84/23, 98/23 in 47/24).

Inšpektorji so v okviru inšpekcijskih nadzorov posebno pozornost namenili tudi nevarnostim, ki se lahko pojavijo pri odstranjevanju snega in ledu s streh ter z nadgradenj tovornih, polpriklopnih in priklopnih vozil. V skladu z drugim odstavkom 114. člena ZVCP-1 na motornih in priklopnih vozilih v cestnem prometu ne sme biti snega, ledu, vode ali drugih snovi, ki bi lahko vplivale na vozne lastnosti vozila ali bi se lahko raztresale oziroma razlivalo z njega. Inšpektorji so zato preverjali, ali so delodajalci v oceni tveganja ustrezno ovrednotili tveganja, povezana z odstranjevanjem snega in ledu s streh ter nadgradenj navedenih vozil, ter katere ukrepe so sprejeli za njihovo obvladovanje.

V okviru akcije je bilo izvedenih 71 usmerjenih inšpekcijskih nadzorov, pri čemer je bilo ugotovljenih skupno 262 kršitev. Izrečeni so bili naslednji ukrepi:

- 36 upravnih odločb,
- 18 odločb o prekršku z izrečenim opominom,
- sedem odločb o prekršku z izrečeno globo,
- štiri plačilni nalogi.

Največ kršitev je bilo ugotovljenih na področju izdelave in izvajanja ocene tveganja. Zavezanci so tveganja, ki so jim delavci izpostavljeni pri svojem delu, pogosto pomanjkljivo ocenili. Zlasti niso ustrezno ocenili tveganj, povezanih z ročnim premeščanjem bremen ter z odstranjevanjem snega in ledu s streh in nadgradenj tovornih, polpriklopnih in priklopnih vozil. Ugotovljeno je bilo tudi, da delodajalci na podlagi predlogov izvajalca medicine dela niso določili posebnih zdravstvenih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati delavci, prav tako pa se niso posvetovali z delavci oziroma njihovimi predstavniki.

Ugotovljene so bile tudi številne kršitve glede zagotavljanja preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev, usposabljanja za varno delo in preizkusov usposobljenosti, predvsem v njihovem praktičnem delu in glede ustreznosti programov usposabljanja. Pomanjkljivosti so se nanašale tudi na zagotavljanje osebne varovalne opreme in na izvajanje ukrepov, povezanih z obveznostjo odstranjevanja snega in ledu s streh ter nadgradenj tovornih, polpriklopnih in priklopnih vozil.

Usmerjeni nadzor glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem s poudarkom na rakotvornih, mutagenih in reprotoksičnih snoveh

V akcijskem načrtu za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu za obdobje 2018–2027 so za obdobje 2024–2027 opredeljene aktivnosti za uresničevanje strateških ciljev in ukrepov, usmerjenih v zagotavljanje varnosti pri delu. Med drugim vključujejo tudi pripravo in izvedbo programa akcij poostreženega nadzora IRSD v zvezi s kakovostjo ocene tveganja zaradi izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem ter izvedbo usmerjene akcije nadzora glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem.

V letu 2024 je začel veljati Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 29/24), ki po novem med te snovi vključuje

tudi reprotoksične snovi. Nevarne kemične snovi so prisotne tudi v tehnoloških plinih, ki nastajajo pri postopkih varjenja in rezanja kovin. Zaradi tega so delavci pri opravljanju teh opravil lahko izpostavljeni zelo visokim koncentracijam zdravju škodljivih snovi. Kemičnim dejavnikom so delavci izpostavljeni pri različnih delovnih opravilih v praktično vseh industrijskih panogah.

Pri inšpekcijskih nadzorih je bil poudarek na ocenjevanju tveganja, pri čemer so inšpektorji preverjali, ali je delodajalec izdelal oceno tveganja za varnost in zdravje delavcev zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem na delovnem mestu. Če je ocena tveganja obstajala, so njeno ustreznost presojali z vidika dejanske prisotnosti in vpliva nevarnih kemičnih snovi. Poleg tega so inšpektorji preverjali, ali obseg zdravstvenega nadzora ustrezno sledi ugotovitvam ocene tveganja, ali program usposabljanja in preizkusi usposobljenosti vključujejo vsebine, na podlagi katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da so delavci pri uporabi nevarnih kemičnih snovi ustrezno usposobljeni, skladnost meritev nevarnih kemičnih snovi z določili standarda SIST EN 689 in ali so ustrezno določeni in izvajani kolektivni varnostni ukrepi (na primer prezračevanje) in individualni varnostni ukrepi, med drugim ustrezen izbor, uporaba, menjava in shranjevanje osebne varovalne opreme. Nadzori so se izvajali v skladu z določbami Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu ter Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21 in 29/04).

Usmerjena akcija nadzora glede izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem, s poudarkom na rakotvornih, mutagenih in reprotoksičnih snoveh, se je izvajala v treh sklopih:

- usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem,
- usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, ki izvajajo varjenje in pri katerih so delavci izpostavljeni škodljivim tehnološkim plinom in drugim nevarnim snovem,
- usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni nevarnim kemičnim snovem.

111

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu za delavce, izpostavljene rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem, se je izvajal v slovenskih bolnišnicah, in sicer na oddelkih patologije, kjer so delavci izpostavljeni rakotvornemu formaldehidu. Nadzor je potekal tudi pri zavezancih, ki uporabljajo rakotvorne snovi in so vključeni na seznam, ki ga vodi Urad za kemikalije.

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, ki izvajajo varjenje, se je izvajal v družbah, v katerih potekajo dejavnosti spajanja in rezanja kovin. Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni nevarnim kemičnim snovem, pa se je izvajal pri drugih zavezancih, v katerih delovni procesi vključujejo uporabo ali nastajanje nevarnih kemičnih snovi.

Poostren nadzor se je izvajal v obdobju od 1. aprila do 30. novembra 2025.

Inšpektorji so v okviru *usmerjenega nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu za delavce, izpostavljene rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem*, opravili 51 inšpekcijskih nadzorov. V postopkih nadzora je bilo izdanih 27 upravnih odločb, vodenih osem prekrškovnih postopkov, izrečenih pet opozoril po ZP-1 in eno opozorilo po ZIN.

Največ kršitev je bilo ugotovljenih na področju obveščanja pristojnega organa o uporabi rakotvornih, mutagenih ali reprotoksičnih snovi. Delodajalec mora namreč najmanj 15 dni pred začetkom uporabe takšne snovi o tem pisno obvestiti IRSD, česar številni zavezanci niso izpolnili.

Temu so sledile kršitve, povezane s pomanjkljivo izdelano oceno tveganja za rakotvorne, mutagene ali reprotoksične snovi. Pogoste so bile tudi kršitve v zvezi z usposabljanjem delavcev glede varne uporabe rakotvornih, mutagenih ali reprotoksičnih snovi.

V okviru usmerjenega nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, ki izvajajo varjenje, so inšpektorji opravili 63 inšpekcijskih nadzorov. V postopkih nadzora je bilo izdanih 30

USMERJENI NADZORI IRSD V LETU 2025

upravnih odločb, vodena sta bila dva prekrškovna postopka, izrečena pa so bila štiri opozorila po ZP-1.

Največ kršitev je bilo ugotovljenih zaradi neustrezne identifikacije nevarnosti. Delodajalci v postopku ocenjevanja tveganja namreč pogosto niso upoštevali tehnoloških plinov in prahu, ki nastajajo med varjenjem, temveč so upoštevali samo vstopne pline, kot sta argon in ogljikov dioksid. Takšen način pa bistveno izkrivlja dejansko sliko izpostavljenosti varilca nevarnim kemičnim snovem. Če dejanska izpostavljenost ni pravilno ocenjena, sprejeti ukrepi ne zagotavljajo zadostne zaščite varilcev pred škodljivimi plini, hlapi in delci, ki nastajajo med postopki varjenja.

Pri devetih zavezancih se meritve kemičnih škodljivosti pri varjenju sploh še niso izvajale, pri 15 zavezancih pa varilci niso uporabljali ustrezne zaščite za dihala, ampak le zaščitno opremo, namenjeno zaščiti pred prahom, ki varilca ne varuje pred nevarnimi plini, ki nastajajo pri varjenju. V okviru nadzora je bilo ugotovljeno tudi, da delodajalci pri določanju ukrepov za varno delo ne upoštevajo prednostnega vrstnega reda ukrepov, saj tehničnim ukrepom (na primer odsesavanje, prezračevanje) ne dajejo prednosti pred individualnimi ukrepi (osebna varovalna oprema). Le zelo majhen delež delodajalcev ima ustrezno urejeno odsesavanje plinov in par z delovnih mest.

Najbolj zaskrbljujoča ugotovitev pa je, da delodajalci v večini primerov nimajo urejenega dovajanja ustreznih količin svežega zraka na delovna mesta, kar je ključna varnostna komponenta pri delih, povezanih z varjenjem. Zaradi pomanjkljivega prezračevanja so varilci pri svojem delu lahko izpostavljeni koncentracijam kemičnih snovi, ki pogosto presegajo mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost.

V okviru usmerjenega nadzora nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, pri katerih so delavci izpostavljeni nevarnim kemičnim snovem, so inšpektorji opravili 59 inšpekcijskih nadzorov. V postopkih nadzora je bilo izdanih 19 upravnih odločb, vodenih 11 prekrškovnih postopkov, izrečena pa so bila tudi tri opozorila po ZP-1. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju pomanjkljivo izdelane ocene tveganja za nevarne kemične snovi.

Pri nadzorih delodajalcev, pri katerih so delavci izpostavljeni kemičnim snovem z uvedeno zavezujočo mejno vrednostjo za poklicno izpostavljenost, je bilo ugotovljeno, da delodajalci v večini primerov še niso izvedli ustreznega števila meritev teh snovi. Zaradi tega ni mogoče določiti ustrezne periodike izvajanja meritev kemičnih škodljivosti, čeprav je bila ta obveznost v pravni red Republike Slovenije prenesena že leta 2018.

Pri pregledih poročil o meritvah kemičnih škodljivosti smo zaznali več nepravilnosti. Ugotovljeno je bilo, da so meritve nevarnih kemičnih snovi izvajali pravni subjekti, ki niso imeli pridobljene akreditacije za izvajanje takih meritev. Poleg tega poročila o meritvah niso bila ustrezno ovrednotena, kar pomeni, da rezultati niso bili pravilno razloženi glede na mejne vrednosti in zahteve predpisov.

Ugotovljeno je bilo tudi, da so nekatere družbe z dovoljenjem za delo naročnikom izvedle le tiste meritve, za katere so imele akreditacijo, pri tem pa naročnikov niso obvestile, da drugih v postopku ocenjevanja tveganja pomembnih snovi ne morejo meriti. Posledično naročniki niso bili seznanjeni, da morajo za meritve teh snovi pridobiti drugega ustrezno akreditiranega izvajalca, kar pomeni resno pomanjkljivost pri zagotavljanju pravilne in celovite ocene tveganja.

Pri nadzorih smo ugotovili številne nepravilnosti tudi na področju usposabljanja in preverjanja usposobljenosti delavcev za varno delo. Strokovni delavci za varnost pri delu pri načrtovanju in pripravi programov usposabljanja pogosto ne upoštevajo minimalnih zahtev, ki jih določata Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu in Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu.

Zaznali smo tudi nepravilnosti pri preizkusih praktičnega znanja, saj se ti pri številnih delodajalcih ne izvajajo na delovnem mestu. Nepravilnosti smo ugotavljali tudi pri ocenjevanju tveganja za nastanek poklicnih bolezni. To je sicer naloga izvajalca medicine dela, vendar ugotavljamo, da se ta v postopke ocenjevanja tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom ne vključuje s potrebno skrbnostjo. Pogosto ne ocenjuje tveganj, ki izhajajo iz kombinirane izpostavljenosti več različnim kemičnim snovem hkrati, torej ne

upošteva sinergijskih učinkov, ki lahko pomembno povečajo tveganje za zdravje delavcev.

Področje kemijske varnosti je IRSD kot eno od ključnih tveganj znova uvrstil med prednostne aktivnosti tudi v letu 2026, kar pomeni, da bodo inšpektorji nadaljevali okrepljene nadzore in aktivnosti na tem področju.

Usmerjeni nadzori glede dela na prostem (stalnih ali začasnih) pri visokih temperaturah

IRSD je zaradi spremembe *Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih* (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 43/11 – ZVZD1 in 53/25), ki se je začel uporabljati 12. julija 2025, izvedel usmerjene inšpekcijske nadzore glede dela na delovnih mestih na prostem pri visokih temperaturah. Spremembe pravilnika se nanašajo na varovanje delavcev na delovnih mestih na prostem pri temperaturi zraka, višji od 30 °C, in zaščito delavcev pred vplivi sončnega sevanja, kadar delavci opravljajo dela na prostem v jasnem in sončnem vremenu.

Usmerjeni nadzori dela na prostem pri visokih temperaturah so potekali v obdobju od 12. avgusta do 15. septembra 2025, in sicer v okviru naslednjih akcij:

- usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (delodajalci, kratkotrajna dela),
- nadzor pri delodajalcih, izbranih na podlagi metodologije naključnih številčk – reprezentativni vzorec 2025,
- usmerjeni nadzori nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu v zvezi z ročnim premeščanjem bremen,
- izredni nadzori na podlagi prijav.

Inšpektorji, pristojni za nadzor varnosti in zdravja pri delu, so v tem okviru opravili 40 pregledov pri 29 subjektih.

Inšpektorji, pristojni za nadzor varnosti in zdravja pri delu, niso ugotovili nobenih kršitev določb spremembe *Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih*, čeprav so se nadzori izvajali v poletnih mesecih. Razloga za to sta dva:

- v času izvajanja nadzorov zunanje temperature niso presegle 30 °C, zato se določbe pravilnika, ki se nanašajo na delo pri visokih temperaturah, niso uporabljale,
- delodajalci so delavcem, ki so opravljali dela na prostem v jasnem in sončnem vremenu, zagotavljali ustrezno zaščito pred vplivi sonca, kot to določa pravilnik.

Usmerjene inšpekcijske nadzore glede dela na delovnih mestih na prostem (stalnih ali začasnih) pri visokih temperaturah bomo nadaljevali tudi v poletnih mesecih leta 2026, in sicer z enakim poudarkom na skladnosti delodajalcev z zahtevami pravilnika ter na zavarovanju delavcev pred vročino in sončnim sevanjem.

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu v gozdarski dejavnosti

Akcija nadzora na področju varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti gozdarstva je potekala v obdobju od 1. oktobra do 30. novembra 2025, in sicer v usklajenem sodelovanju z gozdarsko inšpekcijo. Inšpektorji so v tem času pregledali 33 subjektov, pri čemer so ugotovili 25 nepravilnosti in izdali 15 ukrepov. Akcija je bila izvedena predvsem zaradi povečanega števila novih subjektov v dejavnosti gozdarstva po ukinitvi večine gozdnih gospodarstev ter na pobudo gozdarske inšpekcije za usklajeno izvedbo nadzorov, z namenom doseganja večje učinkovitosti na terenu.

Namen akcije je bil preveriti dejansko stanje varnosti in zdravja pri delu v gozdarstvu, saj spada ta dejavnost med bolj tvegan sektor v Republiki Sloveniji. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področjih nezagotavljanja preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev, neuporabe ustrezne osebne varovalne opreme, neizvajanja pregledov in preizkusov delovne opreme, neustrezne organizacije dela na sečišču, saj se še vedno ugotavlja, da delavci pogosto delajo sami, kar pomeni pomembno tveganje za varnost ter neizvajanja ocene tveganja v skladu s Pravilnikom o varnem in zdravem delu pri ročnem premeščanju bremen.

Namen akcije je bil preveriti spoštovanje določb in predpisov varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti gozdarstva, predvsem z vidika preprečevanja večjega števila težjih in smrtnih poškodb pri delu v gozdu, zlasti pri sečnji in spravilu lesa. Po prenehanju koncesij nad upravljanjem državnih gozdov gozdnim gospodarstvom je na trgu nastalo večje število novih, manjših subjektov, ki izvajajo sečnjo in spravilo, zato je bilo treba preveriti njihovo skladnost z zakonodajo ter stopnjo urejenosti varnosti in zdravja pri delu. Posebna pozornost je bila namenjena uporabi ustrezne osebne varovalne opreme, strokovni usposobljenosti delavcev in pravilni tehniki dela pri sečnji, občasnim pregledom delovne opreme, zagotavljanju najmanj dveh delavcev na delovišču, kar je ključen varnostni pogoj pri sečnji, izvajanju občasnega usposabljanja in preizkusa usposobljenosti ter izvajanju občasnih zdravstvenih pregledov delavcev, izpostavljenih gozdarskim tveganjem. Akcija je bila izvedena v sodelovanju gozdarskih inšpektorjev in desetih inšpektorjev za delo, kar je omogočilo celovit pregled nad skladnostjo delodajalcev z zakonodajo in večjo učinkovitost nadzorov na terenu.

Pri nadzorih je bilo ugotovljeno, da delodajalci ne izvajajo ocene tveganja v skladu s Pravilnikom o varnem in zdravem delu pri ročnem premeščanju bremen, pogosto pa tudi ne prepoznajo vseh tveganj, ki so prisotna pri gozdarskem delu. Posledično ne določijo vseh potrebnih ukrepov in ne predpišejo ustrezne osebne varovalne opreme. Pogosta pomanjkljivost je tudi, da se izvajalec medicine dela ne vključuje v proces izdelave ocene tveganja. Delodajalci v številnih primerih ne zagotavljajo preventivnih zdravstvenih pregledov, ne obdobjnih ne predhodnih.

Največ kršitev je bilo ugotovljenih v primerih, ko so delavci opravljali delo sami na delovišču, kar je v nasprotju s Pravilnikom o varstvu pri delu v gozdarstvu. Ta določa, da morata biti pri opravljanju gozdnih del z večjo nevarnostjo za poškodbe na delovišču vsaj dva delavca, in sicer na vidni ali slišni razdalji.

Problem neuporabe osebne varovalne opreme ostaja izrazit tako pri delodajalcih kot pri samozaposlenih osebah. Kršitve se nanašajo predvsem na neuporabo zaščitnih oblačil, čelad, gozdarskih čevljev in sredstev za zaščito pred urezninami.

Ugotovljeno je bilo tudi, da delodajalci ne izvajajo pregledov delovne opreme v predpisanih rokih. V enem primeru je bilo ugotovljeno, da je bil kmetijski traktor, ki se je uporabljal za privlačenje hlodovine, neustrezno opremljen za delo na terenu z naklonom nad 15 %. Delodajalci pogosto ne zagotavljajo praktičnega usposabljanja delavcev, kar je pri delu v gozdu nujno za varno ravnanje z opremo in pravilno tehniko sečnje. V enem od primerov delavec ni opozoril okolice pri podiranju drevesa, kar pomeni resno tveganje za poškodbe drugih oseb na delovišču. Pri nadzoru je bil ugotovljen tudi primer, ko je na delovišču dijak opravljal sečnjo pod mentorstvom, vendar ni imel ustreznih protivreznih zaščitnih hlač. Namesto hlač razreda 2, ki so potrebne zaradi hitrosti žage, ki jo je uporabljal, je nosil le razred 1, ki pri takšni hitrosti rezila ne zagotavlja zadostne zaščite.

Inšpektorji za delo, pristojni za nadzor varnosti in zdravja pri delu, so v okviru izvedene akcije izrekli skupaj 15 ukrepov. Od tega je bilo devet ureditvenih odločb, en opomin, eno opozorilo po ZIN, štiri opozorila po ZP-1 in ena prepovedna odločba.

Inšpektorji, pristojni za nadzor varnosti in zdravja pri delu, stalno ugotavljajo ponavljajoče se težave na področju varnosti in zdravja pri delu v gozdarstvu. Ena najpogostejših je, da samozaposleni gozdarski delavci ne izdelajo pisne ocene tveganja, čeprav je ta obvezna. Poleg tega pogosto opravljajo delo v gozdu sami, kar je v nasprotju s Pravilnikom o varnem delu v gozdarstvu, ki določa, da morata biti pri gozdarskih delih z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare na delovišču vsaj dva delavca na vidni ali slišni oddaljenosti.

Ugotovljeno je bilo tudi, da delodajalci pogosto ne zagotavljajo obdobjih preventivnih zdravstvenih pregledov, hkrati pa se vedno pogosteje ne izvajajo niti občasni pregledi delovne opreme, ki so ključni za varno uporabo motornih žag, traktorjev in druge opreme v gozdarstvu.

Ocene tveganja so pogosto slabo pripravljene: tveganja pri delu niso v celoti prepoznana, posledično pa ni ustrezno predpisana osebna varovalna oprema. Delodajalci poleg tega pogosto nimajo izdelanih ocen tveganja v skladu s Pravilnikom o varnosti in zdravju pri ročnem premeščanju bremen, čeprav so delavci v gozdarstvu izpostavljeni visokim fizičnim obremenitvam.

Zaznano je tudi, da nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji slabše skrbijo za varnost in zdravje pri delu. Pogosto ne uporabljajo osebne varovalne opreme, pri delu v gozdu pa jim pomagajo sorodniki, ki niso ustrezno usposobljeni za izvajanje gozdarskih del, kar pomeni veliko tveganje za poškodbe.

Inšpektorji predlagajo, da bi se zaradi različnih pogojev sečnje, lažjega usklajevanja z gozdarskimi inšpektorji, obdobji dopustov in slabšega vremena akcija nadzora izvajala čez vse leto. Prav tako poudarjajo, da je tudi ob sodelovanju gozdarske inšpekcije težko najti delavce na deloviščih, saj je lokacijo delovišča pogosto težko določiti, kar pomeni, da je treba prevoziti veliko poti, preden je mogoče najti aktivno delovno mesto.

Podan je bil tudi predlog, da bi morali delodajalci sečnjo prijavljati na IRSD na podoben način, kot se prijavljajo aktivna gradbišča. Prijava bi tako morala vsebovati natančno lokacijo sečnje, datum začetka in predvideno trajanje del, število delavcev, ki bodo prisotni na delovišču, uporabljeno delovno opremo ter kontaktno osebo, odgovorno za varnost in zdravje pri delu.

Tudi v tej usmerjeni akciji, ki je trajala samo dva meseca, je bilo ugotovljenih veliko kršitev varnega dela v gozdu. Ugotovitve so pokazale, da delavci pogosto ne uporabljajo osebne varovalne opreme, da je oprema v nekaterih primerih celo neustrezna in da številni delajo brez potrebne usposobljenosti za delo v gozdu. Gre za dejavnike, ki pomembno vplivajo na pogostost in resnost nezgod pri sečnji in spravilu, saj so te praviloma težje narave ali celo smrtne. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da je v gozdarstvu prisotno veliko samozaposlenih delavcev, ki pogosto delajo sami. Delodajalci pogosto ne zagotavljajo niti obdobjih preventivnih zdravstvenih pregledov. Zaradi vseh ugotovljenih pomanjkljivosti je utemeljeno, da bi se poostren nadzor izvajal skozi vse leto. Stalen nadzor bi prispeval k večjemu zavedanju delodajalcev o pomenu varnega dela v gozdu in k temu, da bi se redno in dosledno zagotavljali ukrepi varnosti in zdravja pri delu.

Še vedno ostaja tudi predlog za spremembo Pravilnika o varstvu pri delu v gozdarstvu, saj bi bilo smiselno, da pravilnik zajame tudi samozaposlene delavce in osebe, katerih osnovna pridobitna dejavnost ni gozdarstvo. Trenutno jih ZVZD-1 ne vključuje, čeprav sta sečnja in spravilo dejavnosti s povečanim tveganjem. Predlagano je tudi, da bi pravilnik jasneje opredelil sodobne tehnike dela, ki se v praksi vse pogosteje uporabljajo ter zahtevajo ustrezno poznavanje in prilagojene varnostne standarde.

Med predlogi sta tudi razširitev zapisnika nadzora z možnostjo zahteve po pisnem sporazumu, kadar je to potrebno za zagotovitev varnega dela, ter vključitev preverjanja varnosti in zdravja pri delu s strojno sečnjo, ki postaja vedno bolj razširjena in zaradi uporabe težke mehanizacije zahteva ustrezno nadzorstvo in dodatne ukrepe.

7. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Socialna inšpekcija nadzira izvajanje ZSV ter predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri javnih socialnovarstvenih zavodih, koncesionarjih ter fizičnih in pravnih osebah, ki izvajajo socialnovarstvene storitve in so vpisane v register zasebnikov in pravnih oseb, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. Ti izvajalci socialnovarstvenih storitev so zavezani spoštovati vse obveznosti, ki izhajajo iz zakonodaje, socialna inšpekcija pa preverja, ali svojo dejavnost izvajajo v skladu s predpisi, strokovnimi standardi in načeli varovanja pravic uporabnikov.

Poleg tega socialna inšpekcija opravlja nadzor tudi nad izvajanjem drugih zakonov oziroma predpisov, ki na podlagi posebnih določb izvajalcem nalagajo javna pooblastila ali druge naloge, povezane s socialnovarstveno dejavnostjo. Nadzoruje tudi izvajanje nalog, ki jih ZSV nalaga občinam, kar pomeni, da preverja ustreznost njihovega ravnanja pri zagotavljanju socialnovarstvenih storitev, sofinanciranju programov in izvajanju nalog s področja skrbi za ranljive skupine. Pomemben del njenega dela je tudi nadzor nad fizičnimi in pravnimi osebami, za katere obstaja sum, da dejavnost socialnega varstva izvajajo brez vpisa v ustrezen register. S tem socialna inšpekcija preprečuje nedovoljeno opravljanje dejavnosti, ki bi lahko ogrozilo pravice, varnost ali dostojanstvo uporabnikov storitev.

Inšpekcijski nadzor izvajajo socialni inšpektorji, ki so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Pri svojem delu uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakona, ki ureja inšpekcijo dela, kadar posamezna vprašanja niso posebej urejena z ZSV.

Inšpekcija je v letu 2025 prejela 298 prijav, kar je 32-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2024. Po proučitvi očitkov v prijavah, je bilo v 45 primerih (v letu 2024 v 8 primerih) odločeno, da nadzor ne bo izveden. V teh prijavah je bilo namreč že iz navedb prijavitelja nesporno razvidno, da je izvajalec dejavnosti ravnal zakonito in strokovno oziroma prijavitelj kljub zaprosilu inšpektorja ni dopolnil svoje prijave s podatkom o tem na katerega izvajalca se nanašajo očitki iz prijave. Večina, 246 prijav (83 % vseh prijav) se je nanašala na izvajanje nalog CSD, 38 (13 % prijav) na izvajanje institucionalnega varstva za starejše, preostale prijave so na nanašale na izvajanje osebne asistence (inšpekcija je pristojna za nadzor ravnanj koordinatorjev invalidskega varstva, ki so zaposleni v CSD) – 13 prijav (4 %), posamezne prijave pa še na področja pomoči na domu, institucionalnega varstva za odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja in dejavnosti varstveno-delovnih centrov. Pomembno se je povišalo število prijav v zvezi z dejavnostjo CSD (v letu 2024: 158 prijav; v letu 2025: 246 prijav), število prijav v zvezi z institucionalnim varstvom za starejše pa je ostalo na enaki ravni (v letu 2024: 40 prijav, v letu 2025: 38 prijav).

Najpogostejši očitki, namenjeni CSD, so se nanašali zlasti na urejanje razmerij med starši in otroki po razpadu družinske skupnosti, kar je pomenilo 44 % vseh prijav. Pomemben delež prijav, 36 %, je bil povezan z obravnavo ogroženih otrok. Na uveljavljanje pravic iz javnih sredstev se je nanašalo 22 % prijav, na obravnavo nasilja v družini 20 %, na izvajanje socialnovarstvenih storitev – zlasti prve socialne pomoči – 10 %, na izvajanje skrbniških nalog pa 9 %.

Očitki, povezani z izvajanjem institucionalnega varstva za starejše, so bili najpogosteje usmerjeni na področje izvajanja zdravstvene nege. Ker nadzor nad zdravstveno nego ne spada v pristojnost socialne inšpekcije, so bile te prijave odstopljene v nadaljnjo obravnavo pristojnemu organu, ki izvaja nadzor nad zdravstveno dejavnostjo.

Očitki, ki so spadali v stvarno pristojnost socialne inšpekcije, pa so se najpogosteje nanašali na vprašanja, povezana z izračunavanjem cen oskrbe oziroma z uvrstitvijo uporabnikov v posamezne vrste oskrbe. Pogosto je bilo izraženo tudi nezadovoljstvo nad kakovostjo izvajanja storitev, zlasti v zvezi s skrbjo za osebno higieno, prehrano ter komunikacijo osebja z uporabniki ali njihovimi svojci. Med prijavami so bile prisotne tudi težave, povezane z uveljavljanjem pravic starejših oseb, ki se zaradi starosti, kognitivnih motenj ali drugih zdravstvenih razlogov težje samostojno odločajo o nastanitvi v domu starejših ali je njihova volja pri teh odločitvah vprašljiva. V takšnih primerih so bili očitki pogosto povezani z domnevnimi kršitvami postopkov, ki naj bi zagotavljali, da je odločanje o nastanitvi v skladu z voljo in največjo koristjo osebe.

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Število prejetih prijav občutno presega kadrovske zmogljivosti socialne inšpekcije, zato je bilo treba delo organizirati tako, da se nadzori izvajajo tam, kjer je tveganje za poseg v pravice uporabnikov največje. Na podlagi analize vsebine in obsega prijav je inšpekcija v letu 2025 usmerila dejavnosti v tiste izvajalce socialnovarstvene dejavnosti in na tista delovna področja, ki so bila prepoznana kot najpomembnejša z vidika varovanja javnega interesa. Inšpekcijski nadzori so se zato izvajali v primerih, ko so prijave kazale na resne nepravilnosti pri delu CSD ali v institucionalnem varstvu starejših ter v zvezi z ravnanji, za katera je bilo ocenjeno, da bi lahko pomembno vplivala na zaščito pravic uporabnikov socialnovarstvenih storitev. Posebej so bili prednostno obravnavani primeri, pri katerih bi lahko ugotovitve inšpekcijskega nadzora vplivale na nujne postopke, kot so nujni odvzemi otrok, ter prijave, ki so nakazovale sum kaznivih dejanj zoper otroka, osebo pod skrbništvom ali upravičenca do institucionalnega varstva, kadar naj bi bila škodljiva ravnanja povezana z izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti.

Poleg tega so bili prednostno izvedeni nadzori v tistih primerih, v katerih je bilo ocenjeno, da drugi pristojni organi lahko nadaljujejo postopke le ob predhodnih ugotovitvah socialne inšpekcije. Gre predvsem za primere, v katerih na podlagi ugotovitev inšpekcijskega nadzora poteka nadaljnji postopek pred organi, ki v okviru svojih stvarnih pristojnosti preverjajo ravnanja izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti. Med prednostnimi nalogami so bili tudi primeri s področij, na katerih prijavitelj nima možnosti uveljavljati pravnega varstva.

V čim večji meri so se izvajali nadzori na podlagi prijav, iz katerih je bilo razvidno, da ima prijavitelj sicer možnost uveljavljati svoje pravice v drugih postopkih, bodisi v upravnih ali nepravdnih pred pristojnimi organi bodisi z uporabo rednih pravnih sredstev, kot so pritožbe zoper izdane upravne akte ali ugovori v zvezi z izvajanjem socialnovarstvenih storitev. Kljub temu so bili takšni primeri prepoznani kot pomembni za obravnavo v okviru inšpekcijskega nadzora, kadar so ugotovitve inšpekcije lahko pomembno vplivale na sodelovalni odnos med prijaviteljem in izvajalcem dejavnosti, ki je predmet nadzora.

118

V letu 2025 so bili izvedeni tudi tako imenovani »sistemski« nadzori nad izvajanjem nalog CSD na področju ukrepov za varstvo koristi otroka, predvsem v zvezi z odvzemi otrok. Pri teh nadzorih je bila posebna pozornost namenjena pripravi načrtov pomoči otroku in družini, kar je ključen element nadaljnje strokovne obravnave in ustvarjanja pogojev za stabilizacijo razmer v družinskem okolju. Sistemski nadzori na tem področju so bili izvedeni pri vseh 16 CSD, kar omogoča celovit pregled nad izvajanjem teh nalog na državni ravni.

Poleg tega so bili izvedeni nadzori tudi na področju izvajanja nalog za mladoletne tujce brez spremstva. Gre za posebej ranljivo skupino otrok, zato je vloga CSD bistvena za zagotovitev ustrezne nastanitve, zaščite, oskrbe in spremljanja njihovega razvoja. To področje je bilo sistemsko preverjeno pri štirih CSD, kar je zagotovilo vpogled v način izvajanja nalog ter usklajenost s predpisi in strokovnimi standardi.

V letu 2025 je Socialna inšpekcija izvedla za 42 % več nadzorov kot v letu 2024, saj je bilo opravljenih 213 nadzorov, medtem ko jih je bilo leto prej 150. Pri posameznem izvajalcu je bil lahko v okviru enega postopka opravljen nadzor na več različnih področjih dela, kar je značilno predvsem za nadzore nad izvajanjem dejavnosti CSD, kjer se očitki prijaviteljev pogosto nanašajo na različne delovne procese ali več medsebojno povezanih zadev. Prav tako je bil pri istem izvajalcu lahko izveden večkratni nadzor na podlagi prijav različnih prijaviteljev. V dokončanih inšpekcijskih zadevah so bili v 53 primerih, kar pomeni 25 % vseh zadev, izvajalcem izdani upravni ukrepi za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

V 45 primerih, kar pomeni 21 % vseh izvedenih inšpekcijskih nadzorov pri izvajalcih socialnovarstvene dejavnosti, so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri izvajanju dejavnosti. Te pomanjkljivosti so se nanašale tako na neustrezno uporabo veljavne zakonodaje kot na pomanjkanje ustreznega strokovnega ravnanja. Ugotovljene napake so povečale verjetnost, da bi bil uporabnik v nadaljnji obravnavi lahko oškodovan ali prikrajšan, vendar v času nadzora dejanska oškodovanost ali prikrajšanost (še) ni bila ugotovljena. V 16 primerih, kar pomeni 30 % vseh primerov, v katerih je inšpektor ugotovil nepravilnosti, so izvajalci pomanjkljivosti odpravili že v času samega nadzora. To kaže na njihovo pripravljenost za takojšnje ukrepanje ter na zavedanje odgovornosti, ki jo nosijo pri izvajanju socialnovarstvenih dejavnosti, saj hitro odpravljanje pomanjkljivosti pomembno zmanjšuje tveganje za nastanek škode pri uporabnikih. V osmih izvedenih

nadzorih, kar pomeni 4 % vseh izvedenih nadzorov, pa so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so uporabniku dejansko škodile oziroma so ga prikrajšale za posamezno pravico.

Poleg opravljenih nadzorov je Socialna inšpekcija v letu 2025 v kar 78 zadevah nudila strokovno pomoč, medtem ko je bilo takšnih primerov v letu 2024 skupaj 44. Strokovna pomoč je potekala v skladu z namenom 8. člena ZID1, ki določa, da lahko inšpektor glede na okoliščine primera ter v okviru svojih pooblastil prosto presoja o svetovanju, pomoči in izbiri ukrepov, s katerimi zagotavlja izvajanje oziroma spoštovanje zakonov in drugih predpisov. Na podlagi izkušenj iz preteklih let je Socialna inšpekcija tudi v letu 2025 nadaljevala krepitev svoje svetovalne vloge in s tem uresničevala svoje temeljno poslanstvo – zagotavljanje zakonitega, strokovnega in pravnega izvajanja socialnovarstvenih predpisov s preventivnim in sprotnim usmerjanjem izvajalcev.

Svetovalna dejavnost je pomemben instrument za preprečevanje kršitev, saj so odnosi med izvajalci in uporabniki socialnovarstvenih storitev izredno občutljivi in temeljijo na sodelovanju ter medsebojnem zaupanju. Zaradi narave socialnovarstvene dejavnosti je še posebej pomembno, da se delovni odnos med izvajalcem in uporabnikom ne poruši zaradi nepravilnosti ali zaradi suma o nepravilnostih. Pravočasno svetovanje omogoča, da se morebitne pomanjkljivosti in neskladja odpravijo že v zgodnji fazi, še preden pride do dejanskih kršitev ali do poslabšanja odnosa med udeleženci.

Strokovna pomoč, ki jo je nudila inšpekcija, je obsegala tako oblikovanje stališč in mnenj o zakonitosti ravnanj izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti kot tudi neposredno svetovanje izvajalcem v posameznih regijah. Na podlagi opravljenih svetovalnih postopkov in izkušenj iz nadzorov Socialna inšpekcija ocenjuje, da izvajalci socialnovarstvene dejavnosti v večini primerov želijo ravnati zakonito, strokovno in v največjo korist uporabnikov. Do nepravilnosti po ugotovitvah inšpekcije pogosto prihaja zaradi različnih okoliščin, kot so nejasnosti v razlagi predpisov, pomanjkanje metodološke podpore, preobremenjenost ali zapletenost posameznih primerov. Večina teh pomanjkljivosti bi bila odpravljiva, če bi izvajalci pravočasno pridobili svetovanje oziroma strokovno pomoč, zlasti v primerih, ko se pojavijo prvi znaki motenj v delovnem odnosu z uporabnikom.

Vsebinske ugotovitve socialne inšpekcije

V nadaljevanju navajamo ključne vsebinske ugotovitve Socialne inšpekcije na podlagi analize prijav in dokončanih inšpekcijskih zadev po posameznih skupinah izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti.

Ob analizi prejetih prijav je bilo zaznano izrazito povečanje števila prijav, ki so bile očitno oblikovane s pomočjo umetne inteligence. Takšne prijave imajo več skupnih značilnosti, med katerimi so najbolj prepoznavne značilna struktura, ponavljajoči se slog in neskladja v besedilu, kot je na primer spreminjanje spola prijavitelja v okviru iste prijave. Pogosta so tudi prazna polja, v katera bi moral prijavitelj vnesti svoje osebne podatke ali podatke o zadevi, vendar ostanejo neizpolnjena. Najizrazitejši problem takih prijav pa je njihova vsebinska praznosta. Prijave vsebujejo naštevanje različnih deklaracij, konvencij in ustavnih ali zakonskih določb, pri tem pa ni konkretizirano, katera dejanja naj bi izvajalec socialnovarstvene dejavnosti dejansko storil in s čim naj bi kršil veljavne predpise. Pogosti so splošni očitki, kot na primer, da je CSD »nedopustno, v nasprotju z ustavo posegel v družinsko življenje« ali da je bil prijavitelj »obravnava diskriminatorno«, brez opisov dejanskih okoliščin ali konkretnih ravnanj, ki bi omogočila presojo zakonitosti.

Pojavljale so se posamezne prijave, v katerih so se prijavitelji sklicevali na zakone, ki v pravnem sistemu sploh ne obstajajo, na primer na tako imenovani *Zakon o družinskih dolžnostih*. Ob tem so navajali tudi posamezne člene veljavnih zakonov, katerih vsebine pa so se bistveno razlikovale od dejanskega besedila, kot je objavljeno v Uradnem listu Republike Slovenije. Takšne prijave kažejo na uporabo zunanjih besedil, ki so bila bodisi generirana bodisi preoblikovana s pomočjo umetne inteligence, pri čemer prijavitelji vsebine ne preverijo ali pa prijave uporabijo nekritično. Nekritična in hkrati ciljna uporaba umetne inteligence za namene pritoževanja, navajanja domnevnih kršitev, oporekanja odločitvam in izražanja splošnega nezaupanja do institucij oblasti se po vsej verjetnosti navezuje tudi na širši svetovni trend.

Na podlagi zaznanih vzorcev domnevamo, da se prijavitelji ob izrazitem nestrinjanju z ravnanjem izvajalca dejavnosti – namesto da bi poskušali poiskati rešitev nesporazuma, uskladiti pričakovanja ali pridobiti dodatna pojasnila – pogosto obrnejo na umetno inteligenco s sugestivnimi vprašanji. Ta vprašanja so praviloma oblikovana tako, da že v izhodišču predvidevajo nepravilnosti, na primer: »Kaj je CSD naredil nezakonito, nestrokovno ali narobe, ko je napisal diskriminatorno poročilo?« Takšna vprašanja ne vključujejo opisa dejanskih ravnanj CSD, zaradi česar aplikacija ustvari besedilo z generaliziranimi očitki, ki niso povezani s konkretnimi dejanji izvajalca.

Ob analizi prijav se ni bilo mogoče izogniti ugotovitvi, da se je v letu 2025 občutno povečalo število prijav, ki so jih podale osebe, ki bi jih bilo glede na opredelitve oblik nasilja v družini iz Zakona o preprečevanju nasilja v družini mogoče prepoznati kot povzročitelje nasilja. Takšne prijave so sestavljale več kot polovico vseh prejetih prijav. V nadaljnjih inšpekcijskih nadzorih so se te domneve praviloma potrdile. Pri večini takih primerov je šlo za povzročitelje psihičnega nasilja, ki se kaže v obliki poniževanja, zastraševanja, groženj, nadzora in nadlegovanja. Pogosti so bili tudi elementi zanemarjanja in zalezovanja, v manjšem obsegu pa so bile v ozadju prijav zaznane tudi oblike fizičnega in ekonomskega nasilja.

Inšpekcija ocenjuje, da je povečanje števila prijav, ki jih vlagajo povzročitelji nasilja v družini, posledica bodisi odločnejšega odzivanja CSD na zaznane nasilje v družini bodisi zavračanja ponujenih oblik pomoči povzročiteljem z namenom opuščenja nasilnih ravnanj in zagotavljanja varnosti žrtev. V obeh primerih povzročitelj nasilja išče način, kako bi še naprej ohranjal nadzor nad žrtvijo ali ga znova vzpostavil, pri tem pa skuša uporabiti katerikoli »instrument«, ki bi mu to omogočil. Ena od takšnih strategij je tudi vlaganje prijav zoper CSD ali druge institucije, ki pomembno prispevajo k zaščiti žrtev.

V teh postopkih se kaže dinamika, značilna za povzročitelje nasilja: poskus premagovanja ali diskreditiranja tistih, ki jim preprečujejo nadaljevanje nasilnih dejanj. Pri tem je mogoče zaznati skrb vzbujajoč pojav, da povzročiteljem nasilja včasih nenamerno omogočajo dodatne maneverske prostore tudi organi pregona, pravosodje ali nadzorni organi. To se zgodi zlasti zaradi narave pravnega postopka, ki omogoča širok nabor procesnih zahtev in pravnih sredstev. Ti procesni mehanizmi, ki so sicer namenjeni zagotavljanju zakonitosti, pravne varnosti in varstva človekovih pravic, lahko v praksi povzročijo, da se osredinjenost na jedro problema – nasilje v družini – razvedeni ali zamakne v ozadje.

V praksi tako povzročitelji nasilja v družini včasih izrabljajo formalne vidike postopkov, da bi z njimi podpirali svojo argumentacijo nedolžnosti. Pogosti so primeri, ko na primer napačno vročeno vabilo na razgovor razglasijo kot dokaz, da je CSD ravnal nezakonito ali nestrokovno, pri čemer se dejanski namen postopka – zaščita žrtve ali preprečitev nadaljnega nasilja – povsem zanemari.

V velikem deležu prijav se ponavljajo očitki prijaviteljev, da jim CSD ne nudi pomoči na način, kot ga pričakujejo, da naj ne bi imel posluha za njihove težave ali da naj ne bi zagotavljal ustrezne strokovne podpore. Kljub temu pa izvedeni nadzori v večini primerov takšnih očitkov ne potrjujejo. Ugotovitve praviloma kažejo, da CSD izvaja naloge v skladu z zakonodajo, strokovnimi smernicami in pooblastili, ki jih imajo, pri čemer njihove pristojnosti pogosto ne sovpadajo s pričakovanji prijaviteljev. Med prijavami se pogosto pojavljajo tudi pričakovanja, da bi CSD opravljal naloge, ki so povsem zunaj njegove pristojnosti. Tako nekateri prijavitelji od centrov pričakujejo, da naj bi opravljali delo organov pregona v primerih suma kaznivih dejanj, na primer preiskovali kazniva dejanja ali ugotavljali kazensko odgovornost posameznikov. Prav tako se pojavljajo pričakovanja, da bi center moral razsojati namesto sodišč v družinskih sporih, zlasti v postopkih glede varstva in vzgoje otrok, stikov ali preživnin, čeprav je za sprejetje takšnih odločitev izključno pristojno sodišče. Več prijav se nanaša tudi na nezadovoljstvo z odločanjem o pravicah iz javnih sredstev, pri čemer prijavitelji pričakujejo, da bi center odločil drugače, kot to določajo predpisana merila.

Centri za socialno delo

CSD izvajajo socialnovarstvene storitve, javna pooblastila in druge naloge na podlagi določil 56 različnih zakonov in več kot 50 pravilnikov, ki podrobneje urejajo posamezna določila zakonov.

V CSD je bilo izvedenih 186 nadzorov. Upoštevanje usmeritve dela inšpekcije ter na podlagi analiz prejetih prijav so bili nadzori največkrat izvedeni nad obravnavo ogroženih otrok (v ta okvir štejejo tudi rejništvo in posvojitve; 52 %), nalogami, povezanimi z urejanjem razmerij med starši in otroki po razpadu družinske skupnosti (36 %), obravnavo nasilja v družini (21 %), uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev (17 %), izvajanjem skrbniških nalog (15 %) ter izvajanjem socialnovarstvenih storitev (predvsem prve socialne pomoči; 135). V posameznem nadzoru je bil lahko na posameznem CSD opravljen nadzor izvajanja nalog z različnih področij oziroma na podlagi prijav različnih prijaviteljev.

V 43 inšpekcijskih nadzorih (23 %) so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri izvajanju socialnovarstvene dejavnosti – tako z vidika uporabe veljavne zakonodaje kot z vidika uporabe strokovnih znanj –, ki so povečale verjetnost, da bi bil lahko uporabnik v nadaljnji obravnavi oškodovan oziroma prikrajšan, v času nadzora pa ta oškodovanost ali prikrajšanost (še) ni bila ugotovljena. V teh primerih je bilo 64 % ugotovljenih pomanjkljivosti odpravljenih že v času izvajanja nadzora, kar posredno kaže na pripravljenost izvajalcev dejavnosti, da ravnajo zakonito in strokovno. V osmih nadzorih (4 %) pa so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so škodile uporabniku oziroma so ga prikrajšale za posamezno pravico.

V nadaljevanju so navedene nekatere ugotovljene pomanjkljivosti, ki pomembneje vplivajo na zagotavljanje zakonite in strokovne obravnave uporabnikov. Pri tem je treba opozoriti, da gre za posamezne primere, ugotovljene v izvedenih nadzorih, ki sicer opozarjajo na tveganja v zvezi z izvajanjem konkretnih nalog, nikakor pa ne pomenijo splošnega stanja v zvezi z izvajanjem posameznih nalog. Število prijav na posameznem področju dela CSD je v primerjavi s številom izvedenih nalog majhno – le na redkih področjih delež prijav dosega 1 % vseh izvedenih nalog.

Pomembna ugotovitev inšpekcije v primerih, ko ni ugotovljenih kršitev veljavnih predpisov, uporabniki pa vseeno izražajo nezadovoljstvo, je, da so strokovni delavci CSD ob zakonitem in korektnem izvajanju nalog po zakonih spregledali, da se srečujejo s posamezniki v stiski, in te stiske niso obravnavali v smislu instrumentalne opredelitve problema oziroma v okviru socialnovarstvenih storitev (v okviru prve socialne pomoči kot samostojne socialnovarstvene storitve ali pri vzpostavljanju delovnega odnosa oziroma oblikovanja izvirnega delovnega načrta pomoči pri izvajanju drugih storitev, nalog po zakonu oziroma javnih pooblastil).

Poleg skrbi za nenehno dodatno usposabljanje in obnavljanje strokovnega znanja (sem spada tudi poznavanje veljavnih predpisov) je za čim bolj kakovostno (in zakonito) izvajanje nalog izrednega pomena možnost strokovnega posvetovanja (intervizija) in tudi čustvene razbremenitve ter samorefleksije lastnega dela (supervizija). Vključitev v supervizijo bi bilo zato treba s predpisi kot delovno obveznost naložiti vsem strokovnim delavcem, saj je trenutno obvezna samo pri izvajanju socialnovarstvenih storitev, ne pa tudi pri izvajanju javnih pooblastil in nalog po zakonu, ki strokovne delavce praviloma bolj čustveno obremenijo (na primer nujni odvzem otroka, obravnavo nasilja v družini, pomoč pri iskanju sporazumnih rešitev ob razpadu družinske skupnosti in podobno).

Na področju obravnave ogroženih otrok inšpekcija ni zaznala pogostejših pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti. Zaznani pomanjkljivosti pa sta opustitev priprave začetne ocene ogroženosti otroka ter izdelava načrta pomoči otroku in družini, ki naj vodi k odpravi razlogov za sodišču predlagan ukrep za zaščito otroka. V posameznih primerih je načrt sicer formalno izdelan, ni pa opredeljenih jasnih zahtev oziroma kriterijev za oceno sprememb, ki se zahtevajo od družine. Take pomanjkljivosti se pojavljajo zlasti v primerih, ko bi začetna ocena ogroženosti pokazala nižjo stopnjo ogroženosti in bi bilo treba predvsem spodbujati starše k ustreznim spremembam, da bi se izognili poznejšemu odločnejšemu posegu v družinska razmerja oziroma način izvajanja starševske skrbi. Pri nadzorih ravnanj CSD, v katerih so bili sodiščem predlagani odvzemi otrok (pregledano 120 primerov, v katerih je bilo odvzetih 178 otrok), se je namreč izkazalo, da so bile ocene ogroženosti in načrti pomoči otroku in družini ustrezno oblikovani.

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Pogostejša pomanjkljivost se pojavlja tudi v zvezi z izogibanjem vzpostavitve neposrednega stika CSD z ogroženim otrokom. Strokovni delavci z najpogostejšim pojasnilom, da ne želijo dodatno obremeniti otroka, onemogočijo oziroma vsaj pomembno zmanjšajo možnost, da bi otrok postal ključni deležnik preobrazbe ogrožujočega problemskega sistema v sistem reševanja težav. Ogroženi otrok je žal zaradi staršev, ki ga ogrožajo, že »preobremenjen« in njegovo vključevanje v aktivne poskuse sprememb družinskega sistema zmanjšuje možnost, da bi odgovornost za sporna dejanja staršev prevzel na svoja ramena.

V posameznih primerih obravnave nasilja v družini je inšpekcija ugotavljala, da CSD ob tem, ko ustrezno in zakonito sodelujejo pri zagotovitvi varnosti osebe, ki zatrjuje, da je žrtev, opuščajo nudenje pomoči osebi, ki naj bi povzročala nasilje, z namenom prepoznavanja spornih ravnanj, iskanja virov za spremembo nasilnega odzivanja in podporo procesom spreminjanja ter pomoči pri iskanju veljavnih in sprejemljivih nenasilnih načinov uveljavljanja svojih interesov (na primer nepravdni postopki). V teh primerih se CSD postavijo v vlogo organov pregona ter po lastni presoji »obsodijo« in v nadaljevanju »obsojenemu« v procesu urejanja konkretne življenjske stiske ne nudijo celovite podpore.

Po drugi strani pa inšpekcija ugotavlja, da se po morebitnem zavrženju resničnosti navedb o nasilju v družini v preiskavi kaznivega dejanja (ali drugih kaznivih dejanj z elementi nasilja) osebi, ki zatrjuje, da je žrtev nasilja, ne omogoča, da na novo opredeli svoj način reševanja stisk (na primer namesto uporabe instituta kazenskega pregona sprememba življenjskega okolja, odzivanja, nepravdnega postopka ...).

Nepotrebno in strokovno samoomejujoče je tudi vztrajanje pri poskusih doslednega razmejevanja področij obravnave nasilja v družini, obravnave ogroženosti otroka in izvajanja starševske skrbi. Praviloma se elementi nasilja v družini (tudi z elementi kaznivega dejanja) prepletajo z ogrožanjem otrokovega psihofizičnega razvoja in izvajanjem starševske skrbi. Poskusi doslednega razmejevanja delovnih področij pogosto prispevajo k »neorientiranosti« uporabnikov in vsebinskemu zamegljevanju konkretne sporne življenjske stiske. CSD še vedno v posameznih primerih strokovno sporno in nezakonito pošiljajo sodiščem v postopkih za zaščito ogroženih otrok in obravnave nasilja v družini ocene ogroženosti. Ocena (trenutne) ogroženosti je vedno delovni dokument, ki usmerja nadaljnja načrtovanja in ravnanja CSD in drugih udeležencev na podlagi (omejenih) informacij, ki so na voljo v trenutku presoje, in nikakor ni dokument dokončanega ugotovitvenega postopka. Če želi sodišče pridobiti strokovno mnenje CSD, ga mora ta pripraviti v skladu z načeli priprave strokovnih mnenj. Ob izvajanju nalog nudenja pomoči staršema pri sporazumevanju o varstvu in vzgoji skupnih otrok, njihovem preživljanju, stikih z obema staršema in drugimi za otroka pomembnimi osebami ter o izvrševanju starševske skrbi v zadevah, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj, se je CSD največkrat očitala pristranskost ali diskriminatorna obravnava. Ti očitki so se, razen v posameznih primerih, izkazali za neutemeljene, saj CSD praviloma omogočajo vsem vpletenim, da v procesu iskanja skupne, za vse vpletene sprejemljive rešitve sodelujejo, vendar morajo CSD ob neuspešnem iskanju sporazumnih rešitev izdelati svojo oceno oziroma mnenje o sodelujočih, ki je podlaga za ureditev razmerij v sodnih postopkih. Ne glede na to, da CSD ne odločajo o spornih vprašanjih, ampak spodbujajo starša k iskanju sprejemljivih rešitev, je veliko prijaviteljev prepričanih, da o spornih vprašanjih odločajo CSD s svojimi mnenji in ne sodišče. Ocena ali mnenje CSD, ki ni v skladu s prepričanjem ali pričakovanjem prijaviteljev, pa je praviloma neutemeljeno škoda za pristransko oziroma diskriminatorno. Ne glede na to, da je pogosto prepričanje staršev, da je CSD organ izvršb sodnih sklepov (predvsem v zvezi z ureditvijo stikov otroka s staršem, s katerim otrok ne živi), pa se CSD v primeru takih pričakovanj premalokrat odzovejo z instrumentalno opredelitvijo problema, s pomočjo katere bi lahko povečali verjetnost, da bi se stiska preobrazila v prepoznavanje težave in instrumentov za njeno rešitev.

V inšpekcijskih zadevah, v katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti ali nepravilnosti z obravnavanega področja, pa je bilo ugotovljeno – v znatno manjši meri kot v preteklih letih –, da nekaterih »mnenj« CSD, poslanih na sodišče, še vedno ne moremo šteti za strokovna mnenja, saj gre predvsem za povzetke izjav vpletenih, navedbe, da sporazum med strankama ni mogoč, ter za predloge za postavitve izvedenca. CSD kot strokovni organ, pristojen za oblikovanje mnenja, na podlagi katerega se bo sodišče lažje odločalo, bi moral na podlagi ugotovljenih dejstev in ob upoštevanju strokovnih konceptov vedno pripraviti vsebinsko, strokovno utemeljeno in konkretizirano mnenje. Tudi v primerih, ko bi predlagal vključitev izvedenca, bi moral pojasniti, zakaj to predloga in katerih dejstev s svojimi strokovnimi znanji ni mogel ustrezno pojasniti oziroma katera dejstva so do te mere protislovna, da potrebujejo dodatno poglobljeno raziskavo s strani izvedenca.

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Na inšpekciji prejemamo tako prijave žrtev nasilja kot tudi povzročiteljev nasilja. CSD se praviloma hitro in strokovno odzivajo na informacije o nasilju v družini. Očitki, da v konkretnih zadevah niso ustrezno ukrepali, se največkrat izkažejo za neutemeljene. CSD običajno tako povzročiteljem nasilja kot žrtvam ponudijo različne oblike pomoči in sodelovanja, vendar jih vpleteni v nasilje prepogosto zavračajo. Zlasti nepripravljenost žrtev nasilja za sodelovanje s CSD in nevladnimi organizacijami na področju obravnave nasilja v družini se lahko izkaže za izredno tvegano. V mnogih primerih, ko je prišlo do izreka kazni zaradi nasilja v družini, se je namreč izkazalo, da so žrtve prikrivale nasilje v družini in ga v posameznih primerih celo izrecno zanikale, tako v postopkih pred CSD kot pred organi pregona. Razlogov za prikrivanje oziroma zanikanje nasilja je sicer več, eden od njih pa je tudi nezaupanje žrtev v sistem organizacije pomoči žrtvam (tako v okviru kazenskega pregona in neposredne zaščite žrtev kot tudi pri obravnavi na sodišču). Sodelovanje z vpletenimi v nasilje v družini je zaradi svoje večplastnosti izredno zahtevno. CSD nudijo in izvajajo različne naloge v zvezi z družinami, v katerih je prisotno nasilje. Poleg neposredne obravnave nasilja v družini namreč sodelujejo z družinami še pri zagotavljanju pravic iz javnih sredstev, nudijo svetovalne oblike pomoči posameznikom in družinam, v primerih nasilja, katerega posledica je ogroženost otroka, pa morajo v skladu s svojimi pooblastili tudi izreči ukrepe za zaščito otroka. Ta večplastna obravnava družine, ki je usmerjena v spremembo ravnanj in odnosov pri vseh družinskih članih, tako pomeni poseben strokovni izziv, saj je neposredna zaščita žrtve lahko zelo »aktivistično« in zagovorniško ravnanje, iskanje drugačnih oblik skupnega življenja pa zahteva aktivno sodelovanje vseh vpletenih.

V primerih nudenja pomoči pri sporazumevanju o vprašanih, povezanih z razmerji do skupnih otrok, vodenja svetovalnih razgovorov pred razvezo zakonske zveze in tudi v zadevah uveljavljanja pravic iz javnih sredstev pa se še vedno prepogosto zgodi, da strokovni delavci nasilja, ki (še) ni opredeljeno kot kaznivo dejanje (po možnosti z že pravnomočno obsodbo), ne obravnavajo kot pomembnega in specifičnega elementa pri vzpostavljanju delovnega odnosa ter načrtovanju in izvajanju konkretnega projekta pomoči. Ugotovljene nepravilnosti pri obravnavi nasilja v družini se najpogosteje nanašajo na to, da ocena ogroženosti ni obrazložena in ni mogoče razbrati, na podlagi katerih kriterijev je bila določena oziroma opredeljena (visoka, srednja, nizka).

Pri obravnavi odraslih žrtev nasilja se še zgodi, da CSD presojuje, kdo ima prav in kaj se je dejansko zgodilo med žrtvijo in povzročiteljem. Prav pri obravnavi nasilja v družini je zelo pomembno poiskati in vzdrževati položaj strokovnega delavca v interpoziciji. Nevtralna (objektivna) obravnava nasilja ni mogoča in dopustna, saj gre za posameznike v odnosu z bistveno različno stopnjo moči (fizične, ekonomske, statusne, odnosne in podobno), nereflektirano aktivistično »zagovorništvo« pa tudi ne vodi h končnemu doseganju ciljev obravnave, to je iskanju načina za nadaljnje sodelovanje pri reševanju skupnih težav (seveda ob doslednem spoštovanju zahteve po odpovedi nasilju). V posameznih primerih je bilo ugotovljeno, da je CSD nehote vplival na delo organov pregona oziroma sodišč, saj je tem organom poslal samo del informacij, ki jih je imel – praviloma samo navedbe osebe, ki zatrjuje, da je žrtev, navedb preostalih vpletenih oseb, vključno z domnevnim povzročiteljem nasilja, pa ne. Inšpekcija poudarja, da nikakor ni sporno, da so vsi organi seznanjeni z izjavami žrtev nasilja, njenim videnjem dogajanja, vendar morajo, če imajo tudi druge izjave, nasprotujoča si poročila ali zapažanja, tudi s tem seznaniti vse ostale organe. Ob izvajanju nalog nudenja pomoči staršema pri sporazumevanju in izdelavi mnenja v nepravdnem postopku o stikih otroka s staršema v primerih, ko je v družini zaznano nasilje, se zastavlja vprašanje »odtujitvenih« ravnanj staršev.

CSD že sami, brez izvedeniških mnenj, taka »odtujitvena« ravnanja prepoznavajo, tudi ubesedijo, vendar v tem trenutku ni realne možnosti, da bi te starše motivirali k intenzivni, dalj časa trajajoči, ciljno usmerjeni psihoterapiji, ki bi bila usmerjena v prepoznavanje »blodnjave interpretacije« (izraz je povzet iz enega od izvedenskih mnenj), ki so osnova odtujitvenih ravnanj.

CSD sicer v posameznih primerih napačno razlagajo otrokovo odklanjanje stika z drugim staršem kot posledico »odtujevanja« v primerih »izkazanega« nasilja tega starša do preostalih članov družine. Po tolmačenju sodišč in pravnih teoretikov namreč izrečeni ukrep prepovedi približevanja žrtvi ne dokazuje obstoja nasilja, še manj pa obstoja kaznivega dejanja z elementi nasilja. Izjave žrtve, da ne gre za fizično nasilje (na primer grožnje, zalezovanje, omejevanje druženja in tako dalje), organom pregona in sodišču praviloma ne zadostujejo za »obsodbo«, zato sodišča bolj ali manj eksplicitno nalagajo CSD, naj »zagotovijo« stik otroka s povzročiteljem (na primer s sklepom sodišča, da stiki, kljub ukrepu prepovedi

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

približevanja povzročitelja otroku, potekajo pod nadzorom CSD). CSD pa imajo v teh primerih »težavo«, kako otrokovo »odklanjanje« prepoznati kot znak »ogroženosti« zaradi preteklih ravnanj starša, ki ga otrok odklanja (še večjo težavo z razumevanjem tega odklanjanja imajo sicer sodišča). 173. člen Družinskega zakonika namreč določa, da lahko sodišče staršu omeji ali odvzame pravico do stikov, če je otrok zaradi teh stikov ogrožen in je mogoče le z omejitvijo ali z odvzemom pravice do stikov v zadostni meri zavarovati otrokove koristi. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki ga je nadomestil Družinski zakonik, je bil precej bolj »instrumentalen«, saj je določal, da stiki niso v otrokovo korist, če otroka psihično obremenijo ali če ogrožajo otrokov telesni ali duševni razvoj. In vsako (odločno) odklanjanje stikov je bilo brez večjih težav prepoznano kot psihična obremenitev otroka.

CSD se torej v takih primerih srečujejo s strokovnim izzivom dokazovanja sodišču, da je odklanjanje stika posledica ravnanj starša, ki ga otrok odklanja, in ne ravnanj starša, s katerim otrok živi. V primeru raziskanega suma kaznivega dejanja ni velikih težav. Ker pa preiskava na žalost traja praviloma več kot dve leti, je to za sodišče (in CSD) neuporabno. Razen v skrajnih primerih je nemogoče »dokazati«, da je otrok zaradi stika s staršem ogrožen. Če se CSD (ali izvedenec) sklicuje na »odpor« ali »psihično obremenitev« otroka, potem na sodišču žal prevlada pravica starša do stika nad pravico otroka do varstva njegove osebnosti.

Inšpekcija ocenjuje, da bodo CSD v obravnavi otrokovega »odklanjanja« stikov bolj »učinkoviti« (v smislu varstva otrokove koristi), če se bodo zagotovili:

- čimprejšnji odziv CSD na prvo informacijo o odklanjanju stika (srečanje z otrokom, skupno srečanje otroka s staršem oziroma staršema),
- osredinjanje na doživljanje otroka,
- usmerjeni pogovori z namenom »raziskave« »odpora« (»zgodovina« skupnega življenja, načini odzivanja na »krize«, spore, nasilje ...),
- prepoznavanje manj razvidnih oblik nasilja – predvsem psihičnega z vsemi različicami (očitanja, grožnje, zalezovanja, nadzorovanja ...),
- jasno in odločno reflektiranje vseh oblik nasilja (težave so pri prepoznavi psihičnega nasilja – prikritih groženj, zalezovanja, nadzorovanja z izražanjem skrbi za otroka .) z zahtevo po njihovi opustitvi,
- dosledno usmerjanje vseh vpletenih v iskanje skupnih, vsem sprejemljivih dogovorov (tudi takega, da se dosledno spoštuje odločitev sodišča, kakršna koli že je), z jasno »omejitvijo« obsega pravic dogovarjanja povzročitelju nasilja (na primer nihče ne more zahtevati, da mora biti otrok vedno dosegljiv na telefon, da mora starš, ki je z otrokom, poročati drugemu staršu o tem, kaj počneta ...),
- čim hitrejše odločanje sodišč (nižanje dokaznih standardov – nesprejemljivo je namreč, da je na primer za odločanje o obsegu stikov zahtevan nesporen dokaz, da so štiri ure stikov v večjo korist otroku kot tri ure, in zaradi tega stiki več mesecev, tudi več kot leto dni, niso določeni in ne potekajo).

Na sodišča strokovni delavci kljub večkrat izrečenim opozorilom inšpekcije v preteklih letih še vedno pošiljajo poročila in mnenja na zaprosila sodišč, ki pa za taka zaprosila nimajo izrecne zakonske podlage. ZPND določa, da je do dodelitve brezplačne pravne pomoči upravičena oseba, za katero je bila podana ocena ogroženosti, ki jo je pripravil CSD, in je torej namenjena izključno pridobitvi brezplačne pravne pomoči. Ocena ogroženosti je namreč dokument, ki se pripravlja za odraslo osebo in skupaj z njo, na podlagi njenih zatrjevanj, doživljanj in videnja stanja ter njegove celotne obravnave v različnih institucijah. ZPND ne določa, kaj mora ocena ogroženosti vsebovati, na kakšen način se pripravi in kaj se vse pri njeni izdelavi upošteva. Sodišče ima pravico do vpogleda v celotno dokumentacijo CSD, iz katere se lahko seznanijo z vsemi pravno pomembnimi dejstvi, seznanitev samo z oceno ogroženosti pa bi v sodnih postopkih lahko celo ovirala ugotavljanje celote vseh dejstev; ocena ogroženosti je namreč praviloma pripravljena samo na podlagi izjav domnevne žrtve nasilja in lahko, predvsem v postopkih odločanja o vprašanih starševske skrbi, zavede sodišče, da jo sprejme kot dokazana dejstva v zvezi z zatrjevanim nasiljem v družini. CSD med nalogami za preprečevanje nasilja v družini namreč nima raziskovalne vloge, ne vodi postopkov po ZUP, niti v teh nalogah ne odloča. Ocena ogroženosti za žrtev se pripravi na podlagi strokovnih smernic, objavljenih v biltenu Kaljenje, december 2010, letnik V, številka 10. Te smernice izrecno poudarjajo avtonomijo odrasle osebe z izkušnjo nasilja in njenega doživljanja nasilja, nikakor pa v procesu primarne zaščite (domnevne) žrtve CSD ne ugotavlja dejstev – kot jih pozneje lahko oziroma morajo organi pregona in sodišče. Strokovno delo CSD je v tej fazi usmerjeno na zaščito žrtve in ne na preiskovalni postopek ter ugotavljanje dejanskega stanja. Ocena ogroženosti odrasle žrtve nasilja ni povzetek dejanskih in preverjenih dogodkov s konkretnimi dokazi

INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

in dejstvi, temveč gre za subjektivno dojetje realnosti s strani žrtve ter njenega občutka ogroženosti in nasilnih ravnanj. CSD mora poskrbeti za varnost žrtve in ne za pridobivanje dokazov – to je v domeni drugih organov, ki v skladu s svojimi pristojnostmi in pooblastili izvajajo svoje naloge. Ocena ogroženosti in načrt pomoči žrtvi ob tem vsebujeta izjemno veliko osebnih podatkov, ki jih CSD v svojih postopkih mora varovati, kadar pa se pošljejo drugim institucijam, predvsem sodišču, pridobijo dostop do teh dokumentov tudi osebe, osumljene nasilja v družini, ki do teh dokumentov oziroma podatkov iz njih sicer nimajo dostopa.

V prijavah s področja skrbništva so največkrat navedeni očitki o primernosti izbire skrbnika oziroma neposrednega izvajanja skrbniških nalog, saj se vedno znova ponavljajo predvsem nestrinjanja med skrbnikom in CSD na eni strani ter bližnjimi osebe, postavljene pod skrbništvo, na drugi strani o tem, ali morata skrbnik in CSD skrbeti za konkretne koristi in pravice osebe, postavljene pod skrbništvo, ali za v prihodnosti pričakovane koristi njegovih bližnjih. Ugovore zoper delo skrbnika rešuje CSD oziroma resorno ministrstvo, inšpekcija pa je v nadzoru izvajanja nalog s področja skrbništva ugotavljala podobno kot v prejšnjih letih.

V primerih, ko skrbnik upravlja varovančevo premoženje in njegove dohodke, je potrebna še dodatna skrbnost in pozornost, da ne pride do oškodovanja varovančevega premoženja. Premoženje mora biti popisano v vsakem primeru, ko skrbnik upravlja varovančevo premoženje in njegove dohodke, tudi če je, na primer, skrbnik za poseben primer imenovan samo za plačilo posameznega računa. Popis premoženja mora biti izveden v roku, ki ga določa veljavna zakonodaja.

CSD in skrbnik morata dosledno spoštovati 247. člen DZ in se z varovancem pred vsakim skrbniškim dejanjem posvetovati. Še posebej je to pomembno v primerih, ko skrbnik zastopa varovanca v postopkih pred sodiščem v njegovem imenu in za njegov račun. Na navedeno določilo bi moral CSD skrbnika posebej opozoriti in zagotoviti njegovo pravilno ravnanje.

Ob tem je treba opozoriti na razliko med mnenjem in željo varovanca ter koristjo varovanca. Varovanec je postavljen pod skrbništvo praviloma zaradi tega, ker mu njegova ravnanja, ki jih usmerjajo njegove želje, prepričanja in sposobnosti, škodujejo. S postavitvijo pod skrbništvo mu je onemogočeno ravnanje v nasprotju z njegovo koristjo, posvetovanje z varovancem, ubesedenje njegovih želja in pričakovanj pa je namenjeno predvsem spodbujanju k spremembam v njegovem razumevanju, doživljanju in odzivanju, ki bi lahko v končni fazi vodile tudi k prenehanju skrbništva.

Prijavitelji za področje uveljavljanja pravic iz javnih sredstev od inšpekcije praviloma pričakujejo, da bo namesto organa druge stopnje presodila o utemeljenosti pritožbe zoper konkreten upravni akt, s katerim je CSD odločil o pravici. Inšpekcija teh pooblastil nima. Ob prejetih prijavah pa ugotavljamo, da je večina prijaviteljev premalo seznanjena s postopkom, pogoji, kriteriji in dolžnostmi v zvezi z dodeljeno pravico.

Nadaljuje se trend prijav glede oseb, ki so jim domnevno neupravičeno dodeljene pravice iz javnih sredstev. Do zdaj se je v večini primerov izkazalo, da ni tako. V nekaterih primerih se je celo izkazalo, da naznanjeni posameznik sploh ni prejemal pomoči iz javnih sredstev. Med ugotovljenimi pomanjkljivostmi na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev je pogosto opaziti podajanje informacij, ki niso celostne, kot tudi podajanje stranki nerazumljivih, čeprav pravilnih informacij.

Pri odločanju o izredni denarni socialni pomoči se ponavljajo ugotovitve, da pogosto prihaja do odločanja na podlagi nejasnih in spremenljivih kriterijev, odločitve pa v odločbah niso konkretno dodatno obrazložene. V posameznih primerih je inšpekcija ugotovila popolno nerazumevanje stisk in življenjskih navad vlagateljev za izredno denarno socialno pomoč s strani delavke CSD, ki je vodila ugotovitveni postopek.

Dejavnost domov za starejše in drugih izvajalcev institucionalnega varstva starejših, pomoči družini na domu v obliki socialne oskrbe ter socialnega servisa

Prejete prijave so v večini sicer vsebovale očitke s področja zdravstvene nege in so bile v tem delu odstopljene pristojnim nadzornim službam, v delu stvarne pristojnosti Socialne inšpekcije pa so vsebovale predvsem očitke o izvajanju storitve institucionalnega varstva starejših v neskladju s predpisi o postopkih za uveljavljanje pravice do institucionalnega varstva, s predpisi o zaračunavanju storitve in s standardom storitve. V izvedenih pregledih zakonitosti ravnanj domov za starejše v zvezi z institucionalnim varstvom ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Preverjeni so bili tudi odzivi domov za starejše v primerih suma nasilja zaposlenih nad stanovalci. V vseh primerih je bilo ugotovljeno, da se domovi odločno in nemudoma odzovejo na zaznano nasilje, o tem takoj obvestijo organe pregona in z organizacijskimi ukrepi zagotovijo umik storilca z delovnega mesta.

Pri čedalje več izvajalcih institucionalnega varstva vztrajajo težave z zaposlitvijo kadra, ki bi omogočil dodatne nastanitve čakajočih na sprejem. Prav tako se nakazujejo težave pri zagotavljanju ustrezne oskrbe stanovalcem z upadom kognitivnih sposobnosti (dementna stanja), saj strokovne in z vidika posameznika spoštljive in dostojne oblike pomoči zahtevajo večje število zaposlenih na posameznega stanovalca.

Pri ostalih izvajalcih socialnovarstvene dejavnosti je bilo prejetih premajhno število prijav in izvedenih premajhno število nadzorov, da bi lahko poročali o vsebinskih ugotovitvah.

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD**1. SEZNAM PREDPISOV, NA PODLAGI KATERIH IRSD OPRAVLJA SVOJE NALOGE**

Konvencija MOD št. 177 o delu na domu, 1996
 Konvencija MOD št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini, 1947
 Konvencija MOD št. 129 o inšpekciji dela v kmetijstvu, 1969
 Konvencija MOD št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju, 1981
 Konvencija MOD št. 161 o službah medicine dela, 1985
 Uredba (EU) 2019/1149 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ustanovitvi Evropskega organa za delo, spremembi uredb (ES) št. 883/2004, (EU) št. 492/2011 in (EU) 2016/589 ter razveljavitvi Odločbe (EU) 2016/344 (Besedilo velja za EGP in Švico)
 Zakon o inšpekciji dela
 Zakon o inšpekcijskem nadzoru
 Zakon o splošnem upravnem postopku
 Zakon o prekrških
 Pravilnik o stroških postopka o prekršku
 Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih
 Pravilnik o evidencah prekrškovnih organov, evidenci pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških, skupni evidenci kazenskih točk v cestnem prometu ter skupni informacijski infrastrukturi
 Zakon o sodnih taksah
 Zakon o upravnih taksah
 Zakon o državni upravi
 Uredba o organih v sestavi ministrstev
 Poslovnik Inšpekcijskega sveta
 Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorja
 Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja
 Uredba o upravnem poslovanju
 Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
 Zakon o varstvu osebnih podatkov
 Uredba o varnostnem preverjanju in izdaji dovoljenj za dostop do tajnih podatkov

Drugi pravni viri so navedeni po področjih dela v nadaljevanju.

2. SEZNAM PREDPISOV, NA PODLAGI KATERIH IRSD OPRAVLJA SVOJE NALOGE OZIROMA KATERIH IZVAJANJE NADZIRA NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERICJ (INŠPEKCIJA NADZORA DELOVNIH RAZMERICJ)**Konvencije MOD:**

Konvencija št. 2 o brezposelnosti, 1919
 Konvencija št. 14 o tedenskem počitku v industrijskih podjetjih, 1921
 Konvencija št. 19 o enakem obravnavanju tujih in domačih delavcev glede zavarovanja za nesreče pri delu, 1925
 Konvencija št. 24 o zdravstvenem zavarovanju industrijskih in trgovinskih delavcev ter domačih storitvenih delavcev, 1927
 Konvencija št. 25 o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih delavcev, 1927
 Konvencija št. 29 o prisilnem ali obveznem delu, 1930
 Konvencija št. 48 o mednarodni ureditvi varovanja pravic iz invalidskega, starostnega in družinskega zavarovanja, 1935
 Konvencija št. 80 o delni reviziji konvencij, ki jih je sprejela Splošna konferenca MOD na prvih 28. zasedanjih, 1946
 Konvencija št. 87 o sindikalnih svoboščinah in varstvu sindikalnih pravic, 1948
 Konvencija št. 88 o organizaciji službe zaposlovanja, 1948
 Konvencija št. 90 o nočnem delu otrok v industriji (revidirana), 1948
 Konvencija št. 91 o plačanem letnem dopustu pomorščakov (revidirana), 1949
 Obvestilo o prenehanju veljavnosti Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 91 o plačanem dopustu pomorščakov (delno spremenjena l. 1949), ki jo je Republika Slovenija nasledila z Aktom o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb za Republiko Slovenijo
 Konvencija št. 95 o zaščiti plač, 1949
 Konvencija št. 97 o delavcih migrantih (revidirana), 1949
 Konvencija št. 98 o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja, 1949
 Konvencija št. 100 o enakem plačilu delavcev in delavk za delo enake vrednosti, 1951
 Konvencija št. 102 o minimalnih normah socialne varnosti, 1952
 Konvencija št. 105 o odpravi prisilnega dela, 1957
 Konvencija št. 106 o tedenskem počitku v trgovini in uradih, 1957
 Konvencija št. 108 o nacionalnih osebnih dokumentih pomorščakov, 1958
 Konvencija št. 111 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih, 1958
 Konvencija št. 114 o pogodbi o zaposlitvi ribičev, 1959
 Konvencija št. 116 o delni reviziji konvencij, ki jih je sprejela Splošna konferenca MOD na prvih 32. zasedanjih, 1961
 Konvencija št. 121 o dajatvah za nesreče pri delu in poklicne bolezni, 1964
 Konvencija št. 122 o politiki zaposlovanja, 1964
 Konvencija št. 131 o minimalnih osebnih dohodkih, s posebnim ozirom na države v razvoju, 1970
 Konvencija št. 132 o plačanem letnem dopustu (revidirana), 1970

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

Konvencija št. 135 o varstvu in olajšavah za predstavnike delavcev v podjetju, 1971
 Konvencija št. 138 o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja, 1973
 Konvencija št. 140 o plačanem dopustu za izobraževanje, 1974
 Konvencija št. 142 o poklicnem usmerjanju in strokovnem usposabljanju za razvoj človekovih sposobnosti, 1975
 Konvencija št. 143 o migracijah v pogojih zlorabljanja ter o podpiranju enakih možnosti in tretmaja delavcev migrantov, 1975
 Konvencije št. 144 o tristranskih posvetovanjih za spodbujanje izvajanja mednarodnih delovnih standardov, 1976
 Konvencija št. 149 o zaposlovanju ter delovnih pogojih in življenjskih razmerah izvajalcev zdravstvene nege, 1977
 Konvencija št. 151 o varstvu pravice do organiziranja in postopkih za določitev pogojev zaposlitve v javnem sektorju, 1978
 Konvencija št. 154 o spodbujanju kolektivnega pogajanja, 1981
 Konvencija št. 156 o enakih možnostih delavcev in delavk in njihovem enakem obravnavanju (delavci z družinskimi obveznostmi), 1981
 Konvencija št. 158 o prenehanju delovnega razmerja na pobudo delodajalca, 1983
 Konvencija št. 159 o poklicni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, 1983
 Konvencija št. 171 o nočnem delu, 1990
 Konvencija št. 173 o varstvu zahtevkov delavcev v primeru insolventnosti njihovega delodajalca, 1992
 Konvencija št. 175 o delu s krajšim delovnim časom, 1994
 Konvencija št. 180 o delovnem času pomorščakov in številu članov posadke na ladji, 1996
 Konvencija št. 182 o prepovedi najhujših oblik dela otrok in takojšnjem ukrepanju za njihovo odpravo, 1999
 Konvencija št. 183 o spremembi (spremenjene) Konvencije o varstvu materinstva iz leta 1952
 Konvencija št. 186 o delu v pomorstvu, 2006

Pravni viri EU in Sveta Evrope:

Evropska socialna listina (spremenjena), 1996
 Evropski kodeks o socialni varnosti, 1964
 Evropska konvencija o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah, 1959 in Dodaten protokol k Evropski konvenciji o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah, 1978
 Konvencija o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, ki jo je Svet pripravil na podlagi 34. člena Pogodbe o Evropski uniji, 2000
 Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti
 Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti
 Uredba (EU) št. 1231/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o razširitvi uporabe uredb (ES) št. 883/2004 in (ES) št. 987/2009 na državljane tretjih držav, za katere se navedeni uredbi ne uporabljata le na podlagi njihovega državljanstva
 Uredba (EU) št. 1024/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg in razveljavitvi Odločbe Komisije 2008/49/ES (uredba IMI)
 Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti
 Uredba Sveta (ES) št. 1223/98 z dne 4. junija 1998 o spremembi Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, ter Uredbe (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71
 Uredba Sveta (ES) št. 1606/98 z dne 29. junija 1998 o spremembah Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, in Uredbe (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 zaradi razširitve njune veljavnosti na posebne sisteme za javne uslužbenke
 Uredba (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85
 Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013

IRSD prav tako opravlja svoje naloge oziroma posredno nadzira izvajanje številnih direktiv s področja delovnih razmerij, katerih cilje je Republika Slovenija zajela v področnih pravnih predpisih.

Mednarodni sporazumi:

Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine o zaposlovanju državljanov Bosne in Hercegovine v Republiki Sloveniji in Protokola o izvajanju Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine o zaposlovanju državljanov Bosne in Hercegovine v Republiki Sloveniji (BBHZD)

Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Srbije o zaposlovanju državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji in Protokola o izvajanju Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Srbije o zaposlovanju državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji (BRSZD)

Zakoni:

Zakon o delovnih razmerjih
 Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov
 Zakon o čezmejnem izvajanju storitev
 Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
 Zakon o minimalni plači

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti
 Zakon o stavki
 Zakon o kolektivnih pogodbah
 Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju
 Zakon o evropskih svetih delavcev
 Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe
 Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske zadruge
 Zakon o urejanju trga dela
 Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (prenehal veljati 27.10.2010 - s sprejemom ZUTD, uporaba do 1. 1. 2011, za posredovanje začasnih in občasnih del dijakom in študentom se določbe 5., 6., 6.a, 6.b, 6.c, 6.č, 6.d, 6.e, 7. in 8. člena poglavja II. »Posredovanje zaposlitev in posredovanje dela«, uporabljajo do začetka uporabe zakona, ki bo urejal posredovanje začasnih in občasnih del dijakom in študentom)
 Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
 Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
 Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih
 Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah
 Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
 Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju
 Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
 Zakon o zdravniški službi
 Zakon o zdravstveni dejavnosti
 Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov
 Zakon o javni rabi slovenščine
 Zakon o varstvu pred diskriminacijo
 Zakon o enakih možnostih žensk in moških
 Zakon o kmetijstvu
 Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
 Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih
 Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja
 Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov
 Zakon o delavcih v državnih organih
 Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih
 Zakon o prostovoljstvu
 Zakon o socialnem podjetništvu
 Pomorski zakonik
 Zakon o javnih uslužbencih
 Zakon za uravnoveženje javnih financ
 Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij
 Zakon o pravnem postopku
 Zakon o gospodarskih družbah
 Kazenski zakonik
 Zakon o kazenskem postopku
 Zakon o vaještvu
 Zakon o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov
 Zakon o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva

Podzakonski predpisi:

Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov
 Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje
 Uredba o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi
 Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino
 Uredba o nagradi in priznanjih za prostovoljstvo
 Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva
 Uredba o ukrepih za varovanje dostojanstva zaposlenih v organih državne uprave
 Uredba o pravih socialne pogojenosti iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
 Pravilnik o merilih in postopku za določitev višine subvencije plače za invalide
 Pravilnik o merilih in postopku za pridobitev statusa invalida, za priznanje pravice do zaposlitvene rehabilitacije in za ocenjevanje zaposlitvenih možnosti invalidov ter o delu rehabilitacijskih komisij
 Pravilnik o načinu dela Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi
 Pravilnik o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let
 Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile in doječih delavk
 Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb
 Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje (prenehal veljati, razen določb pravilnika, ki se nanašajo na posredovanje začasnih in občasnih del dijakom in študentom – te se uporabljajo do začetka uporabe zakona, ki bo urejal posredovanje začasnih in občasnih del dijakom in študentom)
 Pravilnik o načinu in postopku preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij
 Pravilnik o sestavi komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter o načinu in postopku za pridobitev in izgubo licence
 Pravilnik o stalnem strokovnem usposabljanju članov komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

Pravilnik o sprejemu katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij
 Pravilnik o obrazcu javne listine o nacionalni poklicni kvalifikaciji
 Pravilnik o vodenju registra izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij
 Pravilnik o nomenklaturi poklicev
 Pravilnik o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah
 Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje
 Pravilnik o načinu sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu ali vrsti dela Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, javni objavi ter postopku posredovanja zaposlitve
 Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja
 Pravilnik za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku
 Pravilnik o odpisu in delnem odpisu dolga, odlogu plačila ter obročnem plačilu pri financiranju ukrepov trga dela in izvajalcev
 Pravilnik o postopku vključevanja delavca v ukrepe na trgu dela med odpovednim rokom
 Navodilo za obračun in plačilo dajatve od začasnega ali občasnega dela
 Pravilnik o obdelavi in posredovanju podatkov o tujcih, ki se zaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji
 Pravilnik o osebnem dopolnilnem delu
 Pravilnik o obdelavi in posredovanju podatkov v zvezi z zaposlitvijo in delom tujcev v Republiki Sloveniji
 Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
 Odredba o določitvi poklicev, v katerih zaposlitev tujca ni vezana na trg dela
 Odredba o višini urne postavke in višini dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo upokoencev
 Odredba o uskladitvi najnižje bruto urne postavke za opravljeno začasno ali občasno delo v kmetijstvu

Kolektivne pogodbe¹:

Seznam veljavnih kolektivnih pogodb je javno dostopen na spletni strani <https://podatki.gov.si/dataset/evidenca-kolektivnih-pogodb#>

3. SEZNAM PREDPISOV, NA PODLAGI KATERIH IRSD OPRAVLJA SVOJE NALOGE OZIROMA KATERIH IZVAJANJE NADZIRA NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU (INŠPEKCIJA NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU)

Konvencije MOD:

Konvencija št. 13 o uporabi svinčenega belila pri barvanju, 1921
 Konvencija št. 32 o varstvu delavcev, zaposlenih pri nakladanju in razkladanju ladij, pred nesrečami pri delu, 1932
 Konvencija št. 80 o delni reviziji konvencij, ki jih je sprejela Splošna konferenca MOD na prvih 28 zasedanjih, 1946
 Konvencija št. 113 o zdravniškem pregledu ribičev, 1959
 Konvencija št. 116 o delni reviziji konvencij, ki jih je sprejela Splošna konferenca MOD na prvih 32 zasedanjih, 1961
 Konvencija št. 126 o prostorih za posadko na ribiških ladjah, 1966
 Konvencija št. 119 o zavarovanju strojev, 1963
 Konvencija št. 136 o varstvu pred nevarnostjo zastrupitve z benzolom, 1971
 Konvencija št. 139 o preprečevanju in kontroli poklicnih nevarnosti, ki jih povzročajo kancerogene substance in agensi, 1974
 Konvencija št. 148 o varstvu delavcev pred profesionalnimi riziki zaradi onesnaženosti zraka, hrupa in vibracij v delovnem okolju, 1981
 Konvencija št. 162 o varnosti pri uporabi azbesta, 1986
 Konvencija št. 171 o nočnem delu, 1990
 Konvencija št. 174 o preprečevanju večjih industrijskih nesreč, 1993
 Konvencija št. 187 o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006
 Protokol MOD št. 155 iz leta 2002 h Konvenciji o varnosti in zdravju pri delu, 1981
 Pravni viri EU in Sveta Evrope:
 Evropska socialna listina (spremenjena), 1996
 Konvencija o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, ki jo je Svet pripravil na podlagi 34. člena Pogodbe o Evropski uniji, 2000
 Strategija Evropske unije na področju varnosti in zdravja pri delu
 Strategija EU na področju varnosti in zdravja pri delu 2014 – 2020
 Poročilo o učinkovitih inšpekcijah dela kot strategiji za izboljšanje pogojev dela v Evropi (2013/2112 (INI)) A7-0458/2013

Zakoni:

Zakon o varnosti in zdravju pri delu
 Zakon o nalezljivih boleznih
 Zakon o zaposlovanju in delu tujcev
 Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
 Zakon o javni rabi slovenščine
 Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov
 Zakon o omejevanju uporabe alkohola
 Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih
 Zakon o splošni varnosti proizvodov
 Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti
 Zakon o varstvu pred utopitvami

¹ Posamezna pogodba o zaposlitvi se lahko sklicuje na kolektivno pogodbo, ki je prenehala veljati. Tak sklic je veljaven, kar pomeni, da je lahko predmet inšpekcijskega nadzora tudi kolektivna pogodba, ki več ni v veljavi.

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

Zakon o čezmejnem izvajanju storitev
 Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju
 Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah
 Zakon o gospodarskih družbah
 Kazenski zakonik
 Zakon o kazenskem postopku
 Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018–2027

Podzakonski predpisi:

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
 Uredba o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest
 Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem
 Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti elektromagnetnim sevanjem
 Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki
 Uredba o ukrepih pri uničevanju eksplozivov in pirotehničnih izdelkov
 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o osebni varovalni opremi
 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o nadzoru trga in skladnosti proizvodov
 Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
 Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih
 Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme
 Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu
 Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen
 Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom
 Pravilnik o varnostnih znakih
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu
 Pravilnik o protiekspluzijski zaščiti
 Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk
 Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb
 Pravilnik o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu
 Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu
 Praktične smernice za delo z nevarnimi kemičnimi snovmi
 Praktične smernice za oceno tveganja pri delu z nevarnimi kemičnimi snovmi
 Praktične smernice za izvajanje zdravstvenega nadzora in biološkega monitoringa za svinec
 Praktične smernice za merilne metode za določanje koncentracij nevarnih kemičnih snovi v zraku na delovnem mestu
 Pravilnik o varnosti strojev
 Pravilnik o varnosti dvigal
 Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev
 Pravilnik o poklicnih boleznih
 Navodilo za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov
 Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu
 Pravilnik o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu
 Pravilnik o stalnem strokovnem usposabljanju na področju varnosti in zdravja pri delu
 Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu
 Pravilnik o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
 Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita iz varnosti in zdravja pri delu
 Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka
 Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah
 Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele
 Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljalca energetskih naprav
 Pravilnik o prijavih na področju varnosti in zdravja pri delu
 Pravilnik o tlačni opremi
 Pravilnik o enostavnih tlačnih posodah
 Pravilnik o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom
 Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil
 Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu na ribiških ladjah
 Pravilnik o minimalnih zahtevah pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe posadke na ladjah
 Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu
 Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kadihnica
 Pravilnik o minimalnih standardih in normativih za izvajanje pogrebne dejavnosti
 Pravilnik o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali
 Praktične smernice za varovanje delavcev pred hrupom na glasbenem in razvedrilnem področju
 Tehnična smernica TSG-N-002:2009: Nizkonapetostne električne inštalacije
 Tehnična smernica TSG-N-003:2009: Zaščita pred delovanjem strele

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

4. SEZNAM PREDPISOV S PODROČJA DELA SOCIALNE INŠPEKCIJE**Mednarodne konvencije:**

Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, 1994
 Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic, 1989
 Konvencija o izterjavi preživninskih zahtevkov v tujini, 1992
 Konvencija o varstvu otrok in sodelovanje pri meddržavnih posvojitvah, 1999
 Konvencija ZN o otrokovih pravicah, 1992
 Konvencija o pravicah invalidov, Izbirni protokol h Konvenciji o pravicah invalidov, 2008
 Konvencija o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima, 2015
 Konvencija o civilnopравниh vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok, 1993

Pravni viri EU in Sveta Evrope:

Uredba (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti
 Uredba (ES) št. 987/2009 o določitvi potrebnih pravil za izvajanje Uredbe št. 883/2004
 Uredba (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000
 Uredba (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti
 Uredba (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe št. 1408/71
 Uredba (EGS) št. 859/2003 o razširitvi določb Uredbe št. 574/72 in Uredbe št. 1408/71 na državljane tretjih držav, ki niso že vključeni v navedbe določbe le na podlagi svojega državljanstva
 Uredba (EU) št. 606/2013 o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah

Mednarodni sporazumi:

Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Makedonije o meddržavnih posvojitvah

Zakoni:

Ustavni zakon o dopolnitvi II. poglavja Ustave Republike Slovenije
 Zakon o socialnem varstvu
 Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19
 Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19
 Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19
 Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19
 Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19
 Zakon o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin
 Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih
 Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev
 Zakon o socialno varstvenih prejemkih
 Zakon o štipendiranju
 Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom
 Zakon o duševnem zdravju
 Družinski zakonik
 Zakon o preprečevanju nasilja v družini
 Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti
 Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju
 Zakon o socialnem vključevanju invalidov
 Zakon o osebni asistenci
 Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami
 Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami
 Zakon o nepravdnem postopku
 Zakon o pravnem postopku
 Kazenski zakonik
 Zakon o kazenskem postopku
 Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij
 Zakon o izvršbi in zavarovanju
 Stanovanjski zakon
 Zakon o dedovanju
 Zakon o državljanstvu Republike Slovenije
 Zakon o prijavi prebivališča
 Zakon o tujcih
 Zakon o mednarodni zaščiti
 Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb
 Temeljni zakon o posvojitvi (velja za posvojitve, sklenjene po dotedanjih predpisih)
 Zakon o matičnem registru
 Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
 Zakon o pacientovih pravicah
 Zakon o vrtcih
 Zakon o osebnem imenu
 Zakon o nalogah in pooblastilih policije

SEZNAM PREDPISOV, KI DOLOČAJO PODLAGO ZA DELOVANJE IRSD

Zakon o nadzoru državne meje
 Zakon o denacionalizaciji
 Zakon o urejanju trga dela
 Obligacijski zakonik
 Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika
 Zakon o brezplačni pravni pomoči
 Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku
 Zakon o osnovni šoli
 Energetski zakon
 Zakon o varuhu človekovih pravic
 Zakon o probaciji
 Zakon o dolgotrajni oskrbi

Podzakonski predpisi:

Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev
 Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev
 Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva
 Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev
 Pravilnik o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika
 Pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva
 Pravilnik o opravljanju socialno varstvenih storitev na podlagi dovoljenja za delo in vpisa v register
 Pravilnik o reševanju ugovorov zoper opravljene socialno-varstvene storitve zasebnikov
 Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva
 Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev
 Pravilnik o načrtovanju in organiziranju stalnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
 Pravilnik o določitvi vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu
 Pravilnik o načinu in pogojih dostopa do podatkov iz Centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev
 Pravilnik o načinu ugotavljanja premoženja in njegove vrednosti pri dodeljevanju pravic iz javnih sredstev ter o razlogih za zmanjševanje v postopku dodelitve denarne socialne pomoči
 Pravilnik o načinu upoštevanja dohodkov pri ugotavljanju upravičenosti do pravic iz javnih sredstev
 Pravilnik o podrobnejši opredelitvi podatkov o obdavčljivih dohodkih, ki niso oproščeni plačila dohodnine
 Pravilnik o določanju cen subvencioniranega prevoza
 Pravilnik o načinu in vsebini obravnave v skupnosti ter vsebini, pogojih in načinu opravljanja izpita za koordinatorja obravnave v skupnosti
 Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije
 Pravilnik o izvajanju predhodnega svetovanja
 Pravilnik o izvajanju mediacije po Družinskem zakoniku
 Pravilnik o popisu in ocenitvi premoženja oseb pod skrbništvom in o sestavi in vsebini skrbniškega poročila
 Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini
 Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti
 Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini
 Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode
 Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic do družinskih prejemkov
 Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic iz zavarovanja za starševsko varstvo
 Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo
 Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti
 Pravilnik o kazenski evidenci
 Pravilnik o poravnavanju v kazenskih zadevah
 Pravilnik o izvrševanju kazni zapora
 Pravilnik o izvrševanju vzgojnih ukrepov
 Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist
 Navodilo o obveščanju v primerih pobegov mladoletnikov ali njihovem izogibanju izvrševanju vzgojnega ukrepa
 Pravilnik o izvrševanju vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom
 Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem
 Uredba o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin
 Pravilnik o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito
 Uredba o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrežne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave
 Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju
 Pravilnik o policijskih pooblastilih
 Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov
 Pravilnik o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let
 Pravilnik o izkaznici in vavčerju za uveljavljanje pravice do tolmača za slovenski znakovni jezik
 Pravilnik o izvrševanju probacijskih nalog
 Pravilnik o osebni asistenci

TABELE:

- Pregledi, ukrepi in kršitve na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu
- Pregledi, ukrepi in kršitve na področju nadzora delovnih razmerij

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	20814	8
A02	Gozdarstvo	1806	7
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	162	1
B05	Pridobivanje premoga	z	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	z	1
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	-	0
C10	Proizvodnja živil	16587	66
C13	Proizvodnja tekstilij	2835	4
B07	Pridobivanje rud	z	0
C14	Proizvodnja oblačil	2056	2
C11	Proizvodnja pijač	1460	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	1311	1
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	8263	28
B09	Storitve za rudarstvo	z	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	4110	13
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	4138	12
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	6959	10
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	12478	3
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	z	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	17088	35
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	6323	7
C24	Proizvodnja kovin	9294	8
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	35311	142
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	5745	15
C27	Proizvodnja električnih naprav	21111	17
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	16829	29
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	14310	18
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	z	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	1153	1
C31	Proizvodnja pohištva	5181	13
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	4131	6
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	10627	48
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	8578	4
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	4510	3
E37	Ravnanje z odplakami	612	3
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	5590	16
F41	Gradnja stavb	15456	168
F42	Gradnja inženirskih objektov	9988	56
F43	Specializirana gradbena dela	53081	512
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	40263	109
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	58433	149
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	34937	235
H51	Zračni promet	349	1
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	15331	30
H53	Poštna in kurirska dejavnost	7293	5

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

REDNI PREGLED	KONTROLNI PREGLED	IZREDNI PREGLED	ODLOČBE	OVADBE/ NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	ODLOČBA O PREKRŠKU OPOMIN	ODLOČBA O PREKRŠKU GLOBA	GLOBA PLAČILNI NALOG
0	1	18	2	0	4	0	2
0	0	10	0	0	0	1	2
0	0	3	0	0	1	1	2
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	142	11	0	13	17	4
0	0	8	0	0	0	2	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	1	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	1	0	0
0	1	66	5	0	6	4	3
0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	28	0	1	1	1	3
0	2	24	3	0	3	0	0
0	1	15	0	0	1	2	0
0	0	5	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	78	12	0	9	6	0
0	0	14	2	0	2	1	0
0	1	20	4	0	1	2	0
0	10	284	26	2	39	19	18
0	3	28	2	0	1	0	0
0	3	44	3	0	1	1	0
0	3	50	6	0	4	7	0
0	0	46	0	0	1	4	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	29	4	0	4	3	3
0	0	15	3	1	0	4	0
0	5	89	7	0	9	10	5
0	1	7	1	1	0	2	0
0	0	6	0	0	0	0	0
0	0	6	1	0	0	1	0
0	1	29	5	0	4	0	0
0	20	368	41	0	43	35	56
0	4	133	9	0	7	8	3
0	28	997	65	3	106	109	141
0	5	197	15	1	26	17	22
0	12	324	28	0	22	16	16
0	16	505	59	0	69	80	41
0	0	2	0	0	0	0	0
0	1	66	3	0	4	1	3
0	1	10	0	0	2	0	1

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	12570	72
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	26172	250
J58	Založništvo	1680	5
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	189	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	2049	1
J60	Radijska in televizijska dejavnost	2557	4
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	4726	4
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	20485	14
J63	Druge informacijske dejavnosti	2317	2
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	16811	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	10141	3
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	5750	1
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	2711	1
L68	Poslovanje z nepremičninami	5393	39
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	10237	13
H50	Vodni promet	191	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	14299	31
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	16767	28
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	9528	9
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	4271	10
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	5494	7
M75	Veterinarstvo	1093	2
N77	Dajanje v najem in zakup	1239	5
N78	Zaposlovalne dejavnosti	8497	54
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	2296	6
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	5339	17
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	10828	40
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	4484	15
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	50326	29
P85	Izobraževanje	81725	92
Q86	Zdravstvo	51389	36
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	15938	21
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	11244	24
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	6698	5
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	3712	6
R92	Prيرهanje iger na srečo	1632	4
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	4346	24
S94	Dejavnost članskih organizacij	5932	12
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	1549	23
S96	Druge storitvene dejavnosti	11096	23
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	698	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	-	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	-	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	-	130
Skupaj			2848

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

REDNI PREGLED	KONTROLNI PREGLED	IZREDNI PREGLED	ODLOČBE	OVADBE/ NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	ODLOČBA O PREKRŠKU OPOMIN	ODLOČBA O PREKRŠKU GLOBA	GLOBA PLAČILNI NALOG
0	1	161	10	1	18	14	2
0	23	511	53	0	68	54	42
0	1	8	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
3	1	5	0	0	3	7	3
0	0	5	0	0	0	0	0
0	1	25	1	0	2	3	5
0	0	2	0	0	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	1	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	2	65	2	0	6	8	22
0	0	28	3	0	7	4	5
0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	66	3	0	10	9	7
0	1	41	2	0	5	7	3
0	1	26	1	0	1	2	0
0	1	14	1	0	4	0	0
0	0	15	0	0	2	4	1
0	0	4	0	0	1	0	0
0	1	10	1	0	0	2	0
0	4	150	6	0	8	2	1
0	0	11	1	0	2	1	0
1	2	36	5	0	1	3	4
0	4	95	8	0	10	7	6
1	0	29	5	0	2	2	4
0	0	58	2	6	0	1	0
17	10	155	13	0	17	8	0
0	2	84	1	0	9	3	3
0	1	35	3	0	3	2	0
0	3	58	3	0	2	4	1
0	0	8	2	0	0	1	0
0	0	9	0	0	2	1	0
1	1	12	2	0	0	0	0
0	0	38	2	0	9	5	0
2	5	14	1	0	0	0	0
0	1	46	6	0	5	6	4
0	3	32	7	0	6	2	4
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	183	26	1	527	485	342
25	198	5720	487	17	1119	1003	785

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	5	1
A02	Gozdarstvo	1	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	2	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0
C10	Proizvodnja živil	35	3
C13	Proizvodnja tekstilij	7	0
B07	Pridobivanje rud	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	4	0
C11	Proizvodnja pijač	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	14	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	2	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	11	2
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	3	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	3	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	11	6
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	9	0
C24	Proizvodnja kovin	1	4
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	95	10
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	1	2
C27	Proizvodnja električnih naprav	5	2
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	21	2
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	10	1
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	10	4
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	6	2
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	60	3
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	2	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0
E37	Ravnanje z odpadki	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	1	2
F41	Gradnja stavb	145	9
F42	Gradnja inženirskih objektov	29	2
F43	Specializirana gradbena dela	409	9
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	90	5
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	57	12
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	264	11
H51	Zračni promet	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	12	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	3	1

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ODMORI IN POČITKI	ZAPOSLOVANJE V ŠIRŠEM SMISLU	PRENEHANJE POGODBE O ZAPOSLOVANJU	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	DRUGE KRŠITVE ZDR-1	ZAPOSLOVANJE, SAMOZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI
0	3	1	1	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
11	34	4	2	0	0	2	19
0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0
0	1	2	4	0	0	0	28
0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0	2
0	5	0	0	0	0	0	7
1	3	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0
4	28	4	3	0	0	1	4
1	15	1	0	0	20	0	11
0	4	0	0	0	0	0	1
1	29	6	1	0	32	0	40
1	2	0	0	0	0	0	0
0	27	0	0	0	0	0	7
0	7	1	0	0	0	0	4
0	2	1	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	1	0	0	0	5
1	2	0	0	0	0	0	0
2	25	1	5	0	22	0	35
0	0	0	0	0	0	0	4
0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	3
0	5	1	0	0	0	0	3
0	32	14	4	0	50	3	121
2	13	0	0	0	0	0	13
8	103	24	5	0	59	0	260
2	9	5	4	1	0	1	51
19	26	3	5	1	1	0	57
5	48	7	30	0	82	1	159
0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	3	0	9	0	2
0	1	0	0	0	0	0	1

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	40	8
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	237	12
J58	Založništvo	1	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	1	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	19	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	1	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	25	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	19	0
H50	Vodni promet	0	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	22	2
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	23	1
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	9	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	6	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	6	0
M75	Veterinarstvo	1	0
N77	Dajanje v najem in zakup	4	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	26	1
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	6	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	4	3
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	23	2
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	14	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	2	1
P85	Izobraževanje	13	5
Q86	Zdravstvo	18	7
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	2
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	3	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	1	2
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0
R92	Prيرهanje iger na srečo	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	21	3
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	21	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	12	1
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	1120	82
Skupaj		3026	225

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ODMORI IN POČITKI	ZAPOSLOVANJE V ŠIRŠEM SMISLU	PRENEHANJE POGODBE O ZAPOSLOTVI	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	DRUGE KRŠITVE ZDR-1	ZAPOSLOVANJE, SAMOZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI
18	33	2	2	0	1	2	19
35	81	17	12	1	0	3	264
0	6	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	6	0	4	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
1	23	0	0	0	0	0	7
0	17	4	3	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
1	10	1	0	0	10	0	16
0	4	0	0	0	0	1	0
0	2	1	1	0	0	0	13
0	11	1	2	0	0	0	1
0	0	2	0	0	0	0	4
0	0	0	0	0	0	0	0
2	1	0	1	0	0	0	1
1	13	1	0	0	0	0	3
0	2	0	0	0	0	0	0
0	4	0	0	0	0	0	32
3	9	1	0	0	0	0	11
4	10	0	0	0	0	0	0
1	4	0	2	0	0	0	0
2	63	3	3	0	2	0	12
5	7	1	3	0	0	0	1
2	9	0	0	0	0	0	1
0	14	0	1	1	0	0	2
1	1	0	1	0	0	0	1
0	3	0	0	0	0	0	2
0	1	0	0	0	0	0	0
2	6	2	0	0	1	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0
3	25	1	1	0	0	0	13
1	3	1	1	0	0	5	4
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
102	270	83	49	3	79	7	209
245	1067	196	156	7	372	26	1462

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0
A02	Gozdarstvo	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0
B05	Pridobivanje premoga	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0
C10	Proizvodnja živil	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0
B07	Pridobivanje rud	0
C14	Proizvodnja oblačil	0
C11	Proizvodnja pijač	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	0
B09	Storitve za rudarstvo	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	0
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0
C24	Proizvodnja kovin	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	0
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0
C31	Proizvodnja pohištva	0
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0
E37	Ravnanje z odplakami	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0
F41	Gradnja stavb	0
F42	Gradnja inženirskih objektov	1
F43	Specializirana gradbena dela	0
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	0
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	2
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	44
H51	Zračni promet	0
H52	Skладиščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	1
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA	ZAKON O ČEZMEJNEM IZVAJANJU STORITEV	KOLEKTIVNE POGODBE	DRUGE KRŠITVE
0	0	0	0	5
0	0	0	0	2
0	0	0	0	2
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
4	11	0	0	9
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	3	0	0	7
0	0	0	0	0
0	0	0	0	6
0	0	0	1	0
0	1	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	14	0	0	1
0	0	0	0	0
0	3	0	0	0
4	11	2	0	31
0	1	0	1	0
0	0	0	0	0
0	5	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	2	0	0	3
0	12	0	0	2
0	3	0	0	12
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	5	0	0	4
2	14	0	0	70
0	8	0	0	4
6	27	0	0	204
2	6	0	5	30
5	4	0	2	35
8	15	0	1	110
0	0	0	0	0
0	0	0	0	6
0	0	0	0	2

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	0
J58	Založništvo	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0
H50	Vodni promet	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0
M75	Veterinarstvo	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0
P85	Izobraževanje	0
Q86	Zdravstvo	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0
R92	Prيرهanje iger na srečo	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	28
Skupaj		76

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA	ZAKON O ČEZMEJNEM IZVAJANJU STORITEV	KOLEKTIVNE POGODBE	DRUGE KRŠITVE
1	2	0	1	25
6	5	0	1	69
0	0	0	0	2
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	5
0	0	0	0	0
0	0	0	0	7
0	0	0	0	1
0	0	0	0	0
0	0	0	0	1
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
2	1	0	0	22
4	0	3	0	7
0	0	0	0	0
2	2	0	0	12
2	1	0	0	5
0	0	0	0	2
0	0	0	0	1
0	0	0	0	1
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	4	0	0	4
0	0	0	0	0
0	0	0	0	7
1	1	0	0	11
0	0	0	0	8
0	0	0	0	0
0	1	0	3	5
0	0	0	0	12
0	0	0	2	0
0	0	0	0	2
0	0	0	2	0
0	0	0	0	1
0	0	0	2	1
0	0	0	0	2
0	0	0	0	2
1	0	0	0	2
0	6	0	0	5
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
32	74	150	5	462
82	242	155	26	1229

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	20814	20	0
A02	Gozdarstvo	1806	28	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	162	0	0
B05	Pridobivanje premoga	z	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	z	2	0
C10	Proizvodnja živil	16587	44	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	-	0	0
C11	Proizvodnja pijač	1460	2	1
C13	Proizvodnja tekstilij	2835	5	0
B07	Pridobivanje rud	z	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	2056	1	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	1311	2	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	8263	33	0
B09	Storitve za rudarstvo	z	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	4110	9	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	4138	16	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	6959	26	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	12478	5	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	z	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	17088	30	2
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	6323	19	0
C24	Proizvodnja kovin	9294	10	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	35311	116	0
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	5745	7	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	21111	14	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	16829	20	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	14310	10	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	z	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	1153	3	0
C31	Proizvodnja pohištva	5181	13	0
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	4131	5	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	10627	16	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	8578	10	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	4510	7	0
E37	Ravnanje z odpadki	612	3	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	5590	17	0
F41	Gradnja stavb	15456	214	0
F42	Gradnja inženirskih objektov	9988	75	0
F43	Specializirana gradbena dela	53081	423	0
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	40263	102	1
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	58433	105	0
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	34937	119	0
H51	Zračni promet	349	1	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	15331	26	1
H53	Poštna in kurirska dejavnost	7293	6	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	12570	35	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	26172	87	0
J58	Založništvo	1680	3	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODA	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG
4	34	0	0	0	0	16	1	3	1
4	63	1	0	0	0	16	1	1	3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
16	77	0	0	0	0	29	6	5	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	1	1	0	0
1	7	0	0	0	0	1	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	3	0	0	0	0	3	0	0	0
7	61	0	0	0	0	19	2	5	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	19	0	0	0	0	8	2	0	0
7	25	0	0	0	0	12	3	0	0
15	49	0	0	0	0	29	3	3	0
0	14	0	0	0	0	6	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	49	0	1	1	0	27	2	3	1
8	30	1	0	1	0	10	1	1	0
0	18	0	1	0	0	5	1	0	1
40	186	0	1	0	0	75	11	5	8
0	15	0	0	0	0	3	2	1	0
6	26	0	0	0	0	10	3	1	0
4	37	0	0	0	0	11	1	0	1
4	28	0	0	0	0	9	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	12	0	0	0	0	4	0	0	0
3	22	0	0	0	0	12	3	2	0
3	7	0	0	0	0	5	1	2	0
7	32	0	0	0	0	16	1	3	1
3	22	0	1	0	0	6	0	2	0
1	17	0	0	0	0	0	1	0	0
0	6	0	0	0	0	1	0	0	1
6	32	0	1	0	0	13	3	0	2
48	497	0	0	0	0	185	42	33	34
21	206	1	1	0	1	72	14	12	6
88	686	1	3	0	0	299	65	55	42
36	155	0	0	0	0	78	17	11	6
30	202	0	1	0	0	59	19	4	2
35	187	0	1	0	0	79	20	12	6
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	53	0	0	0	0	10	4	3	0
1	13	0	0	0	0	3	1	1	0
8	49	0	0	0	0	16	3	0	0
21	139	0	0	0	0	68	15	10	4
1	4	0	0	0	0	1	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	189	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	2049	1	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	2557	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	4726	2	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	20485	8	1
J63	Druge informacijske dejavnosti	2317	1	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	16811	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	10141	3	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	2711	5	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	5393	117	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	10237	7	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	14299	36	0
H50	Vodni promet	191	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	16767	70	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	9528	9	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	4271	7	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	5494	14	0
N77	Dajanje v najem in zakup	1239	5	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	5750	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	8497	21	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	2296	3	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	5339	10	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	10828	29	0
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	4484	10	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	50326	85	0
P85	Izobraževanje	81725	54	0
M75	Veterinarstvo	1093	0	0
Q86	Zdravstvo	51389	18	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	15938	17	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	11244	9	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	6698	7	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	3712	8	0
R92	Prirejanje iger na srečo	1632	1	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	4346	23	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	5932	6	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	1549	19	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	11096	10	1
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	698	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	-	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	-	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	-	385	0
Skupaj			2689	7

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODA	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
1	12	0	0	0	0	2	1	0	0
2	1	0	0	0	0	1	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
1	6	0	0	0	0	3	1	0	0
12	198	0	1	0	0	44	13	5	5
2	10	0	0	0	0	10	1	0	0
3	51	0	0	0	0	13	6	7	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	139	1	0	0	0	42	17	16	6
2	10	0	0	0	0	6	6	1	0
0	8	0	0	0	0	3	0	0	0
6	18	0	0	0	0	8	1	5	0
0	12	0	0	0	0	2	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	36	0	2	0	0	8	3	1	0
0	7	0	0	0	0	1	0	0	1
2	12	0	0	0	0	5	3	0	0
6	54	0	0	0	0	14	1	1	1
1	16	0	0	0	0	3	2	0	0
5	175	0	0	0	0	19	1	0	0
6	82	0	0	0	0	25	3	2	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	37	0	0	0	0	25	2	0	0
4	22	0	0	0	0	2	1	0	0
4	11	0	0	0	0	7	1	1	0
1	13	0	0	0	0	4	2	0	0
1	11	0	0	0	0	2	1	0	0
1	2	0	0	0	0	2	0	0	0
11	34	0	0	0	0	7	8	0	1
0	7	0	0	0	0	4	1	0	0
7	28	0	0	0	0	12	2	1	0
4	14	0	0	0	0	5	5	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	410	0	1	0	0	35	272	167	639
550	4534	5	15	2	1	1531	607	387	777

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU (5. IN 14. ČLEN ZVZD-1)	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA (17.–18. ČLEN ZVZD-1)	OBVEZNOSTI DELODAJALCA (19. ČLEN ZVZD-1)
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	14	6
A02	Gozdarstvo	0	22	5
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	0	60	19
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0
C11	Proizvodnja pijač	0	2	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	3	5	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	1	19	14
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	12	1
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	23	15
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	3	41	19
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	1	7	2
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	1	38	12
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	1	10	1
C24	Proizvodnja kovin	0	9	1
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	3	104	59
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	5	3
C27	Proizvodnja električnih naprav	1	21	11
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	19	10
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	7	8
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	10	4
C31	Proizvodnja pohištva	0	19	11
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	2	2	10
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	15	14
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	1	5	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadki	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	27	3
F41	Gradnja stavb	0	118	60
F42	Gradnja inženirskih objektov	1	64	19
F43	Specializirana gradbena dela	1	356	130
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	2	164	68
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	3	122	36
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	170	23
H51	Zračni promet	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	26	5
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	18	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	0	25	7
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	0	113	43
J58	Založništvo	0	0	1

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

PRVA POMOČ (20. IN 22. ČLEN ZVZD-1)	VARSTVO PRED POŽAROM (21. ČLEN ZVZD-1)	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB (23. ČLEN ZVZD-1)	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA (24. ČLEN ZVZD-1)	PREDHODNO VARSTVO (25. ČLEN ZVZD-1)	UPORABA NEVARNIH SNOVI (26. ČLEN ZVZD-1)	NEPOSREDNA IN NEIZOGIBNA DEJAVNOST (27. ČLEN ZVZD-1)	STROKOVNI DELAVEC (28. IN 30. ČLEN ZVZD-1)	NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA (29. ČLEN ZVZD-1)
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	2	0	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	1	0	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	2	0	0	2	0
2	0	0	1	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	5	0	2	1
0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	4	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1
7	0	0	0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	1	0	0	0
8	2	0	0	4	3	1	1	5
3	0	0	0	2	4	0	2	0
6	1	0	0	1	3	0	5	0
1	0	0	0	4	0	0	8	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	3	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0
2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	1	0	1	1	0	0	4	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU (5. IN 14. ČLEN ZVZD-1)	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA (17.–18. ČLEN ZVZD-1)	OBVEZNOSTI DELODAJALCA (19. ČLEN ZVZD-1)
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0
J60	Radjska in televizijska dejavnost	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	2	1
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	8	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	12	4
L68	Poslovanje z nepremičninami	2	29	14
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	11	6
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	25	7
H50	Vodni promet	0	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	20	10
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	4	1
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	6	3
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	23	6
N77	Dajanje v najem in zakup	0	3	1
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	16	5
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	2	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	14	2
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	12	7
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	3	1
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	5	14	12
P85	Izobraževanje	1	32	13
M75	Veterinarstvo	0	0	0
Q86	Zdravstvo	2	50	5
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	4	4
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	1	13	8
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	12	2
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	7	2
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	1	30	8
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	26	15
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	7	7
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	213	75
Skupaj		36	2270	839

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

PRVA POMOČ (20. IN 22. ČLEN ZVZD-1)	VARSTVO PRED POŽAROM (21. ČLEN ZVZD-1)	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB (23. ČLEN ZVZD-1)	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA (24. ČLEN ZVZD-1)	PREDHODNO VARSTVO (25. ČLEN ZVZD-1)	UPORABA NEVARNIH SNOVI (26. ČLEN ZVZD-1)	NEPOSREDNA IN NEIZOGIBNA DEJAVNOST (27. ČLEN ZVZD-1)	STROKOVNI DELAVEC (28. IN 30. ČLEN ZVZD-1)	NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA (29. ČLEN ZVZD-1)
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	2	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	2	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	2	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	2	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	1	0	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	6	1	0	11	0	0
6	5	4	40	27	1	46	16	4

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU (32. ČLEN ZVZD-1)	IZVAJALEC MEDICINE DELA (33.–35. ČLEN ZVZD-1)	ZDRAVSTVENI PREGLEDI (36. ČLEN ZVZD-1)
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	1	8
A02	Gozdarstvo	0	3	4
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	0	1	10
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	0	1	5
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	1
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	1	2	6
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0	0	6
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	1
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	0	1	3
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0	1	0
C24	Proizvodnja kovin	0	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	0	2	18
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	0	3
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	1	1
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	0	2
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	0	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	2
C31	Proizvodnja pohištva	0	1	3
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	0	5
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	0	4
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	1	1
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadki	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	3	2
F41	Gradnja stavb	0	0	31
F42	Gradnja inženirskih objektov	1	3	12
F43	Specializirana gradbena dela	0	5	68
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	0	3	40
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1	3	23
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	9	43
H51	Zračni promet	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	1	4
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	0	1
I55	Gostlinske nastanitvene dejavnosti	0	1	7
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	1	8	52
J58	Založništvo	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

OBVEŠČANJE IN SEZNANJANJE DELAVCEV 37. ČLEN ZVZD-1)	USPOSABLJANJE DELAVCEV (19/1-3, 29/1-10 IN 38. ČLEN ZVZD-1)	PISNI SPORAZUM NA SKUPNIH DELOVIŠČIH (39. ČLEN ZVZD-1)	OBVEŠČANJE INŠPEKCIJE O NEVARNIH DELIH (40. ČLEN ZVZD-1)	PRIJAVE INŠPEKCIJI (41. IN 59. ČLEN ZVZD-1)	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU (45.-48. ČLEN ZVZD-1)	DOLŽNOSTI DELAVCEV (50. ČLEN ZVZD-1)	ALKOHOL, DROGE IN DRUGE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU (51. ČLEN ZVZD-1)	SAMOZAPOSELENE OSEBE (56., 57., 58. IN 60. ČLEN ZVZD-1)
0	12	0	0	0	0	0	0	0
2	9	0	0	0	0	2	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	16	0	0	1	2	2	0	3
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9	6	0	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	3	0	0	0	0	0	0	0
0	8	3	0	0	0	0	0	0
6	17	0	4	0	2	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	11	4	0	0	0	2	0	0
0	5	0	2	0	1	0	0	0
1	0	0	0	2	1	0	0	0
4	19	1	1	0	0	5	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0
3	4	1	0	0	0	0	0	0
3	7	0	1	0	0	0	0	0
1	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0
1	4	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	8	3	0	1	0	1	0	0
0	1	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	6	3	0	1	0	0	1	4
6	25	53	0	0	0	27	0	0
4	7	28	0	0	0	4	0	0
5	64	119	0	5	4	45	0	11
1	45	5	3	2	2	1	0	0
1	36	3	0	0	3	1	0	0
6	37	11	0	1	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	3	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	5	1	0	0	0	0	0	0
3	34	3	0	0	1	0	1	1
0	1	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU (32. ČLEN ZVZD-1)	IZVAJALEC MEDICINE DELA (33.–35. ČLEN ZVZD-1)	ZDRAVSTVENI PREGLEDI (36. ČLEN ZVZD-1)
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0
J60	Radjska in televizijska dejavnost	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	1
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	1
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	0	6
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	0	5
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	0	1
H50	Vodni promet	0	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	1	5
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	0	1
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	1	3
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	1
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	1	3
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	4
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	8
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	2	1
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	2
P85	Izobraževanje	0	1	8
M75	Veterinarstvo	0	0	0
Q86	Zdravstvo	0	0	3
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	3
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	2	3
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0	0
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	0	8
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	4
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	1	3
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	1	111
Skupaj		4	61	551

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

OBVEŠČANJE IN SEZNANJANJE DELAVCEV (37. ČLEN ZVZD-1)	USPOSABLJANJE DELAVCEV (19/1-3, 29/1-10 IN 38. ČLEN ZVZD-1)	PISNI SPORAZUM NA SKUPNIH DELOVIŠČIH (39. ČLEN ZVZD-1)	OBVEŠČANJE INŠPEKCIJE O NEVARNIH DELIH (40. ČLEN ZVZD-1)	PRIJAVE INŠPEKCIJI (41. IN 59. ČLEN ZVZD-1)	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU (45-48. ČLEN ZVZD-1)	DOLŽNOSTI DELAVCEV (50. ČLEN ZVZD-1)	ALKOHOL, DROGE IN DRUGE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU (51. ČLEN ZVZD-1)	SAMOZAPOSELENE OSEBE (56., 57., 58. IN 60. ČLEN ZVZD-1)
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0
1	4	15	0	0	0	6	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0
1	7	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	8	0	0	0	0	0	2
1	2	2	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	5	1	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	5	2	0	0	0	2	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	1	0
1	13	0	0	1	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	8	0	1	0	3	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	7	0	0	0	0	0	1	0
1	4	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	13	0	0	0	0	0	0	2
0	0	3	0	0	0	1	1	0
0	7	0	0	0	0	0	0	0
0	4	0	0	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	96	47	2	4	0	557	11	0
68	597	324	14	18	24	660	19	26

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	DOKUMENTACIJA (61. ČLEN ZVZD-1)	STROKOVNOST DELA ORGANIZACIJ Z DOVOLJENJEM ZA DELO (65. IN 68. ČLEN ZVZD-1)	UR_ZVZDZPG S PRILOGO
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	0	0
A02	Gozdarstvo	0	0	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	1	0	2
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0
C11	Proizvodnja pijač	0	0	1
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	1
B07	Pridobivanje rud	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	5	0	1
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	0	1
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	4	0	1
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	3
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	1	0	0
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0	0	4
C24	Proizvodnja kovin	1	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	1	0	3
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	1	0	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	0	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	0	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	0	0	1
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	0	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	3	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadki	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	1	0	1
F41	Gradnja stavb	2	0	91
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	0	31
F43	Specializirana gradbena dela	12	0	36
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	10	0	10
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	5	0	6
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	7	0	0
H51	Zračni promet	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	1	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	1	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	1	0	1
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	4	0	0
J58	Založništvo	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

P_DMSNTZDRS	P_OMOPPPDM	P_OVODUP	P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHD
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	4	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	4	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	5	3	0	1	0	0	2	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	2	0	1	0	0	0	0	0
0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	2	5	0	0	0	0	0	2
0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
0	0	17	1	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	7	1	1	0	0	0	0	0
0	3	0	1	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	5	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	6	0	0	0	0	0	0	1
2	12	11	0	1	0	0	2	0	0
0	2	3	0	2	0	0	0	0	0
4	9	28	0	5	0	0	0	0	1
1	3	6	0	10	0	1	0	0	0
0	3	6	0	0	0	0	1	0	1
3	1	11	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	4	0	2	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	6	8	0	2	1	0	0	0	0
1	6	4	0	2	0	0	2	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIC

ŠIFRA	DEJAVNOST	DOKUMENTACIJA (61. ČLEN ZVZD-1)	STROKOVNOST DELA ORGANIZACIJ Z DOVOLJENJEM ZA DELO (65. IN 68. ČLEN ZVZD-1)	UR_ZVZDZPG S PRILOGO
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	0	1
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	3	0	43
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	0	1
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	6	9	10
H50	Vodni promet	0	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	4	21	28
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	4	3	1
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	3	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	3
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	1	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	17
P85	Izobraževanje	2	3	1
M75	Veterinarstvo	0	0	0
Q86	Zdravstvo	0	0	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	1	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0	1
R92	Prirrejanje iger na srečo	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	3
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	20	0	146
Skupaj		102	39	449

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

P_DMSNTZDRS	P_OMOPPDM	P_OVODUP	P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHD
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	2	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	8	0	0	2	0	0	2	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	3	0	1	0	0	0	2	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	2	2	0	1	0	0	4	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	8	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
27	61	167	18	38	3	5	16	4	6

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

ŠIFRA	DEJAVNOST	P_VDTZIKSD	P_VDTZIRMS	P_VDZIRMUSD	P_VS
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	0	0	0
A02	Gozdarstvo	0	0	0	1
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	2	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0
C11	Proizvodnja pijač	1	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	2	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	5	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	5	0	3	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	4	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	17	3	63	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	3	0	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	4	0	3	0
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	4	0	13	0
C24	Proizvodnja kovin	0	0	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	23	0	6	0
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	0	0	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	7	0	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	4	0	12	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	4	0	0	0
C19	Proizvodnja koksia in naftnih derivatov	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	3	0	0	0
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	3	0	0	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	0	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadki	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	2	0	0	0
F41	Gradnja stavb	0	0	0	0
F42	Gradnja inženirskih objektov	2	0	0	0
F43	Specializirana gradbena dela	8	0	0	0
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	6	0	15	0
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1	0	0	0
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	1	0	0	4
H51	Zračni promet	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	0	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	0	0	0
I55	Gostlinske nastanitvene dejavnosti	0	0	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	1	0	0	0
J58	Založništvo	0	0	0	0

P_VZ	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZVZRPB	P_ZZVZDDM	UR_VDTZIUOS	PRI_ZVZDZPG	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV	ZAKON O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA	OSTALE KRŠITVE
0	0	0	0	6	1	0	2	0	0	0
0	0	5	0	1	0	0	0	0	0	6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	2	0	7	11	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
0	0	11	1	9	13	0	6	0	1	3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	7	1	2	0	0	0	0	0	0
0	0	6	1	13	1	0	0	0	0	0
0	0	9	0	8	3	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	15	0	15	15	0	0	0	0	0
0	0	6	0	2	2	0	8	0	0	1
1	0	1	0	2	3	0	0	0	0	0
0	0	6	3	8	20	1	14	0	0	5
0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	2
0	0	2	0	10	1	0	0	0	0	0
0	0	2	0	1	8	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	14	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
0	0	5	0	1	0	0	0	0	0	2
0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	4	0	5	0	0	3	0	0	1
0	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
0	0	4	0	1	6	0	2	0	0	2
0	0	18	0	17	3	0	559	0	0	40
0	0	5	0	6	4	0	113	0	0	6
0	0	13	2	68	6	0	330	0	0	44
1	0	22	3	18	12	0	12	0	0	8
0	0	5	0	18	37	0	2	0	0	4
0	0	19	0	20	4	0	8	0	0	9
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	16	0	4	4	0	0	0	0	2
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
0	0	3	1	10	8	0	0	0	0	5
0	0	7	3	21	2	0	26	0	0	8
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIC

ŠIFRA	DEJAVNOST	P_VDTZIKSD	P_VDTZIRMS	P_VDZIRMRSD	P_VS
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0	0
J60	Radjska in televizijska dejavnost	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0	0
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	0	0	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	3	0	0	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	1	0	0	0
H50	Vodni promet	0	0	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	1	0	0	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	1	0	12	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	2	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	2	0	0	0
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	0
P85	Izobraževanje	1	0	0	0
M75	Veterinarstvo	0	0	0	0
Q86	Zdravstvo	5	0	28	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	7	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	1	0	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0	0	0
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	0	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	2	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	0	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0
000	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	4	0	0	0
Skupaj		142	3	155	5

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE NA PODROČJU NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

P_VZ	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZVZRPB	P_ZZVZDDM	UR_VDTZIUOS	PRI_ZVZDZPG	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV	ZAKON O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA	OSTALE KRŠITVE
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	1	0	7	2	0	100	0	0	1
0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0	0	4	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	1	2	4	0	106	0	0	3
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	1	3	0	1	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	8	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	8	94	0	0	0	0	1
0	0	0	1	6	14	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	15	15	0	0	1	0	1
0	0	0	0	8	5	0	0	0	0	0
0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1
1	0	2	0	1	5	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	6	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	7	0	9	0	0	125	0	0	90
6	1	216	21	353	346	2	1439	1	1	261

KAZALO TABEL IN GRAFOV

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Analiza bolniškega dopusta za IRSD 2014–2025	26
Preglednica 2: Število gospodarskih subjektov v Republiki Sloveniji in število inšpektorjev (na dan 31. 12. 2025)	27
Preglednice 3: Usmerjeni nadzori IRSD v letu 2025	94

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Dejavnosti, v katerih je bilo opravljenih največ nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, 2025	43
Graf 2: Delež najpogosteje ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu, 2025	44
Graf 3: Delež ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu po posameznih dejavnostih, 2025	45
Graf 4: Število ugotovljenih kršitev glede na velikost delodajalca (število zaposlenih delavcev) s področja varnosti in zdravja pri delu, 2025	45
Graf 5: Delež najpogosteje ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja, 2025	46
Graf 6: Pogostost inšpekcijskih nadzorov pri izbranih delodajalcih, reprezentativni vzorec IRSD, 2025	50
Graf 7: Delež delodajalcev, pri katerih nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še nikoli ni bil opravljen; reprezentativni vzorec IRSD, 2016–2025	50
Graf 8: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu, 2012–2025	59
Graf 9: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po dejavnostih, 2025	59
Graf 10: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po starosti, 2025	60
Graf 11: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu po državljanstvu in obliki zaposlitve delavcev, 2025	60
Graf 12: Število smrtno poškodovanih delavcev pri delu glede na velikost delodajalcev, 2025	61
Graf 13: Število prijavljenih lažjih in težjih nezgod pri delu, 2021–2025	62
Graf 14: Delež nezgod pri delu po vzrokih, 2025	62
Graf 15: Delež nezgod pri delu po glavni dejavnosti delodajalca, 2025	63
Graf 16: Delež nezgod pri delu po velikosti delodajalca (število zaposlenih delavcev), 2025	63
Graf 17: Delež nezgod pri delu po načinu nastanka nezgode, 2025	64
Graf 18: Delež nezgod pri delu po starosti poškodovanih delavcev, 2025	65
Graf 19: Število prijav, pregledov, ukrepov in kršitev na področju delovnih razmerij, 2022–2025	70
Graf 20: Število ugotovljenih kršitev glede na velikost delodajalca (število zaposlenih delavcev) s področja delovnih razmerij, 2025	71
Graf 21: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij, 2015–2025	71
Graf 22: Deleži kršitev instituta plačila za delo v letu 2025	74
Graf 23: Delež nadzorovanih subjektov glede na število zaposlenih delavcev, reprezentativni vzorec IRSD, 2025 (v letu 2025 med pregledanimi subjekti ni bilo subjektov, ki bi zaposlovali 250 delavcev ali več)	104
Graf 24: Povprečna ocena za posamezne parametre, reprezentativni vzorec IRSD, 2019–2025	105
Graf 25: Vsota povprečnih ocen za posamezne parametre, reprezentativni vzorec IRSD, 2013–2025	105
Graf 26: Skupna povprečna ocena glede na to, kdaj je bil pri subjektu nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu nazadnje opravljen (vključno s trendno črto), reprezentativni vzorec IRSD, 2025 (v letu 2025 med pregledanimi subjekti ni bilo subjektov, pri katerih bi bil nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu nazadnje opravljen pred dvema letoma ali manj)	106
Graf 27: Skupna povprečna ocena glede na to, ali je bil pri subjektu nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu predhodno že kdaj opravljen, reprezentativni vzorec IRSD, 2016–2025	107

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO